

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

นางสาวสมพิศ ไข่เอื้อง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

DEVELOPMENT OF STRATEGIES FOR EDUCATIONAL RESOURCE MANAGEMENT
OF SMALL SCHOOLS IN URBAN AND RURAL AREAS

Miss Sompit Chaiheng

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Educational Administration
Department of Educational Policy, Management and Leadership
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2011
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

โดย

นางสาวสมพิศ ไข่เอ็ง

สาขาวิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุุณศึกษิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโท)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก)

สมพิศ ใช้เส็ง: การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
ในเขตเมืองและชนบท (DEVELOPMENT OF STRATEGIES FOR EDUCATIONAL RESOURCE
MANAGEMENT OF SMALL SCHOOLS IN URBAN AND RURAL AREAS) อ.ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: อ.ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: ศ.ดร.พทุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์
368 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากร
ทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากร
ทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทโดยใช้ระเบียบวิธีแบบผสมผสานระหว่าง
การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท จำนวน 400 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน
และครู จำนวน 800 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
สถิติทดสอบที (t-test) และการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยค่าดัชนี PNI_{modified} ในการจัดลำดับความต้องการ
จำเป็น ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ที่มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ จำนวน 10 โรงเรียน ที่มาจากการเลือกแบบ
เจาะจง ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำข้อมูลมาจัดทำกลยุทธ์
ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ SWOT และใช้แบบตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ในการตรวจสอบกลยุทธ์โดย
การจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง
และชนบทโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. สภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขต
เมืองและชนบทโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด
3. กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท
ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก 14 กลยุทธ์รอง และ 66 กลยุทธ์ระดับแนวทางการปฏิบัติ แยกตามกระบวนการบริหาร
และความต้องการจำเป็นดังนี้ 1) กลยุทธ์เสริมสร้างขีดความสามารถในการนำแผนทรัพยากรทางการศึกษาสู่การ
ปฏิบัติ เป็นกลยุทธ์ด้านการดำเนินการ มี 1 กลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์รอง และ 31 กลยุทธ์ระดับแนวทางการปฏิบัติ
2) กลยุทธ์พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาเป็นกลยุทธ์ ด้านการประเมินผล มี 1 กลยุทธ์
หลัก 4 กลยุทธ์รอง และ 16 กลยุทธ์ระดับแนวทางการปฏิบัติ และ 3) กลยุทธ์เสริมสร้างขีดความสามารถในการ
วางแผนทรัพยากรทางการศึกษา เป็นกลยุทธ์ด้านการวางแผน มี 1 กลยุทธ์หลัก 4 กลยุทธ์รอง และ 19 กลยุทธ์
ระดับแนวทางการปฏิบัติ

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

ลายมือชื่อนิสิตร.....

สาขาวิชา บริหารการศึกษา.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ปีการศึกษา 2554.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

5084484327 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORDS : STRATEGIES/ EDUCATIONAL RESOURCE MANAGEMENT/ SMALL SCHOOLS

SOMPIT CHAIHENG : DEVELOPMENT OF STRATEGIES FOR EDUCATIONAL RESOURCE MANAGEMENT OF SMALL SCHOOLS IN URBAN AND RURAL AREAS. ADVISOR : PIYAPUNG SUMETTIKOON , Ph.D., PROF.PHARITH SIRIBUNPITAK , Ph.D., 362 pp.

The purposes of this research were 1) to investigate the existing conditions and desirables of educational resource management of small schools in urban and rural areas 2) to develop strategies for educational resource management of small schools in urban and rural areas. The quantitative and qualitative mixed methodology was employed for research design. The quantitative data were collected by a set of rating scale questionnaires from 800 school administrators and teachers of 400 small schools in urban and rural areas. Frequency, percentage, mean standard deviation t-test and PNI_{modified} of needs assessment and its ranking were employed for data analysis. The part of quality research, the in depth interview was used for qualitative data collection from school administrators of 10 quality schools which were selected by the means of purposive sampling. Content analysis and SWOT analysis technique were used for strategies development and the experts focus group discussion was made for checking and assessing the appropriate of those strategies respectively.

The research finding were summarized as follows:

1. The existing conditions of educational resource management of small schools in urban and rural areas as a whole were high.
2. The desirables conditions and of educational resource management of small schools in urban and rural areas as a whole were highest.
3. The strategies of educational resource management of small schools in urban and rural areas consisted of 3 main strategies, 14 second strategies and 66 practical strategies and classified by administrative process and needs assessment, there were 1) strategy for adding the competencies of its implementation of educational resources was a strategy of practice which consisted of one strategy, 6 second strategies and 31 practical strategies 2) strategy for developing the system of educational resource utilization was a strategy of evaluation which consisted of one strategy, 4 second strategies and 16 practical strategies, 3) strategy for adding the competencies in planning of educational resources was a strategy of planning which consisted of one strategy, 4 second strategies and 19 practical strategies.

Department : Educational Policy, Management and Leadership Student's Signature

Field of Study : Educational Administration Advisor's Signature

Academic Year : 2011 Co-advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เกิดจากการที่ได้รับความกรุณาอย่างสูงจากบุคคลหลายๆ ท่าน โดยเฉพาะท่านอาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และศาสตราจารย์ ดร.พฤษี ศิริบรรณพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ทุ่มเท ดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย ด้วยความเมตตา และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสองไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโท และ ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัยในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้มีความสมบูรณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้วิทยาการต่างๆ ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกระหว่างการศึกษ ตลอดจนให้กำลังใจในการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบกลยุทธ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการวิจัย และผู้บริหารสถานศึกษาที่สละเวลาในการให้สัมภาษณ์ ตลอดจนคณะครูและทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณญาติพี่น้องทุกท่านที่คอยให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดระยะเวลาการศึกษา จนทำให้งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คุณงามความดีที่เกิดงานวิจัยเล่มนี้ ขอมอบให้ คุณพ่อเสริม และคุณแม่ฉวีศรี ไซ้เฮ็ง ที่ล่วงลับไปแล้ว ที่เป็นผู้ให้ชีวิต ให้การศึกษา ให้คำสอนและให้ความรักความอบอุ่นต่อผู้วิจัยมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉุ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
คำจำกัดความในการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ตอนที่ 1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษา.....	13
ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา.....	39
ตอนที่ 3 แนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)	55
ตอนที่ 4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์.....	60
ตอนที่ 5 สภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	79
ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	81
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	86
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	86
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	90
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	90

บทที่	หน้า
วิธีการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	91
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	93
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	98
ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา.....	100
ตอนที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท.....	219
ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท.....	256
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	265
สรุปผลการวิจัย.....	266
อภิปรายผล.....	287
ข้อเสนอแนะ.....	308
รายการอ้างอิง.....	311
ภาคผนวก.....	317
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	318
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ.....	338
ภาคผนวก ค หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	340
หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือ.....	346
หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย.....	348
หนังสือขอความร่วมมือผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่ม.....	350
ภาคผนวก ง ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี.....	360
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	368

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงความหมายของทรัพยากรทางการศึกษา.....	17
2	เกณฑ์อัตราค่าจ้างข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ.....	22
3	เกณฑ์การจัดห้องเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	28
4	แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง.....	98
5	แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท.....	99
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความ ต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กในเขตเมือง จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ.....	101
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความ ต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการวางแผน จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ.....	103
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความ ต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการดำเนินการ จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ.....	105
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความ ต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการประเมินผล จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ.....	107
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความ ต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการวางแผน จำแนกตามประเภททรัพยากร.....	109
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความ ต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการดำเนินการ จำแนกตามประเภททรัพยากร.....	117

ตารางที่		หน้า
21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษานาตาลีก ด้านการวางแผน จำแนกตามสถานที่ตั้ง.....	174
22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษานาตาลีก ด้านการดำเนินการ จำแนกตามสถานที่ตั้ง.....	176
23	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษานาตาลีก ด้านการประเมินผล จำแนกตามสถานที่ตั้ง.....	178
24	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความ ต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก ด้านการวางแผน จำแนกตามสถานที่ตั้ง.....	180
25	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความ ต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก ด้านการดำเนินการ จำแนกตามสถานที่ตั้ง.....	189
26	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความ ต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก ด้านการประเมินผล จำแนกตามสถานที่ตั้ง.....	201
27	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการบริหารทรัพยากรของ โรงเรียนประถมศึกษานาตาลีกในเขตเมืองและชนบท.....	208
28	สรุปจุดแข็ง (S) จุดอ่อน (W) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียน ประถมศึกษานาตาลีกในเขตเมือง.....	219
29	สรุปจุดแข็ง (S) จุดอ่อน (W) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียน ประถมศึกษานาตาลีกในเขตชนบท.....	223
30	สรุปจุดแข็ง (S) จุดอ่อน (W) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียน ประถมศึกษานาตาลีกในเขตเมืองและชนบท โดยภาพรวม.....	228
31	สรุปโอกาส (O) อุปสรรค (T) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียน ประถมศึกษานาตาลีกในเขตเมือง.....	232

ตารางที่	หน้า
32	สรุปโอกาส (O) อุปสรรค (T) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท..... 235
33	สรุปโอกาส (O) อุปสรรค (T) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยภาพรวม..... 238
34	การจัดทำ SWOT Matrix ด้านการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษา..... 241
35	การจัดทำ SWOT Matrix ด้านการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษา..... 242
36	การจัดทำ SWOT Matrix ด้านการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา..... 244
37	กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตเมืองและชนบทโดยภาพรวม จากประเด็นความต้องการจำเป็นการบริหาร ทรัพยากร..... 246
38	ร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตเมืองและชนบท..... 250
39	กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตเมืองและชนบท..... 258

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและเขตชนบท.....	10
2.1	ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น.....	58
2.2	การเทียบเคียงระดับกลยุทธ์การบริหารงานในองค์กรเชิงธุรกิจกับสถาบันการศึกษา.....	65
2.3	แสดงกระบวนการจัดการ เชิงกลยุทธ์ 4 ขั้นตอน.....	70
2.4	ขั้นตอนการจัดการเชิงกลยุทธ์และกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์.....	75
3.1	สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	88
5.1	กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก.....	293
5.2	กลยุทธ์ด้านการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษา.....	294
5.3	กลยุทธ์ด้านการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา.....	300
5.4	กลยุทธ์ด้านการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษา.....	304

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 3)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (2550: 15-23) ได้กล่าวถึง สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา มาตรา 49 ไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ และมาตรา 80 ยังกำหนดไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษา ดังนี้ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งที่รัฐและทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อให้ทุกคนได้รับการศึกษาที่ดีอย่างมีคุณภาพ

และจากเป้าหมายการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ที่กำหนด เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคน ให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิตครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับตนเองที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย โดยเพิ่มจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเป็น 10 ปี และให้มีการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับทุกคน ยิ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการส่งเสริมพัฒนาคน ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองต่อไป ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่รัฐ และทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 9 ที่กล่าวถึง การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนองค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ตลอดจนให้มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญและต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษา ทั้งนี้ในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง และปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งคือทรัพยากรทางการศึกษา อันประกอบไปด้วย ทรัพยากรด้านบุคคล ทรัพยากรด้านการเงิน ทรัพยากรด้านวัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ ซึ่งทรัพยากรทางการศึกษาเหล่านี้จะเป็นสื่อกลางที่ทำให้ กิจกรรมทางการบริหารจัดการศึกษาสามารถดำเนินไปสู่เป้าหมายได้ (ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์, 2545: 2) จึงได้มีการให้ความสำคัญกับทรัพยากรทางการศึกษาและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยเฉพาะ ในขั้นตอนกระบวนการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา โดยกำหนดไว้ในหมวดที่ 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (2545: 23) มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้จัดการศึกษา มาตรา 59 ให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษาใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการของสถานศึกษาและ เก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจ สามารถจัดสรร เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ ได้ตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด มาตรา 60 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้การศึกษานี้ ในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการ พัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา

นอกจากนี้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 ได้กล่าวไว้ในจุดประสงค์ในการพัฒนา สภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคนและสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการ เรียนรู้ว่าให้เน้นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนการจัดการศึกษารวมทั้งการระดม ทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา ด้วยการให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถ แสวงหาความรู้ได้หลากหลายอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดสังคม แห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ต่อไป (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559: 10) ทั้งนี้เป็นการชี้

ให้เห็นถึงความสำคัญของการสนับสนุน และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตลอดจนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาภายในสถานศึกษา

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและเป็นองค์กรที่มีความสำคัญสูงสุดที่ควรได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสถานศึกษาต้องสามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนดภายใต้การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพจึงถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งต้องมีกลยุทธ์ในการดำเนินการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในสังกัดประมาณ 31,821 แห่ง เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก (นักเรียน ตั้งแต่ 120 คนลงมา) จำนวน 13,882 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 43.63 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดทั้งหมด(สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)สาเหตุที่มีสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวนมากขึ้นเช่นนี้เพราะในอดีตนั้นการคมนาคมค่อนข้างลำบากเดินทางไปมาไม่สะดวก ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายเปิดขยายสถานศึกษาให้ทั่วถึงเพื่อสร้างความเสมอภาคด้าน โอกาสแก่ผู้เรียน แต่ในปัจจุบันสภาพการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมกล่าวคืออัตราการเกิดของเด็กลดลงอย่างต่อเนื่องซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในเรื่องของปริมาณนักเรียนและจากการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันการคมนาคมสะดวกขึ้นเป็นอย่างมาก ผู้ปกครองมักนิยมส่งบุตรหลานของตนเองไปเรียนในเมืองหรือสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่กว่า มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน โดยคาดหวังว่าบุตรหลานของตนเอง จะได้รับการศึกษาที่ดีกว่าสถานศึกษาเดิม ทั้งนี้เป็นเรื่องที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าสถานศึกษาขนาดเล็กนั้น ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบทห่างไกล และขาดแคลน โดยเฉพาะสภาพที่ค่อนข้างจะขาดแคลนด้านทรัพยากรทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรด้านงบประมาณด้านบุคลากรครูผู้สอน ด้านวัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกณฑ์การจัดสรรทรัพยากรที่ผ่านมานั้นจัดสรรตามขนาดของสถานศึกษาหรือตามจำนวนนักเรียนดังนั้นจึงทำให้สถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดทรัพยากรด้านงบประมาณ บุคลากร ครู และวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งสิ่งต่างๆที่กล่าวมาแล้วนี้ล้วนแต่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชนของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544: 7-8) พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กมีคุณภาพด้อยกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาที่สำคัญประการหนึ่ง คือทรัพยากรทางการศึกษาที่นำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา สถานศึกษาที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาสูง ย่อมส่งผลให้มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูง และสถานศึกษาที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาต่ำ มัก

มีคุณภาพในการจัดการศึกษาต่ำไปด้วยถึงแม้ว่าจะมีนโยบายให้สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้ตามที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้วก็ตาม แต่ด้วยสภาพที่ตั้งและบริบทของชุมชนท้องถิ่นที่มีความขาดแคลน ทำให้การระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กไม่สามารถทำได้ตามเป้าหมาย ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยที่เน้นศึกษาในด้านสภาพปัญหาหรือความต้องการทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรวมถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรจะมีการศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ได้องค์ความรู้สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาอันจะนำไปสู่การบริหารจัดการศึกษาได้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตเมืองและชนบท ทั้งนี้เหตุผลที่เลือกศึกษาเฉพาะ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในเขตเมืองและเขตชนบทนั้น เนื่องจากแนวโน้มของจำนวน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งอยู่กระจายทั่วประเทศทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางดำเนินการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ทั่วประเทศ ถือว่ามีความไม่พร้อมทั้งทรัพยากรด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กเหล่านั้น มีสภาพปัจจุบันในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาอย่างไร ต้องการมีสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาอย่างไร มีความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาอย่างไร และมีกลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาอย่างไรเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับนำไปใช้ในกระบวนการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพและผลการศึกษาที่ได้สามารถนำมาเป็นองค์ความรู้ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กหรือโรงเรียนที่มีบริบท ใกล้เคียงกัน โดยเลือกใช้กลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่เหมาะสมอันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเมืองและชนบท โดยมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 14,024 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่
 - 2.1 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาค ดังนี้ 1) ภาคเหนือ 2) ภาคใต้ 3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 4) ภาคกลางและภาคตะวันออก จำนวนทั้งสิ้น 400 โรงเรียน แบ่งเป็นเขตเมือง 200 โรงเรียน และเขตชนบท 200 โรงเรียน
 - 2.2 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชนบท เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีการบริหารจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ โดยมีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกอยู่ในระดับดีมากหรือมีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติสูง (NT/O-NET) ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 โรงเรียน
3. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่
 - 3.1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 400 คน

3.2 ครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ซึ่งหมายถึง ครูวิชาการ โรงเรียน ครูที่ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือครูประจำชั้น จำนวน 400 คน

3.3 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีคุณภาพ ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน

3.4 ผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสัมมนากลุ่ม (Focus Group) สำหรับการตรวจสอบและ ประเมินกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง และชนบท เพื่อดูความเหมาะสมและความเป็นไปได้กับการนำไปใช้ปฏิบัติจริง จำนวน 10 ท่าน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา และทำให้เกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ทรัพยากรด้านบุคคล (Human resource) หมายถึง ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และครูภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) ทรัพยากรด้านการเงิน (Money resource) หมายถึง งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ เงินบริจาคและเงินที่เป็นรายได้ของสถานศึกษาจากการจัดเก็บเองเพื่อการบริหารของสถานศึกษา 3) ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material resource) หมายถึง วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ต่างๆ ได้แก่ หนังสือแบบเรียน อุปกรณ์การเรียน สื่อการเรียน การสอน สื่อเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการบริหารจัดการศึกษา และ 4) ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ (Premise resource) หมายถึง ที่ดิน สิ่งก่อสร้างและอาคารสถานที่ต่างๆ เช่น อาคารเรียน อาคารประกอบ สถานประกอบการ และแหล่งเรียนรู้ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ทรัพยากรด้านบุคคล 2) ทรัพยากรด้านการเงิน 3) ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ และ 4) ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ โดยเริ่มจากขั้นตอน 1) การวางแผน 2) การดำเนินการ และ 3) การประเมินผล เพื่อให้ได้มาและใช้ไปซึ่งทรัพยากรทางการศึกษาเหล่านั้นในการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา

กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง แนวทางเชิงรุกในการดำเนินการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานกิจกรรมหรือโครงการซึ่งกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย

1. กลยุทธ์ด้านการวางแผน หมายถึง แนวทางเชิงรุกในการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษา โดยเริ่มจากการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย แผนงาน การสำรวจและกำหนดความต้องการการใช้

ทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อนำไปใช้ในงาน โครงการ / กิจกรรม ที่ต้องการให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

2. กลยุทธ์ด้านการดำเนินการ หมายถึง แนวทางเชิงรุกในการแสวงหาหรือระดมทรัพยากรทางการศึกษาและการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรทางการศึกษา และจัดสรรให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในงาน โครงการ / กิจกรรม ที่ต้องการให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

3. กลยุทธ์ด้านการประเมินผล หมายถึง แนวทางเชิงรุกในการควบคุม กำกับติดตามและประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประหยัดค้ำค่า และทำให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงาน โครงการ/กิจกรรม

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนของรัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา และมีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา

เขตเมือง หมายถึง พื้นที่ที่อยู่ในเขตเทศบาล ได้แก่ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และเมืองพัทยา และมีจำนวนประชากรตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไป ต่อพื้นที่โดยรวมของเขต

เขตชนบท หมายถึง พื้นที่ที่ยอยู่นอกเขตเมือง ได้แก่ ตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล และมีจำนวนประชากรน้อยกว่า 7,000 คน ต่อพื้นที่โดยรวมของเขต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. **แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษา** เป็นการศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดและงานวิจัยของนักวิชาการต่างๆ เกี่ยวกับความหมายและขอบข่ายของทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ เช่น Cohn (1979) , Monk (1990) , วิจิตร ศรีสอ้าน (2534), ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2544) เป็นต้น และผู้วิจัยได้วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดกรอบความหมายและขอบข่ายของทรัพยากรทางการศึกษาซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

1. ทรัพยากรด้านบุคคล
2. ทรัพยากรด้านการเงิน
3. ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์
4. ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

สำหรับนำไปสู่การรวบรวมข้อมูลเป็นองค์ความรู้พื้นฐานที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา และกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาซึ่งจะนำไปสู่การศึกษาเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยใช้กรอบแนวคิดของ บริชา คัมภีรปกรณ (2545) ซึ่งในกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาจะเน้นที่บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยเริ่มตั้งแต่ 1) การกำหนดนโยบาย และแผนของสถานศึกษาโดยจัดให้มีการทำแผนงานของสถานศึกษาของตนขึ้นเพื่อจะได้ทราบว่าจะต้องทำกิจกรรมอะไรบ้าง 2) กำหนดทรัพยากรที่ต้องการ โดยรวบรวมความต้องการด้านทรัพยากรจากแผนงาน มีการจำแนกเป็นหมวดหมู่ที่ต้องการอย่างชัดเจน 3) การแสวงหาทรัพยากร โดยแสวงหาจากแหล่งทรัพยากรต่างๆ เช่น งบประมาณ เงิน รายได้ เงินบริจาค ทรัพยากรจากชุมชน 4) การจัดสรรทรัพยากร โดยจัดเรียงลำดับความสำคัญ หรือความพร้อมของโครงการที่จะดำเนินการ 5) การใช้ทรัพยากร โดยมีการวางแผนการใช้ การควบคุม ดูแล การใช้อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ และ 6) การประเมินผลการใช้ เช่น ประเมินผล ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความเพียงพอ ปัญหาและอุปสรรค ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์เป็นกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งมีกระบวนการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

1. ขั้นการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษา โดยเริ่มจากการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและการกำหนดความต้องการทรัพยากรทางการศึกษา
2. ขั้นการดำเนินการตามแผนทรัพยากรทางการศึกษาเป็นการแสวงหาหรือระดมทรัพยากรทางการศึกษาและการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในการวางแผน
3. ขั้นการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา เป็นการควบคุม และการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา

ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์สังเคราะห์กระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท และนำไปสู่การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีของ (Kaufman, 1981 อ้างอิงในสุวิมล ว่องวานิช , 2550: 62) ซึ่งการประเมินความต้องการ จำเป็น

(Needs Assessment) เป็นการประเมินรูปแบบหนึ่งที่ใช้วิเคราะห์สารสนเทศอย่างเป็นระบบ โดยแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างหรือช่องว่าง (Gap) ระหว่างผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (Current Results) และผลลัพธ์ที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้น (Desired Results) พร้อมทั้งนำผลที่ได้มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของช่องว่างหรือความต้องการ จำเป็น (Needs) เพื่อการคัดเลือกความต้องการ จำเป็นที่เร่งด่วนเพื่อนำไปแก้ไขปัญหา และผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดนี้เป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อนำไปสู่การกำหนดร่างกลยุทธ์

4. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์ เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์ โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีของ เซอร์โตและปีเตอร์ (Certo and Peter, 1991) ธงชัย สันติวงศ์ (2539) ที่กล่าวถึงขั้นตอนกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ 5 ขั้นตอน ดังนี้

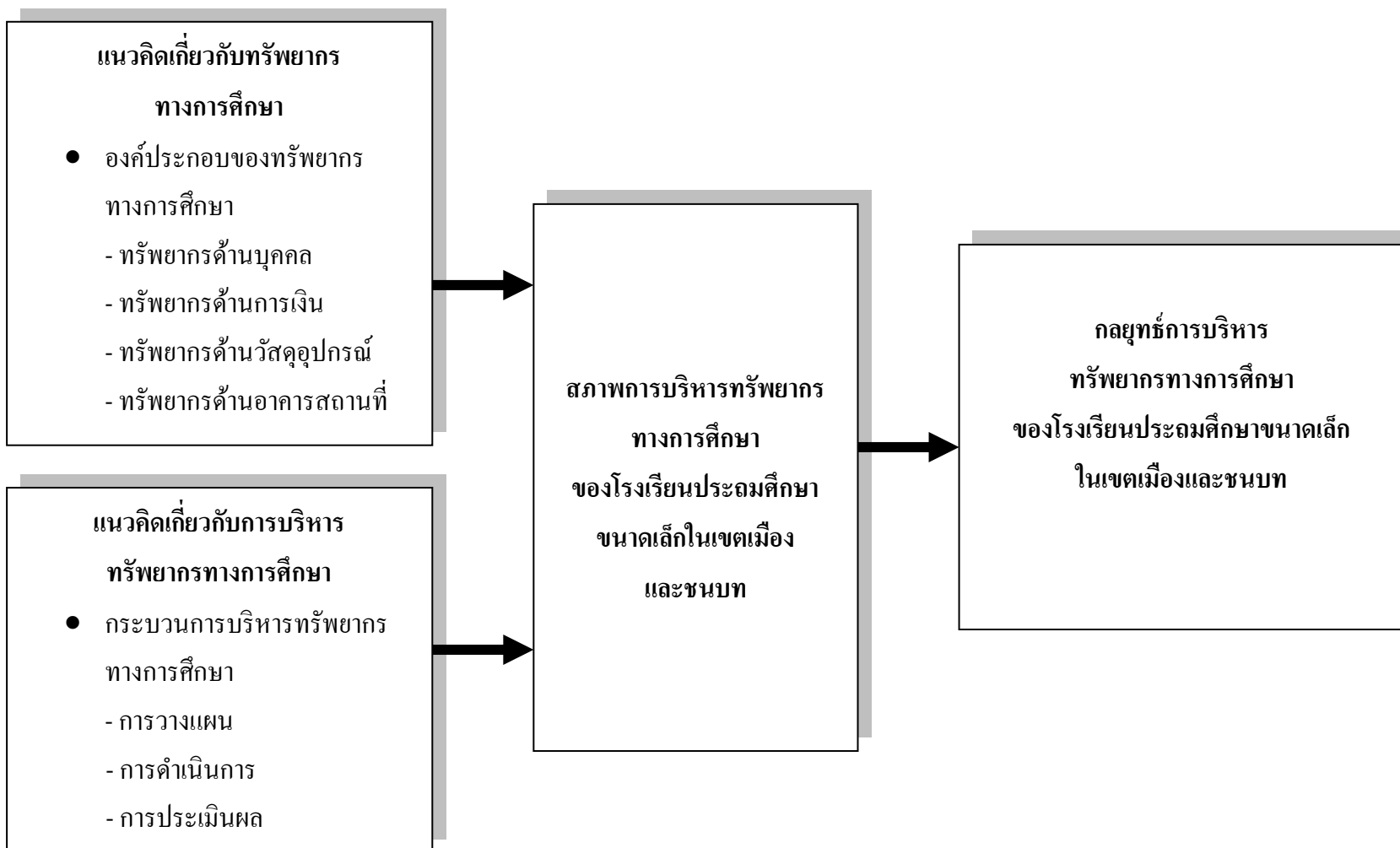
1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis)
2. การจัดวางทิศทางขององค์กร (Establishing Organization Direction)
3. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation)
4. การปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ (Strategic Implementation)
5. การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Control)

ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการศึกษาและสังเคราะห์กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ เริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการจัดวางทิศทางขององค์กรและการกำหนดกลยุทธ์โดยไม่ครอบคลุมถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ และขั้นการควบคุมเชิงกลยุทธ์

ทั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อให้ได้แนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการจัดวางทิศทางขององค์กร และการกำหนดกลยุทธ์นำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตเมืองและชนบท

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้แสดงได้ดังแผนภูมิที่ 1.1 ดังนี้

แผนภูมิที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1. โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำข้อมูลผลการวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ไปใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้แก่โรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลได้ตามบริบทของตน
2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษา สามารถนำองค์ความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนของตนเองได้โดยปรับให้เหมาะสมกับบริบท
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สามารถนำข้อมูลผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ไปใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาด้านการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท
4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยเฉพาะในด้านการจัดสรรและการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในสังกัดได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1. แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษา

- 1.1 ความหมายและความสำคัญของทรัพยากรทางการศึกษา
- 1.2 ประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา
- 1.3 แหล่งทรัพยากรทางการศึกษา
- 1.4 กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางการศึกษา

ตอนที่ 2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

- 2.1 ความจำเป็นและหลักการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
- 2.2 กระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
- 2.3 การระดมทรัพยากรทางการศึกษา

ตอนที่ 3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

- 3.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 3.2 จุดมุ่งหมายและประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 3.3 ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 3.4 การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์
- 3.5 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ตอนที่ 4. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์

- 4.1 ความหมายของกลยุทธ์
- 4.2 กระบวนการเชิงกลยุทธ์

ตอนที่ 5. สภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 5.1 สภาพปัจจุบันของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
- 5.2 สภาพปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 6.1 งานวิจัยในประเทศ

ตอนที่ 1. แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษา

1.1 ความหมายและความสำคัญของทรัพยากรทางการศึกษา

ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษา

ในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำเป็น ต้องอาศัยปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือ ทรัพยากรทางการศึกษา ในการบริหารงานเพื่อให้การดำเนินงานหรือกิจกรรมตามภาระหน้าที่ที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษาไว้ หลายแนวคิด ดังนี้

Cohn (1979) กล่าวว่า ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง ทรัพยากรต่างๆ ที่นำเข้าไปในกระบวนการผลิตทางการศึกษา (The Input-Output Process) สามารถแบ่งได้เป็น

1) ทรัพยากรในโรงเรียน (School Input) ประกอบไปด้วยทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรที่เป็นวัตถุ รายละเอียดดังนี้

(1) ทรัพยากรมนุษย์ (Human Input) ได้แก่ ครู อาจารย์ ผู้บริหาร เลขานุการ นักการภารโรง พนักงานอื่นๆ รวมทั้งผู้ให้คำปรึกษา หรืออาจารย์ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ

(2) ทรัพยากรวัตถุ (Physical Input) ได้แก่ ลักษณะของสิ่งปลูกสร้าง (Building Characteristics) รวมถึงการออกแบบสิ่งปลูกสร้างและเทคโนโลยีที่ใช้ในวิชาต่างๆ อุปกรณ์การเรียนการสอน (Quantity and Quality of Equipment) ประกอบไปด้วย คอมพิวเตอร์ วัสดุครุภัณฑ์ สื่อการสอน เป็นต้น รวมถึงห้องเก็บอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (Supply Room and Other Supporting Physical Facilities)

2) ทรัพยากรนอกโรงเรียน (Nonschool Input) ได้แก่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ประกอบไปด้วย รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ชุมชน มาตรฐานความเป็นอยู่ เชื้อชาติ ทักษะคติของชุมชน และความสามารถพื้นฐานของนักเรียนก่อนเข้ารับการศึกษา รวมถึงสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมในชุมชน

Cohn and Geske (1990: 160-166) กล่าวว่า ถ้าแบ่งตามลักษณะของการจัดการทรัพยากร จะสามารถแบ่งได้เป็น ทรัพยากรสามารถจัดการได้ (Manipulable Input) และ ทรัพยากรที่ไม่สามารถจัดการได้ (Non-manipulable Input)

1) ทรัพยากรสามารถจัดการได้ (Manipulable Input) หมายถึง ปัจจัยนำเข้าที่ผู้บริหารหรือผู้วางแผนการศึกษา สามารถเปลี่ยนแปลงหรือจัดสรรให้เกิดความเหมาะสมได้ เช่น ภาระงานของครู ขนาดชั้นเรียน รวมถึงการวัดประสิทธิภาพครู การจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ การจัดสรรเงินเดือนหรือวัสดุอุปกรณ์ และการบริการห้องสมุด

2) ทรัพยากรที่ไม่สามารถจัดการได้ (Non-manipulable Input) หมายถึง ปัจจัย

ต่างๆ ภายนอกโรงเรียน

นอกจากนี้ Monk (1990: 352-360) แบ่งปัจจัยการผลิตหรือทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตทางการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) ทรัพยากรที่ได้มาโดยการจ้าง (Hired Resources) ปัจจัยที่เป็นแรงงาน เช่น ครู ผู้ช่วยครู ผู้บริหาร เป็นต้น

2) ทรัพยากรที่ได้มาโดยการซื้อ (Purchased Resources) ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ หนังสือเรียนและคอมพิวเตอร์ และอาคารสถานที่ เป็นต้น ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่ากระบวนการผลิตทางการศึกษาทั่วโลก พึ่งพาทรัพยากรที่ได้มาจากการจ้างมากกว่าทรัพยากรที่ได้มาโดยการซื้อ จะเห็นได้จากการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายทั้งหมดไปกับทรัพยากรดังกล่าวข้างต้น

วิจิตร ศรีสอ้าน และอวยชัย ชบา. (2534: 43) ให้ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษาว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้การบริหารการศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพและปริมาณอย่างเพียงพอ ได้รับงบประมาณสนับสนุนมากพอ มีวัสดุสนับสนุนตามความต้องการและต้องมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2541: 448-449) ยังเห็นว่ามีอีกสิ่งหนึ่งจัดเป็นทรัพยากรได้ คือ เวลา เพราะเวลาเป็นของมีค่ายิ่ง ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวที่ว่า “เวลาเป็นเงินเป็นทอง” ทุกคนมีเวลาเท่ากันวันละ 24 ชั่วโมง แต่ในเวลาเท่ากันนี้บางคนทำงานได้มากมาย แต่บางคนทำงานได้เพียงน้อยนิด “เวลา” เป็นทรัพยากรอย่างหนึ่งที่แตกต่างจากทรัพยากรการบริหารอื่นๆ นั่นคือ เวลาเป็นทรัพยากรที่แตกต่างจากทรัพยากรมนุษย์ (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (management) นอกจากนั้นเวลายังเป็นทรัพยากรทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะและแตกต่างไปจากทรัพยากรทางการศึกษาอื่นๆ คือแตกต่างจากทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรการเงิน และการงบประมาณตลอดจนวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา เวลาเป็นทรัพยากรที่มีพร้อมเพื่อการใช้ หรือพร้อมที่จะเป็นประโยชน์ และไม่สามารถที่จะซื้อ ขาย เช่า หยิบยืม ขโมย เก็บรักษาไว้ ทำให้มากขึ้น หรือเปลี่ยนแปลง สิ่งที่เราทำได้กับเวลาก็คือ การใช้ และเวลาจะหมดไปได้เอง ทรัพยากรอื่นๆ ถ้าหากเราไม่ใช้ก็อาจคงอยู่ต่อไป แต่ทรัพยากรเวลานั้นหากเราไม่ใช้ เวลาจะหมดไปเอง เวลาเป็นตัวควบคุมวิธีการใช้ทรัพยากรอื่นๆ สอดคล้องกับ วิทยากร เชียงกุล (2542: 162) ที่กล่าวว่า ทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย เงิน สิ่งของ กำลังคน และเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) กล่าวว่า ทรัพยากรทางการศึกษาที่ใช้ในการวิเคราะห์การเงินและการลงทุนทางการศึกษา หมายถึง ทรัพยากรที่ไม่ใช่การเงินและทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรที่ไม่ใช่การเงิน (Non-financial resources) ได้แก่ ปัจจัยการผลิตหลักๆ คือ ที่ดิน แรงงาน ทุนและการประกอบการ ตามนัยนี้ ทรัพยากรทางการศึกษาจึงรวมถึง บุคลากร ที่ดิน

อาคาร และสิ่งก่อสร้าง วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และการผสมผสาน การใช้ปัจจัยต่างๆ เข้าด้วยกันการวิเคราะห์ทรัพยากรทางการศึกษาในมุมมองกว้างจึงมักจะมุ่งเน้นไปที่ทรัพยากรที่ไม่ใช่การเงิน เช่น ครู และที่ดินเพื่อการศึกษา เป็นต้น

ส่วน ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2544: 5-6) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษาไว้ 2 แนวทางคือ 1) ทรัพยากรทางการศึกษาในความหมายที่แคบ หมายถึง ปัจจัยนำเข้า (Input) ที่นำไปใช้เพื่อการจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภทภายในสังคม ปัจจัยนำเข้าส่วนใหญ่จะเป็นรูปของเงินงบประมาณทั้งด้านรายจ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานประจำ เช่น เงินเดือนและค่าตอบแทนค่าใช้จ่าย วัสดุอุปกรณ์ กับรายจ่ายด้าน การลงทุน 2) ทรัพยากร ทางการศึกษา ในความหมายที่กว้าง หมายถึง ปัจจัยนำเข้า (Input) และปัจจัยกระบวนการจัดการในการแปรเปลี่ยนปัจจัยนำเข้านั้น ให้บังเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล เมื่อพิจารณาในแง่นี้ ทรัพยากรทางการศึกษา จึงไม่จำกัดอยู่เฉพาะ งบประมาณทางการศึกษา หากรวมถึงการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ความสามารถในการดึง และ ระดมสรรพกำลังในสังคมเข้ามาสนับสนุนส่งเสริมเกื้อหนุนการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็น เม็ดเงิน หรือ อุปกรณ์ หรือเวลา (Time) ที่จัดเป็นการให้โอกาสทางการศึกษาทั้งในแง่ของ การสละเวลามาให้บริการทางการศึกษาของบุคคลภายในสังคม ซึ่งไม่ใช่ ครู อาจารย์ นอกจากนั้น ทรัพยากรทางการศึกษา ยังหมายรวมถึง ทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับ การให้บริการทางการศึกษา ตลอดจนถึงสื่ออุปกรณ์ต่างๆ เช่น คลื่นวิทยุ โทรทัศน์ ความเทียม อินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาด้วย

สำหรับรุ่ง แก้วแดง (2546: 108-109) กล่าวว่า ทรัพยากร คือ ความรู้ ทุกเรื่องที่อยู่ในชุมชน รวมไปถึง “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” ก็ถือว่าเป็นทรัพยากรของชุมชน เทคโนโลยีต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ ถ้าสามารถนำมาใช้เพื่อการเรียนรู้ได้ก็ถือเป็นทรัพยากร พัสตต่างๆ บุคลากร และเวลา ก็ถือเป็นทรัพยากร โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ ข้อมูล ข่าวสาร และ เทคโนโลยีสารสนเทศก็ถือเป็นทรัพยากร ดังนั้นจะพบว่าชุมชนทุกแห่งของประเทศไทยมีทรัพยากร อยู่อย่างเหลือเฟือเพื่อ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพิจารณาว่ามีอะไรบ้างที่เป็นทรัพยากรของโรงเรียน และสามารถนำทรัพยากรนั้นมาใช้เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างไร เมื่อ “ทรัพยากร” มีความหมายกว้าง จึง จำเป็นต้องกำหนดให้ชัดว่าการบริหารสถานศึกษาต้องใช้ทรัพยากรอะไรบ้างทรัพยากรแต่ละประเภท ได้มาจากไหน อย่างไร เมื่อดูจากคำจำกัดความและระบบบัญชี สามารถจำแนกทรัพยากรออกได้ เป็น 2 ประเภท คือ

1) ทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน (In Cash) คือ เงินงบประมาณที่มาจากส่วนกลาง หรืออาจจะ เป็นเงินบริจาคในท้องถิ่นก็ได้

2) ทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงิน (In Kind) ได้แก่ ความคิด คำแนะนำ ความร่วมมือที่ได้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน แหล่งเรียนรู้ และวัสดุต่างๆ ในชุมชนที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2549) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง ทรัพยากรที่มีใช้การเงินและทรัพยากรทางการเงิน ในความหมายแรก ทรัพยากรที่มีใช้การเงินครอบคลุมถึงที่ดิน แรงงานทุนและการประกอบการ ตามนัยนี้ ทรัพยากรทางการศึกษาจึงรวมถึงบุคลากร ที่ดิน อาคาร สิ่งก่อสร้างวัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน และการผสมผสานการใช้ปัจจัยต่างๆ เข้าด้วยกัน

สำหรับสารปฏิรูปการศึกษา (2549) ให้ความหมายว่า ทรัพยากรทางการศึกษา ครอบคลุมถึงทรัพยากรทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษา รวมถึงครูและบุคลากรทางการศึกษา สื่อและเทคโนโลยีต่างๆ ที่ดิน และอาคารสถานที่ เวลาที่บุคคลในสังคมสละให้กับการศึกษาด้วย

ส่วนสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549: 4) ได้ให้ความหมายทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา หมายถึง ทรัพยากรที่ไม่ใช้เงิน (Non Financial Resources) และทรัพยากรทางการเงิน (Financial Resources) ในความหมายแรก ทรัพยากรที่ไม่ใช้การเงินครอบคลุมปัจจัยหลักๆ คือ ที่ดิน แรงงาน ทุน และการประกอบการ ตามนัยนี้ทรัพยากรทางการศึกษาจึงรวมถึงบุคลากร ที่ดิน อาคาร สิ่งก่อสร้าง วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน นอกจากนี้ทรัพยากรทางการศึกษา ยังหมายถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการให้บริการทางการศึกษา ตลอดจนวิทยุ โทรทัศน์ ดาวเทียม อินเทอร์เน็ตที่สามารถใช้ประโยชน์ทางการศึกษา

สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษาจากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน แล้วได้ สรุปความหมายของทรัพยากรทางการศึกษา โดยคำนึงถึงทรัพยากรทางการศึกษาที่เป็นตัวปัจจัยนำเข้า มากกว่าตัวกระบวนการ เช่น การจัดการ จึงได้ให้ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษาว่า หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาและทำให้เกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ทรัพยากรด้านบุคคล
2. ทรัพยากรด้านการเงิน
3. ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์
4. ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

ตารางที่ 1 แสดงความหมายของทรัพยากรทางการศึกษา

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ ทรัพยากรทางการศึกษา สรุปได้ดังนี้

ความหมายของ ทรัพยากรทาง การศึกษา	Cohn (1979)	Cohn and Geske (1990)	Monk (1990)	วิจิตร ศรีสะอ้าน (2534)	เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2541)	วิทย์กร เขียงกุล (2542)	ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2544)	รุ่ง แก้วแดง (2546)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2549)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549)
ทรัพยากรบุคคล เช่น ครู ผู้บริหาร นักการฯ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
เงิน งบประมาณ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
วัสดุอุปกรณ์ สิ่งของ สื่อการเรียนการสอน เช่น หนังสือเรียน คอมพิวเตอร์ คลื่นวิทยุ โทรทัศน์ ดาวเทียม อินเทอร์เน็ต	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ที่ดิน อาคาร สิ่งก่อสร้าง แหล่งเรียนรู้	✓		✓	✓		✓		✓	✓	✓
สิ่งแวดล้อม ที่เป็นปัจจัยการศึกษา วัฒนธรรมต่างๆ	✓	✓								
กระบวนการจัดการ		✓		✓			✓			
เวลา					✓	✓				

ความสำคัญของทรัพยากรทางการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2542: 3) ได้ให้ความสำคัญกับทรัพยากรทางการศึกษา ตามมาตรา 9 ที่กล่าวถึง การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา โดยให้มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และกำหนดไว้ในหมวด 8 ว่าด้วย ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาซึ่งถือได้ว่าทรัพยากรทางการศึกษานั้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษา

Bender (1983: 6) ได้กล่าวไว้ว่า ในการดำเนินงานหรือประกอบภารกิจขององค์กรนั้น มีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการ คือภารกิจขององค์กร ทรัพยากร และคน ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ประการนั้น ถือได้ว่าทรัพยากรเป็นตัวกลางสำคัญ ที่ทำให้กิจกรรมหรือภารกิจขององค์กรบรรลุตามเป้าหมายหรือสำเร็จได้ ทรัพยากรจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินกิจกรรมทุกๆ ด้านขององค์กร หากองค์กรใดมีทรัพยากรเพียงพอและเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ รวมถึงมีการบริหารจัดการที่ดียิ่งส่งผลทำให้การดำเนินงานขององค์กรนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นทรัพยากรจึงเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จขององค์กร

หากพิจารณาถึงความสำคัญและบทบาทของทรัพยากรในการดำเนินกิจกรรมขององค์กรแล้วมีหลายประการ แต่ในที่นี้ได้พิจารณาถึงบทบาท ที่มีความสำคัญของทรัพยากรใน 2 ด้าน คือด้านปริมาณและด้านคุณภาพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านปริมาณ ปริมาณของทรัพยากรมีผลต่อการดำเนินกิจกรรมดังนี้

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรม ถ้าหากทรัพยากรมีเพียงพอการดำเนินกิจกรรมขององค์กรจะดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงกันข้ามถ้าหากปริมาณของทรัพยากรมีไม่เพียงพอการดำเนินงานของกิจกรรมจะไม่สามารถมีประสิทธิภาพได้

2. ประสิทธิภาพของกิจกรรม ถ้าหากปริมาณของทรัพยากรมีไม่เพียงพอการดำเนินกิจกรรมก็อาจจะไม่บรรลุเป้าหมายได้ ถ้าหากขาดทรัพยากร หรือทรัพยากรมีไม่เพียงพอแล้ว การดำเนินกิจกรรมก็ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายหรือมีประสิทธิภาพได้

3. การเลือกกิจกรรมที่จะปฏิบัติ ปริมาณจะเป็นตัวกำหนดตัวหนึ่งในการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสม ในการดำเนินกิจกรรมตามความเป็นจริงนั้น กิจกรรมจะเป็นตัวกำหนดทรัพยากร แต่ในบางกรณีทรัพยากรจะเป็นตัวกำหนดกิจกรรม เนื่องจากข้อจำกัดของทรัพยากรและความจำเป็นที่จะต้องดำเนินกิจกรรมให้บรรลุหรือสำเร็จภายในเวลาที่จำกัด

ด้านคุณภาพ คุณภาพของทรัพยากรมีผลต่อการดำเนินกิจกรรมขององค์กรมีนัยคล้ายคลึงกับปริมาณของทรัพยากรดังที่ได้กล่าวมาแล้ว คือ

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรม คุณภาพของทรัพยากรจะมีผลต่อประสิทธิภาพของกิจกรรม

ค่อนข้างสูงในบางครั้ง แม้ทรัพยากรจะมีจำนวนมาก แต่ถ้าหากเป็นทรัพยากรที่ปราศจากคุณภาพ การดำเนินกิจกรรมก็ปราศจากประสิทธิภาพได้

2. ประสิทธิภาพของกิจกรรม ประสิทธิภาพของกิจกรรมหรือประสิทธิภาพขององค์การ มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับคุณภาพของทรัพยากร ถ้าหากการดำเนินกิจกรรมใดทรัพยากรมีคุณภาพไม่ดี ประสิทธิภาพอาจจะมีแต่อาจจะค่อนข้างต่ำกว่าการมีทรัพยากรที่มีคุณภาพสูง

3. คุณภาพของกิจกรรม คุณภาพของกิจกรรมมีความสัมพันธ์เป็นอย่างมากกับคุณภาพของทรัพยากร ถ้าหากการดำเนินกิจกรรมใดได้ทรัพยากรที่มีคุณภาพสูง คุณภาพของกิจกรรมก็จะดีไปด้วย

กล่าวโดยสรุป ทรัพยากรเป็นตัวกลางหรือตัวกระตุ้นที่สำคัญที่สามารถทำให้กิจกรรมขององค์การหรือหน่วยงานดำเนินไปได้ และทรัพยากรจะมีบทบาทต่อกิจกรรมหรือการดำเนินการกิจขององค์การ หรือหน่วยงานทั้งในด้านของปริมาณและคุณภาพ

1.2 ประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา

ทรัพยากรทางการศึกษา สามารถแบ่งเป็นหลายประเภทด้วยกัน ซึ่ง การแบ่งประเภทของทรัพยากรทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับว่าเราจะใช้เกณฑ์หรือแนวคิดอะไรเป็นการแบ่งสำหรับแนวคิดทางด้านเศรษฐศาสตร์ เบนเดอร์ (Bender) ได้แบ่งทรัพยากรเพื่อการดำเนินกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจออกเป็น 4 ประเภทด้วยกัน คือ (Bender, 1983: 6-7)

1. ทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจทุกระดับ
2. ทรัพยากรทางกายภาพ ประกอบด้วย ที่ดิน (Land) เครื่องอำนวยความสะดวก (Facilities) เครื่องมือ (Equipment) วัสดุและ/หรือพลังงาน (Materials and/or Energy)
3. ทรัพยากรการเงิน ได้แก่ เงินและสิ่งอื่นๆ ที่สามารถใช้แทนเงินได้
4. ข้อสนเทศ ประกอบด้วย ข้อมูล (Data) ความรู้ (Knowledge) โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือ ชุดคำสั่ง (Software) และอุปกรณ์ (Hardware)

สำหรับทรัพยากรพื้นฐานตามแนวคิดทางการบริหารนั้นมีแนวคิดที่แตกต่างกันออกไปหลายแนวคิด คือ (วิจิตร ศรีสอาน และอวยชัย ชบา, 2534: 42-43)

แนวคิดแรก กล่าวว่า ทรัพยากรในการบริหารที่สำคัญมีอยู่ 4 ประการ ที่รู้จักกันในนามของ 4 M's อันได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และการจัดการ (Management)

แนวคิดที่สอง คิดว่าทรัพยากรพื้นฐานของการบริหารนั้นมีเพียง 3 ประการ หรือที่เรียกกันว่า 3M's ซึ่งประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) และการจัดการ (Management) โดยคิดว่า เมื่อมีเงินแล้วสามารถจัดซื้อจัดหาวัสดุ (Materials)

แนวคิดที่สามเป็นแนวคิดทางฝ่ายธุรกิจเอกชน โดยแบ่งทรัพยากรในการดำเนินงานออกเป็น

6 ประเภท ที่เรียกว่า 6 M's ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) วิธีการ (Method) ตลาด(Market) และเครื่องจักรกล (Machine)

สำหรับด้านการบริหารการศึกษานั้น วิจิตร ศรีอำนาจ ได้เสนอความเห็นไว้ดังนี้(วิจิตร ศรีอำนาจ 2534: 43)

“ในทางการบริหารการศึกษา 4m's คือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และการจัดการ (Management) เป็นทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานเช่นเดียวกัน กล่าวคือ การบริหาร การศึกษาจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอ ต้อง ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานมากพอต้องมีวัสดุสิ่งของตามความต้องการขอ โครงการ และแผนงาน และจะต้องมีระบบบริหารจัดการที่ดี”

สำหรับ ปรานัญช์ กล้าผจญ(2542:18)ได้จำแนกทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาเป็น 5 ประเภท คือ คน เงิน วัสดุ เครื่องมือ และการจัดการ

ในขณะที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549) ได้จำแนกทรัพยากรทางการศึกษาที่ จำเป็นในการบริหารจัดการในโรงเรียนไว้ 4 ประเภท คือ คน เงิน วัสดุ และการจัดการ

จากแนวคิดเกี่ยวกับประเภทของทรัพยากรนั้น พอสรุปได้เป็นสองแนว คือ แนวคิดทาง เศรษฐศาสตร์ได้จัดทรัพยากรออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรการเงิน และทรัพยากรข้อสนเทศ และแนวคิดทางการบริหาร แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ คน เงิน วัสดุ และการจัดการ ซึ่งถ้าหากพิจารณาให้ดีแล้วจะพบว่าแนวคิดสองแนวคิด โดยเฉพาะ ทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรการเงิน สำหรับทรัพยากรที่คล้ายคลึงกันและอาจจะรวมเป็นประเภท เดียวกัน คือ ทรัพยากรทางกายภาพ และทรัพยากรวัสดุ ส่วนประเภทที่แตกต่างกัน คือ ทรัพยากร ข้อสนเทศและทรัพยากรวิธีการ ซึ่งถ้าหากจะพิจารณาให้ลึกซึ้งแล้วจะเห็นว่าทรัพยากรทั้งสองประเภท นี้เกี่ยวข้องกันมาก คือ ทรัพยากรข้อสนเทศนั้นใช้ข้อมูลแล้ว ผู้บริหารเลือกใช้วิธีการโดยอาศัย ข้อมูลนั้นในการพิจารณาดำเนินการหรือกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วย งานหรือองค์กร (ปรีชา คัมภีรปกรณ, 2545: 10)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าทรัพยากรทางการศึกษาคือทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถนำไปใช้ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง บุคลากร เงิน วัสดุ อุปกรณ์ ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง อาคารเรียน สื่อเทคโนโลยีต่างๆ ภูมิปัญญาในชุมชน องค์กร ทุกอย่างของสังคม รวมถึงการจัดการ เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ นั่นคือผู้เรียนได้เรียนรู้และมีศักยภาพในการ ดำรงตนอย่างมีความสุขในสังคมปัจจุบันและอนาคตได้

สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสังเคราะห์ความหมาย และประเภทของ ทรัพยากรทางการศึกษา จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน แล้วได้แบ่งประเภทของทรัพยากร

ทางการศึกษาโดยคำนึงถึงทรัพยากรทางการศึกษาที่เป็นตัวปัจจัยนำเข้า มากกว่าตัวกระบวนการ เช่น การจัดการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา ที่ต้องการศึกษาไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. ทรัพยากรด้านบุคคล (Human resource) หมายถึง ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และครูปัญญาท้องถิ่น

2. ทรัพยากรด้านการเงิน (Money resource) หมายถึง งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ เงินบริจาค และเงินที่เป็นรายได้ของสถานศึกษาจากการจัดเก็บเองเพื่อการบริหารของสถานศึกษา

3. ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material resource) หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ได้แก่ หนังสือแบบเรียน อุปกรณ์การเรียน สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดการศึกษา

4. ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ (Premise resource) หมายถึง ที่ดิน สิ่งก่อสร้างและอาคารสถานที่ต่างๆ เช่น อาคารเรียน อาคารประกอบ สถานที่ประกอบการ และแหล่งเรียนรู้ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดการศึกษาให้เกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ประเภท ที่ต้องการศึกษามีดังนี้

1. ทรัพยากรด้านบุคคล ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น

1) กลุ่มฝ่ายบริหาร คือ กลุ่มบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งบริหาร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และรองผู้บริหารสถานศึกษา

2) กลุ่มครูผู้สอน คือ กลุ่มบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน จำแนกเป็น 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3) กลุ่มบุคลากรสนับสนุนการสอน คือ กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในหน่วยงานสนับสนุนการสอนภายในสถานศึกษา ได้แก่ งานแนะแนว งานโสตทัศนศึกษา งานทะเบียนวัดผล งานพัสดุ งานการเงิน งานสารบรรณ งานห้องสมุด งานโภชนาการ งานอนามัย หรืองานบริการอื่นๆ ในสถานศึกษา

4) กลุ่มบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น วิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงนักการภารโรงที่ช่วยอำนวยความสะดวกและให้บริการด้านต่างๆ เป็นต้น

ทั้งนี้ทรัพยากรด้านบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มฝ่ายบริหาร กลุ่มครูผู้สอน

และกลุ่มบุคลากรสนับสนุนการสอน มีเกณฑ์การจัดอัตรากำลัง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ

รายการ	ก่อนประถมศึกษา	ประถมศึกษา				มัธยมศึกษา	
กรณีที่ 1 โรงเรียนที่มี นักเรียน 120 คนลงมา	รายการ	นักเรียน	นักเรียน	นักเรียน	นักเรียน	นักเรียน	นักเรียน
		20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120
	ผู้สอน	1	2	3	4	5	6
	ผู้บริหาร	1	1	1	1	1	1
	รวม	2	3	4	5	6	7
บุคลากรสนับสนุน การสอน	-	-	-	1	1	1	
รายการ	ก่อนประถมศึกษา						
กรณีที่ 2 โรงเรียนที่มีนักเรียน 121 คนขึ้นไป สายงานการสอน	$= \frac{\text{จำนวนห้องเรียน} \times \text{นักเรียน : ห้อง} + \text{นักเรียนทั้งหมด}}{\text{ครู : นักเรียน}}$ $\frac{\text{นักเรียน : ห้อง} = 30 : 1}{\text{ครู : นักเรียน} = 1 : 25}$ <p>เงื่อนไข</p> <ul style="list-style-type: none"> - การคิดจำนวนห้องเรียนแต่ละชั้นหากมีเศษตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ให้ เพิ่มอีก 1 ห้อง - การคิดจำนวนครูให้พิเศษตามหลักคณิตศาสตร์ 						
รายการ	ประถมศึกษา						
กรณีที่ 2 โรงเรียนที่มีนักเรียน 121 คนขึ้นไป สายงานการสอน	$= \frac{\text{จำนวนห้องเรียน} \times \text{นักเรียน : ห้อง} + \text{นักเรียนทั้งหมด}}{\text{ครู : นักเรียน}}$ $\frac{\text{นักเรียน : ห้อง} = 40 : 1}{\text{ครู : นักเรียน} = 1 : 25}$						

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	มัธยมศึกษา		
กรณีที่ 2 โรงเรียนที่มีนักเรียน 121 คนขึ้นไป สายงานการสอน	$X = \frac{na}{b}$ <p>X = ครูสายงานการสอน n = จำนวนห้องเรียน a = นร. : ห้อง = 40 : 1 b = ครู : นร. = 1 : 20</p>		
รายการ	ก่อนประถมศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา
สายงานบริหารใน สถานศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียน 360-719 มีผู้บริหาร 1 ผู้ช่วย 1 ตำแหน่ง - นักเรียน 720 -1,079 มีผู้บริหาร 1 ผู้ช่วย 2 ตำแหน่ง - นักเรียน 1,080-1,679 มีผู้บริหาร 1 ผู้ช่วย 3 ตำแหน่ง - นักเรียน 1,680 ขึ้นไป มีผู้บริหาร 1 ผู้ช่วย 4 ตำแหน่ง <p>หมายเหตุ ให้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ปฏิบัติการสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง ยกเว้น โรงเรียน ขนาดใหญ่่มาก</p>		
บุคลากรสนับสนุนการสอน	อัตราจ้าง ประมาณร้อยละ 10 ของครูสายงานการสอน		

ความสำคัญของทรัพยากรบุคคล

ทรัพยากรบุคคลเป็นผู้ดำเนินการจัดการทรัพยากรทางการศึกษาอื่น เช่น ทรัพยากรการเงิน ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ เป็นต้น ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้น ทรัพยากรบุคคลจึงมีความสำคัญ ดังต่อไปนี้ (สุทธิวรรณ ตันศิริจนาวงศ์, 2549: 152-153)

1) เป็นผู้ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนการศึกษา หรือชักจูงบุคลากรภายนอกสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติต่อไป

2) เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคลภายในสถานศึกษา เช่น ครู อาจารย์ ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น จะเป็นผู้ที่นำความรู้ ทักษะ และเจตคติ ไปถ่ายทอดให้แก่นักเรียน และทรัพยากรบุคคลภายนอกสถานศึกษา เช่น ศึกษานิเทศก์ ประชาชนชาวบ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำองค์กรวิชาชีพ ผู้นำทางสังคม เจ้าของสถานประกอบการ ครู ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้รับเชิญเป็นวิทยากรเพื่อให้คำปรึกษาหารือ ความรู้ ข้อเสนอแนะ การฝึกทักษะ และประสบการณ์ การใช้เทคโนโลยีเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เป็นต้น

3) ช่วยส่งเสริมสนับสนุนด้านบริหารสถานศึกษาและด้านการเรียนการสอน โดยนำความรู้ทางวิชาการผสมผสานกับประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่มาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ให้ทันสมัย ตรงกับความต้องการความสนใจของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

4) เป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญในการกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา คุณธรรมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5) เป็นแบบอย่างที่ดีที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ตลอดชีวิตตามศักยภาพ โดยเฉพาะชุมชนที่มีความพร้อม จะมีความร่วมมือกันระหว่างกลุ่มต่างๆ ในชุมชนและระหว่างชุมชน ซึ่งจะทำให้สถานศึกษาที่อยู่ในชุมชนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

6) เป็นผู้ที่ทำให้สถานศึกษามีทรัพยากรเพียงพอในการจัดการศึกษา เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือฝึกทักษะต่างๆ เป็นต้น ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้จะเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทรัพยากรด้านการเงิน (Money resource) หมายถึง งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ เงินบริจาค และเงินที่เป็นรายได้ของสถานศึกษาจากการจัดเก็บเองเพื่อการบริหารของสถานศึกษาซึ่งสรุปได้ว่า ทรัพยากรด้านการเงินที่อยู่มีอยู่ในสถานศึกษา มี 2 ประเภท ประกอบด้วย

1) งบประมาณแผ่นดิน เป็นเงินรายรับจากงบประมาณแผ่นดิน มี 2 ลักษณะ

(1) เงินงบกลาง เบิกจ่ายจากกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เช่น เงินช่วยเหลือค่าเล่าเรียนบุตร เงินค่ารักษาพยาบาล เงินบำเหน็จบำนาญ เงินช่วยค่าครองชีพ

(2) เงินรายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ เป็นรายจ่ายที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ แบ่งเป็น 11 หมวด คือ

1. หมวดเงินเดือน เงินที่จ่ายให้แก่ข้าราชการเป็นรายเดือน
2. หมวดค่าจ้างประจำ เงินที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างประจำ
3. หมวดค่าจ้างชั่วคราว เงินที่จ่ายเป็นค่าแรงสำหรับการทำงานปกติของแก่ลูกจ้างชั่วคราว
4. หมวดค่าตอบแทน เงินที่จ่ายตอบแทนให้แก่ผู้ปฏิบัติงานให้ทางราชการ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าอาหารทำงานนอกเวลา ค่าสอนพิเศษ
5. หมวดค่าใช้สอย ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่ายานพาหนะ ค่าที่พัก ค่าซ่อมแซมอาคารสถานที่และครุภัณฑ์
6. หมวดค่าสาธารณูปโภค ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา
7. หมวดค่าวัสดุ ค่าใช้จ่ายซื้อสิ่งของต่างๆ เช่น กระดาษ หลอดไฟ
8. หมวดค่าครุภัณฑ์ รายจ่ายเพื่อซื้อสิ่งของที่คงทน ใช้งานได้นาน เช่น คอมพิวเตอร์ โต๊ะ เก้าอี้
9. หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
10. หมวดเงินอุดหนุน เงินที่จ่ายเพื่อช่วยเหลือบุคคลหรือองค์กร เช่น ช่วยเด็กที่ขาดแคลน ช่วยบูรณะวัด ช่วยมูลนิธิต่างๆ
11. หมวดรายจ่ายอื่นรายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะของหมวดใดหมวดหนึ่งเช่น ราชภัฏกลับ

2) **เงินนอกงบประมาณ** เงินที่สถานศึกษาได้รับนอกเหนือจากเงินงบประมาณแผ่นดิน เช่น เงินบริจาค เงินที่ได้จากการขายผลผลิตของสถานศึกษา เงินทุนจากหน่วยงานหรือบุคคลมอบให้เป็นทุนการศึกษา

ความสำคัญของทรัพยากรการเงิน

ทรัพยากรการเงินเป็นทรัพยากรทางการศึกษาที่จะทำให้การจัดการศึกษาในสถานศึกษาประสบความสำเร็จโดยภารกิจที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีงานที่ต้องปฏิบัติด้วยกัน 4 งานหลัก คือ งานด้านวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป ซึ่งในงานต่างๆ เหล่านี้ จะต้องมียุทธศาสตร์ เป้าหมายและ แผนงานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า แผนเหล่านี้จะมีค่าใช้จ่ายที่ต้องประมาณการไว้สำหรับดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามแผนงาน ซึ่งแผนการใช้จ่ายเงินหรือประมาณการรับจ่ายเงินล่วงหน้า นั้นคือ งบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินงาน ดังนั้นความสำคัญของทรัพยากรการเงิน มีดังต่อไปนี้ (สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์, 2549: 159-160)

1. ช่วยให้การดำเนินการของสถานศึกษาประสบความสำเร็จในงานภารกิจหลัก คือ
 - งานด้านวิชาการ เป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ค่าใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียน

การสอน ค่าใช้จ่ายเครื่องมือการทดลอง ค่าใช้จ่ายอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ค่าใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์
ค่าใช้จ่ายในการซื้อหนังสือห้องสมุด เป็นต้น

- งานบริหารบุคคล เป็นค่าใช้จ่ายด้านเงินเดือนบุคลากรในสถานศึกษา

- งานบริหารทั่วไป เป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาสถานศึกษา เช่น ซ่อมบำรุงอาคาร

สถานที่ ค่าสาธารณูปโภคของสถานศึกษา ค่าดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ค่าจัดซื้อวัสดุ
อุปกรณ์ของสำนักงาน เป็นต้น

2. เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้
ทรัพยากรของสถานศึกษาจากการที่ให้สถานศึกษาปรับเปลี่ยนระบบบัญชีจากเกณฑ์เงินสด เป็นเกณฑ์
พึงรับพึงจ่ายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นระบบที่ตรวจสอบภายใน ได้โดยคณะกรรมการสถานศึกษาและ
ระบบตรวจสอบภายนอกโดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

3. ช่วยให้การพัฒนาสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยเฉพาะ
การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพ ในกระบวนการ
เรียนการสอนของสถานศึกษา

4. ช่วยจัดสรรทรัพยากรหรือใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจา
การวางแผนในการใช้ทรัพยากรต้องใช้ทรัพยากรการเงินในการดำเนินงานให้สำเร็จด้วยการจัดสรร
จำนวนเงินในการดำเนินกิจกรรมพร้อมทั้งกำหนดทรัพยากรที่ใช้รวมทั้งผลงานที่เกิดขึ้นมีประโยชน์
สูงสุดและใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดจึงจะถือว่าเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5. ช่วยสนับสนุนการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยเน้น
ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ชุมชน สังคม เข้ามามีส่วนร่วมใน
การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ได้แก่ หนังสือแบบเรียน
อุปกรณ์การเรียน สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ที่สามารถ
นำมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดการศึกษา

วัสดุ คือวัสดุสิ้นเปลือง เปลี่ยนสลายตัวได้ในเวลาอันสั้น หรือวัสดุที่นำมาใช้เพื่อการ
สร้างซ่อมแซม บำรุงรักษาทรัพย์สิน

อุปกรณ์ หมายถึงเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องช่วย เครื่องประกอบ เช่น อุปกรณ์ที่ช่วยใน
การเรียนการสอน ได้แก่ กระดานดำ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์อื่นรวมถึงครุภัณฑ์สำนักงาน เช่น โต๊ะ
เก้าอี้ เป็นต้น

วัสดุอุปกรณ์การศึกษา หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนรู้รวมทั้งครุภัณฑ์
และเครื่องมือที่ต้องใช้ในการดำเนินกิจกรรมด้านการเรียนการสอน และด้านบริหารทั่วไปของ

สถานศึกษา เช่น กระดาน ชอล์ก กระดาษ เอกสาร หุ่นจำลอง แผนภูมิ อุปกรณ์ทดลอง วิทยาศาสตร์ เครื่องมือช่าง เป็นต้น ผู้ที่กำหนดวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูผู้สอนหรือผู้บริหารสถานศึกษา และยังขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหา สารระการ เรียนรู้ กิจกรรมในการเรียนการสอน (สุทธิวรธรรม ตันติรจนาวงศ์, 2549: 160-161)

วัสดุอุปกรณ์แบ่งเป็นวัสดุสิ้นเปลืองและวัสดุถาวร วัสดุสิ้นเปลืองเป็นวัสดุที่ใช้แล้วหมดไป วัสดุถาวรเป็นวัสดุที่มีอายุใช้ยืนนาน แต่มีราคาหน่วยสูงไม่เกิน 5,000 บาท

ความสำคัญของทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์

วัสดุอุปกรณ์การศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. วัสดุอุปกรณ์การศึกษา ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยจะทำหน้าที่เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาหรือสารระการการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น
2. วัสดุอุปกรณ์การศึกษา ช่วยกระตุ้นให้มีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ เป็นการประหยัดและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน
3. วัสดุอุปกรณ์การศึกษา มีบทบาทต่อการเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทักษะ และประสบการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
4. วัสดุอุปกรณ์การศึกษา เป็นการช่วยให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองทั้งของผู้เรียนและผู้สอน โดยผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
5. วัสดุอุปกรณ์การศึกษา ช่วยให้การดำเนินงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษาสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดีและรวดเร็ว เช่น อุปกรณ์ในสำนักงาน คอมพิวเตอร์ใช้ในการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ระบบงานทำให้เกิดความรวดเร็วและสะดวกสบายแก่ผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น

4. ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ (Premise resource) หมายถึง ที่ดิน สิ่งก่อสร้างและอาคารสถานที่ต่างๆ เช่น อาคารเรียน อาคารประกอบ สถานประกอบการ และแหล่งเรียนรู้ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดการศึกษาให้เกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

อาคารสถานที่และสิ่งก่อสร้างของโรงเรียน ถือเป็นทรัพยากรทางการศึกษาที่สำคัญเพราะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน บรรลุเป้าหมาย และอำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนั้นจึงมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานอาคารสถานที่และสิ่งก่อสร้างของโรงเรียนขึ้น โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. อาคารเรียน หมายถึง อาคารที่ใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มวิชา ประกอบด้วยห้องเรียนและห้องพิเศษ

- ห้องเรียน หมายถึง ห้องที่ใช้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา

- ห้องพิเศษ หมายถึง ห้องอำนวยความสะดวกในการบริหารและจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น 1) ห้องพักครู 2) ห้องพยาบาล 3) ห้องวิทยาศาสตร์ 4) ห้องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

เกณฑ์การจัดอาคารเรียน 1) ใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ 2) ใช้แผนการจัดชั้นเรียน โดยมีเกณฑ์การจัดสรร ดังนี้

1. โรงเรียนที่มีนักเรียน 120 คนลงมา ใช้เกณฑ์ควรมีห้องเรียน 8 ห้อง และห้องพิเศษ 3 ห้อง รวมควรมี 11 ห้อง

2. โรงเรียนที่มีนักเรียน 121–300 คน ใช้เกณฑ์ควรมีห้องเรียน 8 ห้อง และห้องพิเศษ 4 ห้อง รวมควรมี 12 ห้อง (ยกเว้น โรงเรียนขยายโอกาส และระดับมัธยมศึกษา ให้ใช้เกณฑ์ตามตาราง)

3. โรงเรียนที่มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป ใช้เกณฑ์ควรมีห้องเรียนตามแผนจัดชั้นเรียน ดังนี้

ตารางที่ 3 เกณฑ์การจัดห้องเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผน จัดชั้น เรียน	เกณฑ์ควรมี			แผน จัดชั้น เรียน	เกณฑ์ควรมี			แผน จัดชั้น เรียน	เกณฑ์ควรมี		
	ห้อง เรียน	ห้อง พิเศษ	รวม		ห้อง เรียน	ห้อง พิเศษ	รวม		ห้อง เรียน	ห้อง พิเศษ	รวม
8	8	7	15	32	32	17	49	56	56	23	79
9	9	7	16	33	33	17	50	57	57	23	80
10	10	8	18	34	34	17	51	58	58	24	82
11	11	9	20	35	35	17	52	58	58	24	82
12	12	9	21	36	36	17	53	60	60	24	84
13	13	10	23	37	37	17	54	61	61	25	86
14	14	10	24	38	38	17	55	62	62	26	88
15	15	10	25	39	39	17	56	63	63	27	90
16	16	11	27	40	40	17	57	64	64	28	92
17	17	11	28	41	41	17	58	65 ห้อง	ขึ้นไป	ควรมี	
18	18	11	29	42	42	17	59	ห้อง พิเศษ	29 ห้อง		
19	19	12	31	43	43	17	60				
20	20	12	32	44	44	19	63				
21	21	12	33	45	45	20	65				

ตารางที่ 3 (ต่อ)

22	22	13	35	46	46	21	67				
23	23	13	36	47	47	22	69				
24	24	13	37	48	48	22	70				
25	25	14	39	49	49	22	71				
26	26	15	41	50	50	22	72				
27	27	15	42	51	51	22	73				
28	28	16	44	52	52	22	74				
29	29	16	45	53	53	22	75				
30	30	16	46	54	54	22	76				
31	31	17	48	55	55	23	78				

2. อาคารประกอบ หมายถึง อาคารที่ใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มวิชาต่าง ๆ หรือจัดกิจกรรมอาหารกลางวัน หรือใช้สำหรับเป็นที่ประชุมนักเรียน หรือกิจกรรมอื่น ๆ

2.1 อาคารอเนกประสงค์ , หอประชุม, โรงอาหาร มีเกณฑ์ดังนี้

- 1) แผนจัดชั้นเรียน 3 -23 ห้องเรียน ควรมี อาคารอเนกประสงค์ หอประชุม โรงอาหาร รวม 1 หลัง
- 2) แผนจัดชั้นเรียน 24 ห้องเรียนขึ้นไป ควรมี อาคารอเนกประสงค์ หอประชุม โรงเรียนอาหาร รวม 2 หลัง

2.2 อาคารฝึกงาน ใช้แผนจัดชั้นเรียนเป็นเกณฑ์ดังนี้

แผนจัดชั้นเรียน	ควรมี
3 – 8 ห้องเรียน	1 หน่วย
9 – 14 ห้องเรียน	2 หน่วย
15 - 26 ห้องเรียน	4 หน่วย
27 – 44 ห้องเรียน	6 หน่วย
45 ห้องเรียนขึ้นไป	8 หน่วย

2.3 ส้วม

ส้วม หมายถึง อาคารที่ใช้เป็นสถานที่สำหรับอุจจาระ หรือปัสสาวะของนักเรียน โดยใช้แผนจัดชั้นเรียนเป็นเกณฑ์ ดังนี้

จำนวนนักเรียน 40 คน ควรมี 1 ที่นั่ง แต่อย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 4 ที่นั่ง

2.4 บ้านพักครู หมายถึง อาคารที่สร้างขึ้นเพื่อจัดเป็นสวัสดิการแก่ครูที่ไม่มีบ้านพักอาศัยและภูมิลำเนาอยู่นอกพื้นที่ปฏิบัติการสอน โดยมีลักษณะอาคาร ดังนี้

1) สร้างบ้านพักครูแบบเรือนแถวในหมู่บ้านพักครู หรือในโรงเรียน ที่มีพื้นที่มาก โดยคำนึงถึงการให้บริการที่อยู่ในท้องถิ่นใกล้เคียงได้เป็นอันดับแรก

2) สร้างบ้านพักครูแบบบ้านพักเดี่ยว เฉพาะโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลหาบ้านเช่าไม่ได้ โดยใช้เกณฑ์ตามความต้องการจำเป็นของแต่ละสถานศึกษา

2.5 บ้านพักภารโรง ใช้เกณฑ์ตามความต้องการและจำเป็นของแต่ละสถานศึกษา

2.6 บ้านพักนักเรียน ใช้เกณฑ์ตามความต้องการ จำเป็นและตามจำนวนนักเรียนที่มีความประสงค์จะเข้าพัก

3. สนามกีฬา

สนามกีฬา หมายถึง สถานที่สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีเกณฑ์ ดังนี้

- สนามบาสเกตบอล สร้างเฉพาะโรงเรียนที่เปิดสอนมัธยมศึกษา โดยใช้แผนจัดชั้นเรียนเป็นเกณฑ์

1. แผนจัดชั้นเรียน 6 – 12 ห้อง	ควรมี	1	สนาม
2. แผนจัดชั้นเรียน 13 – 36 ห้อง	ควรมี	2	สนาม
3. แผนจัดชั้นเรียน 37 ห้องขึ้นไป	ควรมี	3	สนาม

- สนามฟุตบอล จัดให้ทุกโรงเรียนตามความเหมาะสม 1 โรงเรียนต่อ 1 สนาม

ลานกีฬาอเนกประสงค์ เป็นลานคอนกรีต (เป็นสนามวอลเลย์และสนามเซปักตะกร้อขนาดมาตรฐาน) มีเสาพร้อมตาข่ายวอลเลย์บอลและเซปักตะกร้อโดยจัดให้โรงเรียนทุกโรง ๆ ละ 1 สนาม ไม่เกิน 3 สนาม ดังนี้

แผนจัดชั้นเรียน	3 – 12 ห้อง	ควรมี	1	สนาม
	13 – 36 ห้อง	ควรมี	2	สนาม
	37 ห้องขึ้นไป	ควรมี	3	สนาม

สนามเด็กเล่น จัดให้โรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาโรงเรียนละ 1 สนาม

4. ถังน้ำซีเมนต์ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

4.1 แผนจัดชั้นเรียน 6- 12 ห้อง	ควรมี	1	ชุด
4.2 แผนจัดชั้นเรียน 13 -36 ห้อง	ควรมี	2	ชุด
4.3 แผนจัดชั้นเรียน 37 ห้องขึ้นไป	ควรมี	3	ชุด

1.3 แหล่งทรัพยากรทางการศึกษา

ทรัพยากรทางการศึกษานั้น มีแหล่งที่มาหลายแห่งด้วยกัน ซึ่งสามารถแยกแหล่งที่มาของทรัพยากรทางการศึกษาแต่ละประเภทได้ ดังนี้

1.3.1 แหล่งที่มาของทรัพยากรบุคคล

ทรัพยากรบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่จะทำ ให้การบริหารจัดการสถานศึกษา การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพโดยการเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาทุกส่วนของสถานศึกษาทั้งทางด้านบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณและ ด้านบุคลากร ทำให้สถานศึกษามีงบประมาณ และทรัพยากรอื่นอย่างเพียงพอในการจัดการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ แหล่งที่มาของทรัพยากรบุคคล (สุทธิวรรณ ดันดิรจนาวงศ์ , 2549: 153-154) มีดังต่อไปนี้

1) ทรัพยากรบุคคลภายในสถานศึกษา หมายถึง ทรัพยากรบุคคลที่มีภารกิจหน้าที่ใน งานบริหารทั่วไป งานวิชาการ งานงบประมาณ และงานบุคลากร ได้แก่ ครู อาจารย์ ที่มีหน้าที่ โดยตรงในการปฏิบัติงานสอน ผู้บริหารมีหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่อื่นมีหน้าที่ สนับสนุนงานการเรียนการสอน เช่น เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่งานโสตทัศนูปกรณ์ นักการภารโรง ของสถานศึกษา เป็นต้น ตำแหน่งครูและผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 53 ดังนั้น ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นทรัพยากรบุคคลภายในสถานศึกษาของรัฐบาล จะได้มาจากการรับสมัคร และผ่านการคัดเลือกของหน่วยงานต้นสังกัด ที่ต้องการคุณสมบัติของบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการทักษะและเจตคติที่ดีต่องานที่ปฏิบัติ ส่วนสถานศึกษาเอกชน เจ้าของสถานศึกษา ผู้จัดการ อาจารย์ใหญ่ สามารถรับสมัครและคัดเลือกบุคลากรให้มีคุณสมบัติเฉพาะ ตรงตามความต้องการได้ทันที

2) ทรัพยากรบุคคลภายนอกสถานศึกษา หมายถึงบุคคลที่ไม่ได้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา แต่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารทั่วไป การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในภายนอก สถานศึกษา บุคคลเหล่านี้ได้แก่

- 2.1) บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียน ศิษย์เก่าของสถานศึกษา
- 2.2) ผู้นำอย่างเป็นทางการ ได้แก่ บุคคลที่ทำงานในหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ เช่นศึกษานิเทศก์ เจ้าหน้าที่อนามัย แพทย์ ตำรวจ ไปรษณีย์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น
- 2.3) ผู้นำไม่เป็นทางการ ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา ผู้นำอาวุโส เป็นต้น
- 2.4) ผู้ชำนาญพิเศษ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ สามารถถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด และประสบการณ์ไปสู่ผู้เรียน เช่น บุคลากรในท้องถิ่น

ที่มีอาชีพต่างๆ เช่น ชาวสวน ชาวไร่ ช่างไม้ ชาวประมง นักธุรกิจ นายธนาคาร เป็นต้น

2.5) ภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นแหล่งที่รวมผู้มีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับของชุมชน เช่น ผู้นำเกษตรกรพื้นบ้าน ศิลปินพื้นบ้านด้านต่างๆ ทั้งทางดนตรี จิตรกรรม หัตถกรรม เป็นต้น

โดยสรุปแล้วทรัพยากรบุคคลมาจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด ทักษะ ประสบการณ์ไปสู่ผู้เรียนให้ได้รับประสบการณ์หลากหลาย เกิดความรู้ ความชำนาญด้านวิชาการ และวิชาชีพ มีคุณธรรม รับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

1.3.2 แหล่งที่มาของทรัพยากรการเงิน

ทรัพยากรการเงินที่ใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีแหล่งที่มาดังนี้
(สำนักงานปฏิรูปการศึกษา : 1-4)

1) งบประมาณแผ่นดิน มาจากการหารายได้ของภาครัฐที่ได้มาจาก

1.1 การจัดเก็บภาษีอากร ที่เป็นภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อม ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ภาษีการค้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม อากรแสตมป์ ภาษีสินค้าเข้า-ออก

1.2 การขายสินค้าและบริการ

1.3 รายได้จากรัฐพาณิชย์

1.4 รายได้อื่นๆ

2) เงินช่วยเหลือหรือเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ จำแนกได้เป็น 2 แหล่ง คือ

2.1 เงินช่วยเหลือ/เงินกู้ยืมจากต่างประเทศที่ผ่านรัฐบาล เช่น เงินจากแหล่งเงินกู้ต่างๆ ได้แก่ เงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank : ADB) เพื่อดำเนินโครงการต่างๆ เช่น โครงการพัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์และบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เป็นต้น

2.2 เงินช่วยเหลือ/เงินกู้ยืมจากต่างประเทศที่ไม่ผ่านรัฐบาล

3) เงินบำรุงการศึกษา ค่าเล่าเรียนหรือค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่สถานศึกษาเรียกเก็บ นอกจากงบประมาณที่รัฐจัดสรรแล้ว ยังมีเงินนอกงบประมาณซึ่งเป็นเงินที่สถานศึกษาเรียกเก็บ เงินบำรุงการศึกษา ค่าเรียน หรือค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมต่างๆ โดยไม่ต้องนำเงินดังกล่าวส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่สถานศึกษาสามารถเก็บไว้ใช้จ่ายได้เอง ยกเว้นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ เป็นเงินที่สถานศึกษาสามารถระดมทุนจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบัน/องค์กรต่างๆ ในสังคม โดยการขอรับบริจาคเงินและทรัพย์สิน เพื่อการศึกษาตามศักยภาพของแต่ละสถานศึกษา และสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนที่แต่ละสถานศึกษาดังอยู่

5) รายได้/ผลประโยชน์จากการใช้ทรัพย์สินของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถมีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์จากการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เป็นผลผลิตของนักเรียน

6) เงินที่ผู้ปกครองช่วยเพื่อการศึกษาของผู้เรียน นอกเหนือจากค่าเล่าเรียน เงินนี้เป็นค่าใช้จ่ายทางอ้อม ที่ผู้ปกครองช่วยให้แก่ผู้เรียนเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้เรียน ได้แก่ ค่าอาหาร เสื้อผ้า หนังสือ ค่าพาหนะเดินทาง เป็นต้น

7) เงินขององค์กร/มูลนิธิ/หรือองค์การสาธารณะที่ใช้เพื่อการศึกษา นอกเหนือจากรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาแล้ว ยังมีเงินที่มาจากสถาบัน/องค์กรต่างๆ ในสังคมที่เข้ามาเป็นผู้จัดหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้แก่ มูลนิธิ ในพระบรมราชูปถัมภ์ องค์กรการกุศลและองค์กรสาธารณะ เช่น วัด สุเหร่า คริสตจักร เป็นต้น

1.3.3 แหล่งที่มาของทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์

วัสดุอุปกรณ์การศึกษาที่ใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีแหล่งที่มาดังนี้ (สุทธิวรรณ ดันดิรจนาวงศ์, 2549: 163)

1) งบประมาณแผ่นดิน เป็นงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลและพิจารณาจัดสรรให้หน่วยงานในต้นสังกัด โดยพิจารณานโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา ข้อมูลสถิติ เสนอข้อเท็จจริงเพื่อการจัดสรรและให้การบริหารงบประมาณเป็นไปตามนโยบาย เป้าหมาย ประหยัด เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

2) เงินบำรุงการศึกษา สถานศึกษาใช้เงินบำรุงการศึกษาจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการพัสดุ

3) เงินบริจาค สถานศึกษาใช้เงินบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาหรือองค์กรเอกชนบริจาคให้มาจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การศึกษา

4) เงินนอกงบประมาณอื่นๆ ที่นำมาจัดซื้อเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่ผู้เรียนผู้สอนจัดทำขึ้นเอง จากเศษวัสดุที่เหลืออยู่เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน

1.3.4 แหล่งที่มาของทรัพยากรอาคารสถานที่

ทรัพยากรอาคารสถานที่ ได้แก่ อาคารสถานที่ที่ใช้ในการจัดการศึกษารวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งมีแหล่งที่มา ดังนี้

1) อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่สร้างขึ้น โดยเงินงบประมาณ

จากรัฐที่ได้รับการจัดสรรตามเกณฑ์มาตรฐานสิ่งก่อสร้างอาคารสถานที่

2) อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่สร้างขึ้นโดยเงินบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาตามวัตถุประสงค์

3) แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ วัด ตลาด ห้องสมุดประชาชน โรงพยาบาล ธนาคาร โบราณสถาน โบราณวัตถุ อุทยานการศึกษา สถานประกอบการต่างๆ เป็นต้น รวมถึงแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ

จากข้อมูลแหล่งที่มาของทรัพยากรทางการศึกษาแต่ละประเภทดังกล่าวข้างต้นซึ่งมีแหล่งที่มาอย่างหลากหลายอาจกล่าวโดยสรุปในภาพรวมของแหล่งที่มาของทรัพยากรทางการศึกษาทุกประเภทได้ดังนี้

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2547: 25-26) ได้กล่าวถึงแหล่งที่มาของทรัพยากรทางการศึกษาไว้ว่า ทรัพยากรทางการศึกษามีแหล่งที่มาหลายแห่งด้วยกัน ดังนี้

1. **งบประมาณแผ่นดิน** สถานศึกษาที่เป็นของราชการ งบประมาณแผ่นดินถือว่าเป็นแหล่งทรัพยากร แหล่งใหญ่ที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรทางการเงิน โดยจะรวมเงินไว้ทุกหมวดตั้งแต่หมวดเงินเดือน ค่าจ้าง จนถึงหมวดที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ปัจจุบันนี้การจัดสรรเงินงบประมาณรัฐบาลพยายามจัดให้ตามโครงการต่างๆ

ทั้งนี้หมวดเงินเดือนนั้นสำหรับอัตราใหม่ สำนักงบประมาณจะจัดสรรให้ เฉพาะอัตราที่ผ่านการรับรองกรอบอัตรากำลังจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว เช่น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู เป็นต้น

2. **เงินนอกงบประมาณ** นอกจากเงินรายได้แผ่นดินแล้ว บางสถาบันการศึกษายังมีรายได้ของตนเองโดยเฉพาะ เช่น เงินบำรุงการศึกษา หรือเงินอื่นๆ ซึ่งเงินเหล่านี้ เป็นเงินที่สถานศึกษานั้นสามารถจัดหามาได้และสามารถจัดทำโครงการ เพื่อใช้ในกิจกรรมของโรงเรียนได้

3. **เงินจากการลงทุน** สถาบันการศึกษาที่เป็นเอกชน แหล่งเงินรายได้ส่วนใหญ่มาจากการลงทุนของเจ้าของกิจการซึ่งอาจจะเป็นเอกชน มูลนิธิ สมาคม ก็ได้เงินนี้มาใช้ในการดำเนินกิจการ ทั้งปวงของสถานศึกษานั้นร่วมกันกับเงินรายได้ที่เรียกเก็บจากผู้เรียน

4. **ทรัพยากรจากชุมชน** ชุมชนเป็นแหล่งทรัพยากรที่มีความสำคัญมาก สถาบันการศึกษา จะได้รับการสนับสนุนทรัพยากรแทบทุกประเภทจากชุมชน แหล่งทรัพยากรชุมชน ประกอบด้วยบุคคล องค์กรต่างๆ เช่น สมาคม มูลนิธิ องค์กรกุศลต่างๆ ทรัพยากรจากชุมชนที่ให้แก่สถาบันการศึกษา อาจจะเป็น 2 รูปแบบ คือ

4.1 รูปแบบที่ 1 เป็นการให้แก่บุคคลโดยตรง เช่น ให้ทุนอุดหนุนในการศึกษา การศึกษาค้นคว้า

4.2 รูปแบบที่ 2 ให้การสนับสนุนแกสถาบันโดยส่วนรวม เช่น การให้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้ต่างๆ คำว่าชุมชนที่ให้การสนับสนุน มิได้จำกัดอยู่เฉพาะชุมชนที่สถาบันการศึกษาตั้งอยู่เท่านั้น แต่ในที่ห่างไกลจากสถาบันการศึกษาตั้งอยู่ก็สามารถให้การสนับสนุนได้

5. แหล่งทรัพยากรจากต่างประเทศ เป็นแหล่งสนับสนุนในรูปของทุน ผู้เชี่ยวชาญ หรือ วัสดุอุปกรณ์

กล่าวโดยสรุปแหล่งทรัพยากรทางการศึกษานั้นมีอย่างน้อยที่สุด 3 แหล่งใหญ่ด้วยกัน คือ

1. จากภาครัฐบาล ได้จากงบประมาณแผ่นดิน เงินสนับสนุนจากภาครัฐ
2. จากเอกชน เช่น จากการลงทุน การบริจาคช่วยเหลือสนับสนุนจากทั้งชุมชนหรือหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ
3. รายได้จากการดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษาเอง เช่น เงินค่าบำรุงการศึกษา ค่าหน่วยกิต ค่าลงทะเบียน ค่าจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์การศึกษาที่ผลิตจากสถาบัน การศึกษานั้น

1.4 กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางการศึกษา

1.4.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (2545: 23) ได้กล่าวถึงทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ไว้ดังนี้

มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงิน และ ทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศ มาใช้จัดการศึกษา ดังนี้

- (1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
- (2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และ ทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสม และความจำเป็น ทั้งนี้ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดม

ทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 59 ให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุง รักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุ ตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการของสถานศึกษาและเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่จัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจหลักของสถานศึกษา บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของสถานศึกษาไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ และให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถานศึกษา บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลรวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษาและเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณให้สถานศึกษา สามารถจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ ได้ตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา 60 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษา ในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้

- (1) จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน การศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกัน
- (2) จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็น
- (3) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษแต่ละกลุ่ม ตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา และความเป็นธรรมทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (4) จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐ ตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ให้คำนึงถึงคุณภาพ และความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

(5) จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์การมหาชน

(6) จัดสรรกองทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชน เพื่อให้พึ่งตนเองได้

(7) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน

มาตรา 61 ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยบุคคล ครอบครัวยุติธรรม ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

มาตรา 62 ให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักการศึกษ แนวการจัดการศึกษาและคุณภาพมาตรฐานการศึกษาโดยหน่วยงานภายในและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก หลักเกณฑ์และวิธีการ ในการตรวจสอบติดตาม และการประเมินให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

1.4.2. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545- 2559

จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545- 2559 (หน้า 88-92) ได้กล่าวถึง แนวนโยบาย เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับ การจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาคนและสังคมไทย ดังนี้

สภาพการจัดรูปแบบและวิธีการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพความต้องการและความจำเป็นของแต่ละชุมชน สังคม ดังนั้นการจัดระบบทรัพยากร และการลงทุนทางการศึกษาจึงต้องเปลี่ยนตามไปด้วย เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการใช้ทรัพยากร จึงจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมาย กรอบการดำเนินงาน และยุทธศาสตร์การดำเนินการ ดังต่อไปนี้

เป้าหมาย

- 1) ทุกส่วนของสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศมีส่วนร่วมระดมทุนเพื่อการเรียนรู้ของคนไทยทุกคน
- 2) เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้าร่วมในการร่วมลงทุนจัดการด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในระดับที่เอกชนมีศักยภาพในการจัดมากขึ้น
- 3) มีการจัดสรรทรัพยากรจากการร่วมลงทุนของทุกส่วนในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ

กรอบการดำเนินงาน

- 1) ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการจัดการด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และ

วัฒนธรรมอย่างพอเพียง

2) จัดระบบและวิธีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และ วัฒนธรรมที่สร้างความเสมอภาค เป็นธรรม

3) จัดระบบการบริหารและการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และ วัฒนธรรม ตามโครงสร้างการกระจายอำนาจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้ ทรัพยากร

4) จัดระบบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา เพื่อประสิทธิภาพ ความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

1. รัฐต้องเปลี่ยนบทบาท จากการเป็นผู้ผลิตมาเป็นผู้กำหนดนโยบาย มาตรฐาน การศึกษา การกำกับ ควบคุมดูแล การส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากร เพื่อประกัน โอกาส คุณภาพ และ มาตรฐานการศึกษา

2. กำหนดแนวทาง / มาตรการในการระดมทรัพยากรและ / หรือการลดต้นทุนของ สถานศึกษาตลอดจนการบริจาคเงินหรือทรัพยากรอื่นเพื่อการศึกษาโดยการให้การลดหย่อน/ยกเว้น ภาษี และการผ่อนคลายนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เพื่อจูงใจให้ทุกส่วนของสังคม ทั้งจาก ภายในและภายนอกประเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. ส่งเสริมสนับสนุน และจัดให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดและมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ด้วยรูปแบบและ วิธีการต่างๆ เช่น มาตรการลดหย่อนทางด้านภาษี การจัดสรรเงินกู้เพื่อการศึกษาในอัตราดอกเบี้ยต่ำ การกำหนดอัตราค่าบริการสาธารณูปโภคในอัตราพิเศษ รวมทั้งการออกพันธบัตรเพื่อการศึกษา เป็นต้น

4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันการเงินจัดสรรเงินกู้เพื่อการศึกษาให้กับนักเรียน นักศึกษา และ/หรือเงินกู้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาเอกชน โดยคิดอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าอัตรากู้เพื่อ การพาณิชย์ เพื่อดึงดูดให้ภาคเอกชนร่วมลงทุนเพื่อการศึกษา

5. ปฏิรูประบบงบประมาณที่เปลี่ยนแปลงจากระบบแจกแจงรายการมาเป็นระบบ ที่มีการพิจารณาจัดสรรเงินจากผลลัพธ์ในการปฏิบัติงานเป็นเกณฑ์ และจัดระบบการติดตามตรวจสอบ การรายงานการบริหารการใช้งบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ ต่อสาธารณชน

6. กำหนดรูปแบบและวิธีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่าง เพียงพอด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม เพื่อสร้างความเสมอภาคในโอกาสของผู้รับบริการ

การศึกษา

7. กำหนดแนวทางและวิธีการบริหารงบประมาณ เพื่อให้สถานศึกษามีอิสระและคล่องตัวในการบริหารจัดการทรัพยากรของสถานศึกษา และสามารถจัดการศึกษา ที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียนตาม โครงสร้างการกระจายอำนาจได้
8. วางระบบ/วิธีการจัดทำงบประมาณ การเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ ตามโครงสร้างการบริหารและการจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน
9. วางระบบการบริหารการเงินและบัญชีของโรงเรียน เพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินประสิทธิผลการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา
10. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดการและการใช้ทรัพยากร โดยดำเนินมาตรการต่างๆ เช่น การปรับอัตราส่วนครูต่อนักเรียนสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.4.3. นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

1) นโยบายการศึกษาของรัฐบาล

ให้มีปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และระดมทรัพยากรเพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จนถึงระดับอุดมศึกษา พัฒนาคู่มือ พัฒนาระบบการคัดเลือกเข้าสู่ มหาวิทยาลัย พัฒนาหลักสูตร รวมทั้งปรับหลักสูตรวิชาแกนหลักรวมถึงวิชาประวัติศาสตร์ ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ ปรับบทบาทการศึกษานอกโรงเรียน เป็นสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิต และจัดให้มีศูนย์การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม ในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมการกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อนำไปสู่เป้าหมายคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้อย่างแท้จริง

2) นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ

ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษา และฝึกอบรมโดยรัฐเป็นผู้วางระบบ นโยบาย กำกับคุณภาพ มาตรฐาน สนับสนุน และระดมทรัพยากร เตรียมความพร้อม ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน เครือข่ายครอบครัว และอื่นๆ รวมทั้งการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาส

ตอนที่ 2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

2.1 ความจำเป็นและหลักการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษานั้น ผู้บริหารจะต้องใช้ความพยายามเป็นอย่างยิ่ง ใน

การที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยอาศัยทรัพยากรทางการศึกษาที่ได้รับและมีอยู่ จึงจะต้องมีหลักในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาไว้ดังนี้

ความจำเป็นในการบริหารทรัพยากร

การบริหารทรัพยากรนั้น มีความจำเป็นหรือเป็นเครื่องมือต่อหน่วยงานต่างๆ ดังนี้ (ปรีชา คัมภีรปกรณ 2545: 12-15)

1. เพื่อสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรมจำเป็นต้องได้รับทรัพยากรไม่ว่าจะเป็น คน เงิน วัสดุ หรือสิ่งอื่นๆ ถ้าหากไม่มีทรัพยากรแล้ว การดำเนินกิจกรรมก็ไม่สามารถดำเนินไปได้หรือถ้าหากได้รับทรัพยากรไม่เพียงพอ กิจกรรมหรือภารกิจที่ดำเนินนั้น อาจจะทำได้แต่ไม่สามารถจะได้ผลดีได้ เช่น ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ถ้าหากโรงเรียนได้รับการจัดสรรคน เงิน และวัสดุการศึกษาน้อย โรงเรียนสอนได้ สามารถดำเนินงานได้ แต่ผลที่ได้รับจะไม่ดีเท่ากับได้รับ คน วัสดุและเงินอย่างเพียงพอ

2. เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการดำเนินงาน ในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่หน่วยงาน บางครั้งจะเป็นไปเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงาน โดยการพยายามจัดหาทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำงาน ได้แก่ การจัดสรรเทคโนโลยีสูงในการทำงานไปให้ การจัดการเครื่องคอมพิวเตอร์ไปให้แทนเครื่องพิมพ์ดีด หรือการจัดเครื่องก๊อปปี้พรี้นไปให้แทนเครื่องโรเนียวธรรมดา เป็นต้น

3. เพื่อเป็นการควบคุมการดำเนินงานขององค์กรหรือผู้รับผิดชอบการบริหารทรัพยากร ในบางครั้งก็จะเป็นไปเพื่อการควบคุมการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทำหรือดำเนินงานเฉพาะในภารกิจที่มอบหมายหรือกระทำการกิจในช่วงเวลาที่กำหนด ตัวอย่างนี้ จะเห็นได้ในการบริหารทรัพยากรการเงิน ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจะจัดสรรทรัพยากรให้เป็นงวดๆ เพื่อดำเนินกิจกรรมแทนการให้งบประมาณทั้งหมดของแผนงานหรือโครงการ

4. เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมใหม่ๆ การบริหารทรัพยากรนอกจากจะเป็นการบริหารเพื่อให้หน่วยงานดำเนินกิจกรรมปกติธรรมดาของหน่วยงานแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรเพื่อแสวงหาความคิดใหม่ๆ คำตอบใหม่ๆ ด้วย เช่น ในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อโครงการทดลอง โครงการวิจัยต่างๆ เป็นต้น

5. เพื่อเป็นการกระจายทรัพยากร ความต้องการในการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ นั้นมีมากกว่าทรัพยากรที่มีอยู่ ดังนั้นการบริหารทรัพยากรขั้นตอนหนึ่งคือ การจัดสรรทรัพยากร จึงมีความจำเป็นมาก ที่ต้องนำมาใช้เพื่อกระจายทรัพยากรไปยังหน่วยงานที่มีความต้องการจริงๆ ทั้งนี้ โดยอาศัยเกณฑ์ต่างๆ ในการบริหาร เช่น เกณฑ์ความรีบด่วนของงาน เกณฑ์ความสอดคล้อง

กับนโยบายหรือภารกิจหลัก และเกณฑ์ความจำกัดของทรัพยากร เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว ความจำเป็นในการบริหารทรัพยากรนั้น มีหลายประการ เช่น เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงาน เนื่องจากความจำกัดของทรัพยากร เป็นต้น

หลักการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

การบริหารทรัพยากร มีความจำเป็นหลายประการดังกล่าวข้างต้น ถ้าหากการบริหารไม่เป็นไปตามหลักการหรือวิธีการที่เหมาะสมแล้ว การดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานก็จะปราศจากประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการบริหารทรัพยากรนั้นมีหลักการกว้างๆ คือ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงาน

หลักการบริหารทรัพยากรแต่ละประเภทจะมีหลักที่แตกต่างกันออกไป เช่น หลักในการบริหารทรัพยากรบุคคล ย่อมถือหลักประสิทธิภาพของงานและความพอใจของคน หลักการบริหารการเงินมีหลักคือ ประสิทธิภาพของงาน การบริหารอาคารสถานที่ วัสดุ ตลอดจนการบริหารเวลา ก็ย่อมมีหลักที่แตกต่างกันออกไป แต่หลักในการบริหารทรัพยากรอย่างกว้างๆ โดยส่วนรวมมี 3 ประการ คือ ความเสมอภาค ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงาน ดังนี้

1. หลักความเสมอภาคในการบริหารทรัพยากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดสรรทรัพยากรนั้น จะต้องถือหลักนี้อย่างเคร่งครัด โดยที่ความเสมอภาคในด้านโอกาส ความเสมอภาคในด้านคุณภาพ เป็นการตอบคำถามว่า เราจะบริหารอย่างไรจึงจะทำให้หน่วยงานหรือองค์กรและผู้รับบริการจะได้รับบริการที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา

ความเสมอภาค (Equity) นั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ด้วยกัน คือ (Monk 1990 : 36-37)

1) ความเสมอภาคในแนวราบ (Horizontal Equity) ได้แก่ การนำนักเรียนกลุ่ม หรือ ภาวะเหมือนกันจะได้รับการปฏิบัติที่เหมือนกัน (Equal Treatment of Equals)

2) ความเสมอภาคในแนวตั้ง (Vertical Equity) ได้แก่ การกระทำกับนักเรียนที่แตกต่างกันออกไป (Unequal Treatment of Unequals)

การวัดความเสมอภาคนั้น (Monk 1990 : 47) ได้เสนอแนะว่า สามารถวัดได้สองแบบ คือ แบบที่ 1 (Type I measure) และวัดแบบที่ 2 (Type II measure)

การวัดแบบที่ 1 (Type I measure) เป็นการวัดถึงปริมาณความแตกต่างที่แต่ละหน่วยงาน ได้รับวิธีการวัดใช้วัดความแปรปรวน (Variance) เปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Comparison) สัมประสิทธิ์กินิ (Gini coefficient) และดัชนี แมกซ์ลูน (Mcloone Index)

การวัดแบบที่ 2 (Type II measure) เป็นการวัดทั้งด้านปริมาณที่แตกต่างกันและวิเคราะห์ว่าใครที่ได้รับความไม่เสมอภาคด้วย

2. หลักประสิทธิภาพ ในการบริหารทรัพยากรสิ่งที่จะต้องคำนึงให้มากที่สุด ในขณะที่ทรัพยากรมีจำกัด ได้แก่การมีประสิทธิภาพควมมีประสิทธิภาพในการบริหารนี้จะรวมทั้งประสิทธิภาพในการจัดสรรประสิทธิภาพในการใช้ เป็นต้น ผู้บริหารในฐานะที่รับผิดชอบในการบริหารทรัพยากรทั้งปวง จะต้องพิจารณาหาแนวทางในการบริหารว่า ขณะที่เรามีทรัพยากรจำกัดนั้น เราจะใช้ทรัพยากรอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด การใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพนี้จะรวมทรัพยากรทุกประเภททั้ง คน เงิน วัสดุ อาคารสถานที่ หรือแม้แต่ที่ดิน

3. หลักประสิทธิผล หลักการดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงาน ก็คือ การบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของหน่วยงานที่กำหนดไว้ การใช้หรือการบริหารทรัพยากร ก็คือ การพยายามหาสิ่งมาช่วยเหลือสนับสนุนให้การดำเนินงานของกิจกรรมต่างๆ บรรลุเป้าหมาย งานบางงานของหน่วยงานต้องล้มเหลวลงเพราะขาดทรัพยากร ตัวอย่างสถานศึกษาจะเห็นได้ชัดเจน เช่น โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบางโรงเรียนประสบผลสำเร็จค่อนข้างสูง ทั้งนี้เพราะผู้บริหารได้บริหารผู้รับผิดชอบได้ โดยเฉพาะมีอุปกรณ์และวัสดุในการจัดทำเรียบร้อยและถูกต้อง ตามความต้องการ

ในบางกรณีการดำเนินงานกิจกรรมบางกิจกรรม ไม่สามารถจะบรรลุเป้าหมายได้ เพราะขาดการจัดหาทรัพยากรมาให้ เนื่องจากผู้บริหารไม่มีทักษะในการบริหารทรัพยากร เกรงว่า เมื่อจัดหาทรัพยากรมาให้แล้วหน่วยงานจะเกิดการขาดทุน ทำให้เป้าหมายของหน่วยงานคลาดเคลื่อนไปไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

โดยสรุปแล้ว ในการบริหารทรัพยากรไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรการเงิน สิ่งๆ ที่ผู้บริหารจะต้องยึดเป็นหลักหรือเป็นแนวทางสำคัญ คือ ความเสมอภาคในด้านคุณภาพของทรัพยากร ความมีประสิทธิภาพและความมีประสิทธิภาพขององค์กร โดยจะต้องยึดหลักสำคัญว่า องค์กรหรือหน่วยงานที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีการลงทุน และการลงทุนนั้น จะต้องได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า และความคุ้มค่านี้อาจจะมีผลในรูปแบบของผลตอบแทนที่วัดได้หรือวัดไม่ได้ก็ได้ เช่น ความมีเกียรติ ความมีชื่อเสียง และการยอมรับ เป็นต้น

2.2 กระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

การบริหารทรัพยากร ทางการศึกษา เป็นการบริหารที่ค่อนข้างกว้าง โดยผู้รับผิดชอบสามารถที่จะแบ่งย่อยออกไปเป็นการบริหารเฉพาะอย่าง โดยสามารถแบ่งการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1. กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล

การบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลนับตั้งแต่การวางแผนกำลังคน

ในองค์กรจนกระทั่งการสิ้นสุดภาระการปฏิบัติงาน ซึ่งได้มีนักวิชาการและนักบริหารได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานบุคคล ไว้ดังนี้

ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2545: 16-17) ได้สรุปแนวคิดที่นักวิชาการและนักบริหารได้ให้ความหมายของกระบวนการบริหารงานบุคคล สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล มีขั้นตอนดังนี้

1. **การกำหนดนโยบาย** เป็นการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ว่าจะมีแนวทางเป็นเช่นไร เช่น ต้องการคนชำนาญเฉพาะทาง หรือต้องการคนมาฝึกงานก่อนเป็นค่อยไป ต้องการสาขาวิชาที่ขาดแคลนหรือต้องการเครื่องจักรมาทำงานเป็นส่วนใหญ่ แล้วใช้การควบคุมเป็นต้น

2. **วางแผนกำลังคน** ในการวางแผนกำลังคนหรือทรัพยากรมนุษย์ที่ต้องการนั้นประกอบด้วยขั้นตอนย่อยดังนี้

2.1 การวิเคราะห์งาน คือ การจำแนกและวิเคราะห์ทั้งปริมาณ และคุณภาพของงานภายในหน่วยงานว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงใด และต้องการงานที่มีคุณภาพขนาดไหน

2.2 การจัดกลุ่มงาน คือ การพยายามจัดงานที่มีลักษณะเหมือนกันหรือไปด้วยกันได้เข้าเป็นกลุ่มงานเดียวกัน

2.3 กำหนดตำแหน่ง เมื่อได้กลุ่มงานแล้วมีการกำหนดตำแหน่งและคุณสมบัติของผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งนั้นว่า ควรจะมีคุณสมบัติอย่างไรจึงจะทำให้งานที่กำหนดนั้นสำเร็จได้

2.4 กำหนดความต้องการในหน่วยงานที่ตั้งขึ้นใหม่ เป็นการกำหนดจำนวนคนที่ต้องการที่จะเข้ามารับผิดชอบหรือตำแหน่งที่กำหนดขึ้นมาแต่ถ้าหากเป็นหน่วยงานเก่าๆ สิ่งที่จะต้องทำเป็นอันดับแรกคือ การสำรวจความสามารถของคนเก่าๆ ที่จะทำงานในตำแหน่งที่กำหนดขึ้นได้มากน้อยเพียงใด ยังขาดอยู่อีกกี่ตำแหน่ง

2.5 การเสนอความต้องการ เป็นการเสนอความต้องการหลังจากการกำหนดตำแหน่งเสร็จแล้วการเสนอความต้องการนี้อาจจะเสนอความต้องการในครั้งเดียวก็ได้ หากจำนวนที่ต้องการไม่มากนักและความต้องการคนมีมาก แต่ในบางหน่วยงานที่ยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่ มักจะเสนอในรูปแบบของกรอบอัตรากำลัง โดยกำหนดไว้ว่า เมื่อหน่วยงานโตเต็มที่แล้วจะต้องใช้กำลังคนเท่าใด

3. **การสรรหา** ได้แก่ การเสนอความต้องการกำลังคนเข้ามาทำงานโดยการชักชวน ประกาศทางสื่อมวลชน สถาบันการศึกษา หน่วยงานเพื่อชักชวนคนให้เข้ามาสมัครในตำแหน่งที่ต้องการ

4. **คัดเลือก** คือ การจัดสรรคนที่มีลักษณะถูกต้องเหมาะสม ตามเกณฑ์ที่กำหนดเข้าทำงาน วิธีการคัดเลือกอาจทำได้หลายวิธี เช่น การสอบ การสัมภาษณ์ การให้ทดลองปฏิบัติงาน

5. การบรรจุและแต่งตั้ง ถ้าหากเป็นระบบราชการผู้ที่ผ่านการคัดเลือกจะได้รับการบรรจุเข้าเป็นข้าราชการ และได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือได้รับการคัดเลือกเข้ามา สำหรับในธุรกิจเอกชนจะได้รับการแต่งตั้งให้เข้าดำรงตำแหน่งที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามา พร้อมกับระบุเงินเดือนสำหรับในบางบริษัทอาจจะระบุอัตราผลตอบแทนอื่นๆ ไว้ด้วย เช่น เงินรางวัลเมื่อสิ้นปี

6. การปฐมนิเทศ โดยส่วนรวมไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานเอกชนหรือรัฐบาลก็ตามเมื่อบุคคลได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นสมาชิกของหน่วยงานแล้วหน่วยงานหรือส่วนราชการจะทำการปฐมนิเทศสมาชิกใหม่ สาระในการปฐมนิเทศอาจจะเป็นการแนะนำให้รู้จักกับหน่วยงาน สมาชิก วัฒนธรรม องค์การ เป็นต้น

7. การมอบหมายงานเป็นการพบปะกันระหว่างผู้บังคับบัญชากับสมาชิกใหม่ของหน่วยงาน เพื่อการมอบหมายงานที่ได้ทำ ความคาดหวังที่หน่วยงานต้องการได้รับจากสมาชิกใหม่

8. การพัฒนา เมื่อปฏิบัติระยะหนึ่ง หน่วยงานอาจจะมีการพัฒนาบุคลากรโดยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายวิธีก็ได้ เช่น การประชุม การฝึกอบรม เป็นต้น

9. การประเมิน เป็นการประเมินผลงานหรือประเมินบุคลากร เมื่อทำงานระยะหนึ่ง ส่วนใหญ่จะทำการประเมินอย่างน้อยปีละครั้ง

10. สวัสดิการ เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่จะต้องจัดสวัสดิการต่างๆ ให้แก่บุคลากร เช่น กรณีเจ็บป่วย การเดินทางหรืออื่นๆ ที่จะเป็นการช่วยให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

11. วินัย เป็นการพิจารณาโทษในกรณีที่บุคคลทำผิดกฎระเบียบของหน่วยงาน อูทซ์ ฮีร์ชโตน (2531: 3-4) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานบุคคลประกอบด้วย

1. การกำหนดนโยบายและการวางแผนเกี่ยวกับบุคคล
2. การวางแผนในการจัดอัตรากำลังให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
3. การวางโครงการปฏิบัติ
4. การกำหนดหน้าที่และคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่างๆ จากการจำแนกตำแหน่ง
5. การกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าจ้าง
6. การสรรหาคคนมาทำงาน
7. การเลือกสรรและการทดสอบ
8. การให้ทดลองปฏิบัติงาน
9. การบรรจุแต่งตั้ง

10. การจัดทำทะเบียนประวัติ
11. การย้ายการ โอน
12. การพัฒนาตัวบุคคล
13. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
14. การพิจารณาความดีความชอบ
15. การเลื่อนตำแหน่ง
16. การรักษาสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน
17. การจัดสวัสดิการหรือประโยชน์
18. การปกครองบังคับบัญชา
19. การรักษาวินัย
20. การให้ออกจากงาน
21. การจัดทำระบบบำเหน็จบำนาญ
22. การศึกษาวินัยเกี่ยวกับตัวบุคคล

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534: 37) ได้กำหนดกระบวนการบริหารงานบุคคลมี 4 ประการ

ดังนี้

1. การคัดเลือกและการสรรหาบุคคล
2. การบำรุงรักษาบุคคล
3. การพัฒนาบุคคล
4. การให้บุคคลพ้นจากงาน

Chung (1987: 98) กล่าวถึงกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลแบบดั้งเดิมประกอบด้วย

1. การวางแผนทรัพยากรมนุษย์
2. การสรรหา
3. การคัดเลือกบุคลากร
4. การฝึกอบรมและการพัฒนา
5. การประเมินการทำงาน
6. การให้รางวัล

Mondy and Neo (1988: 223) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล คือ

1. การวางแผนทรัพยากรบุคคล
2. การสรรหาและคัดเลือก
3. การตอบแทนและอำนาจประโยชน์

4. การดูแลความปลอดภัย

Armstrong (1995: 97) กำหนดกระบวนการบริหารงานบุคคลไว้ดังนี้

1. การแสวงหาบุคคล
2. การจ่ายค่าตอบแทน
3. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
4. การพัฒนาบุคคล
5. การให้บริการกับบุคคล
6. การให้พ้นจากงาน
7. การเสริมแรงงานสัมพันธ์

2. กระบวนการบริหารทรัพยากรการเงิน

การบริหารทรัพยากรการเงิน หมายถึง การดำเนินการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ได้รับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยถูกต้องตามระเบียบทันต่อเวลา และเหตุการณ์

การบริหารทรัพยากรการเงินของสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และกำหนดระยะเวลาของงบประมาณ ซึ่งจะครอบคลุมถึงภารกิจที่ต้องดูแลเรื่องการเงิน ตามที่ได้รับงบประมาณมาแล้ว ในประเด็นต่อไปนี้

1. การเสนอของบประมาณ
2. การใช้จ่ายงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาที่มีข้อพิงตั้งเกิดขึ้น
 - 2.1 การใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เงินงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับหรือกำหนดขึ้น โดยปกติแล้วก็ต้องการให้สถานศึกษาได้ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตามที่กำหนดในงานหรือโครงการของสถานศึกษานั้นๆ เช่น เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน พัฒนาบุคลากร ปรับปรุงอาคารสถานที่ สนับสนุนงานกิจการนักเรียน เป็นต้น โดยจะต้องวางแผนกำกับดูแลการใช้จ่ายเงินให้บรรลุวัตถุประสงค์ ไม่นำเงินไปใช้จ่ายเพื่อภารกิจอย่างอื่น ที่แตกต่างออกไป
 - 2.2 การใช้จ่ายเงินตรงตามเงื่อนไข และหลักเกณฑ์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือไม่ การใช้จ่ายเงินบางประเภท หน่วยงานต้นสังกัดจะกำหนดกรอบเป็นหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขเอาไว้ ให้สถานศึกษาถือปฏิบัติเอาไว้
 - 2.3 การใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นไปตามกำหนดเวลาหรือไม่ เงินงบประมาณจะมีช่วงเวลาในการใช้จ่ายที่แน่นอน ถ้าเป็นงบประมาณของทางราชการ เงินที่ให้หน่วยงานต่างๆ ใช้จ่าย

จะเป็นไปตามงบประมาณของปีถัดไป โครงการต่างๆที่กำหนดให้ปฏิบัติในแต่ละปีงบประมาณ ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องรีบดำเนินการเพื่อใช้จ่ายเงินให้เสร็จทันภายในช่วงเวลาของปีงบประมาณ

2.4 การใช้จ่ายงบประมาณถูกต้องตามระเบียบหรือไม่ ระเบียบในการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีไว้เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ เพื่อต้องการให้เงินงบประมาณที่ได้รับ ใช้จ่ายไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม ไม่รั่วไหลหรือตกเป็นของใครคนใดคนหนึ่ง ที่ไม่เกี่ยวกับการจัดการตามที่ระบุในงบประมาณนั้นๆ รวมทั้งเพื่อต้องการให้หน่วยงาน หรือสถานศึกษาเจ้าของงบประมาณจะได้รับบริการที่ดี ผู้ใช้งบประมาณจะต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการใช้จ่ายเงินในหมวดนั้นๆ

3. แผนควบคุมงบประมาณ เป็นกระบวนการในการบริหารงบประมาณเพื่อให้มีการควบคุม กำกับ เพื่อให้งานนั้นๆ ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยอาศัยปัจจัย และกระบวนการในการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในโครงการ ผลของการปฏิบัติงานจะเป็นอย่างไร แตกต่างจากที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงไรแค่ไหนทั้งในแง่ของปริมาณ คุณภาพ เวลาและลักษณะเฉพาะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. การประเมินผลการบริหารงบประมาณ เพื่อให้ทราบในเรื่องเกี่ยวกับแผนและการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาว่าดำเนินการไปตามโครงการและถูกต้องตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ปรับแผนหรือแก้ไขแนวทางการดำเนินการให้เหมาะสมถูกต้อง เกิดผลดีต่อหน่วยงานต่อไป

การบริหารทรัพยากรการเงิน นับเป็นกิจกรรมที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการเสนอจัดตั้งงบประมาณ เพราะกิจกรรมในส่วนนี้เป็นการดำเนินงานเพื่อให้สามารถบรรลุสิ่งที่กำหนดไว้แล้วในโครงการก็ได้รับงบประมาณ โดยอาศัยเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปโดยราบรื่น สามารถแก้ปัญหา หรือพัฒนางานในหน่วยงานที่ต้องการได้

3. กระบวนการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์

กระบวนการบริหารวัสดุอุปกรณ์ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้(ปรีชา คัมภีรปกรณ์ 2545: 18)

1) การกำหนดความต้องการวัสดุ เป็นขั้นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวบรวมความต้องการพัสดุที่ระบุไว้ในแผนงาน โครงการของหน่วยงานซึ่งอาจจะเป็นโครงการ 1 ปี 2 ปี ก็ได้ แล้วหน่วยพัสดுவางแผนการจัดซื้อ จัดหาพัสดุให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละแผนโครงการนั้นๆ

2) การจัดหาพัสดุ หน่วยที่รับผิดชอบรวบรวมความต้องการแล้ว โดยหลักการทั่วไปควรจะให้มีหน่วยกลางในการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อสะดวกในการควบคุมด้านปริมาณและคุณภาพและประหยัดเมื่อต้องการซื้อในปริมาณมากๆ

3) การลงทะเบียน เมื่อได้รับพัสดุมาแล้ว หน่วยงานที่ได้รับจะด้วยวิธีการใดก็ตามจะต้องมีการลงทะเบียนเพื่อควบคุมพัสดุ โดยระบุชื่อรายการ วิธีการได้มา ราคา วันที่ได้มา ตลอดจน

จำนวนหน่วยพัสดุ

4) การแจกจ่าย เมื่อลงทะเบียนพัสดุแล้ว เมื่อหน่วยงานใช้ขอเบิกมาก็จ่ายให้ไป โดยหน่วยกลางมีหน้าที่ในการควบคุมทางบัญชีกับของเดิมที่มีอยู่แล้ว ทำให้พัสดุนั้นสามารถมีอายุในการใช้นานขึ้น

5) การบำรุงรักษา ควรจัดทำควบคู่ไปกับการจัดหาเพื่อเป็นการแสวงหาอุปกรณ์มาใช้

6) การจำหน่าย นับเป็นขั้นตอนสุดท้ายของวงจรพัสดุ การจำหน่ายเป็นขั้นตอนที่ผู้รับผิดชอบปลดภาวะความรับผิดชอบจากพัสดุนั้นๆ โดยที่พัสดุนั้นอาจจะเสื่อมล้ำสมัยหรือไว้เกินความต้องการ การจำหน่ายสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การขาย การทำลาย เป็นต้น

หวน พินธุพันธ์ (2552 : 39) การบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์การศึกษา หมายถึง กระบวนการที่นำมาใช้กับการดำเนินการตามวงจรพัสดุ เช่น นำกระบวนการบริหาร (การวางแผน การกำหนดระบบงาน การกำหนดผู้รับผิดชอบ การควบคุมงาน ฯลฯ) มาใช้ เพื่อการจัดซื้อจัดหา เพื่อการใช้ เพื่อการบำรุงรักษา และเพื่อการจำหน่าย เป็นต้น

กระบวนการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา มีดังนี้

1.การจัดหา การซื้อ การจ้าง การซื้อ การจ้างทำโต๊ะเก้าอี้ จ้างประกอบคอมพิวเตอร์ การจ้างซ่อมแซมอุปกรณ์การศึกษา

2.การใช้ การดูแลการใช้อย่างประหยัด การแนะนำการใช้ให้ถูกวิธี การระมัดระวังการใช้ไม่ให้ชำรุดเสียหาย

3.การบำรุงรักษา การทำความสะอาดหลังจากการใช้ การซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ชำรุด

4.การควบคุมและการจำหน่าย

-การควบคุมคือการนำลงบัญชีหรือทะเบียนเพื่อควบคุมวัสดุอุปกรณ์การตรวจสอบให้ตรงกับบัญชีหรือทะเบียน

- การจำหน่าย การขาย การแจกจ่าย การแปรสภาพเมื่อชำรุดหรือทำลาย

4. กระบวนการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่

อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ นับเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด และบรรลุตามเป้าหมายได้ เพื่อให้ได้โรงเรียน มีอาคารสถานที่ที่ดีเอื้อต่อการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ การบริหารทรัพยากรด้าน อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง นักการศึกษาปัจจุบันมองภาพรวมของโรงเรียนเป็นอุทยานทางการศึกษา โดยเป็นที่เกี่ยววิชาความรู้ (หวน พินธุพันธ์, 2552: 46) กล่าวถึง กระบวนการบริหารทรัพยากรด้าน อาคารสถานที่ ไว้ดังนี้

การบริหารอาคารสถานที่ประกอบด้วย 5 งาน คือ

- 1.งานการจัดอาคารสถานที่ การวางแผนก่อสร้าง การควบคุมดูแลการก่อสร้าง
 - 2.งานการใช้อาคารสถานที่ การจัดให้หน่วยงาน ครูอาจารย์ บุคลากร นักเรียนใช้อาคารสถานที่
 - 3.งานการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การทำความสะอาด การซ่อมแซมเมื่อชำรุด การดูแลรักษาความปลอดภัย การพัฒนาให้ดีขึ้น
 - 4.งานการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ดูว่าใช้มากน้อยเพียงไร นักเรียนเข้าใช้มากน้อยเพียงไร บางห้องจำนวนนักเรียนที่ใช้บ่อยมาก
 - 5.งานการประเมินผล การใช้อาคารสถานที่ ประเมินข้อดี ข้อเสีย และปัญหาที่พบ
- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2545 : 19-20) กล่าวว่า กระบวนการบริหารอาคารสถานที่ ส่วนใหญ่จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับการบริหารงานพัสดุ โดยมีขั้นตอนใหญ่ ดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ส่วนใหญ่เป็นการวางแผนการกำหนดสถานที่ตั้งของอาคาร ภายในพื้นที่ที่เรียกว่า การวางแผนผังแม่บท การกำหนดความต้องการอาคารให้สอดคล้องกับความเจริญเติบโตของหน่วยงานและการเพิ่มของจำนวนนักเรียนและบุคลากรที่จะมาปฏิบัติงานในสถานที่นั้น ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการ การทำนายการเพิ่ม-ลด จำนวนนักเรียนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

2. การกำหนดความต้องการอาคาร ได้แก่ การกำหนดจำนวน ประเภท รูปแบบและพื้นที่ของอาคารให้สอดคล้องกับภารกิจของสถาบันการศึกษาที่เจริญขึ้น

3. การก่อสร้างอาคาร เป็นขั้นตอนที่ผู้รับผิดชอบจะต้องรับผิดชอบในการดูแลควบคุมการก่อสร้าง ในฐานะที่เจ้าของสถานที่ที่จะต้องใช้อาคารที่ได้มาให้เป็นไปตามรูปแบบและข้อมูลรายละเอียดที่กำหนด

4. การวางแผนการใช้อาคาร เป็นขั้นตอนที่จะต้องมีการกำหนดการใช้อาคารให้คุ้มค่าให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับการจัดตารางการใช้การประเมินการใช้อาคารในรูปแบบต่างๆ

5. การใช้ การบำรุงรักษาและการซ่อมแซมอาคาร เป็นการดำเนินการใช้อาคารสถานที่ให้ตรงตามแผนและวัตถุประสงค์ บำรุงรักษาและซ่อมแซมเมื่อถึงวาระ

6. การรื้อถอน ในกรณีที่อาคารชำรุดเพราะสร้างมานาน ผู้บริหารจะต้องดำเนินการรื้อถอนอย่างถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ผู้บริหารควรจะดำเนินการอย่างไร

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปว่ากระบวนการบริหารทรัพยากรการศึกษาทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ ทรัพยากรด้านบุคคล ทรัพยากร

ด้านการเงิน ทรัพยากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากร ด้านอาคารสถานที่ มีกระบวนการในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยหลักการกว้างๆ ได้ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงานว่าต้องการทำอะไร ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพและต้องวิเคราะห์งานหรือกิจกรรมว่า หากต้องการบรรลุเป้าหมายนั้น จะต้องกระทำงานหรือภารกิจอะไรบ้าง

2. กำหนดทรัพยากรที่ต้องการ เมื่อกำหนดเป้าหมายกิจกรรมแล้วจะต้องพิจารณาว่าในการดำเนินกิจกรรมเหล่านั้นต้องใช้ทรัพยากรเท่าใด เช่น ต้องการทรัพยากรมนุษย์ เมื่อตีหรือวิเคราะห์ออกมาแล้วจะต้องใช้คนเท่าใด โดยอาจจะวิเคราะห์ออกมาเป็นคน วัน หรือคน เดือนแล้วแต่ลักษณะของงานหรือระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติงานนั้น นอกจากทรัพยากรมนุษย์แล้วยังต้องการทรัพยากรด้านอื่นๆ อีกหรือไม่ ถ้าหากต้องการ ต้องการเท่าใดจึงจะเพียงพอ เช่น ต้องการทรัพยากรเงินเป็นค่าใช้สอยตอบแทนเท่าใด ต้องการวัสดุอุปกรณ์อะไรบ้าง โดยพยายามจำแนกทรัพยากรเหล่านั้นออกเป็นหมวดหมู่และประการสำคัญ คือ การกำหนดหรือวางแผนว่าจะใช้ทรัพยากรเหล่านั้นเมื่อไร ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมและการแสวงหา

3. แสวงหาทรัพยากร การแสวงหาทรัพยากรนั้นอาจจะทำได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดตั้งงบประมาณขอจากทางราชการ การขอบริจาค การขอความช่วยเหลือจากผู้เกี่ยวข้อง หรือการระดมทรัพยากรจากฝ่ายต่างๆ

4. การจัดสรรทรัพยากร เมื่อได้ทรัพยากรแล้วผู้บริหารจะต้องจัดสรรทรัพยากรตามเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ เช่น อาจจะจัดสรรตามหลักการต่อไปนี้

4.1 ตามความริบถ้วนของงานงานหรือกิจกรรมใดถ้าต้องการทำอย่างริบถ้วนเพื่อแก้ปัญหาหรือเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมริบถ้วนก็จำเป็นจะต้องจัดสรรให้ก่อน

4.2 เพื่อสืบต่อกิจกรรมเดิม เป็นการจัดสรรเพื่อให้งานเดิมไม่ต้องชะงักหรือหยุดอยู่กับที่ เช่น การจัดสรรทรัพยากรเงินเพื่อเป็นเงินเดือนแก่เจ้าหน้าที่เดิม จะต้องจัดให้เพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

4.3 เพื่อจัดกิจกรรมเดิมหรือกิจกรรมปรกติซึ่งจะต้องทำ เช่น เรื่องของงานธุรการ เป็นต้น

4.4 เพื่อพัฒนางานใหม่ หน่วยงานจะต้องมีการพัฒนาดังนั้นกิจกรรมใหม่ๆ ควรได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้ดำเนินไป

4.5 เพื่อทดแทนของเก่า ทรัพยากรบางอย่างจำเป็นจะต้องจัดสรรให้เพื่อทดแทนของเก่าที่ชำรุดล้าสมัย

5. ควบคุม เมื่อจัดสรรให้แล้วผู้ที่ได้รับการจัดสรรจะนำไปใช้เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีการควบคุมเพื่อให้การใช้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

และประสิทธิผล

6. การประเมิน เป็นการบริหารทรัพยากรขั้นสุดท้ายเพื่อประเมินดูว่าการใช้ทรัพยากรนั้นมีประสิทธิภาพเพียงใด ประสิทธิภาพที่ได้คุ้มกันหรือไม่เพียงใด และมีปัญหาประการใดหรือไม่เพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงต่อไป

จากกระบวนการในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาดังกล่าว ถ้าพิจารณาโดยยึดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งอาจจะมองได้ 2 ด้าน คือ ในฐานะผู้ใช้ทรัพยากรทางการศึกษา และในฐานะผู้แสวงหาทรัพยากรทางการศึกษา สามารถสรุปบทบาท และหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ได้ดังนี้ (ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์, 2545: 23-24)

1. กำหนดนโยบายและแผนของสถานศึกษา แผนของสถานศึกษาจะสามารถเปลือยออกเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันการศึกษาจะต้องปฏิบัติ ดังนั้นหน้าที่ความรับผิดชอบประการแรกของผู้บริหารสถานศึกษาคือ การจัดให้มีการทำแผนงานของสถานศึกษาของตนขึ้น เพื่อที่จะได้ทราบว่าจะต้องจัดทำกิจกรรมอะไรบ้าง อันจะเป็นแนวทางในการเสาะแสวงหาหรือการกำหนดทรัพยากรที่จะต้องใช้ในสถานศึกษาที่ตนจะต้องรับผิดชอบ

2. กำหนดทรัพยากรที่ต้องการ จากแผนกิจกรรมของหน่วยงานหรือสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องรวบรวมความต้องการด้านทรัพยากรจากแผนงาน โครงการ กิจกรรม โดยการจัดทำในรูปของแผนงานหรืองบประมาณที่ต้องการของสถานศึกษาโดยจำแนกเป็นหมวดหมู่ที่ต้องการอย่างชัดเจน และที่สำคัญคือผู้บริหารจะต้องเรียงลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องทำให้ชัดเจนว่า ควรจะดำเนินกิจกรรมใดก่อน-หลังทั้งนี้เพื่อสะดวกในการบริหารทรัพยากรที่ได้มาให้สอดคล้องกับกิจกรรมหรือโครงการนั้นๆ

3. การแสวงหาทรัพยากร บทบาทหน้าที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา คือ บทบาทในการแสวงหาทรัพยากรเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรม ตามโครงการของสถานศึกษา การแสวงหาทรัพยากรการศึกษานั้น จะต้องแสวงหาจากแหล่งทรัพยากรต่างๆ เช่น งบประมาณ เงิน รายได้ของโรงเรียน เงินบริจาค

4. การจัดสรรทรัพยากร ทรัพยากรที่ได้มานั้นอาจจะได้มาใน 2 รูปแบบ คือ ในรูปแบบของจำนวนรวมและทรัพยากรจำแนกเป็นรายโครงการหรือกิจกรรมถ้าหากได้มาในรูปของจำนวนรวม หน้าที่ของผู้บริหารคือ พยายามจัดสรรทรัพยากรที่ได้มาให้กับโครงการ-กิจกรรมต่างๆ โดยอาจจะต้องดำเนินการดังนี้

4.1 กำหนดเกณฑ์ในการจัดสรร เช่น ความสอดคล้องกับนโยบาย การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนผู้รับบริการ เป็นต้น

4.2 เรียงลำดับความสำคัญของโครงการ โดยอาจจะถือความรีบด่วนของโครงการหรือ

ความสนองตอบต่อนโยบายของโรงเรียนหรือหน่วยเหนือเป็นหลัก ในการเรียงลำดับความสำคัญของโครงการ

4.3 ตามหลักความพร้อมของโครงการ เป็นการจัดสรรตามความพร้อมว่าโครงการใดมีความพร้อมในการดำเนินการมากก็จะจัดสรรให้ก่อน โครงการที่ยังไม่มีความพร้อม

5. การใช้ทรัพยากรการใช้ทรัพยากรเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยอาศัยแผนงานหรือโครงการเป็นตัวชี้้นำในการใช้ทรัพยากรต่างๆ นั้น ควรจะมีขั้นตอนดังนี้

5.1 กำหนดแผนการใช้ ในการวางแผนการใช้นั้นควรกำหนดการใช้ทรัพยากรให้สอดคล้องกับกิจกรรมของโครงการ เช่น การใช้กระดาษ ควรจะใช้ในกิจกรรมขั้นตอนใด ทั้งนี้ป้องกันมิให้ทรัพยากรที่ได้อีกเก็บไว้โดยเปล่าประโยชน์

5.2 ควบคุมการใช้เป็นการดูแลการใช้ทรัพยากรของผู้เกี่ยวข้องในการใช้ทรัพยากรให้ตรงกับคุณลักษณะประหยัดและมีประสิทธิภาพ

6. การประเมินการใช้การประเมินการใช้ทรัพยากรมีความสำคัญมาก แต่ผู้บริหารส่วนใหญ่จะมองข้ามขั้นตอนนี้ไป การประเมินการใช้ทรัพยากรอาจจะมองในด้านต่อไปนี้

6.1 ประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากร ทรัพยากรบางประเภทที่ได้รับการจัดสรรมานั้นสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ตัวอย่างเครื่องมือ เครื่องใช้ในการประกอบกิจกรรมต่างๆ มีประสิทธิภาพตรงกับที่ต้องการเพียงใด

6.2 ประสิทธิภาพของทรัพยากร ทรัพยากรที่ได้รับนั้นทำให้หน่วยงานประสบความสำเร็จโดยใช้ทรัพยากรนั้นตรงกับเป้าหมาย

6.3 ความเพียงพอของทรัพยากร ประเมินดูว่า ทรัพยากรที่ได้รับจัดสรรมานั้นเพียงพอกับความต้องการหรือไม่

6.4 ปัญหาอุปสรรคในการใช้ทรัพยากร

ผลจากการประเมินผู้บริหารจะได้นำไปปรับปรุงด้านต่างๆ เช่น การจัดสรร การใช้และการควบคุม เป็นต้น

สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาดังกล่าวข้างต้น และได้สรุปกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่จะนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนทรัพยากรทางการศึกษา โดยเริ่มจากการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและความต้องการทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อนำไปใช้ในงาน โครงการ/กิจกรรมที่ต้องการให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

2. การดำเนินการตามแผนทรัพยากรทางการศึกษาเป็นการแสวงหาหรือระดมทรัพยากร

ทางการศึกษาและการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในการวางแผนเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรทางการศึกษา และจัดสรรให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในงาน โครงการ / กิจกรรมที่ต้องการให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

3. การประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา เป็นการดำเนินการควบคุม และการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประหยัดค้ำค่า และทำให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงาน โครงการ/กิจกรรม

2.3 การระดมทรัพยากรทางการศึกษา

ความหมายของการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

ทรัพยากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการศึกษา ดังนั้นการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับความหมายของการระดมทรัพยากรพอสรุปได้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542 (2542: 928) ได้ให้ความหมายของการระดม หมายถึง การรวบรวม การแสวงหา การรวบรวมอย่างจับปล้น ซึ่งพอจะสรุปความหมายของการระดมทรัพยากร หมายถึง รวบรวมทรัพยากร การแสวงหาทรัพยากร

สำหรับ สุภร บุญราช (2544: 5) กล่าวว่า การระดมทรัพยากรว่าเป็นการรวบรวมทรัพยากรมาใช้ในการจัดการศึกษา

ส่วน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2544: 16) ได้กล่าวถึง การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2547-2553 โดยเน้นการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาด้วยการพัฒนา การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

สำหรับรุ่ง แก้วแดง (2541: 51) กล่าวถึงการระดมสรรพกำลังทุกส่วนในสังคมเพื่อการจัดการศึกษา ทุกส่วนของสังคม ทั้งครอบครัว ชุมชน รัฐ เอกชน องค์กรชุมชน สื่อมวลชน จะต้องตระหนักสำนึกรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษาทุกขั้นตอน แทนการผลักภาระให้เป็นความรับผิดชอบของรัฐเพียงอย่างเดียว แต่รัฐต้องมีเจตจำนงที่แน่วแน่และจริงจัง เพราะการศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ เป็นโครงสร้างพื้นฐานทางสติปัญญาที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติโดยส่วนรวม

ในขณะที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2542: 1- 21) ได้ระบุการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินี้ หมวด 1 มาตรา 9(5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา หมวด 7 มาตรา 57 ให้นำหน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการ

จัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ความรู้ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าว มาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา และหมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อจัดการศึกษา มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุน ด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินจากทั้งของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครั้ว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบัน สังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา

ดังนั้นการระดมทรัพยากรทางการศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารทรัพยากร ทางการศึกษา เพราะเป็นแนวทางสำคัญอันจะนำองค์กรทางการศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างแท้จริง

ส่วนสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544: 116) ได้สรุปว่า การระดมทรัพยากรเพื่อจัดการ การศึกษานั้น แหล่งงบประมาณส่วนใหญ่มาจากงบประมาณแผ่นดิน และบางส่วนมาจากการระดม ทุนทุกส่วนของสังคมเพื่อจัดการศึกษาด้วยมาตรการต่างๆ ดังนี้

1. มาตรการด้านภาษีเป็นเครื่องมือในการระดมทรัพยากรและการลงทุนคือการลดต้นทุน การระดมทุน ได้แก่ การลดหย่อน การยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับสถานศึกษาเอกชน การ ลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสินค้านำเข้าที่ใช้เพื่อการศึกษา
2. การกันรายได้จากการเก็บภาษีมาใช้เพื่อการศึกษา ได้แก่ การเก็บภาษีมรดก โดยกำหนด มูลค่าขั้นต่ำของมรดกที่จะเก็บและให้กันรายได้จากภาษีดังกล่าวมาใช้เพื่อการศึกษา
3. การสนับสนุนให้มีการบริจาค เพื่อการศึกษาเป็นรายการหักลดหย่อนภาษีเงินได้แยก ต่างหากจากรายการลดหย่อนภาษีการบริจาคเพื่อการกุศลอื่นๆ
4. การยกเว้นค่าธรรมเนียมการโอนอสังหาริมทรัพย์ ที่บริจาคเพื่อการศึกษา หากมีการจัด เก็บภาษีมรดก ให้ยกเว้นภาษีการรับมรดกที่บริจาคเพื่อการศึกษา
5. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายกำหนดให้ผู้เรียนระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วม ในการรับภาระค่าใช้จ่ายสูงขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 35 ของต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา
6. การให้สถานศึกษามีอิสรภาพในการใช้จ่ายทรัพย์สินของสถานศึกษาได้แก่รายได้ และ ผลประโยชน์ของโรงเรียนและบุคลากร
7. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการได้แก่ การทำแผนที่การศึกษาการกำหนดขนาด และรูปแบบที่เหมาะสมของสถานศึกษา การกำหนดขนาดและอัตรากำลังครูในสถานศึกษา การจัด ให้มีมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 ประการ การเปลี่ยนระบบบัญชีจากเกณฑ์เงินสดย่อมาเป็น บัญชีตามเกณฑ์พึงรับและพึงจ่าย
8. การระดมทรัพยากรจากแหล่งอื่น ได้แก่ การออกพันธบัตรการศึกษา ออกสลากกินแบ่ง รัฐบาล เพื่อนำรายได้มาใช้สำหรับการศึกษา การสนับสนุนให้สถานศึกษามีเงินทุนระยะยาว โดย

การนำงบประมาณเหลือจ่ายเข้าเป็นเงินทุนสะสมของสถานศึกษาโดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง การกำหนดอัตราค่าสาธารณูปโภคสำหรับการบริการทางการศึกษาในอัตราพิเศษ เป็นต้น

กล่าวได้ว่า แนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษามีหลากหลาย ตามความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและสอดคล้องเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครู นักเรียน โรงเรียน และการจัดการศึกษาต่อไป

ความสำคัญของการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

การระดมทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา จึงมีความสำคัญดังนี้

1. เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระหว่างบุคคล ภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. เพื่อไม่ให้ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา เป็นภาระกับภาครัฐเพียงอย่างเดียว ควรเป็นภาระของบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภาคเอกชน และองค์กรต่างๆ รัฐบาลค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความเหมาะสมจะช่วยให้มีงบประมาณสนับสนุนทางด้านการศึกษาเพิ่มมากขึ้นในสถานศึกษา
3. เพื่อสนับสนุนการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการสถานศึกษา ซึ่งทรัพยากรท้องถิ่นเป็นสิ่งที่อยู่ในชุมชน นำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาได้ เช่น ทรัพยากรบุคคล
4. เพื่อให้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นแหล่งวิชาการในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
5. เพื่อใช้ทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ เป็นแหล่งส่งเสริมประสบการณ์และให้ความรู้แก่ผู้เรียนให้มีความรู้ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
6. เพื่อใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้ทรัพยากรในการจัดกิจกรรม ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
7. เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษา สามารถนำมาสนับสนุนใช้ในการจัดการศึกษา ด้านการเรียนการสอนและสนับสนุนงานกิจกรรมต่างๆ

ตอนที่ 3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)

การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นการประเมินรูปแบบหนึ่งที่ใช้วิเคราะห์สารสนเทศอย่างเป็นระบบโดยแสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง หรือช่องว่าง (Gap) ระหว่างผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (Current Results) และผลลัพธ์ที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้น (Desired Results) พร้อมทั้งนำผลที่ได้มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของช่องว่าง หรือความต้องการจำเป็น (Needs) เพื่อการคัดเลือกความต้องการจำเป็นที่เร่งด่วน เพื่อนำไปแก้ไขปัญหา (Kaufman, 1981 อ้างอิงในสุวิมล

ว่องวานิช , 2550: 62)

3.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

ความต้องการจำเป็น ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Need” หมายถึงสิ่งที่เป็นประโยชน์ซึ่งขาดแคลน และเป็นที่ต้องการ หรือปรารถนาที่จะได้สำหรับคำแปลในภาษาไทย สามารถใช้ได้ มีหลายคำ เช่น ความต้องการจำเป็น สิ่งที่ต้องการ สิ่งที่เป็น ความต้องการ เป็นต้น ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้ใช้คำว่าความต้องการจำเป็น

ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ Kaufman, Rojas, และ Mayer (1993 อ้างอิงในสุวิมล ว่องวานิช, 2550: 60) ให้ความหมายของการประเมิน ความต้องการจำเป็นว่า เป็น กระบวนการที่ใช้เพื่อระบุช่องว่างระหว่าง ผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับที่ปรารถนาจะเกิด แล้วจัดลำดับความสำคัญในช่องว่างดังกล่าว

Ronda และ Kusy (1995: 4) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า เป็นการสำรวจที่เป็นระบบ ของสิ่งที่มีอยู่กับสิ่งที่ควรจะเป็นเพื่อ พัฒนาการปฏิบัติงาน ของบุคคลและ/หรือองค์กร

Witkin และ Altschuld (1995: 4) ให้ความหมายว่า การประเมินความต้องการจำเป็น เป็น กระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นแบบแผนเป็นทางการเพื่อให้เห็นถึงความต้องการจำเป็นและเลือก ความต้องการจำเป็นนี้มาวางแผนเพื่อดำเนินการต่อไป

Reviere และคณะ (1996 อ้างอิงในสุวิมล ว่องวานิช, 2550: 62) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า เป็นกระบวนการที่มีการดำเนินอย่างเป็นระบบสำหรับการคัดเลือก หรือวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบาย และการดำเนิน โครงการทุกขั้นตอน ผลการประเมินใช้ได้เฉพาะกลุ่มประชากร แต่มีความเป็นระบบบนฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์และเน้นที่ผลลัพธ์

Beadle De Palamo และ Luna (1999: 25) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า เป็นกระบวนการในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์สำหรับการกำหนดสภาพปัจจุบันเพื่อระบุ ความต้องการจำเป็นของบุคคลหรือพื้นที่ที่กำหนด

Mccasline And Tibeziada (2006: 22) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า เป็นกระบวนการที่เป็นระบบสำหรับการจัดลำดับความสำคัญและการตัดสินใจที่สัมพันธ์กับการวางแผนการพัฒนาและการปฏิบัติการใน โครงการการประเมินความต้องการจำเป็นเป็นการกำหนด ช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่ควรจะเป็นของผลลัพธ์ของโครงการ และการจัดลำดับความ สำคัญของความต้องการจำเป็นนั้น โดยเน้นการตัดสินใจจากการ จัดลำดับความสำคัญ บนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลที่น่าจะได้รับผลกระทบของโครงการ

สุวิมล ว่องวานิช (2550: 76) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า เป็นกระบวนการที่เป็นระบบ ซึ่งใช้เพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง ส่วนใหญ่จะเน้นที่ความแตกต่างของผลลัพธ์ (Outcome Gaps) จากนั้นมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความแตกต่างนั้น แล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข

ความหมายของความต้องการจำเป็นในมุมมองของนักวิชาการได้จำแนกเป็น 2 ประเภทได้แก่

(1) การนิยามความต้องการจำเป็นที่อิงโมเดลความแตกต่าง หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังกับสิ่งที่เป็นอย่างจริง การให้นิยามในแนวนี้สะท้อนถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งหากไม่ได้รับการตอบสนองจะทำให้เกิดสถานะที่ไม่พึงประสงค์ขึ้น

(2) การนิยามความต้องการจำเป็นที่อิงโมเดลการแก้ไขปัญหา หมายถึงการกำหนดสิ่งที่เป็นประโยชน์ซึ่งจะต้องทำให้เกิดหรือจัดหาเพื่อเสริมให้กับส่วนที่ขาดหายไปเพื่อให้มีความสมบูรณ์ขึ้น ความต้องการจำเป็นโดยนิยามนี้จึงเป็นตัวสะท้อนถึงการแก้ไขปัญหาในเรื่องนั้นโดยนิยามที่นิยมใช้ส่วนมาก คือ การนิยามในรูปของความแตกต่าง (สุวิมล ว่องวานิช , 2550: 71-80)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้นิยามตามโมเดลความแตกต่าง (discrepancy model) โดยนิยามความต้องการจำเป็นว่า เป็นความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

3.2 จุดมุ่งหมายและประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น

ประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมายสรุปได้เป็น 4 ประการ ประการแรกคือ เพื่อวางแผนการดำเนินงาน และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลต่อการจำแนก เป้าหมาย การตัดสินใจถึงขอบเขตของเป้าหมายทำให้การพัฒนากิจกรรมหรือการแก้ไขปัญหาต่างๆ สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นจริงนั้น ประการที่สองเพื่อวิเคราะห์ปัญหาหรือจุดอ่อนของสิ่งที่ถูกประเมินประการที่สามเพื่อนำไปใช้เป็นส่วนประกอบสำหรับการประเมินหลายรูปแบบและประการที่สี่เพื่อนำไปใช้ในการรับรองสถานศึกษา เช่น การประเมินผลผลิตในเรื่องของนักศึกษาผลการประเมินและนำไปใช้ประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษา และใช้จำแนกขอบเขตวิชา หรือสถานที่ตั้ง

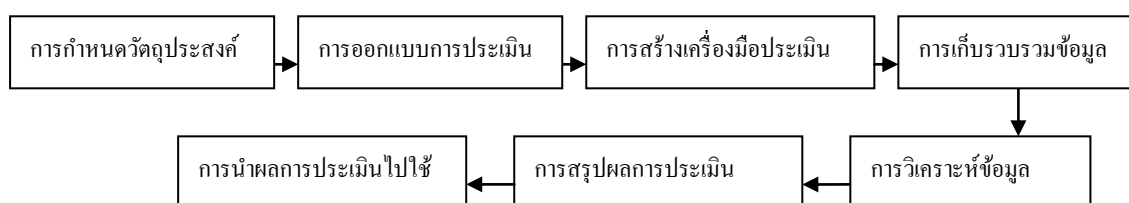
ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น

1) การประเมินความต้องการจำเป็นตามระดับของข้อมูล แบ่งได้อย่างน้อย 3 ระดับได้แก่ ระดับบุคคล (personal needs) ระดับกลุ่ม (group needs) และระดับองค์กร (organization needs) ซึ่งการประเมินความต้องการจำเป็นตามระดับของข้อมูล เป็นมุมมองที่ทำให้เห็นโครงสร้างของข้อมูลที่มีลักษณะลดหลั่น โดยข้อมูลในระดับล่างได้รับผลจากข้อมูลในระดับที่สูงกว่า

- 2) การประเมินความต้องการจำเป็นจำแนกตามเนื้อหาสาระของความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร การฝึกอบรม หรือการพัฒนาหลักสูตร เป็นต้น
- 3) จำแนกตามระดับการรับรู้ เช่น ความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ (perceived needs) หรือความต้องการจำเป็นเชิงวิเคราะห์
- 4) จำแนกตามช่วงเวลาที่ต้องการกำหนดความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน (current needs) ความต้องการจำเป็นในอนาคต (future needs)
- 5) ธรรมชาติของข้อมูลที่แสดงถึงความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นเชิงคุณลักษณะ (qualitative needs) การประเมินความต้องการจำเป็นเชิงปริมาณ (quantitative needs)

3.3 ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น

Stufflebeam และคณะ (1985) ได้กล่าวถึงกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นว่า ประกอบด้วยชุดกิจกรรมซึ่งมีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน 5 ชุด คือ 1) การเตรียมการที่จะทำการประเมินความต้องการจำเป็น 2) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น 3) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น 4) รายงานข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น และ 5) การนำข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นมาประยุกต์ใช้ ขั้นตอนเหล่านี้ไม่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้นเรียงตามลำดับตายตัวเนื่องจากแต่ละขั้นตอนสามารถเกิดขึ้นพร้อมๆ กันและเนื่องจากไม่สามารถหลีกเลี่ยงลักษณะของการเกิดเวียนเป็นวัฏจักรได้ ดังแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

ที่มา : สุวิมล ว่องวานิช (2548)

ระยะที่ 1 ก่อนการประเมิน เป็นระยะการเตรียมการก่อนการประเมินความต้องการจำเป็น ได้แก่ การกำหนดแผนการดำเนินการกำหนดจุดมุ่งหมายหลัก การกำหนดขอบเขตหรือประเด็นของความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การประเมิน (การเก็บรวบรวมข้อมูล) เป็นระยะการเก็บข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นการจัดลำดับความต้องการจำเป็นก่อนหลังขั้นแรก การวิเคราะห์สาเหตุระดับที่ 1, 2 และ 3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 3 หลังการประเมิน (การนำไปใช้ประโยชน์) เป็นระยะของการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ได้แก่ การจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นการก่อนหลังในทุกระดับที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ การพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหา การพัฒนาแผนปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหา การประเมินความต้องการจำเป็น และการเผยแพร่

สรุปได้ว่า กระบวนการประเมินความต้องการจำเป็น มีขั้นตอนสำคัญ คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายและคำถามที่ใช้ในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น และการ กำหนดกรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นประกอบด้วย การกำหนดกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับการพัฒนาผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดความต้องการจำเป็น และผู้รับผิดชอบในการทำการประเมินความต้องการจำเป็น การกำหนดเทคนิคหรือวิธีการประเมินความต้องการจำเป็น การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การกำหนดลักษณะข้อมูล เครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็น ลักษณะของผู้ให้ข้อมูล วิธีการ เก็บข้อมูล การ กำหนดวิธี การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำรายงาน และการใช้ผลการประเมิน การประเมินความต้องการจำเป็นมีขั้นตอนการดำเนินงานเหมือนขั้นตอนการวิจัยทั่วไป

3.4 การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (complete needs assessment)

เป็นกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นที่ให้ข้อมูลครบถ้วนเบ็ดเสร็จและมีกิจกรรมดำเนินการ ระบุถึงความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความต้องการจำเป็น หลังจากนั้นนำความต้องการจำเป็นมาวิเคราะห์หาสาเหตุ ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหา และต่อจากนั้นศึกษาทางเลือกในการจัดการกับสาเหตุของปัญหา และกำหนดทางเลือกเพื่อที่จะนำไปปฏิบัติ ดังนั้น การประเมินความต้องการจำเป็นสมบูรณ์แบบจึงมีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการระบุความต้องการจำเป็น (needs identification) ขั้นตอนการวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็น (needs analysis) และการกำหนดแนวทางแก้ไข (needs solution selection)

1. การระบุความต้องการจำเป็น (needs identification) คือ ขั้นตอนที่ระบุสภาพความแตกต่างระหว่าง การกำหนดสิ่งที่มุ่งหวัง และสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน ที่ได้รับจากการจัดลำดับความสำคัญแล้ว

2. การวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็น (needs analysis) คือ ขั้นตอนการวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็น

3. การกำหนดแนวทางแก้ไข (needs solution selection) คือ ขั้นตอนที่จะจัดความต้องการจำเป็นให้หมดไป โดยมีการตัดสินใจเพื่อสรุปขั้นสุดท้ายว่าทางเลือกใดที่สมควรนำไปปฏิบัติมากที่สุด

3.5 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ในการประเมินความต้องการจำเป็น การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

มีความสำคัญ และเป็นส่วนที่ทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ การจัดลำดับความสำคัญจะช่วยให้ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นได้ข้อมูลหรือปัญหาที่แท้จริงที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนปัญหาอื่น ซึ่งวิธีที่ใช้จัดเรียงลำดับของความต้องการจำเป็นนั้น มีหลายวิธีด้วยกัน ผู้ประเมินจะต้องเลือกใช้และดำเนินการด้วยความระมัดระวังภายในระยะเวลาและทรัพยากรที่จำกัด (Bosin, 1992 อ้างถึงใน ปิยะมากรณ์ โสคอวยชัย, 2540: 78) ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ซึ่งสูตรนี้ นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช ได้ปรับปรุงจาก วิธี Priority Needs Index (PNI) โดยการหาค่าผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง (I) กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) ด้วยค่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) โดยใช้หลักการ กำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับของสภาพที่เป็นจริงเพื่อให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (สุวิมล ว่องวานิช, 2542: 81; คมศร วงษ์รักษา, 2540: 49) ซึ่งสูตรในการคำนวณมีดังนี้

$$PNI_{Modified} = (I-D)/D$$

วิธี PNI_{Modified} มีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

ข้อดีของ PNI_{Modified} คือ คำนวณง่ายให้ข้อสรุปที่ดี และเมื่อถ่วงน้ำหนักจะทำให้ได้ความแตกต่างที่ชัดเจนขึ้น

ข้อจำกัดของ PNI_{Modified} คือ ข้อตกลงเบื้องต้นเป็น Interval Scale ที่ไม่ค่อยเหมาะสม และเป็นการพิจารณาแยกกันระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน กับสภาพที่คาดหวัง ผลต่างที่มีค่าเท่ากันในระดับต่ำกับระดับสูงยากในการจัดเรียงลำดับ (คมศร วงษ์รักษา, 2540: 45)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ นำไปสู่การประเมินสภาพแวดล้อมภายในของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท ซึ่งนำไปใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อกำหนดร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบทต่อไป

ตอนที่ 4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์

4.1 ความหมายของกลยุทธ์ (Strategies)

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ (Strategies) ไว้ซึ่งมีความหมายที่สอดคล้องและสัมพันธ์กัน ดังนี้

Certo and Peter (1991) ให้ความหมายคำว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่คาดว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ซึ่งสอดคล้องกับ Wright และคณะ (1992) ที่ให้นิยามคำว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนของผู้บริหารระดับสูงที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่างๆ ที่สอดคล้อง

กับภารกิจและเป้าหมายขององค์กร และสัมพันธ์กับ David (1995) ที่กล่าวว่า กลยุทธ์ เป็นวิถีทาง (Means) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในระยะยาว (long-term Objective) รวมถึง ชงชัย สันติวงศ์ (2539) ที่กล่าวว่า กลยุทธ์ เป็นเรื่องราวการมุ่งพิจารณาถึงทิศทางระยะยาว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข้อความเชิงบรรยายความที่เสนอแนวทาง เพื่อการจัดเตรียมแผนงานระยะสั้นต่างๆ พร้อมกันนั้น ทำหน้าที่ประสานแผนงานตามหน้าที่งานต่างๆ ให้เข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของทั้งหน่วยงานซึ่งมุ่งปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญ และจะเป็นที่เข้าใจร่วมกันในระหว่างผู้บริหารระดับสูงและระดับกลางขององค์กร และ ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2539: 108) ให้ทัศนะว่า กลยุทธ์ เป็นแผนการปฏิบัติการอธิบายถึงการจัดสรรทรัพยากรและกิจกรรมอื่นๆ ให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมและช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายในระยะยาว นอกจากนี้ สมพร สังข์น้อม (2546: 41 - 42) ได้กล่าวถึง กลยุทธ์ (Strategy) ไว้ว่า หมายถึงวิธีการดำเนินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์กร มุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์เหนือความคาดหมาย ยกย่องความสำเร็จการเจริญเติบโตและความก้าวหน้าขององค์กรแบบก้าวกระโดด (Dramatic improvement) เน้นการใช้นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรือความคิดใหม่ๆ ดังนั้น กลยุทธ์จึงมักจะต้องอาศัยวิธีการที่พยายามไม่ให้เหมือนใครไม่ให้ใครเหมือน แปลกแหวกแนว ไม่มีใครคาดคิด การกำหนดกลยุทธ์ที่ดีต้องพยายามให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm shift) หรือเกิดนวัตกรรม (Innovation) หรือสิ่งประดิษฐ์คิดค้นใหม่

สำหรับ Mintzberg (1994: 23 - 32) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ไว้ว่า

1. กลยุทธ์คือแผน (Strategy is a plan) กิจกรรมทั้งหลายกำหนดกลยุทธ์ขึ้นเพื่อใช้เป็นสิ่งที่กำหนดทิศทาง (Direction) หรือเป็นแนวทางการดำเนินงานในอนาคต (A guide or course of action into the future) หรือวิถีทางในการที่จะก้าวเดินจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเพื่อให้ไปถึงที่หมายได้รวดเร็ว

2. กลยุทธ์คือแบบแผนหรือรูปแบบ (Strategy is a pattern) กลยุทธ์เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับแบบแผน หรือรูปแบบด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงเวลา อันสะท้อนว่าในการวางแผนในอนาคต จำเป็นต้องคำนึงถึงสถานการณ์ขององค์กรที่สืบเนื่องจากอดีตและขณะเดียวกันการใช้บทบาทของนักบริหารในการวางแผนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จำเป็นต้องคำนึงถึงความสามารถหรือความคาดหวังของผู้ปฏิบัติด้วยเพราะในหลายกรณีปรากฏว่าเจตนารมณ์เชิงกลยุทธ์หรือสิ่งที่ผู้บริหารตั้งใจจะทำ (Intended strategies) อาจจะเป็นไปไม่ได้แต่ผู้ปฏิบัติอาจใช้ความชำนาญด้านต่างๆ ปรับกลยุทธ์ในระหว่างปฏิบัติ (Emergent strategies) จนแปรเปลี่ยนเป็นกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นจริง (Realized strategies) ได้

3. กลยุทธ์คือการกำหนดฐานะหรือตำแหน่ง (Strategy is position) กลยุทธ์เป็นความสำคัญของฐานะหรือตำแหน่งของกิจการในสนามการแข่งขัน ดังนั้น สินค้าหรือบริการที่เสน่อออกไปจำเป็นต้องเหมาะสมกับความต้องการของลูกค้าแต่ละประเภท หรือแต่ละตลาด

4. กลยุทธ์คือทัศนภาพ (Strategy is a perspective) กลยุทธ์เป็นความสำคัญของการพิจารณาสภาพที่แท้จริงภายในองค์กร หรือคุณลักษณะ (Character) ที่น่าจะเป็นขององค์กรกล่าวอย่างง่าย ๆ ก็คือ ทัศนภาพ หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่ต้องการให้คนในองค์กรยึดถือร่วมกัน (Organization's way of doing things)

5. กลยุทธ์คือกลวิธีในการเดินหมาก (Strategy is a ploy) กล่าวคือ ในสถานการณ์ที่มีการต่อสู้หรือการแข่งขัน สิ่ง que ทุกคนต้องการคือการเอาชนะ เพราะนั่นคือเดิมพันที่สำคัญ ดังนั้น ในความจำเป็นเช่นนั้น จึงต้องวางกลยุทธ์โดยคำนึงถึงการใช้อุบายในการดำเนินงาน (Maneuver) ไม่ว่าจะ เป็นกลยุทธ์หรือเล่ห์เหลี่ยม หรือกลวิธี (Tactics) ในการเดินหมากเดินเกมเพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้ามให้ได้ (A specific maneuver intended to outwit an opponent or competitor) กลยุทธ์มีความแตกต่างกันไป ได้เสมอตามสถานการณ์แวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่เปลี่ยนไป ดังนั้นในการใช้กำหนดกลยุทธ์จึงสามารถเลือกใช้ความหมายทั้ง 5 ด้าน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างแท้จริง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินการหรือแผนการ การดำเนินการขององค์กร เพื่อจะมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทางในอนาคตที่องค์กรกำหนดไว้ โดยใช้กระบวนการกำหนดกลยุทธ์ เป็นกระบวนการวางแผนระยะยาวขององค์กร เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนสอดคล้องกับภารกิจและเป้าประสงค์ขององค์กร จากนั้นจึงพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดในการเปลี่ยนแปลงองค์กรจากปัจจุบัน ไปสู่ตำแหน่งที่องค์กรต้องการในอนาคต

กลยุทธ์ขององค์กร (Organizational strategy) กลยุทธ์จะกำหนดทิศทางและกำหนดโครงสร้างงานซึ่งการจัดการจะใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยอาศัยการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic) ยุทธวิธี (Tactical) และการปฏิบัติการ (Operational) เมื่อพัฒนากลยุทธ์ ผู้บริหารต้องตอบคำถามว่าจะผลิตอะไร จะให้บริการตลาดไหน การปฏิบัติการที่ใช้คืออะไร จะแข่งขันอย่างไร เพื่อตอบคำถามเหล่านี้ ผู้บริหารจะพิจารณาส่วนประกอบขององค์กรและระดับของกลยุทธ์ หรือหมายถึง แผนเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ช่วยให้้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมาย ภายในระยะเวลาที่กำหนด กลยุทธ์ไม่ใช่การวางแผนที่คงที่เนื่องจากต้องมีการพัฒนาเมื่อมีการปฏิบัติ กลยุทธ์ต้องมีการปรับตัวตามเวลาเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม กลยุทธ์จึงเป็นหลักรสำคัญในกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์จึงมีความสำคัญที่จะต้องศึกษาส่วนประกอบและระดับของกลยุทธ์

1. ส่วนประกอบของกลยุทธ์ (Component of strategy) มี 4 ประการ คือ 1) ขอบเขต 2) ความสามารถที่แตกต่างกัน 3) การจัดสรรทรัพยากร 4) การประสมประสานการพิจารณาสถานการณ์

เฉพาะอย่างทางเลือกการปฏิบัติการตัดสินใจเกี่ยวกับส่วนประกอบกลยุทธ์ทั้ง 4 ประการนี้ ผู้บริหารต้องพัฒนากลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์เฉพาะอย่าง การกำหนดกลยุทธ์โดยรวม 4 ส่วนนี้เพื่อใช้วางแผนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย และภารกิจขององค์การ ดังนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2539: 109)

1) ขอบเขต (Scope) เป็นอาณาเขตที่ผลิตภัณฑ์มีการเสนอขายมีการปฏิบัติการให้บริการตลาด หรือมีความสัมพันธ์กับผู้ขาย ปัจจัยการผลิตซึ่งเป็นขอบเขตภายในกลยุทธ์

2) ความสามารถที่แตกต่าง (Distinctive competence) หมายถึง การเหนือกว่าทางการแข่งขัน หรือความสามารถที่เป็นเอกลักษณ์ในทักษะเฉพาะอย่าง ซึ่งเกี่ยวข้องกับขอบเขตที่กำหนดเพื่อให้เกิดประสิทธิผล ความสามารถนี้จะมีช่วงระยะเวลายาว

3) การจัดสรรทรัพยากร (Resource deployment) เป็นวิธีการที่องค์การจัดแบ่งทรัพยากรมนุษย์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การเงิน และทรัพยากรข้อมูล การกระจายทรัพยากรขึ้นอยู่กับขอบเขตของกลยุทธ์ และความสามารถที่แตกต่างซึ่งใช้ในการแข่งขัน

4) การร่วมมือกัน (Synergy) เป็นวิธีการซึ่งส่วนต่างๆ ขององค์การจะให้ความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตัวอย่าง การมุ่งที่ผลิตภัณฑ์ซึ่งผลิตร่วมกันจะให้ความสะดวก ผู้บริหารสามารถลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลงและมีกำไรมากขึ้น

2 ระดับของกลยุทธ์ (Levels of strategy)

หน้าที่สำคัญของกลยุทธ์คือ การกำหนดทิศทางสำหรับแผนเพื่อให้องค์การพยายามที่จะไปถึงเป้าหมายกลยุทธ์จะช่วยผู้บริหารในการวางแผน โดยแนะแนวทางในการตัดสินใจ ในการปฏิบัติการ ดังนั้นกลยุทธ์จะต้องมีลักษณะที่สามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติตามได้มีความสอดคล้องต้องกันและมีประสิทธิผล เพื่อให้กลยุทธ์สามารถปฏิบัติได้ การเพิ่มรายละเอียดสามารถกำหนดการปฏิบัติการได้ ในการพัฒนาเป้าหมายและแผนในระดับต่างๆ ผู้บริหารต้องมีกลยุทธ์ในการวางแผนในแต่ละระดับนั้น เพราะการตัดสินใจและการปฏิบัติการเกิดขึ้นในทุกๆระดับ ดังนั้นกลยุทธ์รวม (Total strategy) จึงประกอบด้วยกลยุทธ์ใน 3 ระดับ คือ 1) กลยุทธ์ระดับบริษัท 2) กลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ 3) กลยุทธ์ระดับหน้าที่ กลยุทธ์ในแต่ละระดับต้องมีการกำหนด (Formulation) การปฏิบัติการ (Implementation) การควบคุม (Control) การสร้างเครือข่าย การตัดสินใจและการปฏิบัติระหว่างระดับต่างๆ จะช่วยให้องค์การสามารถบรรลุลำดับขั้นของเป้าหมายในกระบวนการวางแผน การประสานงานกลยุทธ์ในทั้ง 3 ระดับ ผู้บริหารจะต้องมีคำแนะนำในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสอดคล้องภายในองค์การ ลักษณะของกลยุทธ์แต่ละระดับ มีดังนี้

1) กลยุทธ์ระดับบริษัท (Corporate-level strategy) เป็นระดับของกลยุทธ์ซึ่งเสนอแนะทิศทางทั้งหมดขององค์การ กำหนดธุรกิจซึ่งบริษัทจะเข้าแข่งขันและกำหนดวิธีการจัดสรรทรัพยากร

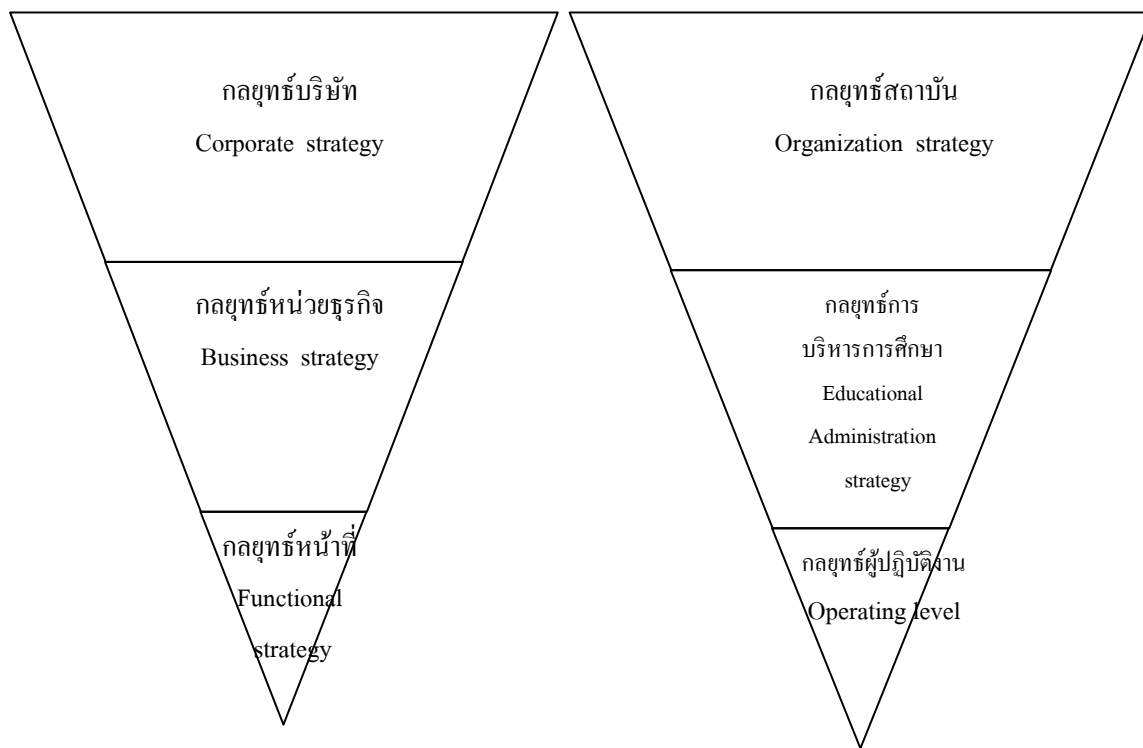
หรือหมายถึงกลยุทธ์ที่ระบุว่าธุรกิจจะไ้ที่องค์กรดำเนินอยู่ ใช้กลยุทธ์อย่างไรที่สร้างความเข้มแข็งทางด้านตำแหน่งทางการแข่งขันขององค์กร และมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างไรระหว่างหน่วยธุรกิจ กลยุทธ์ระดับบริษัทประกอบด้วยเป้าหมายกลยุทธ์ และแผนในระดับสูงของการบังคับบัญชา โดยพิจารณาถึงเส้นทางที่ผู้บริหารองค์กรจะทำให้บรรลุภารกิจขององค์กรกลยุทธ์นี้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารระดับสูง

2) กลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ (Business-level strategy) เป็นระดับของกลยุทธ์ที่พิจารณาถึงวิธีการที่บริษัทจะแข่งขันในแต่ละหน่วยธุรกิจ หรือหมายถึง การค้นหาเพื่อพิจารณาถึงวิธีการที่บริษัทควรจะแข่งขันในแต่ละธุรกิจ ซึ่งบริษัทจะต้องพยายามสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน กลยุทธ์นี้เกิดจากกลยุทธ์ระดับบริษัทแล้วกำหนดวิธีการที่บริษัทจะแข่งขันในแต่ละหน่วยธุรกิจที่เลือก โดยกลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจจะกำหนดเป้าหมายยุทธวิธี (Tactical goals) และแผนยุทธวิธี (Tactical plans) ซึ่งเป็นวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ และแผนเชิงกลยุทธ์ทั้งหมดขององค์กรในกระบวนการวางแผน

3) กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional-level strategy) เป็นระดับของกลยุทธ์ซึ่งพิจารณาถึงกิจกรรมในแต่ละขอบเขตหน้าที่ขององค์กรซึ่งให้การสนับสนุนกลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ หรือหมายถึง กลยุทธ์ซึ่งมุ่งที่แผนปฏิบัติการในการบริหารหน้าที่ภายในธุรกิจหนึ่งเพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ กลยุทธ์นี้จะกำหนดกิจกรรมในแต่ละหน้าที่ภายในองค์กร กลยุทธ์ระดับหน้าที่โดยทั่วไปเป็นหน้าที่ของผู้บริหารระดับกลางซึ่งเป็นหัวหน้าแต่ละหน้าที่

ระดับกลยุทธ์ทั้ง 3 ระดับนี้เป็นหลักในการบริหารเชิงกลยุทธ์ทางการดำเนินงานธุรกิจ ถ้าพิจารณาเทียบเคียงกับการบริหารงานในองค์กรภาครัฐหรือสถาบันการศึกษาแล้ว สามารถแสดงการเทียบเคียงได้ดังภาพที่ 2.2

ระดับกลยุทธ์เชิงธุรกิจ ระดับกลยุทธ์สถานศึกษา

ภาพที่ 2.2 การเทียบเคียงระดับกลยุทธ์การบริหารงานในองค์กรเชิงธุรกิจกับสถาบันการศึกษา

4.2 กระบวนการเชิงกลยุทธ์

การวางแผนกลยุทธ์ เป็นคำที่วิวัฒนาการมาจากมโนทัศน์ ของการวางแผนระยะยาว (Long-range Planning) เริ่มใช้กันแพร่หลายมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2503 เป็นต้นมา (Steiner,1989) แต่ลักษณะสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์ แตกต่างจากแผนระยะยาวที่เคยทำมาในอดีต กล่าวคือ การวางแผนกลยุทธ์ เป็นการวางแผนที่มุ่งเน้นการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมโดยจะวางแผนพัฒนาในองค์กรปรับการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตลอดเวลาที่ก้าวไปในอนาคต ดังนั้นกลยุทธ์จึงมีกลไก 3 ประการ (ธงชัย สันติวงศ์, 2537)

ประการที่ 1 เป็นการวางแผน เพื่อปรับทิศทางขององค์กร ไปสู่วัตถุประสงค์ใหม่ที่จะสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

ประการที่ 2 เป็นการวางแผนการใช้ทรัพยากรขององค์กรเพื่อพัฒนาระบบการทำงาน ระบบการผลิต การนำเทคโนโลยีการผลิตมาใช้

ประการที่ 3 เป็นการวางแผนที่มีการวิเคราะห์พิจารณากลยุทธ์ต่างๆ ที่มุ่งจะให้องค์กร

ประสบผลสำเร็จมากที่สุด ดีที่สุด โดยประหยัดการใช้ทรัพยากรได้มากที่สุดด้วย

การวางแผนกลยุทธ์ เป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการเปลี่ยนแปลงองค์การให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อม เพื่อช่วยให้องค์การสามารถอยู่รอดและเจริญเติบโตต่อไป โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2539) การวางแผนกลยุทธ์เป็นประโยชน์หลายประการต่อการบริหารงานในองค์การต่างๆซึ่งสามารถนำมาสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยทำให้ผู้บริหารแต่ละหน่วยงานหันมาให้ความสนใจอย่างแท้จริง ในเรื่องขององค์การมากขึ้น
2. กระตุ้นให้ผู้บริหารทราบถึงปัญหาอุปสรรคตลอดจนการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น และเตรียมมาตรการรองรับไว้ล่วงหน้าอันเป็นการลดความเสี่ยง และความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อองค์การ
3. ช่วยทำให้ผู้บริหารเกิดความเข้าใจในธรรมชาติของการดำเนินงานอย่างชัดเจนขึ้นและมองเห็นภาพของการพัฒนางานในอนาคต
4. ช่วยระบุถึงในโอกาสและคู่ทางในการดำเนินงานในอนาคตให้การปรับเปลี่ยนทิศทางและภารกิจงานขององค์การเป็น ไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม
5. ช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์แผนงาน/โครงการและการใช้ทรัพยากรขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ช่วยสร้างความเข้าใจที่ ถูกต้องระหว่างสมาชิกขององค์การ และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับทิศทางและการดำเนินงาน ตลอดจนความคาดหวังต่างๆ
7. ช่วยก่อให้เกิดการประสานงานและบูรณาการ ทางด้านความคิดการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ อันเป็นการผนึกกำลังภายในองค์การ

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบและลักษณะที่สำคัญของการวางแผนเชิงกลยุทธ์ไว้ดังนี้

1. การมุ่งเน้นอนาคต โดยการสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับทิศทางขององค์การที่จะดำเนินต่อไป และการระดมสรรพกำลัง รวมทั้งทรัพยากรต่างๆ เพื่อดำเนินการตามทิศทาง ซึ่งการวางแผนเชิงกลยุทธ์นี้ไม่ใช่เพียงแต่การวางแผนระยะยาวเพื่อคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต และเตรียมแผนงานรองรับเท่านั้น แต่จะเป็นความพยายามในการกำหนดสภาพการณ์ที่พึงประสงค์ไว้ล่วงหน้าและเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่างๆให้สอดคล้องกัน
2. การมุ่งเน้นจุดประสงค์รวมขององค์การ โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้ตามช่วงระยะเวลาต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามทิศทางที่ต้องการ
3. การมุ่งเน้นกระบวนการโดยจะต้องมีการดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเป็นวงจรไม่มีที่สิ้นสุด

เริ่มต้นจากการกำหนดภารกิจหลัก การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน การวิเคราะห์ และจัดวางกลยุทธ์ การจัดทำแผนงานและโครงการ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การทบทวน และจัดวางกลยุทธ์ใหม่

4. การมุ่งเน้นภาพรวม โดยเน้นระดับของการวิเคราะห์ที่องค์การมากกว่าพิจารณาเพียง ส่วนใดส่วนหนึ่งหรือเฉพาะแผนงาน โครงการและกิจกรรมใดๆ ดังนั้นอิทธิพลผลกระทบของการ บริหารเชิงกลยุทธ์จึงมีค่อนข้างสูงและครอบคลุมทั่วทั้งองค์การและการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เกิดขึ้น มักจะมีผลต่อเนื่องไปอีกเป็นเวลาหลายปี

นอกจากนี้ได้กล่าวถึงการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นวงจรและวนซ้ำกลับไปกลับมา (Continuous and Repetitive Process) เริ่มตั้งแต่การวางแผน กลยุทธ์ (Strategic Planning) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation) จนถึงขั้นการ ควบคุม/ทบทวนกลยุทธ์ (Strategic Control)

กล่าวโดยสรุปการวางแผนกลยุทธ์คือการวางแผนระยะยาวขององค์การที่มุ่งถึงกรตัดสินใจ กำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การจากการประเมินปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งหลาย และเลือกกลยุทธ์ใน การดำเนินงาน โดยการเชื่อมโยงทรัพยากรต่างๆ ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ซึ่ง สไตน์เนอร์ (Steiner, 1989) ได้จำแนกลักษณะของกลยุทธ์ไว้ 4 ประการ คือ

1. ความเป็นอนาคตจากผลของการตัดสินใจในปัจจุบัน (Futurity of Current Decision) หมายความว่า การวางแผนกลยุทธ์เป็นความสัมพันธ์ของเหตุ (Cause) และผล (Effect) ในช่วง ระยะเวลาหนึ่งที่ผู้บริหารต้องตัดสินใจดำเนินการ โดยผู้บริหารเชื่อว่าเหตุในปัจจุบันจะก่อให้เกิด ผลดีในอนาคต และการตัดสินใจของผู้บริหารจะต้องอยู่บนฐานของข้อมูลที่ดี ทั้งความเพียงพอ และความถูกต้องที่ได้รับการวิเคราะห์ถ่วงถ่วงแล้ว ดังนั้นการวางแผนกลยุทธ์จึงเป็นการสร้าง จินตนาการการดำเนินงานอย่างมีระบบ โดยระบุวิถีทางของการดำเนินการนั้นอย่างชัดเจนและมี ขึ้นตอน

2. การวางแผนกลยุทธ์เป็นกระบวนการ (Process) กล่าวคือ การวางแผนกลยุทธ์เป็น กระบวนการที่มีขั้นตอนเป็นลำดับ คือ การกำหนดจุดประสงค์ของหน่วยงาน การจัดทำนโยบายการ ทำแผนดำเนินงานในรายละเอียด รวมทั้งจะต้องคาดการณ์การดำเนินการไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร (What) จะทำเมื่อใด (when) ใครเป็นคนทำ (Whom) และทำอย่างไร (How) การดำเนินการของแผน กลยุทธ์ต้องเป็นไปอย่างมีระบบและอยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือกัน

3. การวางแผนกลยุทธ์เป็นปรัชญา (Philosophy) กล่าวคือ การวางแผนกลยุทธ์เป็นทัศนคติ หรือเป็นวิถีทางของการดำรงชีวิต เป็นกระบวนการแห่งความคิด และการใช้กำลังสติปัญญา เพื่อ ตัดสินใจปฏิบัติงานในอนาคตที่ดีที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้

4. การวางแผนกลยุทธ์โครงสร้าง (Structure) กล่าวคือ การวางแผนกลยุทธ์เป็นการเชื่อมโยง (Linkage) อย่างเป็นระบบของแผน สาม ชนิด คือ แผนกลยุทธ์ แผนระยะปานกลาง และแผนระยะสั้น โดยแผนกลยุทธ์เป็นหลักหรือจุดประสงค์หลักขององค์กร แผนระยะปานกลางเป็นการพัฒนา กลยุทธ์ให้มีรายละเอียดในการปฏิบัติ ส่วนแผนระยะสั้นเป็นวิธีการปฏิบัติให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ ตามที่แผนกลยุทธ์ได้กำหนดไว้

ลักษณะของกลยุทธ์ที่ดี

ธงชัย สันติวงศ์ (2537) ได้กล่าวว่า กลยุทธ์ที่ดีจะต้องอยู่ในกรอบการคิดและวิเคราะห์ที่ดี และถูกต้อง ดังนี้

1. กลยุทธ์จะต้องมีจุดเน้นที่ชัดเจนตามสมควร
2. กลยุทธ์จะต้องมีกลไกการประสานงานให้ทุกอย่างเข้ากันได้
3. กลยุทธ์จะต้องคล่องตัวที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) และการจัดการกลยุทธ์ (Strategic Management) เกี่ยวข้องกับการบริหาร กล่าวคือ เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร และการปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการบริหาร ส่วนที่แตกต่างกัน คือ การวางแผนกลยุทธ์ เป็นการคิดวิเคราะห์ เพื่อการวางแผนหรืออาจกล่าวได้ว่า การจัดเชิงกลยุทธ์จะมีน้ำหนัก เนื้อหา และความลึกมากกว่า ซึ่งการวางแผนกลยุทธ์จะเป็นงานทางด้านวิเคราะห์ เพื่อการวางแผนก่อนจะลงมือทำ (ธงชัย สันติวงศ์, 2537) หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) ที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารกลยุทธ์หรือการจัดการกลยุทธ์ (Strategic Management)

เซอร์โต และ ปีเตอร์ (Certo and Peter, 1991) ให้ความหมายว่า การจัดการกลยุทธ์เป็น กระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้องค์กรสามารถเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่าง เหมาะสมและเสนอขั้นตอนการจัดการกลยุทธ์ไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) โดยพิจารณา “จุดแข็ง-จุดอ่อน ภายในองค์กรและโอกาส “โอกาส-อุปสรรค” จากภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยเงื่อนไขที่มี อิทธิพลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ทั้งที่เป็นปัจจัยเงื่อนไขในระยะเวลา ที่ผ่านมา และที่จะเป็นเงื่อนไขในอนาคต

2. การจัดวางทิศทางขององค์กร (Establishing Organization Direction) พิจารณาภารกิจ ขององค์กร (Organization Mission) ซึ่งเน้นเหตุผลในการมีองค์กรและเป้าประสงค์ขององค์กร (Organization Objective) ซึ่งเน้นประโยชน์ที่ได้รับจากการมีองค์กร

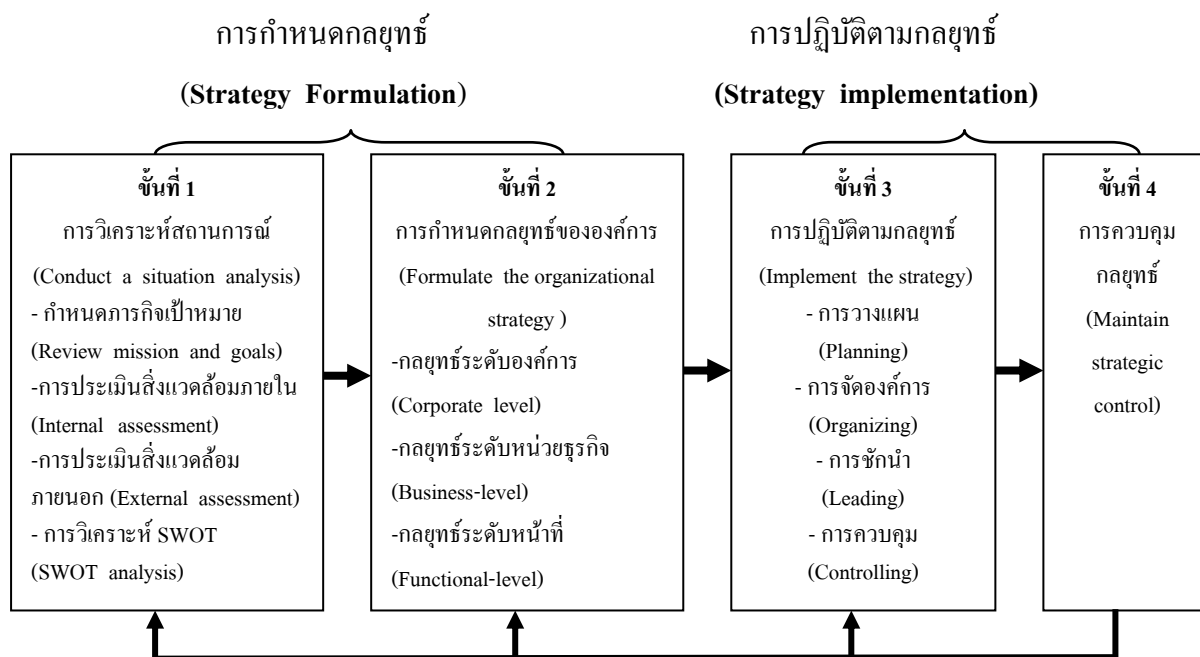
3. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) โดยพิจารณาออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่ เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจากการวิเคราะห์ทางเลือกด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น การ

วิเคราะห์คำถามวิกฤต (Critical Question Analysis) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) วิธีเมตริกซ์ของกลุ่ม BCG (Boston Consulting Growth-Share Matrix) และวิธีเมตริกซ์ภาพฉายหลายองค์ประกอบของ GE (General Electric's Multifactor Portfolio Matrix)

4. การปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ (Strategic Implementation) โดยดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ให้เป็นอย่างราบรื่น โดยคำนึงถึงโครงสร้างขององค์การ (Organization Structure) และวัฒนธรรมขององค์การ (Organization Culture) เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามที่พึงประสงค์

5. การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Control) โดยทำการติดตามผลการปฏิบัติงานทำการประเมินผลกระบวนการและประเมินผลความสำเร็จขององค์การ เป็นการควบคุมเชิงกลยุทธ์ กูดสไตน์และคณะ (Goodstein and others, 1993) กล่าวว่า การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) เป็นการตอบคำถามพื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการขององค์การ คือองค์การจะก้าวไปทางใด (What are you going?) สภาพแวดล้อมขององค์การมีอะไรบ้าง (What is the environment?) และองค์การจะต้องทำอย่างไรบ้างจึงจะถึงเป้าหมายได้ (How do you get there?) และสรุปว่าการวางแผนกลยุทธ์ ก็คือแบบจำลองของการบริหารกลยุทธ์ (Strategic Management) นั่นเอง

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2539 : 111-125) กล่าวถึงกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ (The strategic management process) เป็นกระบวนการ 3 -ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย (1) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (2) การนำไปปฏิบัติ (3) การประเมินผล หรือหมายถึง กระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน คือ (1) การวิเคราะห์สถานการณ์ (2) การกำหนดกลยุทธ์ขององค์การ (3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (4) การควบคุมกลยุทธ์ ข้อ (1) และ (2) ถือว่าเป็นการกำหนดกลยุทธ์ ส่วนข้อ (3) และ (4) ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ดังภาพที่ 2.3 รายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2.3 แสดงกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ 4 ขั้นตอน (Bovee and others. 1993: 241)

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ (Conduct a situation analysis) เป็นการตรวจสอบภารกิจ (Mission) และเป้าหมาย (goal) แล้วประเมินสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกเพื่อกำหนดส่วนประกอบ ซึ่งเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการทำงานในองค์กร ดังนั้นขั้นตอนที่สำคัญ คือ การสำรวจภารกิจในปัจจุบัน เป้าหมายปัจจุบัน และผลลัพธ์ของกลยุทธ์ที่ผ่านมา แล้วพิจารณาถึงสถานการณ์ทั้งหมดขององค์กร เพื่อพิจารณาผลกระทบ กล่าวคือ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายในและสิ่งแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อองค์กร ภารกิจ และความสามารถที่จะบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารจึงต้อง วิเคราะห์ SWOT ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสิ่งแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากสิ่งแวดล้อมภายนอก

2. การกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร (Formulate the organizational strategy) การกำหนดกลยุทธ์ในทุกระดับต้องพิจารณาถึงภารกิจขององค์กร และผลลัพธ์จากการวิเคราะห์สถานการณ์ ผู้บริหารต้องเริ่มต้นด้วย (1) การพัฒนากลยุทธ์ระดับบริษัท (2) การพัฒนากลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ (3) การพัฒนากลยุทธ์ระดับหน้าที่

3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Implement the strategy) ผู้บริหารจะต้องกำหนดภารกิจ (Mission) และเป้าหมาย (goal) การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation analysis) และการพัฒนาการปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการทำงาน กลยุทธ์เหล่านั้นต้องมีการปฏิบัติการในขั้นนี้ ผู้บริหารจะต้องสร้างการประสานงานภายใต้กลยุทธ์ จะประสบความสำเร็จ โดยการประยุกต์ใช้

4 หน้าที่ในกระบวนการจัดการ คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การชักนำ (Leading) และ 4) การควบคุม (Controlling)

4. การควบคุมกลยุทธ์ (Maintain strategic control) เป็นขั้นสุดท้ายในกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารใช้การควบคุมเชิงกลยุทธ์เพื่อติดตามความก้าวหน้าของกลยุทธ์ การประเมินสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง หรือปัญหาในอนาคตซึ่งเกี่ยวข้องกับการบรรลุเป้าหมาย และมีการปรับปรุงที่จำเป็น การใช้กลยุทธ์เกี่ยวกับเป้าหมายที่วางแผน ขึ้นนี้ผู้บริหารจะกำหนดขอบเขตที่สำคัญที่จะติดตามและพัฒนาวิธีการวัดผล การควบคุมกลยุทธ์จะต้องสมดุล ซึ่งผู้บริหารต้องศึกษาถึงวิธีการและเวลาของการป้อนกลับ การประเมินผลและกิจกรรมการแก้ไข ถ้าการควบคุมเชิงกลยุทธ์มีการวางแผนไว้เหมาะสม จะทำให้เกิดความแข็งแกร่งในการจัดการที่จะทราบถึงความต้องการในการเปลี่ยนแปลง การประเมินทางเลือกและการโต้ตอบในการเปลี่ยนแปลง

ชิคิริตัน วิศาลเวทย์ (2540 : 16) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic planning) เป็นกระบวนการวางแผนที่เน้นความสำคัญของการได้มาซึ่งข้อมูลในสาระของพันธกิจ (Mission) จุดหมาย (Goal) วัตถุประสงค์ (Objective) นโยบาย (Policy) และกลวิธี (Strategy) โดยมีองค์ประกอบหลักที่ควรกำหนดอยู่ในแผนกลยุทธ์ มีดังนี้

1. พันธกิจ (Mission) เป็นสิ่งที่สื่อถึงภารกิจหลักขององค์กร ซึ่งสะท้อนถึงปรัชญาที่จะกำหนดการดำรงอยู่ขององค์กร

2. จุดมุ่งหมาย (Goal) คือผลลัพธ์ปลายทาง (Outcomes) ที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต

3. วัตถุประสงค์ (Objective) เป็นผลผลิต (Output) ที่ต้องการให้เกิดขึ้นเมื่อได้กระทำสิ่งต่างๆ ตามที่ได้กำหนดพันธกิจไว้ วัตถุประสงค์จึงต้องกำหนดให้ชัดเจน วัดได้ และปฏิบัติได้เป็นรูปธรรมกว่าจุดมุ่งหมาย (Goal)

4. นโยบาย (Policy) คือข้อความหรือสิ่งที่องค์กรระบุไว้ว่าจะปฏิบัติหรือกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นการกำหนดนโยบายจึงเป็นการกำหนดกรอบกำหนดเกณฑ์ในการจะปฏิบัติให้กระชับ และมีประสิทธิภาพ

5. กลวิธี / มาตรการ (Strategy) แนวทางปฏิบัติย่อยที่องค์กรยึดเป็นกรอบสำหรับคัดเลือกแผนงาน/งาน/โครงการต่างๆ ที่จะดำเนินให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งกลวิธีต่างๆ จะต้องสอดคล้องกับนโยบายข้ออื่นๆ

6. แผนงาน (Program) เป็นการจัดรวมกลุ่มของงาน หรือ โครงการ หรืออาจกล่าวได้ว่าแผนงานคือ งานหรือโครงการย่อยๆ หลายโครงการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกัน งานหรือโครงการจะประกอบด้วยกิจกรรม (Activities) ต่างๆ ที่ดำเนินการภายใต้กรอบของงาน หรือโครงการหนึ่งๆ ซึ่ง

จะมีเงื่อนไขระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดในการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งนี้กระบวนการวางแผนกลยุทธ์จะต้องมีองค์ประกอบและกระบวนการที่สำคัญดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร

1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ภายในองค์กร โดยปกติจะใช้หลักSWOT ในการวิเคราะห์ ซึ่งจะเป็นการประเมินจุดเด่นหรือจุดแข็ง(Strengths) หรือศักยภาพของการดำเนินงานขององค์กรที่ผ่านมาทั้งในอดีตและปัจจุบันว่าประสบความสำเร็จเพียงใด เช่น ตรวจสอบศักยภาพด้านทรัพยากรในการบริหาร อาทิ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนเทคโนโลยีสมัยใหม่ วิธีการจัดการหลักสูตร วิเคราะห์จุดอ่อน(Weakness)ขององค์กรว่ามีปัญหาอะไรบ้างตลอดจนวิเคราะห์โอกาส(Opportunity) ที่จะสนับสนุนให้มีการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาองค์กรให้เติบโต หรือมีความเป็นเลิศ และวิเคราะห์ว่ามีอุปสรรค/ข้อจำกัดหรือภาวะคุกคาม (Threat) อะไรบ้างที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเราดำเนินโครงการแล้ว ทั้งนี้เพื่อจะได้ใช้ตรวจสอบสถานะความเสี่ยง (Risks) และใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกทางเลือกในการวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนทำให้องค์กรมีความเข้มแข็งในกรปฏิบัติงานให้สำเร็จคล่องตามจุดหมายที่กำหนดไว้

1.2 การวิเคราะห์สถานการณ์ภายนอกองค์กร เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่ภายนอกองค์กร แต่อาจมีผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น สภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ซึ่งเป็นปัจจัยที่ควบคุมได้ยาก ผู้วางแผนจะต้องให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์สถานการณ์ภายนอกองค์กร เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนกลยุทธ์ให้มีประสิทธิภาพ

2. การกำหนดจุดหมายปลายทางของแผน (Ends) เป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต หลังจากที่มีการปฏิบัติตามแผนสิ้นสุดลง ซึ่งจะประกอบด้วยจุดมุ่งหมายหรือเป้าประสงค์ (Goals) เป็นการกำหนดความต้องการหรือทิศทางที่เป็นอุดมการณ์ โดยทั่วไปจะมีลักษณะกว้าง มีระยะเวลาที่จะปฏิบัติให้บรรลุได้ในระยะยาวซึ่งอาจเป็น 5 ปี หรือ 10 ปี วัตถุประสงค์ (Objective) เป็นการถ่ายทอดจุดมุ่งหมายให้เป็นรูปธรรมในการปฏิบัติมากขึ้นโดยกำหนดจุดหมายปลายทางที่ต้องการจะบรรลุ ณ จุดหนึ่งของเวลาในอนาคตอย่างชัดเจน และเป้าหมาย (Targets) เป็นการถ่ายทอดวัตถุประสงค์ให้เป็นรูปธรรม เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุสัมฤทธิ์ผล

3. การกำหนดกลยุทธ์ หรือแนวทางสำหรับปฏิบัติ(Stratgy) ขั้นตอนนี้เกี่ยวกับการพิจารณาตกลงใจว่าจะดำเนินกลยุทธ์ หรือแนวทางปฏิบัติอย่างไร จึงจะก่อให้เกิดประโยชน์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้สูงสุด แนวทางการกำหนดทางเลือกเพื่อใช้เป็นกลยุทธ์ในการปฏิบัติของแผนนั้น จะต้องถ่ายทอดมาจากนโยบายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4. การกำหนดแผนงาน/งาน และ โครงการ(Programs, work plans and projects)เมื่อกำหนด

กลยุทธ์หรือแนวทางสำหรับการปฏิบัติตามแผนแล้วจะต้องมีการกำหนดแผนงานและโครงการที่ใช้ในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ดังกล่าวและควรครอบคลุมในทุกกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ โดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย (Target) วัตถุประสงค์ (Objective) และจุดมุ่งหมาย (Goal) ที่กำหนดไว้เป็นสำคัญ

อัญญา จันทร์ฉาย (2545: 1) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการจัดการเชิงกลยุทธ์นั้น ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (Strategic Formulation)
2. การนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation)
3. การติดตามและประเมินผล (Evaluation Control)

ดังภาพที่ 2.4 ขั้นตอนการจัดการเชิงกลยุทธ์และกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์

ฐานของการวางแผน	ทิศทางขององค์กร	วางแผน	การนำไปปฏิบัติ	การติดตามประเมินผล
-ประเมินสภาวะแวดล้อมภายนอก -ประเมินผลการดำเนินงานด้านต่างๆ -ประเมินอุตสาหกรรม - ประเมินคู่แข่ง - ประเมินลูกค้า	วิสัยทัศน์ ภารกิจ กลยุทธ์ ความสำเร็จ เป้าหมาย	แผนกลยุทธ์ แผนธุรกิจ แผนปฏิบัติการ โครงการ	การมอบหมายงานแต่ละฝ่าย การมอบหมายงานโครงการ	ติดตามประเมินผล การดำเนินงาน Balanced Scorecard KPI Benchmarking
1.ปัจจุบันการดำเนินการของธุรกิจเป็นอย่างไร	2.ในอนาคตต้องการไปที่ใด?	3. ทำอย่างไรถึงจะไปถึงจุดนั้น	4. ใครมีหน้าที่ทำอะไร	5.เราทำได้ตามที่ต้องการหรือไม่?
← ขั้นตอนการวางแผน		← นำไปปฏิบัติ		← ควบคุม →

ภาพที่ 2.4 ขั้นตอนการจัดการเชิงกลยุทธ์และกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ (อัญญา จันทร์ฉาย, 2545: 1)

ธงชัย สันติวงศ์ (2533) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน
 ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์เพื่อจัดวางกลยุทธ์

ผู้บริหารระดับสูงจะต้องทำการวิเคราะห์ถึงปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการจัดวาง
 กลยุทธ์ ประกอบด้วย

- 1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
- 1.2 การวิเคราะห์ทรัพยากร / ภายใน
- 1.3 การรับรู้ค่านิยมส่วนบุคคลและวัตถุประสงค์ส่วนตัวของกลุ่มบุคคล
- 1.4 ความรับผิดชอบขององค์การที่พึงมีต่อสังคม

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์และกระบวนการการบริหาร โดยวัตถุประสงค์

- 2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ทางกลยุทธ์
- 2.2 กำหนดแผนงานหลัก นโยบายและกลยุทธ์

ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติตามกลยุทธ์

จากการวางแผนกลยุทธ์ จะออกมาเป็นแผนงานหลัก นโยบายและกลยุทธ์ย่อย ความสำคัญ
 ของปัจจัยการปฏิบัติตามกลยุทธ์มี 4 ประการ คือ

- 3.1 วัฒนธรรมขององค์การ
- 3.2 โครงสร้างขององค์การ
- 3.3 ทรัพยากรมนุษย์หรือบุคคล
- 3.4 ระบบและกระบวนการบริหาร

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินกลยุทธ์

เป็นการควบคุมติดตามและประเมินกลยุทธ์ต่างๆ ขององค์การ ขั้นตอนดังกล่าว เป็น
 กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีลักษณะที่เหมือนกันคือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนด
 ทิศทาง การกำหนดกลยุทธ์ และการทำแผนปฏิบัติการ ซึ่งมีองค์ประกอบหลักเช่นเดียวกัน คือ การ
 วางแผนกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมกลยุทธ์

การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) เป็นการประเมินวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของ
 องค์การเพื่อประเมินจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค
 (Threat) การวิเคราะห์ SWOT จะถูกใช้เป็นที่มาของการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อบรรลุภารกิจและ
 วัตถุประสงค์ขององค์การ ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการวิเคราะห์ SWOT อาจเสนอแนะว่าองค์การ
 ควรจะเปลี่ยนแปลงภารกิจ วัตถุประสงค์ นโยบาย หรือกลยุทธ์ขององค์การ (สมยศ นาวิกาน, 2544)
 (คำว่า SWOT เป็นคำย่อมาจากคำเต็มว่า Strength, Weakness, Opportunity และ Threat) การ
 วิเคราะห์จะมีประโยชน์อย่างยิ่งเพราะเป็นการประเมินว่าองค์การอยู่ในสถานะอย่างไร เพื่อทำข้อมูล

การวิเคราะห์องค์การไปดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ต่อไป

การประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ขององค์การ (การวิเคราะห์ SWOT) เป็นขั้นตอนแรกของการวางแผนกลยุทธ์ ผู้บริหารองค์การสามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่ได้จากการประเมินองค์การและสภาพแวดล้อมมาใช้ประโยชน์ในการพิจารณาตัดสินใจหาทางเลือกเชิงกลยุทธ์ได้ โดยจะนำจุดแข็ง จุดอ่อน ของสภาพแวดล้อมภายในมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับโอกาสและอุปสรรค จากสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อดูว่าองค์การกำลังเผชิญกับสถานการณ์เช่นใดและภายใต้สถานการณ์เช่นนั้นองค์การควรจะทำอย่างไรในเชิงกลยุทธ์โดยทั่วไป การวิเคราะห์ SWOT นี้ ผู้บริหารองค์การจะเผชิญกับสถานการณ์ 4 รูปแบบ (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2539)

		โอกาส		
		สถานการณ์ที่ 3 “กลยุทธ์การพลิกตัว สถานการณ์”	สถานการณ์ที่ 1 “กลยุทธ์เชิงรุก”	
จุดอ่อน		สถานการณ์ที่ 2 “กลยุทธ์การป้องกันตัว”	สถานการณ์ที่ 4 “กลยุทธ์การแตกตัว”	จุดแข็ง
		อุปสรรค		

สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง – โอกาส)

สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนามากที่สุดเนื่องจากองค์การค่อนข้างที่จะมีจุดแข็งภายในค่อนข้างมาก ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมค่อนข้างที่จะให้โอกาสแก่องค์การในหลายอย่าง ดังนั้นผู้บริหารขององค์การควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก (Aggressive Strategy) เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่างๆ ที่เปิดมาหาประโยชน์อย่างเต็มที่

สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน – อุปสรรค)

สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจากองค์การกำลังเผชิญอยู่กับภัยอุปสรรคจากภายนอก และมีปัญหาจุดอ่อนภายในอยู่หลายประการ ดังนั้นทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับผู้บริหาร

ขององค์กร คือ กลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensiv Strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรคต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสีย น้อยที่สุด รวมทั้งแก้ไขปัญหาอุปสรรคภายในต่าง ๆ

สถานการณ์ที่ 3 (จุดอ่อน – โอกาส)

สถานการณ์นี้เปรียบเสมือนกรณีเครื่องหมายคำถามของหน่วยธุรกิจกลยุทธ์ (Strategic Business Unit : SBU) เนื่องจากองค์กรมีโอกาสที่เป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่ปัญหาอุปสรรคภายในที่เป็นจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นกัน ดังนั้นทางออกสำหรับผู้บริหารองค์กร คือ กลยุทธ์การพลิกตัว (Turnaround-oriented Strategy) เพื่อขจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะฉกโอกาสต่างๆ ที่เปิดให้

สถานการณ์ที่ 4 (จุดแข็ง – อุปสรรค)

สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการดำเนินงาน แต่ตัวองค์กรเองมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งหลายประการ ดังนั้น แทนที่ผู้บริหารขององค์กรจะรอนกระทั้งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปผู้บริหารขององค์กรสามารถที่จะเลือกกลยุทธ์การแตกตัว หรือกระจายกิจการ (Diversification Strategy) เพื่อประโยชน์จากจุดแข็งที่มีอยู่ในการสร้างโอกาสในระยะยาวสำหรับผลิตภัณฑ์หรือตลาดด้านอื่นๆ แทน

อนึ่ง การวิเคราะห์สถานการณ์ดังกล่าวนี้จะต้องอาศัยความสามารถของผู้บริหารองค์กรที่จะเปลี่ยนประเมินว่าองค์กรของตนอยู่ในสถานการณ์ใด ทั้งนี้เนื่องจากการวิเคราะห์ SWOT จะมีลักษณะในเชิงสัมพัทธ์ เพราะแต่ละองค์กรนั้นมักจะมีจุดแข็ง-จุดอ่อนและโอกาส-ภัยคุกคาม ที่ผสมผสานกันไปไม่ชัดเจนหรือโดดเด่นออกมา ซึ่งในทางปฏิบัติอาจจะใช้การให้น้ำหนักเพื่อหาคะแนนเฉลี่ยออกมาว่าองค์กรตกอยู่สถานการณ์แบบใดโดยวิธีการลงความเห็นของผู้บริหารระดับต่างๆ ขององค์กร

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ (2542) ได้เสนอการกำหนดกลยุทธ์โดยการวิเคราะห์สถานการณ์ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ตำแหน่งสถานภาพขององค์กร เป็นการประเมินสถานภาพขององค์กรในปัจจุบันว่าอยู่ในตำแหน่งที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่พึงประสงค์หรือไม่ประสงค์หรือไม่เพียงใดจากการสังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กรและการสังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กรพร้อมกับสรุปลักษณะเด่นเชิงโอกาสและลักษณะด้อยเชิงภัยอุปสรรค แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “เอื้อ” หรือ “ไม่เอื้อ” มากน้อยเพียงใด ในขณะที่เดียวกัน ก็สรุปจุดแข็งจุดอ่อนเชิงทรัพยากร แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “จุดแข็ง” หรือ “จุดอ่อน” มากน้อยเพียงใด จากนั้นจึงทำการกำหนดตำแหน่งในตาราง 2X2 ว่าอยู่ในตำแหน่งที่ “เอื้อและแข็งแรง” “เอื้อแต่อ่อน”

“ไม่เอื้อแต่แข็ง” และ “ไม่เอื้อและอ่อน”

2. พิจารณาทางเลือกกลยุทธ์ในระดับขององค์กร เช่น เลือกกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ (Stability Strategy) โดยดำเนินการเฉพาะแผนงานที่มีความรู้ความชำนาญเพียงชนิดเดียวและจะไม่ขยายแผนงานไปทำแผนอื่น หรือเลือกกลยุทธ์การสร้างความสำเร็จเติบโต (Growth Strategy) โดยขยายงานด้วยการทำแผนอื่นๆ เพิ่มเติมนอกเหนือไปจากแผนเดิม หรือเพิ่มงาน/โครงการใหม่ที่หน่วยงานมีสมรรถนะเพียงพอที่จะทำ หรือเพิ่มกิจกรรมใหม่ที่จะช่วยให้งาน/โครงการเดิมมีความสมบูรณ์มากขึ้นหรือส่งเสริมโครงการที่สนับสนุนให้ภาคธุรกิจเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการจ้างเหมา หรือเลิกกลยุทธ์การตัดทอน (Retrenchment Strategies) โดยยกเลิกแผนงานทั้งหมดที่มีความจำเป็นออกไปหรือยกเลิก/โครงการประเภทที่มีหน่วยงานอื่นทำได้ดีกว่าหรือลดกิจกรรมบางประเภทในงาน/โครงการที่ยังคงต้องทำอยู่ หรือโอนงานให้เอกชนไป (Privatization)

3. การวิเคราะห์ตำแหน่งของสถานภาพของแผนงานประเมินสถานภาพของแผนงานองค์กรที่เลือกจะจัดทำว่า อยู่ในตำแหน่งที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่พึงประสงค์ หรือไม่พึงประสงค์ หรือไม่เพียงใด พร้อมกับสรุปลักษณะเด่นเชิงโอกาส ลักษณะด้อยเชิงภัยอุปสรรค แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “เอื้อ” หรือ “ไม่เอื้อ” มากน้อยเพียงใด ในขณะเดียวกัน ก็สรุปจุดแข็ง จุดอ่อนเชิงทรัพยากร แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “จุดแข็ง” หรือ “จุดอ่อน” มากน้อยเพียงใด จากนั้นจึงทำการกำหนดตำแหน่งในตาราง 2 X2 ว่าอยู่ในตำแหน่งที่ “เอื้อและแข็ง” “ไม่เอื้อแต่อ่อน” และ “ไม่เอื้อและอ่อน”

4. พิจารณาทางเลือกกลยุทธ์ในระดับของแผนงาน เช่น เพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการผลิตและการให้บริการ ปรับปรุงระบบการวางแผน การติดตามผลการปฏิบัติงาน และการประเมินผลงาน/โครงการ ส่งเสริมการประสานโครงการภายใต้แผนงานเดียวกัน สลับสับเปลี่ยนผู้บริหารระดับกองและระดับฝ่าย เพื่อให้มีประสบการณ์ในงานขององค์กรอย่างกว้างขวางสร้างขวัญและแรงจูงใจของบุคลากรในการดำเนินงาน/โครงการ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมของงาน/โครงการ ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับบริการ ค้นหาหาวิธีลดต้นทุนในการดำเนินงาน/โครงการ และระดมเงินทุนจากเงินนอกงบประมาณแผ่นดิน

5. การวิเคราะห์ตำแหน่งของสถานภาพของงาน / โครงการ ประเมินสถานภาพของงาน / โครงการขององค์กรที่เลือกจะจัดทำว่าอยู่ในตำแหน่ง ที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่พึงประสงค์ หรือไม่พึงประสงค์หรือไม่มากน้อยเพียงใด พร้อมกับสรุปลักษณะเด่นเชิงโอกาสและลักษณะด้อยเชิงภัยอุปสรรค แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “เอื้อ” หรือ “ไม่เอื้อ” มากน้อยเพียงใด ในขณะเดียวกัน ก็สรุปจุดแข็งจุดอ่อนเชิงทรัพยากร แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “จุดแข็ง”

หรือ “จุดอ่อน” มาน้อยเพียงใด จากนั้นจึงทำการกำหนดตำแหน่งในตาราง 2 X2 ว่าอยู่ในตำแหน่งที่ “เอื้อและแข็ง” หรือ “ไม่เอื้อและอ่อน”

6. พิจารณาทางเลือกกลยุทธ์ในระดับของกิจกรรมภายใต้งาน/โครงการ เช่น ปรับปรุงรูปแบบของการผลิต และการให้บริการ ส่งเสริมการประสานงานกิจกรรมภายใต้งาน / โครงการเดียวกัน ศึกษาความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรม พัฒนาบุคลากรทั้งในด้านความรู้ และทักษะในการทำงาน และส่งเสริมความรู้แก่ประชาชนผ่านการฝึกอบรม

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ด้วยเทคนิคต่างๆ จะปรากฏตารางวิเคราะห์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแกนสองเส้นตัดกันระหว่างจุดแข็ง จุดอ่อน ภายในองค์การกับแกนโอกาสและอุปสรรคภายนอก ทำให้เกิดเป็นช่องสี่ช่อง เป็นการจับคู่ระหว่างโอกาสภายนอกกับจุดแข็งภายในองค์การ ช่องที่สามเป็นการจับคู่ ระหว่างอุปสรรคภายนอกกับจุดอ่อนภายในองค์การ ช่องที่สี่เป็นการจับคู่ระหว่างอุปสรรคภายนอกกับจุดแข็งภายในองค์การ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม(SWOT) จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนกลยุทธ์ 3 ประการ (สมยศ นาวิการ, 2544) ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) จะให้ขอบเขตที่มีเหตุผลเพื่อการประเมินฐานะปัจจุบันและอนาคตขององค์การแก่ผู้บริหาร

2. ผู้บริหารสามารถกำหนดกลยุทธ์ทางเลือกขององค์การที่เหมาะสมกับสถานการณ์บนรากฐานของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ได้เป็นอย่างดี

3. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) เป็นระยะๆ จะช่วยให้ผู้บริหารรู้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในขององค์การอยู่ตลอดเวลา

สรุปได้ว่า การวางแผนกลยุทธ์ที่ดีนั้น จะเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้องค์การหรือหน่วยงานได้รับผลลัพธ์ในการดำเนินการอย่างทีคาดหวังไว้

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ดังกล่าวข้างต้น จะนำไปสู่การวิเคราะห์สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา จะประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังนี้

1. กลยุทธ์ด้านการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษา
2. กลยุทธ์ด้านการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษา
3. กลยุทธ์ด้านการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา

ตอนที่ 5. สภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.1 สภาพปัจจุบันของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

โรงเรียนขนาดเล็กเป็นปรากฏการณ์ทางการศึกษาที่ท้าทายผู้บริหารการศึกษาในทุกยุคทุกสมัยกระทรวงศึกษาธิการ ได้พยายามแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่อง เมื่อพบว่าอัตราการเกิดของประชากรได้ลดลงตามลำดับ ได้ส่งผลให้จำนวนประชากรในวัยประถมศึกษา (6-12 ปี) ลดลง ประกอบกับอัตราการย้ายของประชากรจากชนบทเข้าสู่เมืองเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนที่เป็นตัวป้อนให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาที่กระจายอยู่ทั่วประเทศถึง 30,000 กว่าโรง จึงลดลงตามลำดับ

ด้วยความตระหนักถึงการมีโรงเรียนขนาดเล็กเป็นจำนวนมากย่อมส่งผลถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารอัตรากำลังครู กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการมาตรการที่บูรรวม และรวมโรงเรียนขนาดเล็กอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม มาตรการบูรรวมและรวมโรงเรียน มิใช่เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาค่าที่จะประสบความสำเร็จในทุกกรณี ชุมชน ส่วนใหญ่จะต่อต้านไม่ยอมให้ยุบโรงเรียนด้วยเกรงว่าลูกหลานจะต้องเดินทางไกลจากบ้าน ความไม่ชัดเจนและไม่แน่นอนของนโยบาย ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กที่ได้บูรรวมไปแล้ว ต้องกลับฟื้นคืนมาดำเนินการจัดการศึกษาต่อไป ซึ่งในปี 2550 มีจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อยกว่า 120 คน ทั้งสิ้น 12,828 โรงเรียน

จากการวิเคราะห์คุณภาพทางการศึกษาพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กที่รองรับนักเรียนที่มาจากพื้นฐานครอบครัวที่ยากจนมีข้อเสียเปรียบหลายประการ จากการประเมินมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพทางการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนต่ำกว่า 300 คน) ที่ผ่านการประเมิน จำนวน 22,866 แห่ง มีจำนวนโรงเรียน 491 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2 อยู่ในระดับปรับปรุง โรงเรียน 15,528 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 67.91 อยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งระดับปรับปรุงและระดับพอใช้ถือว่าไม่ผ่านมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบข้อมูลที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในทุกช่วงชั้น และในทุกพื้นที่ที่มีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่านักเรียนจากโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่และยังมีนักเรียนในสัดส่วนที่ต้องปรับปรุงสูงกว่าในทุกช่วงชั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

5.2 สภาพปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ศึกษาสภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านมาพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาด້วยคลึงกันใน 4 ด้าน คือ ด้านการ

บริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านความพร้อมทางปัจจัยของโรงเรียน และด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งในแต่ละด้านมีรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

1. ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

โรงเรียนขนาดเล็กมีอัตราส่วนครูต่อนักเรียน นักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าใช้จ่ายต่อนักเรียน 1 คน สูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ อีกส่วนหนึ่งโรงเรียนขนาดเล็กจะตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ เช่น พื้นที่ห่างไกลความเจริญ พื้นที่ภูเขาสูง ชายขอบของประเทศ เป็นต้น ทำให้นักเรียนมีปัญหาในการเดินทางไปโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน ซึ่งมีบริบทที่ต่างไปจากโรงเรียนขนาดอื่นๆ การใช้ข้อมูลสารสนเทศ และการนำผลของการประเมินงาน/โครงการมาใช้วางแผน ปรับปรุง พัฒนางาน ยังมีน้อย นอกจากนี้การอพยพเคลื่อนย้ายของประชากรวัยเรียนที่ย้ายไปรับจ้างงานต่างพื้นที่ ทำให้เกิดปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง

2. ด้านการเรียนการสอน

ในด้านการเรียนการสอนนั้นพบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสภาพที่ครูไม่ครบชั้น และนักเรียนมีจำนวนน้อยในแต่ละชั้น ครูสอนไม่เต็มเวลา และเต็มความสามารถเนื่องจากการเดินทางไม่สะดวก และมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนที่ครูต้องปฏิบัติ หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ค่อยสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้มีจำนวนจำกัด ซึ่งมีสาเหตุมาจากโรงเรียนได้รับงบประมาณน้อย สื่อเทคโนโลยีและการสื่อสารมีใช้อย่างจำกัด และที่โรงเรียนมีอยู่ก็ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งในท้ายที่สุดก็ส่งผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไปด้วย

3. ด้านความพร้อมทางปัจจัยของโรงเรียน

ในการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนที่ผ่านมา ได้ใช้เกณฑ์การจัดสรรหลายๆ เกณฑ์ ซึ่งขนาดโรงเรียนก็เป็นเกณฑ์หนึ่งในการจัดสรร เนื่องจาก มีการคำนึงถึงประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ ดังนั้น จึงทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับการจัดสรรบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง เป็นจำนวนน้อย สภาพอาคารเก่า ชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากก่อสร้างมาเป็นเวลานาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มีไม่เพียงพอ โรงเรียนไม่สามารถระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนได้มากนัก เนื่องจากผู้ปกครองและชุมชนดังกล่าวมีความยากจน สำหรับตัวป้อนด้านนักเรียนนั้น พบว่า นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมาจากครอบครัวที่ยากจน

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน

ที่ผ่านมานั้น ถึงแม้ว่าจะมีตัวแทนของชุมชนและองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก็ตาม แต่บทบาทของคณะกรรมการ

ดังกล่าวยังมีไม่มากนัก และหากกล่าวถึงการประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชนด้วยแล้ว เกือบจะกล่าวได้ว่ามีน้อยมาก หรือไม่มีเลย ในบางพื้นที่ ชุมชน ผู้ปกครอง มีฐานะยากจน ไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนและการเรียนของบุตรหลานได้เท่าที่ควร

ตอนที่ 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

เมธี บุญเกียรติสกุล (2548) ได้ศึกษาความต้องการทรัพยากรของสถานศึกษาขนาดเล็กในสำนักงานเขตพื้นที่เชียงราย เขต 1 พบว่า ความต้องการการระดมทรัพยากรของผู้บริหารและครู มีดังนี้ ด้านบุคลากรต้องการครูปฏิบัติการสอนให้ครบชั้นเรียน ด้านงบประมาณต้องการเรื่องงบประมาณอาหารกลางวันให้เพียงพอ ด้านอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ต้องการด้านสื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ด้านการจัดการต้องการลดงานธุรการในโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมต้องการให้ชุมชนเข้ามาช่วยเหลือด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์การศึกษา วิชาระดมทรัพยากรทางการศึกษามีดังนี้ ด้านบุคลากรเชิญผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่น ด้านงบประมาณขอรับการจัดสรรงบประมาณจากเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรท้องถิ่นและเอกชน ด้านการจัดการให้โรงเรียนพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ด้วยการมีส่วนร่วมให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนตระหนักเห็นความสำคัญ ของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

พิธาน พื้นทอง (2548) ได้ศึกษาเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลจากการศึกษา ระยะที่ 1 ผลการศึกษาความคาดหวังของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ด้านโครงสร้างโรงเรียนมีการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยระดมทรัพยากรจากภาครัฐและเอกชน มาใช้ในการจัดการศึกษานั้นการมีส่วนร่วมของชุมชนองค์กรและสถาบันต่างๆ ด้านคน โรงเรียนมีส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากร ปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานครูและบุคลากรทางการศึกษาและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านเทคโนโลยี โรงเรียนมีการระดมทุนเพื่อจัดหา ผลิตภัณฑ์ พัฒนาเทคโนโลยีนำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพระยะที่ 2 พบศักยภาพโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคาดหวังของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในภาพรวมมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีเพียงด้านเทคโนโลยีเท่านั้นที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่เหลือ คือด้านโครงสร้าง ด้านคน และด้านงานอยู่ในระดับมากทั้งหมด ระยะที่ 3-4 พบข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อพัฒนาศักยภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ ใน 4 ด้าน คือ 1) การจัดโครงสร้างระบบการบริหารงานของโรงเรียนที่มีขนาดเล็กจะมีโครงสร้างซึ่งยืดหยุ่นมากขึ้นแตกต่างจากโครงสร้างแบบระบบราชการ(Bureaucracy)ในโรงเรียนทั่วไปที่มีขนาดใหญ่กว่า 2) รูปแบบการบริหารจัดการในโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบเพื่อให้เกิดศรัทธาในองค์กร 3) การจ้างงานภายในโรงเรียน ควรแยกเป็นงานจำเป็นที่ต้องทำด้วยตนเองและงานที่ไม่สำคัญจำเป็น 4) ข้อจำกัดด้านงบประมาณ เนื่องจากว่างประมาณที่จัดสรรให้โรงเรียนขนาดเล็กไม่เพียงพอต่อการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน จะต้องให้ชุมชนช่วยระดมทุนทรัพย์ แรงงาน ทั้งนี้เน้นการมีส่วนร่วม 5) การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความสามารถ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารและครูมีขวัญกำลังใจ ไม่ควรมีการโยกย้ายผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กบ่อยเกินไป 7) ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนจัดหา ผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในภายนอก 8) การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีข้อจำกัดหลายด้าน การจัดการเรียนการสอนมีการเปลี่ยนรูปแบบ

สังวาลย์ วุฒิสเลลา (2548) ได้ศึกษา การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวม มีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ อาคารสถานที่ บุคคล และวัสดุอุปกรณ์ เมื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษามีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษามากกว่าครูผู้สอนและจากการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

เจน แผลงเดชา (2549) ได้ศึกษากลยุทธ์การระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต พบว่า 1)สถานศึกษามีสภาพความพร้อมด้านกายภาพและบุคลากร แต่ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถด้านพลศึกษาและดนตรี มีความพร้อมด้านงบประมาณเพราะได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน ผู้มีจิตศรัทธาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมด้านวัสดุครุภัณฑ์ และสื่อการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล แต่ในระดับชั้นประถมศึกษายังมีสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนน้อย จำนวนห้องเรียนยังไม่เพียงพอ ด้านการบริหารจัดการ มีการมอบหมายให้ครูประจำการเป็นหัวหน้างานดูแลรับผิดชอบ ปฏิบัติตามกรอบภารกิจงาน โดยผู้บริหารทำหน้าที่กำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน 2) มีการใช้กลยุทธ์การเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส โดยร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจในการจัดการศึกษาร่วมกับองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น กลยุทธ์สร้างศรัทธาด้วยการปฏิบัติจริง โดยทำการพัฒนาการศึกษาให้ผู้มีจิตศรัทธาได้เห็น แล้วเชิญบุคคลเหล่านี้เข้ามาเยี่ยมชมและร่วมสนับสนุน กลยุทธ์สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน โดยผู้บริหารนำครูเข้าหาชุมชน เชิญชุมชนเข้ามาในสถานศึกษา และร่วมกับชุมชน ช่วยเหลือพัฒนาท้องถิ่น กลยุทธ์การสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาที่เหมาะสม โดยเลือกบุคคลที่เป็นผู้นำชุมชน มีความรู้ความสามารถ เป็นคนรุ่นใหม่ เป็นนักพัฒนา และกล้าแสดงความคิดเห็นมาร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา กลยุทธ์การแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส โดยผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ยุ่งเกี่ยวกับเงินบริจาคที่ได้มา แต่เก็บรักษาในรูปคณะกรรมการประสานงานให้เจ้าของทุนเข้ามาดูเมื่องานเสร็จ กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายแหล่งทุน หรือกลยุทธ์บอกต่อเมื่อโรงเรียนได้วัสดุอุปกรณ์หรือเงินทุนมาก็พัฒนาให้เห็นแล้วเชิญผู้บริจาคมาดูเป็นกำลังใจ พร้อมทั้งบอกต่อไปถึงโครงการที่โรงเรียนกำลังจะพัฒนาถ้าได้รับการสนับสนุน แล้วเชิญชวนผู้ให้ทุนช่วยบอกต่อไปยังผู้มีจิตศรัทธาเพื่อร่วมกันบริจาคต่อไป

เบญจวรรณ อุไรรัตน์ (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการศึกษาพบว่า มีการการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีการระดมทรัพยากรด้านการบริหารจัดการมากที่สุด รองลงมาคือทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ และมีการระดมทรัพยากรด้านการเงินน้อยที่สุด ส่วนการเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และสถานภาพทางตำแหน่ง พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกัน โดยสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการระดมทรัพยากรด้านบุคคลและทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์แตกต่างกัน และผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้ากลุ่มงานงบประมาณและประธานกรรมการสถานศึกษา มีการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกัน

กวิทร์เกียรติ นนธ์พละ (2551) ได้ศึกษาแนวทางการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า แนวทางการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรีเขตที่มีความเป็นไปได้ เหมาะสม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย 11 แนวทาง ได้แก่ 1) ครูหมุนเวียน 2) ครูอาสา 3) การเรียนรวมระหว่างสถานศึกษาบางช่วงชั้น 4) ศูนย์การเรียนรู้ 5) เจ้าหน้าที่ธุรการกลาง 6) ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานการศึกษา 7) สนามกีฬากลาง 8) คอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ 9) ห้องสมุดเคลื่อนที่ 10) ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 11) ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับส่วนราชการ

พัชรกฤษฎ์ พวงนิล (2553) ได้ศึกษากลยุทธ์การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐในจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบัน ปัญหาในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ด้านเงินทุนหรืองบประมาณ ด้านบุคคล ด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี ด้านที่ดินและสิ่งก่อสร้าง มีการปฏิบัติและปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านแหล่งเรียนรู้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากแต่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ประเด็นกลยุทธ์ในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านเงินทุนหรืองบประมาณ ประกอบด้วย 8 กลยุทธ์ 21 มาตรการ และ 43 ตัวชี้วัด 2) ด้านบุคคล ประกอบด้วย 8 กลยุทธ์ 23 มาตรการ และ 48 ตัวชี้วัด 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี ประกอบด้วย 8 กลยุทธ์ 24 มาตรการ และ 57 ตัวชี้วัด 4) ด้านที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ประกอบด้วย 8 กลยุทธ์ 23 มาตรการ และ 49 ตัวชี้วัด และ 5) ด้านแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย 8 กลยุทธ์ 23 มาตรการ และ 45 ตัวชี้วัด

กลไกการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติกลไกการควบคุมกลยุทธ์และกลไกการประเมินกลยุทธ์นั้น ประกอบด้วย 3 กลไกหลัก ได้แก่ 1) กลไกด้านองค์กร คือ การกำหนดโครงสร้างองค์กร การประสานงาน การมอบหมายภารกิจ ระบบการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบมีความโปร่งใส 2) กลไกด้านบุคคล คือเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน มีทักษะและความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ มีความเสียสละ อดทน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีความมุ่งมั่นเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร และ 3) กลไกด้านการบริหารจัดการ คือ การยึดหลักการมีส่วนร่วม จัดสรรทรัพยากรอย่างทั่วถึงตามความจำเป็น การให้อำนาจและกระจายอำนาจในการบริหารจัดการ การควบคุมการปฏิบัติงานด้วยแผนงานหรือโครงการ ซึ่งจะต้องสอดคล้องประสานและเชื่อมกันเพื่อควมมีประสิทธิภาพของการดำเนินงาน โดยโรงเรียนควรนำมาตรการไปวางแผนในการปฏิบัติให้ต่อเนื่องและสอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

โดยสรุปจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ พบว่า ทรัพยากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาที่ดีเหมาะสม รวมถึงมีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษา จะมีโอกาสในการบริหารทรัพยากรเพื่อส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้มากกว่าโรงเรียนที่ไม่พร้อมหรือขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษา โดยเฉพาะ โรงเรียนประถมศึกษานขนาดเล็กในภูมิภาคต่างๆ จะมีสภาพปัญหาและความต้องการการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาในทุกด้าน และต้องหาแนวทางในการแก้ปัญหาและการระดมทรัพยากรทางการศึกษาก็เป็นกระบวนการหนึ่งที่สามารถช่วยให้เกิดการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการจัดการศึกษาได้ ทั้งนี้เห็นได้ว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัดของโรงเรียนประถมศึกษานขนาดเล็กจึงเป็นเรื่องท้าทายที่ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กเหล่านั้นต้องดำเนินการ โดยมีกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

ในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนมีการใช้กลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาอย่างไรเพื่อส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาตามบริบทของโรงเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ความต้องการจำเป็นและกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยศึกษาแยกตามเขตที่ตั้งในเมืองและชนบท ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไปทั้งในเมืองและชนบทเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้เหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท และเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษา
- 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
- 1.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
- 1.4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์

เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและรวบรวมข้อมูลแนวคิดพื้นฐานสำหรับนำไปสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิเคราะห์และสรุปข้อมูลเชิงปริมาณ ดังต่อไปนี้

- 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท
- 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท
- 2.3 ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท จำนวน 400 โรงเรียน จากผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหาร โรงเรียนและครู จำนวนรวม 800 คน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาวิเคราะห์และสรุปข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ที่มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทที่มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น กับกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 โรงเรียน เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ จากผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน

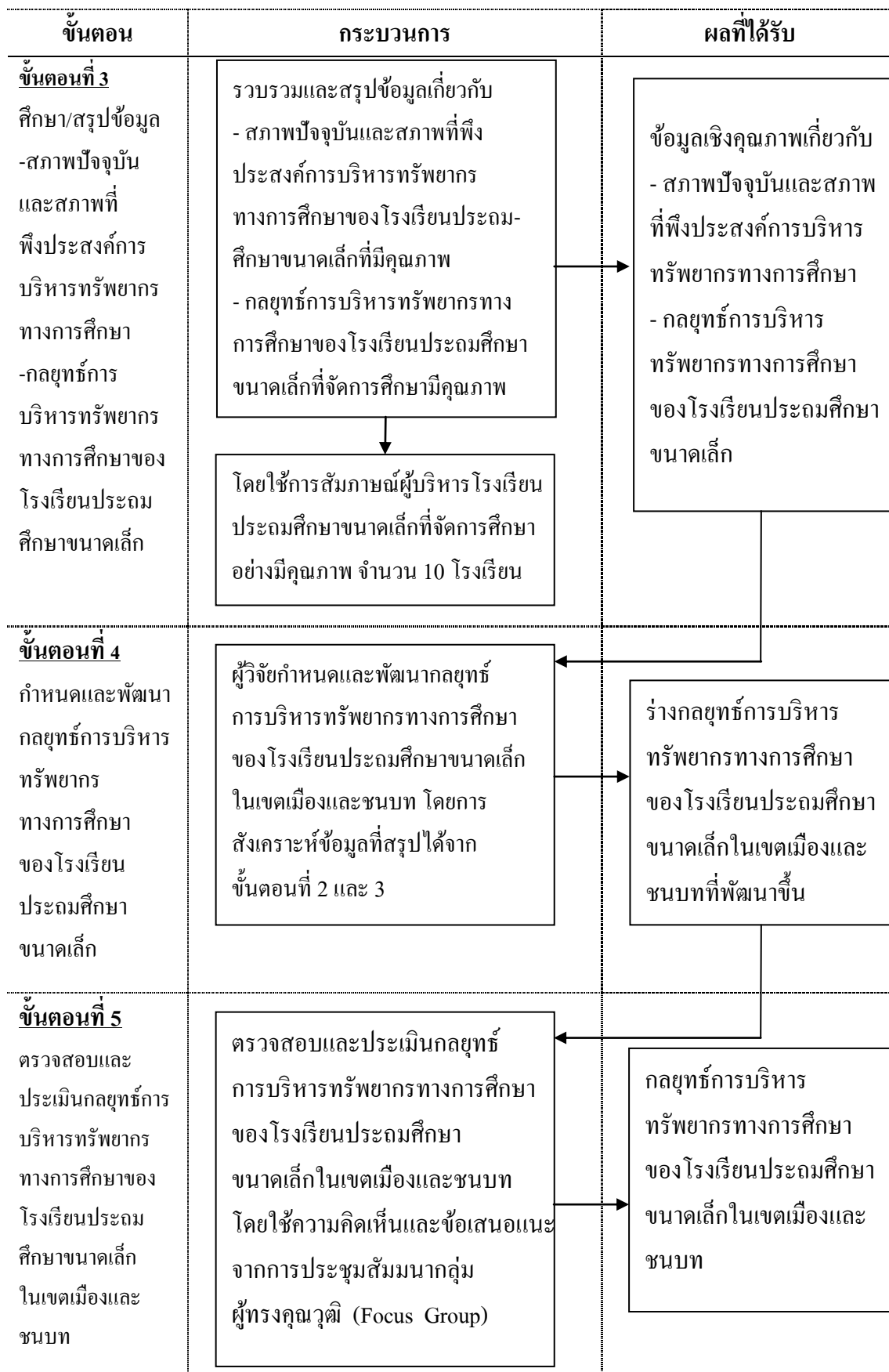
ขั้นตอนที่ 4 กำหนดและพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยนำข้อมูลที่สรุปได้จากขั้นตอนที่ 2 และ 3 มาสังเคราะห์และสรุปเป็นข้อมูลเพื่อนำไปสู่การกำหนดและพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

4.1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง- จุดอ่อน) และสภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส – อุปสรรค) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท และกำหนดกลยุทธ์โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทที่ได้พัฒนาขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพและการนำไปใช้ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยใช้แบบตรวจสอบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประชุมสัมมนาในกลุ่มด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group)

แผนภูมิที่ 3.1 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ประชากร ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้มาโดยการกำหนดกลุ่มประชากรจากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กรัฐทั่วประเทศ จำนวน 14,024 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้มาด้วยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane ที่ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ และระดับความเชื่อมั่น 95% จากกลุ่มประชากร 14,024 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 โรงเรียน แบ่งเป็นเขตเมือง 200 โรงเรียน และเขตชนบท 200 โรงเรียน
3. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) โดยครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาค ดังนี้ 1) ภาคเหนือ 2) ภาคใต้ 3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 4) ภาคกลางและภาคตะวันออก โดยขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ให้ได้กลุ่มตัวอย่างภูมิภาคละ 2 จังหวัด และขั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ให้ได้กลุ่มตัวอย่างจังหวัดละ 50 โรงเรียน แยกตามเขตที่ตั้งคือ ในเขตเมืองและชนบท เขตละ 25 โรงเรียน
4. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กรัฐ จำนวน 800 คน
5. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จำนวน 10 โรงเรียน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตเมืองและชนบทที่มีการบริหารจัดการศึกษาประสบความสำเร็จโดยมีผลการประเมินคุณภาพการศึกษานอกอยู่ในระดับดีมากหรือมีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติสูง (NT/O-NET)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดแบบตอบสนองคู่ (dual response) สำหรับศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กรัฐในเขตเมืองและชนบท
2. แบบสัมภาษณ์ (Interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กรัฐในเขตเมืองและชนบท เพื่อศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท และข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหาร
ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

3. แบบตรวจสอบความคิดเห็นสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสัมมนา (Focus
Group) เพื่อการตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ที่พัฒนาขึ้นเพื่อดูความเหมาะสมและความเป็นไปได้
กับการนำไปใช้ปฏิบัติจริง

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยเพื่อใช้ในการ
วิจัย ซึ่งได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ตามลำดับดังนี้

1. การจัดทำแบบสอบถามชนิดแบบตอบสนองคู่ (dual response)

1.1 ศึกษากรอบแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษา
- แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
- แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
- แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์

1.2 สร้างแบบสอบถามชนิดแบบตอบสนองคู่ (dual response) ที่มีคำถามปลายปิด และ
คำถามปลายเปิดโดยอาศัยกรอบแนวคิด จากข้อ 1.1

1.3 นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นไปเสนอบริการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ
และปรับปรุงแก้ไข

1.4 ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม
โดยทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา(Content Validity) โดยมีรายชื่ของผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
เครื่องมือวิจัย ได้แก่

1. ดร.สุเทพ ชิตยวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
2. ผศ.ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม	ผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรมการบริหารและ
ผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ดร.สุริมาศย์ สุขกสิ	หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี
4. รศ.ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม	อาจารย์ภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

5. ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า

กรรมการและเลขานุการสาขาวิชาบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน
ได้ค่าดัชนี IOC เท่ากับ 0.96

1.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

1.6 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้
(Try out) กับ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 โรงเรียน เพื่อวิเคราะห์
หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Coefficient
Alpha's Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

1.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเรียบร้อยแล้วส่งไปยังกลุ่ม
ตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท จำนวน 400 โรงเรียน เพื่อเก็บ
รวบรวมข้อมูลต่อไป

2. การจัดทำแบบสัมภาษณ์

2.1 ศึกษากรอบแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษา
- แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
- แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง โดยอาศัยกรอบแนวคิด จากข้อ 2.1

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้น ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ
และปรับปรุงแก้ไข

2.4 ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์
โดยทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเดียวกันกับ
ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

2.6 นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ยังกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มี
คุณภาพในเขตเมืองและชนบท จำนวน 10 โรงเรียน โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน
จำนวน 10 คน ที่เป็นผู้ให้ข้อมูล

3. การจัดทำแบบตรวจสอบความคิดเห็นในการจัดประชุมสัมมนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus
Group) เพื่อใช้ในการตรวจสอบและประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทาง

การศึกษาที่พัฒนาขึ้น สำหรับใช้ในการประชุมสัมมนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group) เพื่อขอความคิดเห็นและการวิพากษ์เกี่ยวกับร่างกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น

4. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเรียบร้อยแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลยังกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้วยตนเองโดยการรับ-ส่งทางไปรษณีย์ ไปยังโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 โรงเรียน จากผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครู จำนวนรวม 800 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งสิ้นจำนวน 400 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท และกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทที่มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 10 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดประชุมสัมมนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน มาร่วมประชุมสัมมนาเพื่อเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) จากแบบสอบถาม ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ

1.2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) และการแปลค่าของมาตราส่วนประมาณค่าข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

ที่ใช้วัดโดยมาตราส่วนประมาณค่าได้กำหนดค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

1.3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) มีสูตรคำนวณดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

$$PNI_{\text{Modified}} = (I-D)/D$$

เมื่อ

PNI หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น Priority Needs Index

I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (Importance)

D หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (Degree of success)

และจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยกำหนดให้ประเด็นที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ที่มีค่ามากกว่า ค่าดัชนี PNI_{modified} เฉลี่ยในแต่ละด้าน 3 ลำดับแรก เป็นค่าที่แสดงถึงความต้องการจำเป็นต้องพัฒนา เนื่องจากเป็นจุดอ่อน และในกลุ่มประเด็นที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ที่มีค่าน้อยหรือเท่ากับค่าดัชนี PNI_{modified} เฉลี่ย 3 ลำดับแรก ถือเป็นจุดแข็งของความต้องการจำเป็นของ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept interview) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท และกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดและพัฒนาร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดังนี้

3.1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยใช้เทคนิควิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อ

ประเมินจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และ อุปสรรค (Threat)

3.2 การกำหนดร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท โดยใช้ ตาราง SWOT Matrix

3.3 การตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากการประชุมสัมมนากลุ่ม (Focus Group) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการกำหนดและพัฒนาร่างกลยุทธ์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อกำหนด จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ส่วน คือ

1) การจัดลำดับความ ต้องการจำเป็น จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ทรัพยากรด้านบุคคล ทรัพยากรด้านการเงิน ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ ในประเด็นย่อยของกระบวนการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผลตามลำดับความ ต้องการจำเป็น โดยกำหนดให้ประเด็นที่มี ค่าดัชนี PNI_{modified} ที่มีค่ามากกว่าค่าดัชนี PNI_{modified} เหลือในแต่ละด้านเป็นค่าที่แสดงถึงความต้องการจำเป็นต้องพัฒนาเนื่องจาก เป็นจุดอ่อน และในกลุ่มประเด็นที่มี ค่าดัชนี PNI_{modified} ที่มีค่าน้อยหรือเท่ากับค่าดัชนี PNI_{modified} เหลือ ซึ่งถือเป็นจุดแข็งของความต้องการจำเป็นของ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท

2) การวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน จากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม แล้วนำมาสังเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท

3) การวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน แล้วนำมาสังเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมากขึ้น และผู้วิจัยได้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในรูปแบบการวิเคราะห์ SWOT Matrix เพื่อนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์รอง ดังนี้

1. ข้อมูลจากการวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) + โอกาส (Opportunities) และ จุดแข็ง (Strengths) + อุปสรรค (Treats) นำมากำหนดเป็นกลยุทธ์รองเพื่อเสริมจุดแข็ง

2. ข้อมูลจากการวิเคราะห์จุดอ่อน (Weakness) + โอกาส (Opportunities) และจุดอ่อน (Weakness) + อุปสรรค (Treats) นำมากำหนดเป็นกลยุทธ์รองเพื่อลดหรือขจัดจุดอ่อน

ส่วนที่ 2 ร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ 2 ส่วน คือ

1) ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT ซึ่งได้กำหนดเป็นกลยุทธ์รอง และวิเคราะห์จัดกลุ่มเป็นกลยุทธ์หลัก แยกประเด็นตามกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

2) ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยนำข้อมูลที่เป็นประเด็นความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรกมากำหนดเป็นกลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ และวิเคราะห์จัดกลุ่มเป็นกลยุทธ์รอง

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้ง 2 ส่วน มาวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมกันกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารทรัพยากร โดยเฉพาะประเด็นกลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ แล้วนำไปพัฒนาร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท เป็นกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รองและกลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบทที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท และเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท

2.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และการประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท

2.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท

2.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงที่มีคุณภาพการจัดการศึกษาที่ดี

ตอนที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท

3.1 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค)ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท

3.2 ร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท

ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็กในเขตเมือง

รายการ	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง						
ผู้อำนวยการโรงเรียน	185	92.50	-	-	185	46.25
รองผู้อำนวยการโรงเรียน	15	7.50	-	-	15	3.75
ครูวิชาการโรงเรียน	-	-	137	68.50	137	34.25
ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ	-	-	14	7.00	14	3.50
ครูประจำชั้น	-	-	49	24.50	49	12.25
รวม	200	100	200	100	400	100
2. เพศ						
ชาย	177	88.5	47	23.50	224	56.00
หญิง	23	11.5	153	76.50	176	44.00
รวม	200	100	200	100	400	100
3. อายุ						
ต่ำกว่า 30 ปี	-	-	24	12.00	24	6.00
30-40 ปี	17	8.50	29	14.50	46	11.50
41-50 ปี	74	37.00	66	33.00	140	35.00
51 ปีขึ้นไป	109	54.50	81	40.50	190	47.50
รวม	200	100	200	100	400	100
4. ระดับการศึกษา						
ปริญญาตรี	26	13.00	177	88.50	203	50.75
ปริญญาโท	153	76.50	23	11.50	176	44.00
ปริญญาเอก	5	2.50	-	-	5	1.25
อื่นๆ ระบุ (ป.บัณฑิต)	16	8.00	-	-	16	4.00
รวม	200	100	200	100	400	100
5. ระยะเวลาปฏิบัติงานในโรงเรียน						
น้อยกว่า 5 ปี	73	36.50	64	32.00	137	34.25
5-10 ปี	56	28.00	23	11.50	79	19.75
11-15 ปี	20	10.00	36	18.00	56	14.00
มากกว่า 15 ปี	51	25.50	77	38.50	128	32.00
รวม	200	100	200	100	400	100

จากตารางที่ 4 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมทั้งสิ้นจำนวน 400 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 46.25 รองผู้อำนวยการโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.75 ครูวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 34.25 ครูหัวหน้ากลุ่มสาระฯ คิดเป็นร้อยละ 3.50 และครูประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ 12.25 มีผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมเป็นเพศชาย ร้อยละ 56.00 เพศหญิง ร้อยละ 44.00 ส่วนด้านอายุโดยภาพรวม พบว่ามีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.50 และมีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.00 ส่วนด้านระดับการศึกษาโดยภาพรวม พบว่ามีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.75 ระดับการศึกษาปริญญาเอกมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.25 ส่วนด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงานในโรงเรียนโดยภาพรวม มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในโรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.25 และมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในโรงเรียน 11- 15 ปี จำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.00

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท

รายการ	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง						
ผู้อำนวยการโรงเรียน	179	89.50	-	-	179	44.75
รองผู้อำนวยการโรงเรียน	21	10.50	-	-	21	5.25
ครูวิชาการโรงเรียน	-	-	107	53.50	107	26.75
ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ	-	-	10	5.00	10	2.50
ครูประจำชั้น	-	-	83	41.50	83	20.75
รวม	200	100	200	100	400	100
2. เพศ						
ชาย	157	78.50	56	28.00	213	53.25
หญิง	43	21.50	144	72.00	187	46.75
รวม	200	100	200	100	400	100
3. อายุ						
ต่ำกว่า 30 ปี	-	-	15	7.50	15	3.75
30-40 ปี	40	20.00	49	24.50	89	22.25
41-50 ปี	72	36.00	58	29.00	130	32.50
51 ปีขึ้นไป	88	44.00	78	39.00	166	41.50
รวม	200	100	200	100	400	100

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษา						
ปริญญาตรี	36	18.00	164	82.00	200	50.00
ปริญญาโท	145	72.50	32	16.00	177	44.25
ปริญญาเอก	2	1.00	-	-	2	0.50
อื่นๆ ระบุ (ป.บัณฑิต)	17	8.50	4	2.00	21	5.25
รวม	200	100	200	100	400	100
5. ระยะเวลาปฏิบัติงานในโรงเรียน						
น้อยกว่า 5 ปี	101	50.50	50	25.00	151	37.75
5-10 ปี	47	23.50	37	18.50	84	21.00
11-15 ปี	18	9.00	32	16.00	50	12.50
มากกว่า 15 ปี	34	17.00	81	40.50	115	28.75
รวม	200	100	200	100	400	100

จากตารางที่ 5 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนประถมศึกษาขนาด เล็กที่ตั้งอยู่ในเขตชนบท ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมทั้งสิ้นจำนวน 400 คน จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.75 รองผู้อำนวยการโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 5.25 ครูวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 26.75 ครูหัวหน้ากลุ่มสาระฯ คิดเป็นร้อยละ 2.50 และครูประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ 20.75 มีผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมเป็นเพศชาย ร้อยละ 53.25 เพศหญิง ร้อยละ 46.75 ส่วนด้าน อายุโดยภาพรวม พบว่ามีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.50 และมีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.75 ส่วนด้านระดับการศึกษาโดยภาพรวม พบว่า มีระดับ การศึกษาปริญญาตรีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.00 ระดับการศึกษาปริญญาเอกมีจำนวน น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.50 ส่วนด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงานในโรงเรียน โดย ภาพรวม มี ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในโรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.75 และมี ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในโรงเรียน 11- 15 ปี จำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษานานาชาติในเขตเมืองและชนบท

2.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารทรัพยากร ทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติในเขตเมืองและชนบท ดังแสดงในตารางที่ 6 - 26

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ

การบริหาร ทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
การวางแผน	4.11	0.46	4.86	0.23	0.182	3	4.13	0.37	4.97	0.11	0.203	3	4.12	0.42	4.91	0.19	0.193	3
การดำเนินการ	3.94	0.52	4.90	0.25	0.244	1	3.91	0.38	4.97	0.12	0.271	1	3.92	0.45	4.93	0.20	0.258	1
การประเมินผล	4.03	0.49	4.92	0.26	0.221	2	3.99	0.47	4.96	0.15	0.243	2	4.01	0.48	4.94	0.21	0.232	2
รวม	4.00	0.47	4.89	0.23	0.222		3.98	0.37	4.96	0.12	0.246		4.00	0.43	4.93	0.19	0.234	

จากตารางที่ 6 สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กในเขตเมืองโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมา คือ ด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 4.01$) และด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.94$) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.93$) และด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.91$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน เหมือนในภาพรวม ส่วนความคิดเห็นของครู ด้านการวางแผนและด้านการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.97$) และด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 4.96$) เป็นลำดับสุดท้าย

ความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองโดยภาพรวม เรียงลำดับดังนี้ 1) ด้านการดำเนินการ 2) ด้านการประเมินผล และ 3) ด้านการวางแผน โดยความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการวางแผน จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ

การวางแผน ทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
	ด้านบุคคล	4.25	0.44	4.95	0.19	0.165	3	4.19	0.42	4.98	0.08	0.190	3	4.21	0.43	4.97	0.15	0.178
ด้านการเงิน	4.34	0.51	4.95	0.23	0.140	4	4.34	0.47	4.98	0.10	0.146	4	4.33	0.49	4.96	0.18	0.143	4
ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.88	0.72	4.71	0.45	0.212	2	4.01	0.43	4.96	0.17	0.236	2	3.94	0.59	4.83	0.37	0.224	2
ด้านอาคารสถานที่	3.96	0.56	4.84	0.30	0.222	1	3.98	0.55	4.97	0.15	0.249	1	3.96	0.55	4.90	0.24	0.236	1
รวม	4.11	0.46	4.86	0.23	0.182		4.13	0.37	4.97	0.11	0.203		4.12	0.42	4.91	0.19	0.193	

จากตารางที่ 7 สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการวางแผนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.21$) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 3.96$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.94$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการวางแผนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของครู คือ ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 3.98$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการวางแผน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.97$) รองลงมา คือ ด้านการเงิน ($\bar{X} = 4.96$) อาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.90$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.83$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองด้านการวางแผนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันและเหมือนในภาพรวม

ความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองโดยภาพรวม เรียงลำดับดังนี้ 1) ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ 2) ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ 3) ทรัพยากรด้านบุคคล และ 4) ทรัพยากรด้านการเงิน สำหรับความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการดำเนินการ จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ

การดำเนินการ ทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
	ด้านบุคคล	3.93	0.59	4.88	0.33	0.240	3	3.89	0.36	4.97	0.15	0.2772	2	3.91	0.48	4.92	0.24	0.258
ด้านการเงิน	3.99	0.60	4.92	0.23	0.232	4	3.99	0.36	4.97	0.11	0.248	4	3.98	0.49	4.95	0.19	0.240	4
ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.89	0.57	4.89	0.29	0.259	1	3.87	0.58	4.97	0.15	0.285	1	3.87	0.57	4.93	0.23	0.272	1
ด้านอาคารสถานที่	3.95	0.55	4.93	0.26	0.246	2	3.89	0.43	4.97	0.13	0.2771	3	3.92	0.49	4.95	0.22	0.262	2
รวม	3.94	0.52	4.90	0.25	0.244		3.91	0.38	4.97	0.12	0.271		3.92	0.45	4.93	0.20	0.258	

จากตารางที่ 8 สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองด้านการดำเนินการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 3.92$) ด้านบุคคล ($\bar{X} = 3.91$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการดำเนินการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการดำเนินการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือด้านการเงินและด้านอาคารสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมา คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.93$) และด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.92$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการดำเนินการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และตามความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเหมือนในภาพรวม ส่วนความเห็นของครูทุกด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองโดยภาพรวม เรียงลำดับดังนี้ 1) ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ 2) ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ 3) ทรัพยากรด้านบุคคล และ 4) ทรัพยากรด้านการเงิน สำหรับความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเหมือนในภาพรวม ส่วนความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของครูลำดับที่ 1 และ 4 เหมือนในภาพรวม และลำดับที่ 2, 3 คือ ทรัพยากรด้านบุคคล และทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการประเมินผล จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ

การประเมินผล ทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ
ด้านบุคคล	4.10	0.60	4.93	0.27	0.202	3	4.04	0.55	4.97	0.14	0.232	3	4.06	0.57	4.95	0.21	0.217	3
ด้านการเงิน	4.11	0.50	4.93	0.28	0.201	4	4.09	0.56	4.96	0.17	0.215	4	4.09	0.53	4.95	0.23	0.208	4
ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.96	0.57	4.91	0.31	0.241	2	3.93	0.56	4.95	0.20	0.260	2	3.94	0.56	4.93	0.26	0.250	2
ด้านอาคารสถานที่	3.93	0.56	4.92	0.30	0.252	1	3.89	0.48	4.95	0.21	0.272	1	3.91	0.52	4.94	0.26	0.262	1
รวม	4.03	0.49	4.92	0.26	0.221		3.99	0.47	4.96	0.15	0.243		4.01	0.48	4.94	0.21	0.232	

จากตารางที่ 9 สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองด้านการประเมินผลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมา คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.06$) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.94$) และด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 3.91$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคคลและด้านการเงินมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.94$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.93$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการประเมินผลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเหมือนในภาพรวม ส่วนความเห็นของครู คือ ด้านบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.97$) รองลงมา คือ ด้านการเงิน ($\bar{X} = 4.96$) ด้านวัสดุอุปกรณ์และด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.95$) เท่ากัน

ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองโดยภาพรวม เรียงลำดับดังนี้ 1) ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ 2) ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ 3) ทรัพยากรด้านบุคคลและ 4) ทรัพยากรด้านการเงินสำหรับความต้องการจำเป็นในการประเมินผลทรัพยากรทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการวางแผน จำแนกตามประเภททรัพยากร

การวางแผนทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
ทรัพยากรด้านบุคคล																		
1.โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากร	4.11	0.68	4.94	0.27	0.202	2	4.13	0.53	4.97	0.15	0.205	3	4.12	0.61	4.96	0.22	0.203	2
2.โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคล	4.29	0.59	4.94	0.26	0.150	5	4.28	0.61	4.98	0.14	0.162	5	4.29	0.60	4.96	0.21	0.156	5
3.โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบ อัตรากำลังไว้ล่วงหน้า	4.03	0.99	4.93	0.30	0.225	1	4.04	0.93	4.98	0.14	0.233	1	4.03	0.96	4.96	0.24	0.229	1
4.โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ บุคลากร	4.27	0.68	4.94	0.26	0.156	4	4.17	0.53	4.97	0.17	0.193	4	4.22	0.61	4.95	0.22	0.174	4
5.โรงเรียนจัดการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน	4.57	0.63	4.97	0.19	0.089	6	4.37	0.55	4.99	0.10	0.142	6	4.47	0.60	4.98	0.17	0.115	6
6.โรงเรียนมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ	4.23	0.42	4.99	0.07	0.179	3	4.13	0.33	5.00	0.00	0.211	2	4.18	0.38	5.00	0.05	0.195	3
รวม	4.25	0.44	4.95	0.19	0.165		4.19	0.42	4.98	0.08	0.190		4.21	0.43	4.97	0.15	0.178	

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การวางแผนทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
ทรัพยากรด้านการเงิน																		
7. โรงเรียนมีการกำหนดครน โยบายเป้าหมาย และแผนงานการเงินและงบประมาณ	4.30	0.66	4.96	0.20	0.152	3	4.26	0.49	4.99	0.10	0.170	2	4.28	0.58	4.97	0.16	0.161	3
8. โรงเรียนมีการวางแผนกำกับติดตามดูแลการ ใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์	4.27	0.74	4.96	0.24	0.160	2	4.28	0.60	4.99	0.10	0.166	3	4.28	0.67	4.97	0.18	0.163	2
9. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณ	4.51	0.59	4.96	0.22	0.099	5	4.49	0.55	4.99	0.07	0.114	4	4.50	0.57	4.98	0.16	0.106	5
10. โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการการ ใช้เงินและ งบประมาณในการจัดการศึกษา	4.23	0.71	4.91	0.36	0.162	1	4.21	0.68	4.96	0.20	0.176	1	4.22	0.69	4.93	0.27	0.169	1
11. โรงเรียนวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชี การเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตาม ระเบียบและเป็นปัจจุบัน	4.37	0.64	4.94	0.27	0.130	4	4.46	0.69	4.96	0.20	0.110	5	4.42	0.67	4.95	0.24	0.120	4
รวม	4.34	0.51	4.95	0.23	0.140		4.34	0.47	4.98	0.10	0.146		4.33	0.49	4.96	0.18	0.143	
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์																		
12. โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและ การใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อจัดการศึกษา	3.96	0.67	4.72	0.56	0.192	4	4.06	0.42	4.97	0.17	0.223	4	4.01	0.56	4.85	0.43	0.207	4

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การวางแผนทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง					
	สภาพ		สภาพที่พึง		ความต้องการ		สภาพ		สภาพที่พึง		ความต้องการ		สภาพ		สภาพที่พึง		ความต้องการ	
	ปัจจุบัน		ประสงค์		จำเป็น		ปัจจุบัน		ประสงค์		จำเป็น		ปัจจุบัน		ประสงค์		จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (ต่อ)																		
13. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษา	4.06	0.78	4.72	0.53	0.161	5	4.16	0.44	4.96	0.18	0.195	5	4.11	0.64	4.84	0.41	0.178	5
14. โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับ วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้ เพื่อจัดการศึกษา	3.82	0.98	4.79	0.47	0.254	2	3.91	0.55	4.96	0.19	0.269	1	3.87	0.79	4.87	0.37	0.261	2
15. โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์	3.74	0.83	4.70	0.54	0.258	1	3.92	0.58	4.96	0.19	0.265	2	3.83	0.72	4.83	0.42	0.262	1
16. โรงเรียนมีการลงทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน	3.84	1.08	4.60	0.63	0.199	3	4.02	0.83	4.96	0.20	0.233	3	3.93	0.97	4.78	0.50	0.216	3
รวม	3.88	0.72	4.71	0.45	0.212		4.01	0.43	4.96	0.17	0.236		3.94	0.59	4.83	0.37	0.224	
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่																		
17. โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหา พัฒนา และใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้	4.00	0.74	4.78	0.50	0.195	4	4.01	0.84	4.96	0.18	0.240	4	4.00	0.79	4.87	0.38	0.217	4
18. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และ แหล่งเรียนรู้	4.15	0.39	4.92	0.26	0.187	5	4.12	0.65	4.96	0.18	0.205	5	4.13	0.54	4.94	0.22	0.196	5

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การวางแผนทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ (ต่อ)																		
19. โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้ และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน	3.89	0.64	4.81	0.42	0.239	3	3.98	0.78	4.96	0.18	0.247	3	3.93	0.71	4.89	0.33	0.243	3
20. โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้ แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ	3.90	0.70	4.87	0.39	0.247	1	3.89	0.57	4.96	0.18	0.278	1	3.89	0.64	4.92	0.31	0.263	1
21. โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก	3.89	0.89	4.81	0.45	0.246	2	3.89	0.66	4.97	0.17	0.276	2	3.88	0.78	4.89	0.35	0.261	2
รวม	3.96	0.56	4.84	0.30	0.222		3.98	0.55	4.97	0.15	0.249		3.96	0.55	4.90	0.24	0.236	

จากตารางที่ 10 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการวางแผน พบว่า

ทรัพยากรด้านบุคคล

สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรก คือ โรงเรียนจัดการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคล ($\bar{X} = 4.29$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และ พิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อยกเว้นรายข้อ โรงเรียนจัดการประชุม และจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน และตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) ค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.97$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรกคือ โรงเรียนมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.98$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากร ($\bar{X} = 4.95$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวมยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนคือ โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า ($\bar{X} = 4.93$)

ความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า 2) โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบายเป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากร และ 3) โรงเรียนมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถตามความถนัดและความต้องการ ส่วนความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านการเงิน

สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้น รายข้อ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินงบประมาณมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) และเป็นค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา คือ โรงเรียนวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงินบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.42$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการ การใช้จ่ายเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกคือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณ ($\bar{X} = 4.98$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณ ($\bar{X} = 4.97$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการ การใช้จ่ายเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.93$) เมื่อพิจารณาตามความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ

- 1) โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้จ่ายเงินและ งบประมาณในการจัดการศึกษา
- 2) โรงเรียนมีการวางแผนกำกับติดตามดูแลการใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
- และ 3) โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณ ส่วนความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านการเงินตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์

สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมาคือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.01$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อ พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของครู คือ โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.91$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบายเป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.85$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการลงทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.78$) เมื่อพิจารณาตามความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก ตามความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนคือโรงเรียนมีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.79$) และตามความเห็นของครู คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบายเป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.97$) ส่วนค่าเฉลี่ยรองลงมาและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกัน

ความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวม 2 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ 2) โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา ส่วนความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน

และครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานเกี่ยวกับการจัดหา พัฒนา และใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.00$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.94$) รองลงมา คือ โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้ แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.92$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหา พัฒนา และใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.87$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารเหมือนในภาพรวม ส่วนค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ตามความคิดเห็นของครู คือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก ($\bar{X} = 4.97$)

ความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ 2) โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก และ 3) โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน สำหรับความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการดำเนินการ จำแนกตามประเภททรัพยากร

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านบุคคล																			
22. โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงาน เกี่ยวกับบุคลากรไปใช้ในการปฏิบัติงาน	4.00	0.56	4.96	0.22	0.240	4	3.96	0.37	4.96	0.21	0.254	7	3.98	0.48	4.96	0.21	0.247	5	
23. โรงเรียนได้ประสานความร่วมมือ และเชิญ วิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ ความรู้แก่นักเรียน	3.82	0.68	4.94	0.30	0.294	3	3.80	0.54	4.96	0.22	0.307	3	3.80	0.61	4.95	0.26	0.300	3	
24. โรงเรียนสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อ สนับสนุนการจัดการศึกษา	3.68	0.91	4.92	0.33	0.339	1	3.64	0.75	4.96	0.20	0.363	1	3.66	0.83	4.94	0.28	0.351	1	
25. โรงเรียนได้รับจัดสรรอัตรากำลังตามเกณฑ์ที่ กำหนด	3.93	1.12	4.77	0.65	0.217	6	3.93	0.69	4.98	0.12	0.268	6	3.92	0.93	4.88	0.48	0.243	6	
26. โรงเรียนได้จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน อย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ ความสามารถ	3.62	0.96	4.76	0.63	0.312	2	3.72	0.66	4.96	0.18	0.335	2	3.67	0.82	4.86	0.48	0.323	2	
27. โรงเรียนจัดปฐมนิเทศบุคลากรที่ได้รับการ บรรจุและแต่งตั้งใหม่ให้รับทราบนโยบายและ การปฏิบัติงาน	3.95	1.02	4.82	0.47	0.222	5	3.87	0.72	4.94	0.25	0.279	5	3.90	0.88	4.88	0.38	0.250	4	

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร							ครู						เขตเมือง					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านบุคคล (ต่อ)																			
28. โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพให้แก่บุคลากรทุกคนด้วยรูปแบบและ วิธีการที่หลากหลาย	4.01	0.76	4.84	0.44	0.206	7	3.88	0.66	4.97	0.15	0.282	4	3.94	0.71	4.90	0.34	0.243	6	
29. โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้ พัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการ ปฏิบัติงาน	4.12	0.82	4.94	0.26	0.199	8	4.06	0.51	4.97	0.15	0.225	8	4.09	0.68	4.96	0.22	0.212	8	
30. โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ บุคลากรทุกคน	4.29	0.77	4.96	0.25	0.154	9	4.16	0.61	4.98	0.12	0.198	9	4.23	0.70	4.97	0.19	0.176	9	
รวม	3.93	0.59	4.88	0.33	0.240		3.89	0.36	4.97	0.15	0.277		3.91	0.48	4.92	0.24	0.258		
ทรัพยากรด้านการเงิน																			
31. โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงาน ด้านการเงินและงบประมาณไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน	4.23	0.79	4.94	0.28	0.169	8	4.17	0.52	4.98	0.14	0.194	7	4.20	0.67	4.96	0.22	0.182	8	
32. โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ ใน รูปแบบต่าง ๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน	3.66	0.87	4.94	0.27	0.350	2	3.63	0.99	4.94	0.25	0.364	2	3.64	0.93	4.94	0.26	0.357	2	
33. โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงินรายได้และระดม ทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัด การศึกษา	3.68	0.85	4.94	0.29	0.342	3	3.66	0.84	4.97	0.17	0.356	3	3.67	0.85	4.96	0.24	0.349	3	

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
ทรัพยากรด้านการเงิน (ต่อ)																		
34. โรงเรียนประสานขอรับการสนับสนุน งบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	3.85	1.01	4.93	0.36	0.279	4	3.82	0.61	4.98	0.12	0.307	4	3.84	0.83	4.96	0.27	0.293	4
35. โรงเรียนประสานขอรับการสนับสนุน งบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด	3.99	1.03	4.93	0.36	0.236	5	3.99	0.40	4.97	0.17	0.246	6	3.99	0.78	4.95	0.28	0.241	6
36. โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณ จากรัฐอย่างเพียงพอ	3.34	1.09	4.89	0.47	0.466	1	3.37	0.70	4.96	0.18	0.471	1	3.35	0.91	4.93	0.36	0.469	1
37. โรงเรียนจัดสรรเงินและงบประมาณที่มีอยู่ เพื่อนำไปใช้ได้เพียงพอและตรงกับ ความต้องการในการจัดการศึกษา	4.00	0.89	4.92	0.31	0.231	6	3.92	0.49	4.96	0.18	0.267	5	3.96	0.72	4.94	0.25	0.249	5
38. โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณ อย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด	4.40	0.68	4.96	0.21	0.127	10	4.41	0.63	4.98	0.12	0.132	10	4.40	0.66	4.97	0.17	0.129	10
39. โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่าย เงินงบประมาณได้ตามระยะเวลาที่กำหนด	4.19	0.73	4.96	0.22	0.185	7	4.17	0.57	4.98	0.14	0.194	7	4.18	0.66	4.97	0.18	0.190	7
40. โรงเรียนใช้จ่ายเงินและงบประมาณได้ตรง ตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา	4.26	0.76	4.96	0.22	0.164	9	4.21	0.59	4.98	0.15	0.182	9	4.24	0.68	4.97	0.19	0.173	9
41. โรงเรียนมีระบบการดูแล เก็บรักษาเงินและ งบประมาณตามระเบียบการเงินและพัสดุ	4.34	0.66	4.75	0.50	0.095	11	4.49	0.54	4.99	0.10	0.111	11	4.41	0.61	4.87	0.38	0.103	11
รวม	3.99	0.60	4.92	0.23	0.232		3.99	0.36	4.97	0.11	0.248		3.98	0.49	4.95	0.19	0.240	

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร							ครู							เขตเมือง					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น			สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น			สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ		
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์																				
42. โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงาน เกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	4.05	0.69	4.78	0.51	0.182	11	4.14	0.53	4.97	0.17	0.200	11	4.09	0.62	4.87	0.39	0.191	11		
43. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และขอรับการ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์จาก หน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้จัดการศึกษา	3.87	0.87	4.93	0.30	0.274	3	3.81	0.77	4.96	0.18	0.301	4	3.84	0.82	4.95	0.25	0.288	3		
44. โรงเรียนสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ร่วมกับกับโรงเรียนอื่นๆ	3.32	0.76	4.87	0.51	0.468	1	3.36	0.82	4.95	0.24	0.475	1	3.33	0.79	4.91	0.40	0.472	1		
45. โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาการ ผลิตสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์เพื่อ การจัดการศึกษา	3.91	0.79	4.93	0.29	0.261	6	3.86	0.69	4.97	0.19	0.286	5	3.89	0.74	4.95	0.25	0.273	5		
46. โรงเรียนจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อ นำไปใช้ในการจัดการศึกษา ได้อย่างเพียงพอกับ ความต้องการ	3.91	0.71	4.90	0.34	0.253	7	3.78	0.86	4.96	0.22	0.312	3	3.84	0.79	4.93	0.29	0.282	4		
47. โรงเรียนจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ได้ อย่างเหมาะสมและตรงกับความต้องการเพื่อใช้ จัดการศึกษา	3.90	0.79	4.92	0.30	0.262	5	3.90	0.70	4.96	0.21	0.273	7	3.90	0.74	4.94	0.26	0.267	7		

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง					
	สภาพ		สภาพที่พึง		ความต้องการ		สภาพ		สภาพที่พึง		ความต้องการ		สภาพ		สภาพที่พึง		ความต้องการ	
	ปัจจุบัน		ประสงค์		จำเป็น		ปัจจุบัน		ประสงค์		จำเป็น		ปัจจุบัน		ประสงค์		จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (ต่อ)																		
48. โรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการจัดการศึกษา	4.06	0.66	4.94	0.27	0.217	8	3.96	0.62	4.98	0.14	0.259	8	4.01	0.64	4.96	0.22	0.238	8
49. โรงเรียนดำเนินการจัดทำบันทึกข้อมูลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นปัจจุบัน	3.89	0.84	4.92	0.30	0.268	4	3.89	0.90	4.96	0.18	0.276	6	3.89	0.87	4.94	0.24	0.272	6
50. โรงเรียนดูแล จัดเก็บและรักษา วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่เหมาะสมการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.90	0.66	4.74	0.52	0.215	9	4.03	0.66	4.97	0.19	0.232	9	3.97	0.67	4.86	0.40	0.224	9
51. โรงเรียนปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ให้คงสภาพที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.84	0.70	4.92	0.31	0.281	2	3.74	0.67	4.98	0.14	0.332	2	3.79	0.69	4.95	0.24	0.306	2
52. โรงเรียนดำเนินการจำหน่ายครุภัณฑ์อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน	4.09	0.78	4.92	0.33	0.204	10	4.06	0.87	4.97	0.19	0.223	10	4.08	0.83	4.95	0.27	0.213	10
รวม	3.89	0.57	4.89	0.29	0.259		3.87	0.58	4.97	0.15	0.285		3.87	0.57	4.93	0.23	0.272	

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่																			
53. โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมาย และแผนงาน เกี่ยวกับอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน	4.13	0.70	4.94	0.27	0.195	8	4.10	0.76	4.97	0.19	0.212	8	4.12	0.73	4.96	0.24	0.203	8	
54. โรงเรียนดำเนินการจัดหาอาคารเรียน อาคาร ประกอบและแหล่งเรียนรู้ภายในให้เพียงพอับ ความต้องการเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา	3.98	0.84	4.92	0.33	0.237	6	3.92	0.55	4.97	0.15	0.269	6	3.95	0.71	4.95	0.26	0.253	6	
55. โรงเรียนนำแหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถาน ประกอบการเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษา	3.68	0.92	4.92	0.35	0.335	2	3.70	0.66	4.96	0.19	0.341	3	3.69	0.80	4.94	0.28	0.338	2	
56. โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียนอื่น	3.52	0.87	4.90	0.43	0.391	1	3.52	0.86	4.94	0.28	0.407	1	3.52	0.87	4.92	0.36	0.399	1	
57. โรงเรียนจัดสภาพอาคารเรียน อาคาร ประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายในที่มีอยู่ได้ เหมาะสมกับความต้องการในการใช้	3.97	0.74	4.92	0.32	0.239	5	3.95	0.66	4.98	0.17	0.259	7	3.96	0.70	4.95	0.26	0.249	7	
58. โรงเรียนได้รับการจัดสรรอาคารสถานที่ตาม เกณฑ์ที่กำหนด	3.89	0.76	4.90	0.43	0.258	4	3.84	0.63	4.94	0.25	0.286	5	3.87	0.70	4.92	0.35	0.272	4	

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ (ต่อ)																		
59. โรงเรียนใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ได้ อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและเกิด ประโยชน์อย่างสูงสุด	4.17	0.52	4.96	0.20	0.187	9	4.13	0.40	4.98	0.12	0.207	9	4.15	0.46	4.97	0.17	0.197	9
60. โรงเรียนระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อ การจัดหาปรับปรุงซ่อมแซม และพัฒนาอาคาร สถานที่	3.89	0.68	4.92	0.35	0.265	3	3.71	0.82	4.98	0.14	0.342	2	3.80	0.76	4.95	0.27	0.303	3
61. โรงเรียนดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมและ พัฒนาอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ให้อยู่ใน สภาพที่ดีเหมาะสมกับการใช้งาน	4.00	0.71	4.94	0.30	0.235	7	3.84	0.61	4.99	0.10	0.301	4	3.91	0.67	4.96	0.22	0.268	5
62. โรงเรียนดำเนินการดูแล รักษาความปลอดภัย การใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่าง สม่ำเสมอ	4.28	0.62	4.95	0.24	0.155	10	4.22	0.53	4.99	0.10	0.182	10	4.25	0.56	4.97	0.18	0.169	10
รวม	3.95	0.55	4.93	0.26	0.246		3.89	0.43	4.97	0.13	0.277		3.92	0.49	4.95	0.22	0.262	

จากตารางที่ 11 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการดำเนินการ พบว่า

ทรัพยากรด้านบุคคล

สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทุกคน ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา คือ โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.09$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน สร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.66$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการดำเนินการ ทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน คือ โรงเรียนได้จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 3.62$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทุกคน ($\bar{X} = 4.97$) รองลงมา คือ โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากรไปใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.96$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอกและตามความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 4.86$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคล โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของครู คือ โรงเรียนจัดปฐมนิเทศบุคลากรที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งใหม่ให้รับทราบนโยบายและการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.94$)

ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา 2) โรงเรียนได้จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ความสามารถ และ 3) โรงเรียนได้ประสานความร่วมมือ และเชิญวิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน ส่วนความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านการเงิน

สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อโรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีระบบการดูแลเก็บรักษาเงิน และงบประมาณตามระเบียบการเงินและพัสดุ ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมาคือ โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 4.40$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.35$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อโรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกคือ โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 4.97$) รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.97$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.93$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดและพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก และรองลงมา เหมือนในภาพรวม และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีระบบการดูแลเก็บรักษาเงิน และงบประมาณตามระเบียบการเงินและพัสดุ ($\bar{X} = 4.75$) ส่วนความคิดเห็นของครู ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีระบบการดูแลเก็บรักษาเงิน และงบประมาณตามระเบียบการเงินและพัสดุ ($\bar{X} = 4.99$) รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด และโรงเรียน ประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.98$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ ในรูปแบบต่าง ๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.94$)

ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านการเงินโดยภาพรวม 3 ลำดับแรกคือ 1)โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ 2)โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงินรายได้ในรูปแบบต่างๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน และ3)โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงินรายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ส่วนความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านการเงินตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์

สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียนสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนน่านโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการจำหน่ายครุภัณฑ์อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน($\bar{X} = 4.08$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน สร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียนสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของครูเหมือนในภาพรวม ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนดำเนินการจำหน่ายครุภัณฑ์อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน($\bar{X} = 4.09$) รองลงมาคือโรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.06$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.96$) รองลงมา คือ โรงเรียนปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด($\bar{X} = 4.95$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนดูแล จัดเก็บและรักษา วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

($\bar{X} = 4.86$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวมยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของครูคือ โรงเรียนสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ ($\bar{X} = 4.95$)

ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ 2) โรงเรียนปรับปรุง ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และ 3) โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์จากหน่วยงานต่างๆ นำไปใช้จัดการศึกษา ส่วนความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 ตามความคิดเห็นของครู คือ โรงเรียนจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษา ได้อย่างเพียงพอกับความต้องการ

ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนดำเนินการดูแล รักษาความปลอดภัยการใช้อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมา คือ โรงเรียนใช้อาคารสถานที่ต่างๆ ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ($\bar{X} = 4.15$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือโรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษา ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนใช้อาคารสถานที่ต่างๆ ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ($\bar{X} = 4.97$) รองลงมา คือ โรงเรียน

ดำเนินการดูแลรักษาความปลอดภัยการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.97$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ ($\bar{X} = 4.92$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ 2) โรงเรียนนำแหล่งเรียนรู้ภายนอกและสถานประกอบการเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษา และ 3) โรงเรียนระดมทุนจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อการจัดหาปรับปรุงซ่อมแซม และพัฒนาอาคารสถานที่ สำหรับความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ด้านการประเมินผล จำแนกตามประเภททรัพยากร

การประเมินทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านบุคคล																			
63. โรงเรียนจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.98	0.82	4.94	0.25	0.241	1	3.96	0.52	4.96	0.18	0.255	1	3.97	0.69	4.95	0.22	0.248	1	
64. โรงเรียนดำเนินการนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยรูปแบบที่เหมาะสม	4.07	0.71	4.91	0.37	0.206	3	4.02	0.71	4.97	0.17	0.236	4	4.05	0.71	4.94	0.29	0.221	3	
65. โรงเรียนดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ	4.08	0.76	4.94	0.27	0.212	2	4.02	0.74	4.98	0.14	0.240	3	4.04	0.75	4.96	0.22	0.226	2	
66. โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง	4.26	0.78	4.94	0.28	0.157	5	4.19	0.69	4.98	0.12	0.190	5	4.23	0.74	4.96	0.22	0.173	5	
67. โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และนำผลไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางานบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	4.11	0.56	4.92	0.30	0.199	4	4.00	0.65	4.96	0.18	0.241	2	4.05	0.61	4.94	0.25	0.220	4	
รวม	4.10	0.60	4.93	0.27	0.202		4.04	0.55	4.97	0.14	0.232		4.06	0.57	4.95	0.21	0.217		

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การประเมินทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง					
	สภาพ		สภาพที่พึง		ความต้องการ		สภาพ		สภาพที่พึง		ความต้องการ		สภาพ		สภาพที่พึง		ความต้องการ	
	ปัจจุบัน		ประสงค์		จำเป็น		ปัจจุบัน		ประสงค์		จำเป็น		ปัจจุบัน		ประสงค์		จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ
ทรัพยากรด้านการเงิน																		
68. โรงเรียนดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	4.29	0.58	4.94	0.30	0.150	3	4.25	0.57	4.97	0.15	0.171	3	4.25	0.57	4.96	0.24	0.160	3
69. โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ	4.07	0.58	4.93	0.29	0.211	2	4.08	0.62	4.97	0.17	0.220	2	4.07	0.60	4.95	0.24	0.215	2
70. โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะ ๆ	3.96	.57	4.94	0.28	0.245	1	3.93	.65	4.94	0.22	0.258	1	3.95	0.61	4.94	0.25	0.251	1
รวม	4.11	0.50	4.93	0.28	0.201		4.09	0.56	4.96	0.17	0.215		4.09	0.53	4.95	0.23	0.208	
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์																		
71. โรงเรียนดำเนินการควบคุม กำกับ และติดตาม การใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา	4.00	0.67	4.93	0.27	0.233	3	3.99	0.62	4.97	0.17	0.246	3	4.00	0.64	4.95	0.22	0.239	3
72. โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	3.94	0.65	4.90	0.37	0.242	2	3.90	0.55	4.94	0.25	0.268	1	3.92	0.60	4.92	0.31	0.255	2

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การประเมินทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตเมือง						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (ต่อ)																			
73. โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครูภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวาง แผนการจัดการและใช้วัสดุอุปกรณ์ครูภัณฑ์ใน ครั้งต่อไป	3.94	0.64	4.91	0.33	0.248	1	3.90	0.66	4.94	0.22	0.266	2	3.92	0.65	4.93	0.28	0.257	1	
รวม	3.96	0.57	4.91	0.31	0.241		3.93	0.56	4.95	0.20	0.260		3.94	0.56	4.93	0.26	0.250		
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่																			
74. โรงเรียนควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุด	4.03	0.58	4.93	0.29	0.223	3	3.98	0.54	4.95	0.21	0.245	3	4.00	0.56	4.94	0.25	0.234	3	
75. โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงาน ผลการประเมิน	3.94	0.69	4.92	0.32	0.249	2	3.86	0.55	4.96	0.20	0.282	2	3.90	0.62	4.94	0.27	0.265	2	
76. โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการ ประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้ มีประสิทธิภาพมากขึ้น	3.82	0.68	4.90	0.35	0.286	1	3.84	0.56	4.96	0.23	0.290	1	3.83	0.62	4.93	0.30	0.288	1	
รวม	3.93	0.56	4.92	0.30	0.252		3.89	0.48	4.95	0.21	0.272		3.91	0.52	4.94	0.26	0.262		

จากตารางที่ 12 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมือง ด้านการประเมินผล พบว่า

ทรัพยากรด้านบุคคล

สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกคือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมาคือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและนำผลไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางานบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X} = 4.05$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และ โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ($\bar{X} = 4.96$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = 4.95$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยรูปแบบที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.94$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร 2) โรงเรียนดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และ 3) โรงเรียนดำเนินการนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยรูปแบบที่เหมาะสม ส่วนความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเหมือนในภาพรวม และตามความคิดเห็นของครูความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 และ 3 เหมือนในภาพรวม

ส่วนความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 2 คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และนำผลไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางานบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทรัพยากรด้านการเงิน

สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกคือ โรงเรียน ดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ ($\bar{X} = 4.07$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงิน และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะๆ ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียน ดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ($\bar{X} = 4.96$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ ($\bar{X} = 4.95$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะๆ ($\bar{X} = 4.94$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน คือ โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ ($\bar{X} = 4.93$)

ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวม 2 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะๆ 2) โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ ส่วนความต้องการจำเป็นในการ

ประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงินตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์

สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนดำเนินการควบคุม กำกับ และติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือ โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป และ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 3.92$) เท่ากัน เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนดำเนินการควบคุม กำกับ และติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมา คือ โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 4.93$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.78$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวม 2 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป 2) โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ส่วนความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือ โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน ($\bar{X} = 3.90$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน จัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และโรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน ($\bar{X} = 4.94$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน จัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X} = 4.93$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณาตามรายข้อพบว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามความเห็นของผู้บริหาร เหมือนในภาพรวมส่วนความคิดเห็นของครู ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนควบคุมกำกับติดตามและการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.95$)

ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวม 2 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 2) โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสรุปรายงานผลการประเมิน สำหรับความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
 ประถมศึกษานานาชาติในเขตชนบท จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ

การบริหาร ทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
การวางแผน	3.97	0.54	4.69	0.40	0.180	3	3.94	0.71	4.79	0.29	0.216	3	3.95	0.63	4.74	0.35	0.198	3
การดำเนินการ	3.73	0.58	4.66	0.41	0.249	1	3.74	0.69	4.80	0.30	0.284	1	3.73	0.64	4.73	0.37	0.266	1
การประเมินผล	3.84	0.63	4.66	0.45	0.213	2	3.80	0.77	4.78	0.35	0.257	2	3.82	0.70	4.72	0.41	0.235	2
รวม	3.82	0.55	4.67	0.38	0.223		3.80	0.69	4.79	0.29	0.259		3.81	0.62	4.73	0.35	0.241	

จากตารางที่ 13 สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตชนบทโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมา คือ ด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 3.82$) และด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.73$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตชนบท โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตชนบท โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.73$) และด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 4.72$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตชนบทโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน เหมือนในภาพรวม ส่วนความคิดเห็นของครู ด้านการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา คือ ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.79$) และด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 4.78$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตชนบทโดยภาพรวม เรียงลำดับดังนี้ 1) ด้านการดำเนินการ 2) ด้านการประเมินผล และ 3) ด้านการวางแผน โดยความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท ด้านการวางแผน จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ

การวางแผน ทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
	ด้านบุคคล	4.07	0.58	4.73	0.41	0.161	3	4.00	0.73	4.81	0.30	0.204	3	4.03	0.66	4.77	0.36	0.182
ด้านการเงิน	4.20	0.59	4.75	0.43	0.133	4	4.16	0.74	4.84	0.33	0.162	4	4.18	0.66	4.80	0.39	0.147	4
ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.79	0.71	4.60	0.55	0.215	2	3.85	0.79	4.77	0.36	0.242	2	3.81	0.75	4.69	0.47	0.228	2
ด้านอาคารสถานที่	3.82	0.60	4.68	0.44	0.224	1	3.76	0.84	4.76	0.37	0.266	1	3.79	0.73	4.72	0.41	0.245	1
รวม	3.97	0.54	4.69	0.40	0.180		3.94	0.71	4.79	0.29	0.216		3.95	0.63	4.74	0.35	0.198	

จากตารางที่ 14 สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท ด้านการวางแผน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมา คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.03$) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.81$) และด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 3.79$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท ด้านการวางแผนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.79$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท ด้านการวางแผน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.77$) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.72$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.69$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท ด้านการวางแผนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของครู คือ ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.76$)

ความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบทโดยภาพรวม เรียงลำดับดังนี้ 1) ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ 2) ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ 3) ทรัพยากรด้านบุคคล และ 4) ทรัพยากรด้านการเงิน สำหรับความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท ด้านการดำเนินการ จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ

การดำเนินการ ทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
ด้านบุคคล	3.78	0.66	4.71	0.43	0.244	3	3.74	0.82	4.81	0.32	0.285	3	3.76	0.74	4.76	0.38	0.264	3
ด้านการเงิน	3.77	0.57	4.67	0.44	0.238	4	3.83	0.70	4.83	0.32	0.260	4	3.80	0.64	4.75	0.39	0.249	4
ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.66	0.66	4.64	0.49	0.267	1	3.69	0.68	4.78	0.35	0.294	2	3.67	0.67	4.71	0.43	0.281	1
ด้านอาคารสถานที่	3.74	0.64	4.66	0.45	0.245	2	3.69	0.76	4.79	0.34	0.298	1	3.71	0.70	4.70	0.40	0.271	2
รวม	3.73	0.58	4.66	0.41	0.249		3.74	0.69	4.80	0.30	0.284		3.73	0.64	4.73	0.37	0.266	

จากตารางที่ 15 สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กในเขตชนบท ด้านการดำเนินการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมา คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 3.76$) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 3.71$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.67$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท ด้านการดำเนินการ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยสูงสุดตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 3.78$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กในเขตชนบท ด้านการดำเนินการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมา คือ ด้านการเงิน ($\bar{X} = 4.75$) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.72$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.71$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท ด้านการดำเนินการ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเหมือน ในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยสูงสุดตามความเห็นของครู คือ ด้านการเงิน ($\bar{X} = 4.83$)

ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษา ขนาดเล็กในเขตชนบทโดยภาพรวม เรียงลำดับดังนี้ 1) ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ 2) ทรัพยากร ด้านอาคารสถานที่ 3) ทรัพยากรด้านบุคคล และ 4) ทรัพยากรด้านการเงิน สำหรับความต้องการ จำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็น ไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท ด้านการประเมินผล จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ

การประเมินผล ทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
ด้านบุคคล	3.93	0.73	4.67	0.49	0.190	4	3.82	0.86	4.79	0.36	0.254	3	3.87	0.80	4.73	0.43	0.222	3
ด้านการเงิน	3.95	0.60	4.72	0.45	0.195	3	3.92	0.67	4.78	0.37	0.220	4	3.93	0.63	4.75	0.41	0.207	4
ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.73	0.73	4.60	0.55	0.232	2	3.72	0.87	4.72	0.45	0.271	2	3.72	0.80	4.66	0.50	0.251	2
ด้านอาคารสถานที่	3.73	0.78	4.68	0.51	0.255	1	3.75	0.85	4.82	0.39	0.286	1	3.73	0.81	4.75	0.46	0.270	1
รวม	3.84	0.63	4.66	0.45	0.213		3.80	0.77	4.78	0.35	0.257		3.82	0.70	4.72	0.41	0.235	

จากตารางที่ 16 สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติในเขตชนบท ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมา คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 3.87$) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 3.73$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.72$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติในเขตชนบท ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติในเขตชนบท ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงินและด้านอาคารสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.73$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.66$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติในเขตชนบท ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเหมือนในภาพรวม ส่วนความเห็นของครู ด้านอาคารสถานที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.82$) รองลงมา คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.79$) ด้านการเงิน ($\bar{X} = 4.78$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.92$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติในเขตชนบทโดยภาพรวม เรียงลำดับดังนี้ 1) ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ 2) ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ 3) ทรัพยากรด้านบุคคล และ 4) ทรัพยากรด้านการเงิน สำหรับความต้องการจำเป็นในการประเมินผลทรัพยากรทางการศึกษาตามความคิดเห็นของครูเหมือนในภาพรวม ส่วนความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 และ 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เหมือนในภาพรวม และลำดับที่ 3, 4 แตกต่าง คือ ทรัพยากรด้านการเงิน และทรัพยากรด้านบุคคล

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
 ประถมศึกษานานาชาติเล็กในเขตชนบท ด้านการวางแผน จำแนกตามประเภททรัพยากร

การวางแผนทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
ทรัพยากรด้านบุคคล																		
1.โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากร	3.88	0.82	4.68	0.55	0.205	2	3.95	0.88	4.77	0.43	0.209	3	3.91	0.85	4.72	0.50	0.207	2
2.โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคล	4.10	0.76	4.72	0.52	0.152	4	4.13	0.90	4.81	0.38	0.166	5	4.11	0.83	4.77	0.46	0.159	5
3.โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบ อัตรากำลังไว้ล่วงหน้า	3.74	1.15	4.60	0.65	0.230	1	3.78	1.04	4.76	0.42	0.261	1	3.76	1.09	4.68	0.56	0.246	1
4.โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ บุคลากร	4.08	0.80	4.69	0.53	0.150	5	3.96	0.90	4.77	0.42	0.206	4	4.02	0.85	4.73	0.48	0.177	4
5.โรงเรียนจัดการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน	4.45	0.68	4.79	0.47	0.078	6	4.14	0.95	4.80	0.40	0.159	6	4.29	0.84	4.80	0.43	0.117	6
6.โรงเรียนมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ	4.19	0.48	4.88	0.38	0.166	3	4.03	0.54	4.94	0.22	0.227	2	4.11	0.52	4.91	0.31	0.196	3
รวม	4.07	0.58	4.73	0.41	0.161		4.00	0.73	4.81	0.30	0.204		4.03	0.66	4.77	0.36	0.182	

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การวางแผนทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านการเงิน																			
7. โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณ	4.10	0.82	4.74	0.51	0.156	2	4.08	0.82	4.80	0.41	0.175	2	4.09	0.82	4.77	0.46	0.166	2	
8. โรงเรียนมีการวางแผนกำกับติดตามดูแลการ ใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์	4.08	0.79	4.75	0.54	0.162	1	4.16	0.80	4.84	0.36	0.162	3	4.13	0.80	4.79	0.46	0.162	3	
9. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณ	4.47	0.64	4.80	0.47	0.074	5	4.32	1.00	4.88	0.32	0.132	4	4.39	0.84	4.84	0.40	0.102	5	
10. โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการการ ใช้เงินและ งบประมาณในการจัดการศึกษา	4.06	0.83	4.65	0.58	0.148	3	3.95	1.00	4.81	0.40	0.219	1	4.00	0.92	4.73	0.50	0.183	1	
11. โรงเรียนวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชี การเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตาม ระเบียบและเป็นปัจจุบัน	4.27	0.62	4.83	0.45	0.130	4	4.30	0.68	4.86	0.36	0.129	5	4.29	0.65	4.85	0.40	0.129	4	
รวม	4.20	0.59	4.75	0.43	0.133		4.16	0.74	4.84	0.33	0.162		4.18	0.66	4.80	0.39	0.147		
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์																			
12. โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและ การใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อจัดการศึกษา	3.81	0.85	4.54	0.64	0.192	4	3.79	0.95	4.72	0.46	0.245	3	3.80	0.90	4.63	0.56	0.218	3	

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การวางแผนทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (ต่อ)																			
13. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษา	3.99	0.85	4.65	0.57	0.164	5	4.02	0.86	4.80	0.40	0.193	5	4.00	0.85	4.72	0.50	0.179	5	
14. โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับ วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้ เพื่อจัดการศึกษา	3.70	0.91	4.69	0.67	0.269	1	3.78	0.94	4.81	0.40	0.272	1	3.74	0.92	4.75	0.55	0.271	1	
15. โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์	3.57	0.80	4.50	0.79	0.261	2	3.71	0.91	4.70	0.49	0.264	2	3.64	0.86	4.60	0.66	0.262	2	
16. โรงเรียนมีการลงทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน	3.87	0.91	4.64	0.66	0.197	3	3.91	0.92	4.85	0.36	0.238	4	3.90	0.92	4.74	0.54	0.218	3	
รวม	3.79	0.71	4.60	0.55	0.215		3.85	0.79	4.77	0.36	0.242		3.81	0.75	4.69	0.47	0.228		
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่																			
17. โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหา พัฒนา และใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้	3.82	0.82	4.58	0.59	0.199	4	3.79	0.98	4.79	0.40	0.267	4	3.80	0.90	4.69	0.52	0.233	4	
18. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และ แหล่งเรียนรู้	4.04	0.66	4.81	0.43	0.188	5	3.98	0.95	4.78	0.14	0.201	5	4.01	0.82	4.79	0.42	0.195	5	

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การวางแผนทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ (ต่อ)																		
19. โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้ และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน	3.80	0.83	4.72	0.48	0.242	3	3.75	0.94	4.79	0.40	0.276	3	3.78	0.88	4.76	0.44	0.259	3
20. โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้ แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ	3.73	0.78	4.64	0.56	0.244	2	3.65	0.99	4.72	0.47	0.293	2	3.69	0.89	4.68	0.52	0.268	2
21. โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก	3.72	0.80	4.64	0.65	0.249	1	3.64	0.93	4.72	0.47	0.298	1	3.68	0.86	4.68	0.57	0.273	1
รวม	3.82	0.60	4.68	0.44	0.224		3.76	0.84	4.76	0.37	0.266		3.79	0.73	4.72	0.41	0.245	

จากตารางที่ 17 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตชนบท ด้านการวางแผน พบว่า

ทรัพยากรด้านบุคคล

สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านบุคคล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนจัดการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมา คือ โรงเรียนมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ ($\bar{X} = 4.11$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยรองลงมา ตามความคิดเห็นของครู คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคล ($\bar{X} = 4.13$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านบุคคล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ ($\bar{X} = 4.91$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.80$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยรองลงมาตามความคิดเห็นของครู คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคล ($\bar{X} = 4.81$)

ความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ

- 1) โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า
- 2) โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากร และ
- 3) โรงเรียนมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ ส่วนความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะ

เดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านการเงิน

สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านการเงินโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณ ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมา คือ โรงเรียนวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.29$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการการเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.85$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณ ($\bar{X} = 4.84$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการ การเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณาตามความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามความคิดเห็นของครู คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณ ($\bar{X} = 4.80$)

ความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านการเงินโดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ

- 1) โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการการเงินและ งบประมาณในการจัดการศึกษา
 - 2) โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณ และ
 - 3) โรงเรียนมีการวางแผนกำกับติดตามดูแลการใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
- ส่วนความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านการเงินตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์

สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการลงทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.90$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการลงทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.74$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยรองลงมาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.65$)

ความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวม 2 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา 2) โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ส่วนความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานเกี่ยวกับการจัดหา พัฒนา และใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.80$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายชื่อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.79$) รองลงมา คือ โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้ แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.76$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อพิจารณาตามความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดและพิจารณารายชื่อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเหมือนในภาพรวมยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหา พัฒนา และใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.58$)

ความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวม ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและ ภายนอก 2) โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ และ 3) โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบและแหล่งเรียนรู้ภายใน สำหรับความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท ด้านการดำเนินการ จำแนกตามประเภททรัพยากร

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านบุคคล																			
22. โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงาน เกี่ยวกับบุคลากรไปใช้ในการปฏิบัติงาน	3.79	0.78	4.71	0.59	0.241	4	3.83	0.90	4.80	0.40	0.252	7	3.81	0.84	4.76	0.50	0.246	6	
23. โรงเรียนได้ประสานความร่วมมือ และเชิญ วิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ ความรู้แก่นักเรียน	3.63	0.88	4.71	0.63	0.298	3	3.74	0.97	4.87	0.33	0.304	3	3.68	0.92	4.79	0.51	0.301	3	
24. โรงเรียนสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อ สนับสนุนการจัดการศึกษา	3.46	0.90	4.65	0.60	0.342	1	3.46	0.95	4.75	0.52	0.371	1	3.46	0.93	4.70	0.57	0.357	1	
25. โรงเรียนได้รับจัดสรรอัตรากำลังตามเกณฑ์ที่ กำหนด	3.81	1.13	4.64	0.70	0.215	7	3.76	1.20	4.81	0.44	0.278	6	3.79	1.16	4.72	0.59	0.246	6	
26. โรงเรียนได้จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน อย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ ความสามารถ	3.55	1.10	4.68	0.57	0.318	2	3.57	1.05	4.82	0.43	0.350	2	3.56	1.07	4.75	0.51	0.334	2	
27. โรงเรียนจัดปฐมนิเทศบุคลากรที่ได้รับการ บรรจุและแต่งตั้งใหม่ให้รับทราบนโยบายและ การปฏิบัติงาน	3.75	1.14	4.63	0.71	0.235	5	3.59	1.19	4.68	0.65	0.303	4	3.67	1.16	4.66	0.68	0.268	4	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร							ครู							เขตชนบท						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น			สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น			สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ			
ทรัพยากรด้านบุคคล (ต่อ)																					
28. โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพให้แก่บุคลากรทุกคนด้วยรูปแบบและ วิธีการที่หลากหลาย	3.97	0.79	4.80	0.47	0.211	8	3.77	0.99	4.85	0.36	0.285	5	3.87	0.90	4.82	0.42	0.247	5			
29. โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้ พัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการ ปฏิบัติงาน	3.98	0.77	4.84	0.46	0.218	6	3.95	0.97	4.83	0.39	0.223	8	3.96	0.87	4.84	0.42	0.220	8			
30. โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ บุคลากรทุกคน	4.10	0.86	4.71	0.60	0.148	9	3.99	1.15	4.85	0.35	0.215	9	4.05	1.01	4.78	0.49	0.181	9			
รวม	3.78	0.66	4.71	0.43	0.244		3.74	0.82	4.81	0.32	0.285		3.76	0.74	4.76	0.38	0.264				
ทรัพยากรด้านการเงิน																					
31. โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงาน ด้านการเงินและงบประมาณไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน	4.06	0.80	4.71	0.52	0.160	8	3.91	0.90	4.79	0.40	0.223	7	3.98	0.85	4.75	0.47	0.191	7			
32. โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ ใน รูปแบบต่าง ๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน	3.36	1.03	4.57	0.81	0.362	2	3.45	1.15	4.74	0.60	0.370	2	3.41	1.09	4.65	0.72	0.366	2			
33. โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงินรายได้และระดม ทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัด การศึกษา	3.44	0.89	4.65	0.63	0.353	3	3.53	1.07	4.78	0.43	0.356	3	3.49	0.98	4.72	0.55	0.354	3			

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
ทรัพยากรด้านการเงิน (ต่อ)																		
34. โรงเรียนประสานขอรับการสนับสนุน งบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	3.60	1.03	4.68	0.64	0.297	4	3.64	1.03	4.77	0.45	0.309	4	3.62	1.03	4.72	0.55	0.303	4
35. โรงเรียนประสานขอรับการสนับสนุน งบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด	3.74	0.89	4.65	0.58	0.243	5	3.86	0.96	4.83	0.38	0.248	5	3.80	0.92	4.74	0.49	0.246	5
36. โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณ จากรัฐอย่างเพียงพอ	2.90	1.17	4.56	0.67	0.568	1	3.17	1.00	4.83	0.40	0.524	1	3.03	1.09	4.69	0.57	0.545	1
37. โรงเรียนจัดสรรเงินและงบประมาณที่มีอยู่ เพื่อนำไปใช้ได้เพียงพอและตรงกับ ความต้องการในการจัดการศึกษา	3.72	0.96	4.60	0.55	0.236	6	3.91	0.90	4.85	0.35	0.240	6	3.82	0.93	4.73	0.48	0.238	6
38. โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณ อย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด	4.20	0.82	4.75	0.54	0.128	10	4.33	0.78	4.89	0.31	0.129	11	4.27	0.80	4.82	0.45	0.129	11
39. โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่าย เงินงบประมาณได้ตามระยะเวลาที่กำหนด	3.98	0.92	4.66	0.57	0.171	7	4.10	0.79	4.87	0.34	0.187	9	4.04	0.86	4.76	0.48	0.179	8
40. โรงเรียนใช้จ่ายเงินและงบประมาณได้ตรง ตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา	4.18	0.72	4.78	0.50	0.145	9	4.08	0.91	4.87	0.33	0.196	8	4.13	0.82	4.83	0.42	0.170	9
41. โรงเรียนมีระบบการดูแล เก็บรักษาเงินและ งบประมาณตามระเบียบการเงินและพัสดุ	4.28	0.65	4.73	0.49	0.105	11	4.14	0.71	4.88	0.32	0.177	10	4.21	0.68	4.80	0.42	0.141	10
รวม	3.77	0.57	4.67	0.44	0.238		3.83	0.70	4.83	0.32	0.260		3.80	0.64	4.75	0.39	0.249	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร							ครู							เขตชนบท					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น			สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น			สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ		
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์																				
42. โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงาน เกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	3.98	0.74	4.75	0.46	0.192	11	4.02	0.71	4.82	0.38	0.199	11	4.00	0.73	4.78	0.42	0.196	11		
43. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และขอรับการ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์จาก หน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้จัดการศึกษา	3.56	0.95	4.56	0.72	0.279	3	3.71	0.81	4.80	0.41	0.297	5	3.63	0.88	4.68	0.59	0.288	4		
44. โรงเรียนสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ	3.06	1.00	4.51	0.85	0.470	1	3.21	0.91	4.75	0.49	0.478	1	3.14	0.96	4.62	0.70	0.474	1		
45. โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาการ ผลิตสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์เพื่อ การจัดการศึกษา	3.64	0.94	4.60	0.68	0.262	7	3.63	0.93	4.73	0.45	0.302	4	3.64	0.93	4.66	0.58	0.282	5		
46. โรงเรียนจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อ นำไปใช้ในการจัดการศึกษา ได้อย่างเพียงพอกับ ความต้องการ	3.57	0.84	4.56	0.64	0.276	4	3.55	0.86	4.75	0.45	0.338	3	3.56	0.85	4.65	0.56	0.307	3		
47. โรงเรียนจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ได้ อย่างเหมาะสมและตรงกับความต้องการเพื่อใช้ จัดการศึกษา	3.67	0.85	4.67	0.62	0.269	6	3.73	0.91	4.78	0.42	0.282	6	3.70	0.88	4.72	0.54	0.275	6		

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (ต่อ)																		
48. โรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์ ที่มีผู้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการจัดการศึกษา	3.87	0.87	4.74	0.57	0.226	8	3.84	0.96	4.81	0.39	0.253	9	3.85	0.91	4.78	0.49	0.239	9
49. โรงเรียนดำเนินการจัดทำบันทึกข้อมูลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นปัจจุบัน	3.61	0.90	4.58	0.72	0.270	5	3.70	0.93	4.70	0.47	0.272	8	3.65	0.92	4.64	0.61	0.271	7
50. โรงเรียนดูแล จัดเก็บและรักษา วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.84	0.79	4.68	0.60	0.217	9	3.78	0.92	4.83	0.40	0.278	7	3.81	0.85	4.75	0.52	0.248	8
51. โรงเรียนปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.61	0.92	4.76	0.49	0.319	2	3.61	0.90	4.84	0.38	0.339	2	3.61	0.91	4.80	0.44	0.329	2
52. โรงเรียนดำเนินการจำหน่ายครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน	3.86	0.88	4.67	0.57	0.207	10	3.86	0.80	4.79	0.40	0.241	10	3.86	0.84	4.73	0.49	0.224	10
รวม	3.66	0.66	4.64	0.49	0.267		3.69	0.68	4.78	0.35	0.294		3.67	0.67	4.71	0.43	0.281	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท					
	สภาพ		สภาพที่พึง		ความต้องการ		สภาพ		สภาพที่พึง		ความต้องการ		สภาพ		สภาพที่พึง		ความต้องการ	
	ปัจจุบัน		ประสงค์		จำเป็น		ปัจจุบัน		ประสงค์		จำเป็น		ปัจจุบัน		ประสงค์		จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่																		
53. โรงเรียนน่านโยบาย เป้าหมาย และแผนงาน เกี่ยวกับอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการ การปฏิบัติงาน	3.85	0.96	4.65	0.55	0.205	8	3.85	0.92	4.79	0.40	0.244	8	3.86	0.94	4.72	0.49	0.224	8
54. โรงเรียนดำเนินการจัดหาอาคารเรียน อาคาร ประกอบและแหล่งเรียนรู้ภายในให้เพียงพอกับ ความต้องการเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา	3.71	0.98	4.66	0.60	0.256	4	3.70	0.92	4.84	0.37	0.311	5	3.70	0.95	4.75	0.51	0.284	5
55. โรงเรียนนำแหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถาน ประกอบการเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษา	3.48	0.86	4.68	0.56	0.345	2	3.52	0.86	4.76	0.47	0.352	3	3.50	0.86	4.72	0.52	0.349	2
56. โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียนอื่น	3.22	0.89	4.50	0.77	0.394	1	3.37	0.96	4.73	0.51	0.404	1	3.30	0.93	4.61	0.67	0.399	1
57. โรงเรียนจัดสภาพอาคารเรียน อาคาร ประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายในที่มีอยู่ได้ เหมาะสมกับความต้องการในการใช้	3.85	0.89	4.67	0.56	0.213	7	3.74	0.88	4.84	0.37	0.291	7	3.80	0.88	4.75	0.48	0.251	7
58. โรงเรียนได้รับการจัดสรรอาคารสถานที่ตาม เกณฑ์ที่กำหนด	3.67	1.13	4.57	0.60	0.247	6	3.63	0.97	4.70	0.47	0.292	6	3.65	1.05	4.63	0.54	0.269	6

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ (ต่อ)																		
59. โรงเรียนใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ได้ อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและเกิด ประโยชน์อย่างสูงสุด	4.04	0.90	4.79	0.45	0.184	9	3.93	0.98	4.81	0.38	0.225	9	3.99	0.94	4.80	0.42	0.205	9
60. โรงเรียนระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อ การจัดหาปรับปรุงซ่อมแซม และพัฒนาอาคาร สถานที่	3.65	0.83	4.64	0.61	0.271	3	3.52	1.02	4.79	0.43	0.359	2	3.59	0.93	4.71	0.53	0.314	3
61. โรงเรียนดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมและ พัฒนาอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ให้อยู่ใน สภาพที่ดีเหมาะสมกับการใช้งาน	3.77	0.80	4.71	0.49	0.249	5	3.62	0.99	4.81	0.39	0.326	4	3.70	0.90	4.76	0.45	0.287	4
62. โรงเรียนดำเนินการดูแล รักษาความปลอดภัย การใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่าง สม่ำเสมอ	4.16	0.73	4.72	0.49	0.133	10	4.01	0.90	4.84	0.36	0.207	10	4.09	0.82	4.78	0.43	0.169	10
รวม	3.74	0.64	4.66	0.45	0.245		3.69	0.76	4.79	0.34	0.298		3.71	0.70	4.72	0.40	0.271	

จากตารางที่ 18 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท ด้านการดำเนินการ พบว่า

ทรัพยากรด้านบุคคล

สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อโรงเรียนสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกคือโรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทุกคน ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมา คือ โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.96$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการดำเนินการ ทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อโรงเรียนสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.84$) รองลงมา คือ โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาให้แก่บุคลากรทุกคนด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.82$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดปฐมนิเทศบุคลากรที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งใหม่ให้รับทราบนโยบายและการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.66$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเหมือนในภาพรวม ส่วนความคิดเห็นของครูค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกคือโรงเรียนได้ประสานความร่วมมือ และเชิญวิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดปฐมนิเทศบุคลากรที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งใหม่ให้รับทราบนโยบายและการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.85$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเหมือนในภาพรวม

ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ

- 1) โรงเรียนสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา
- 2) โรงเรียนได้จัดบุคลากร

เข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ความสามารถ และ 3) โรงเรียนได้ประสานความร่วมมือ และเชิญวิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน ส่วนความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านการเงิน

สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านการเงินโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ในรูปแบบต่าง ๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน, โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงินรายได้ และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษาและ โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีระบบการดูแลเก็บรักษาเงินและงบประมาณตามระเบียบการเงินและพัสดุ ($\bar{X} = 4.21$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.03$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงินรายได้ ในรูปแบบต่างๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน, โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงิน รายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา และ โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนใช้จ่ายเงินและงบประมาณได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.83$) รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 4.82$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ ในรูปแบบต่าง ๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านการเงิน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อ พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับ

แรก และรองลงมา เหมือนในภาพรวม และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.56$) ส่วนความคิดเห็นของครู ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 4.89$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีระบบการดูแลเก็บรักษาเงิน และงบประมาณตามระเบียบการเงิน และพัสดุ ($\bar{X} = 4.88$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเหมือนในภาพรวม

ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านการเงินโดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ 2) โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ ในรูปแบบต่างๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน และ 3) โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงิน รายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ส่วนความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านการเงินตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์

สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อโรงเรียน สร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนน่านโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือโรงเรียนดำเนินการจำหน่ายครูภัณฑ์อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.86$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน สร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.14$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อ พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อโรงเรียนสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยรองลงมาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน คือ โรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์และครูภัณฑ์ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.87$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ให้คง สภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา คือ

โรงเรียนน่านโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.78$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน สร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.86$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยรองลงมาตามความคิดเห็นของครู คือ โรงเรียนดูแล จัดเก็บและรักษา วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.83$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการจัดทำบันทึกข้อมูลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.95$)

ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ 2) โรงเรียนปรับปรุง ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และ 3) โรงเรียนจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษาได้อย่างเพียงพอกับความต้องการ ส่วนความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน คือ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์จากหน่วยงานต่างๆ นำไปใช้จัดการศึกษา

ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนดำเนินการดูแลรักษาความปลอดภัยการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมา คือ โรงเรียนใช้อาคารสถานที่ต่างๆ ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ($\bar{X} = 3.99$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ ($\bar{X} = 3.30$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียนนำแหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษาและ โรงเรียน

สร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรก คือ โรงเรียนใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการดูแลรักษาความปลอดภัยใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.78$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนสร้างเครือข่ายใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ ($\bar{X} = 4.61$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเหมือนในภาพรวม ส่วนความคิดเห็นของครูค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรกคือ โรงเรียนดำเนินการดูแล รักษาความปลอดภัยใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.84$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดสภาพอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายในที่มีอยู่ ได้เหมาะสมกับความต้องการในการใช้ ($\bar{X} = 4.84$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้รับการจัดสรรอาคารสถานที่ตามเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 4.70$)

ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนสร้างเครือข่ายใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ 2) โรงเรียนนำแหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษา และ 3) โรงเรียนระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการจัดหาปรับปรุงซ่อมแซม และพัฒนาอาคารสถานที่ สำหรับความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท ด้านการดำเนินการ จำแนกตามประเภททรัพยากร

การประเมินทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านบุคคล																			
63. โรงเรียนจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.80	0.81	4.69	0.54	0.234	1	3.82	0.89	4.78	0.42	0.251	3	3.81	0.85	4.74	0.48	0.243	1	
64. โรงเรียนดำเนินการนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยรูปแบบที่เหมาะสม	3.98	0.82	4.63	0.56	0.165	4	3.79	0.92	4.80	0.41	0.268	1	3.89	0.88	4.72	0.50	0.215	3	
65. โรงเรียนดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ	3.84	0.90	4.68	0.57	0.217	2	3.81	0.99	4.75	0.43	0.250	4	3.82	0.95	4.72	0.50	0.233	2	
66. โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง	4.04	0.91	4.70	0.53	0.165	4	3.89	1.03	4.84	0.36	0.246	5	3.96	1.00	4.77	0.46	0.204	5	
67. โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และนำผลไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางานบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	3.97	0.72	4.66	0.55	0.174	3	3.81	0.91	4.79	0.40	0.257	2	3.89	0.83	4.72	0.49	0.215	3	
รวม	3.93	0.73	4.67	0.49	0.190		3.82	0.86	4.79	0.36	0.254		3.87	0.80	4.73	0.43	0.222		

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การประเมินทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการจำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านการเงิน																			
68. โรงเรียนดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	4.19	0.62	4.81	0.44	0.148	3	4.11	0.70	4.83	0.38	0.174	3	4.15	0.66	4.82	0.41	0.161	3	
69. โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.91	0.81	4.70	0.52	0.202	2	3.89	0.76	4.81	0.39	0.237	2	3.90	0.79	4.75	0.46	0.219	2	
70. โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะ ๆ	3.71	0.75	4.65	0.59	0.242	1	3.76	0.81	4.72	0.46	0.252	1	3.75	0.78	4.68	0.53	0.247	1	
รวม	3.95	0.60	4.72	0.45	0.195		3.92	0.67	4.78	0.37	0.220		3.93	0.63	4.75	0.41	0.207		
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์																			
71. โรงเรียนดำเนินการควบคุม กำกับ และติดตาม การใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา	3.79	0.83	4.63	0.56	0.222	3	3.81	0.98	4.80	0.41	0.259	3	3.80	0.90	4.71	0.50	0.240	3	
72. โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตาม ระยะเวลาที่กำหนด	3.74	0.81	4.63	0.62	0.240	1	3.69	0.93	4.70	0.51	0.272	2	3.71	0.87	4.66	0.57	0.256	2	

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การประเมินทรัพยากร ทางการศึกษา	ผู้บริหาร						ครู						เขตชนบท						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (ต่อ)																			
73. โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครูภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวาง แผนการจัดการและใช้วัสดุอุปกรณ์ครูภัณฑ์ใน ครั้งต่อไป	3.66	0.81	4.52	0.64	0.235	2	3.65	0.87	4.68	0.51	0.282	1	3.66	0.84	4.60	0.58	0.258	1	
รวม	3.73	0.73	4.60	0.55	0.232		3.72	0.87	4.72	0.45	0.271		3.72	0.80	4.66	0.50	0.251		
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่																			
74. โรงเรียนควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุด	3.89	0.77	4.71	0.49	0.212	3	3.85	0.85	4.84	0.36	0.257	3	3.87	0.81	4.77	0.44	0.235	3	
75. โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงาน ผลการประเมิน	3.63	0.90	4.63	0.57	0.277	2	3.72	0.89	4.82	0.43	0.294	2	3.67	0.89	4.72	0.51	0.286	2	
76. โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการ ประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้ มีประสิทธิภาพมากขึ้น	3.67	0.92	4.68	0.58	0.278	1	3.66	0.96	4.79	0.45	0.307	1	3.66	0.94	4.74	0.52	0.293	1	
รวม	3.73	0.78	4.68	0.51	0.255		3.75	0.85	4.82	0.39	0.286		3.73	0.81	4.75	0.46	0.270		

จากตารางที่ 19 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท ด้านการประเมินผล จำแนกตาม พบว่า

ทรัพยากรด้านบุคคล

สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ($\bar{X} = 3.96$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และนำผลไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางานบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X} = 3.89$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเหมือนในภาพรวม ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยรูปแบบที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.98$) ส่วนความเห็นของครูค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกเหมือนในภาพรวม รองลงมา คือ โรงเรียนจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = 3.82$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยรูปแบบที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.79$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = 4.74$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และนำผลไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางานบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X} = 4.72$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก และรองลงมา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเหมือนในภาพรวม และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยรูปแบบที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.63$) ส่วนความเห็นของครู ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกเหมือนในภาพรวม รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยรูปแบบที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.80$)

และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.75$)

ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวม 2 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และ 2) โรงเรียนดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ส่วนความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูแตกต่างกัน โดยความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเหมือนในภาพรวม ส่วนความคิดเห็นของครู มีความต้องการจำเป็น 2 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนดำเนินการนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยรูปแบบที่เหมาะสม 2) คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และนำผลไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางานบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทรัพยากรด้านการเงิน

สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกคือ โรงเรียนดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมาคือ โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ ($\bar{X} = 3.90$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงินและงบประมาณเป็นระยะๆ ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียน ดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ($\bar{X} = 4.82$) รองลงมาคือ โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ ($\bar{X} = 4.75$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะๆ ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ย

สูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงินโดยภาพรวม 2 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะๆ 2) โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ ส่วนความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงินตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์

สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนดำเนินการควบคุม กำกับ และติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 3.71$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 3.66$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกคือ โรงเรียนดำเนินการควบคุมกำกับและติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.66$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือโรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวม 2 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป 2) โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผล การใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ส่วนความต้องการจำเป็น ในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

สภาพปัจจุบันการประเมินผลทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้อาคารสถานที่และแหล่ง เรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 3.87$) รองลงมา คือ โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน ($\bar{X} = 3.67$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมิน ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X} = 3.66$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคาร สถานที่โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากทุกข้อ และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเหมือน ในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยรองลงมาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน คือ โรงเรียนจัดทำรายงาน การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผล การประเมินไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X} = 4.94$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนประเมินผล การใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน ($\bar{X} = 4.93$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมาคือโรงเรียน จัดทำ รายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X} = 4.94$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน ประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสรุปรายงานผลการประเมิน ($\bar{X} = 4.93$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สภาพที่พึงประสงค์การ ประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และ

พิจารณารายข้อพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยรองลงมาตามความคิดเห็นของครู คือ โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน ($\bar{X} = 4.93$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X} = 4.93$)

ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวม 2 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 2) โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน สำหรับความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำแนกตามสถานที่ตั้ง

การบริหาร ทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง						เขตชนบท						ภาพรวม				สภาพ ปัจจุบัน	สภาพ ที่พึง ประสงค์		
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์				ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	t	t
การวางแผน	4.12	0.42	4.91	0.19	0.193	3	3.95	0.63	4.74	0.35	0.198	3	4.04	0.54	4.831	0.29	0.196	3	4.30*	8.57*
การดำเนินการ	3.92	0.45	4.93	0.20	0.258	1	3.73	0.64	4.73	0.37	0.266	1	3.83	0.56	4.835	0.31	0.262	1	4.75*	9.57*
การประเมินผล	4.01	0.48	4.94	0.21	0.232	2	3.82	0.70	4.72	0.41	0.235	2	3.91	0.61	4.833	0.34	0.233	2	4.40*	9.41*
รวม	4.00	0.43	4.93	0.19	0.234		3.81	0.62	4.73	0.35	0.241		3.91	0.54	4.83	0.29	0.238		5.09*	9.96*

*p < .01

จากตารางที่ 20 สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมา คือ ด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 3.91$) และด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.83$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.835$) รองลงมา คือ ด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 4.833$) และด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.831$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยแตกต่างกัน โดยเขตเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 4.94$) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.93$) และด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.91$) ตามลำดับ และเขตชนบทมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.73$) และด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 4.72$) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยรวมและรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองมีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการดำเนินการ 2) ด้านการประเมินผล และ 3) ด้านการวางแผน โดยความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกันและเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวางแผน จำแนกตามสถานที่ตั้ง

การวางแผน ทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง						เขตชนบท						ภาพรวม				สภาพ ปัจจุบัน	สภาพ ที่พึง ประสงค์		
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		t	t
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ		
ด้านบุคคล	4.21	0.43	4.97	0.15	0.178	3	4.03	0.66	4.77	0.36	0.182	3	4.12	0.56	4.86	0.29	0.180	3	4.66*	10.07*
ด้านการเงิน	4.33	0.49	4.96	0.18	0.143	4	4.18	0.66	4.80	0.39	0.147	4	4.25	0.59	4.87	0.31	0.145	4	3.84*	7.69*
ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.94	0.59	4.83	0.37	0.224	2	3.81	0.75	4.69	0.47	0.228	2	3.88	0.68	4.76	0.42	0.226	2	2.73*	4.86*
ด้านอาคารสถานที่	3.96	0.55	4.90	0.24	0.236	1	3.79	0.73	4.72	0.41	0.245	1	3.87	0.65	4.81	0.34	0.240	1	3.83*	7.75*
รวม	4.12	0.42	4.91	0.19	0.193		3.95	0.63	4.74	0.35	0.198		4.04	0.54	4.83	0.29	0.196		4.30*	8.75*

*p < .01

จากตารางที่ 21 สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวางแผนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) พิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมา คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.12$) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.88$) และด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการวางแผนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของเขตเมือง คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.94$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวางแผนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมา คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.86$) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.81$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.76$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการวางแผนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยสูงสุดตามความคิดเห็นของเขตเมือง คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.97$)

ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ด้านการวางแผนโดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองมีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านวัสดุอุปกรณ์ 3) ด้านบุคคล และ 4) ด้านการเงิน โดยความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกัน และเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการดำเนินการ จำแนกตามสถานที่ตั้ง

การดำเนินการ ทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง						เขตชนบท						ภาพรวม				สภาพ ปัจจุบัน	สภาพ ที่พึง ประสงค์		
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		t	t
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ		
ด้านบุคคล	3.91	0.48	4.92	0.24	0.258	3	3.76	0.74	4.76	0.38	0.264	3	3.83	0.63	4.83	0.32	0.261	3	3.66*	7.38*
ด้านการเงิน	3.98	0.49	4.95	0.19	0.240	4	3.80	0.64	4.75	0.39	0.249	4	3.89	0.58	4.84	0.32	0.244	4	4.67*	9.27*
ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.87	0.57	4.93	0.23	0.272	1	3.67	0.67	4.71	0.43	0.281	1	3.77	0.63	4.81	0.36	0.276	1	4.47*	8.88*
ด้านอาคารสถานที่	3.92	0.49	4.95	0.22	0.262	2	3.71	0.70	4.72	0.40	0.271	2	3.81	0.61	4.83	0.34	0.266	2	4.79*	9.74*
รวม	3.92	0.45	4.93	0.20	0.258		3.73	0.64	4.73	0.37	0.266		3.83	0.56	4.83	0.31	0.262		4.75*	9.57*

*p < .01

จากตารางที่ 22 สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการดำเนินการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.89$) รองลงมา คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 3.83$) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 3.81$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.77$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยรองลงมา ตามความคิดเห็นของเขตเมืองที่แตกต่างจากเขตชนบทและภาพรวม คือ ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 3.92$) และด้านบุคคล ($\bar{X} = 3.91$) ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการดำเนินการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน ($\bar{X} = 4.84$) รองลงมา คือ ด้านบุคคลและด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.83$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.81$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย แตกต่างกัน คือ เขตเมืองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเงินและด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมา คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.93$) และด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.92$) ตามลำดับ ส่วนเขตชนบท มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมา คือ ด้านการเงิน ($\bar{X} = 4.75$) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.72$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.71$) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ด้านการดำเนินการโดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองมีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านวัสดุอุปกรณ์ 2) ด้านอาคารสถานที่ 3) ทรัพยากรด้านบุคคล และ 4) ทรัพยากรด้านการเงิน โดยความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกันและเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการประเมินผล จำแนกตามสถานที่ตั้ง

การประเมินผล ทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง						เขตชนบท						ภาพรวม				สภาพ ปัจจุบัน	สภาพ ที่พึง ประสงค์		
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		t	t
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ		
ด้านบุคคล	4.06	0.57	4.95	0.21	0.217	3	3.87	0.80	4.73	0.43	0.222	3	3.97	0.70	4.84	0.35	0.219	3	3.90*	8.97*
ด้านการเงิน	4.09	0.53	4.95	0.23	0.208	4	3.93	0.63	4.75	0.41	0.207	4	4.01	0.59	4.85	0.34	0.208	4	3.88*	8.33*
ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.94	0.56	4.93	0.26	0.250	2	3.72	0.80	4.66	0.50	0.251	2	3.83	0.70	4.79	0.42	0.251	2	4.52*	9.65*
ด้านอาคารสถานที่	3.91	0.52	4.94	0.26	0.262	1	3.73	0.81	4.75	0.46	0.270	1	3.82	0.69	4.84	0.38	0.266	1	3.62*	7.20*
รวม	4.01	0.48	4.94	0.21	0.232		3.82	0.70	4.72	0.41	0.235		3.91	0.61	4.83	0.34	0.233		4.40*	9.41*

*p < .01

จากตารางที่ 23 สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมา คือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 3.97$) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.83$) และด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 3.82$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามความคิดเห็นของเขตชนบท คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.72$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.85$) รองลงมา คือ ด้านบุคคล และด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.84$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.79$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบทพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย แตกต่างกัน คือเขตเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านบุคคลและด้านการเงิน ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.94$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.93$) ตามลำดับ ส่วนเขตชนบท มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเงินและด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมาคือ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.73$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.66$) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กรายด้านในเขตเมืองและชนบท ด้านการประเมินผลโดยรวม และรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กรายด้านในเขตเมืองมีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กรายด้านในเขตชนบท

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กรายด้าน โดยภาพรวมเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านวัสดุอุปกรณ์ 3) ด้านบุคคล และ 4) ด้านการเงิน โดยความต้องการจำเป็นในการประเมินผลทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กรายด้านในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกัน และเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวางแผน จำแนกตามสถานที่ตั้ง

การวางแผนทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง						เขตชนบท						ภาพรวม					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
ทรัพยากรด้านบุคคล																		
1. โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากร	4.12	0.61	4.96	0.22	0.203	2	3.91	0.85	4.72	0.50	0.207	2	4.02	0.74	4.84	0.40	0.205	2
2. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคล	4.29	0.60	4.96	0.21	0.156	5	4.11	0.83	4.77	0.46	0.159	6	4.20	0.73	4.86	0.37	0.158	5
3. โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบ อัตราค่าจ้างไว้ล่วงหน้า	<u>4.03</u>	0.96	4.96	0.24	0.229	1	<u>3.76</u>	1.09	<u>4.68</u>	0.56	0.246	1	<u>3.89</u>	1.04	<u>4.82</u>	0.45	0.237	1
4. โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ บุคลากร	4.22	0.61	<u>4.95</u>	0.22	0.174	4	4.02	0.85	4.73	0.48	0.177	4	4.12	0.75	4.84	0.39	0.176	4
5. โรงเรียนจัดการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน	<u>4.47</u>	0.60	4.98	0.17	0.115	6	4.29	0.84	4.80	0.43	0.117	6	<u>4.38</u>	0.73	4.89	0.34	0.116	6
6. โรงเรียนมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ	4.18	0.38	<u>5.00</u>	0.05	0.195	3	4.11	0.52	<u>4.91</u>	0.31	0.196	3	4.15	0.46	<u>4.95</u>	0.23	0.195	3
รวม	4.21	0.43	4.97	0.15	0.178		4.03	0.66	4.77	0.36	0.182		4.12	0.56	4.86	0.29	0.180	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การวางแผนทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง						เขตชนบท						ภาพรวม					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
ทรัพยากรด้านการเงิน																		
7. โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณ	4.28	0.58	4.97	0.16	0.161	3	4.09	0.82	4.77	0.46	0.166	2	4.19	0.72	4.87	0.36	0.163	2
8. โรงเรียนมีการวางแผนกำกับติดตามดูแลการ ใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์	4.28	0.67	4.97	0.18	0.163	2	4.13	0.80	4.79	0.46	0.162	3	4.20	0.74	4.88	0.36	0.162	3
9. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณ	4.50	0.57	4.98	0.16	0.106	5	4.39	0.84	4.84	0.40	0.102	5	4.45	0.72	4.91	0.31	0.104	5
10. โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการการ ใช้เงินและ งบประมาณในการจัดการศึกษา	<u>4.22</u>	0.69	<u>4.93</u>	0.27	0.169	1	<u>4.00</u>	0.92	<u>4.73</u>	0.50	0.183	1	<u>4.11</u>	0.82	4.83	0.42	0.176	1
11. โรงเรียนวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชี การเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตาม ระเบียบและเป็นปัจจุบัน	4.42	0.67	4.95	0.24	0.120	4	4.29	0.65	4.85	0.40	0.129	4	4.35	0.66	4.90	0.34	0.125	4
รวม	4.33	0.49	4.96	0.18	0.143		4.18	0.66	4.80	0.39	0.147		4.25	0.59	4.87	0.31	0.145	
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์																		
12. โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและ การใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อจัดการศึกษา	4.01	0.56	4.85	0.43	0.207	4	3.80	0.90	4.63	0.56	0.218	3	3.91	0.76	4.74	0.51	0.213	4

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การวางแผนทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง						เขตชนบท						ภาพรวม						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (ต่อ)																			
13. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษา	4.11	0.64	4.84	0.41	0.178	5	4.00	0.85	4.72	0.50	0.179	5	4.06	0.75	4.78	0.46	0.178	5	
14. โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับ วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้ เพื่อจัดการศึกษา	3.87	0.79	4.87	0.37	0.261	2	3.74	0.92	4.75	0.55	0.271	1	3.80	0.86	4.81	0.47	0.266	1	
15. โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์	3.83	0.72	4.83	0.42	0.262	1	3.64	0.86	4.60	0.66	0.262	2	3.73	0.80	4.71	0.57	0.262	2	
16. โรงเรียนมีการลงทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน	3.93	0.97	4.78	0.50	0.216	3	3.90	0.92	4.74	0.54	0.218	3	3.91	0.94	4.76	0.52	0.217	3	
รวม	3.94	0.59	4.83	0.37	0.224		3.81	0.75	4.69	0.47	0.228		3.88	0.68	4.76	0.42	0.226		
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่																			
17. โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหา พัฒนา และใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้	4.00	0.79	4.87	0.38	0.217	4	3.80	0.90	4.69	0.52	0.233	4	3.90	0.85	4.78	0.46	0.225	4	
18. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และ แหล่งเรียนรู้	4.13	0.54	4.94	0.22	0.196	5	4.01	0.82	4.79	0.42	0.195	5	4.07	0.69	4.87	0.35	0.195	5	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การวางแผนทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง						เขตชนบท						ภาพรวม					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ (ต่อ)																		
19. โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้ และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน	3.93	0.71	4.89	0.33	0.243	3	3.78	0.88	4.76	0.44	0.259	3	3.86	0.81	4.82	0.40	0.251	3
20. โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้ แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ	3.89	0.64	4.92	0.31	0.263	1	3.69	0.89	4.68	0.52	0.268	2	3.79	0.78	4.80	0.44	0.265	2
21. โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก	<u>3.88</u>	0.78	4.89	0.35	0.261	2	<u>3.68</u>	0.86	<u>4.68</u>	0.57	0.273	1	<u>3.78</u>	0.83	4.79	0.48	0.267	1
รวม	3.96	0.55	4.90	0.24	0.236		3.79	0.73	4.72	0.41	0.245		3.87	0.65	4.81	0.34	0.240	

จากตารางที่ 24 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหาร
ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวางแผน พบว่า

ทรัพยากรด้านบุคคล

สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดย
ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรก คือ โรงเรียนจัดการประชุมและจัดทำคำสั่ง
แต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้ง
คณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคล ($\bar{X} = 4.20$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ
โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็น
ของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่าสภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ย
สูงสุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม
ยกเว้นค่าเฉลี่ยรองลงมา ตามความเห็นของเขตชนบท คือ โรงเรียนมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้
ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ ($\bar{X} = 4.11$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้
ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดการประชุม
และจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.89$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด
คือ โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า ($\bar{X} = 4.82$) เมื่อพิจารณาตามความ
คิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบทพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลโดย
ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกัน
เหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ความคิดเห็นของเขตเมือง คือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูล
สารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากร ($\bar{X} = 4.95$)

ความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ

- 1) โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า
- 2) โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากร และ
- 3) โรงเรียนมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ ส่วนความต้องการจำเป็นในการ

วางแผนทรัพยากรด้านบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกันและเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านการเงิน

สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงิน งบประมาณ ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาคือ โรงเรียนวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.35$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการการเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านการเงินโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ย การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อยกเว้นรายข้อ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงิน งบประมาณตามความคิดเห็นของเขตเมือง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การวางแผนทรัพยากรด้านการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณ ($\bar{X} = 4.91$) รองลงมา คือ โรงเรียนวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.90$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการ การเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.83$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่าสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยรองลงมา ตามความคิดเห็นของเขตเมือง คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานการเงินและงบประมาณ ($\bar{X} = 4.97$)

ความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านการเงินโดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการการเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษา 2) โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณ และ 3) โรงเรียนมีการ

วางแผนกำกับติดตามดูแลการใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ส่วนความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกันและเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์

สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.91$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยรองลงมา ตามความคิดเห็นของเขตชนบท คือ โรงเรียนมีการลงทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.90$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.81$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.78$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.71$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกเหมือนในภาพรวม ส่วนค่าเฉลี่ยรองลงมา ตามความคิดเห็นของเขตเมือง คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.85$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการลงทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.78$) และค่าเฉลี่ยรองลงมา ตามความคิดเห็นของเขตชนบท คือ โรงเรียนมีการ

ลงทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.74$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เหมือนภาพรวม

ความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวม 2 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา 2) โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ส่วนความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กใน เขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกันและเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ย การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการ กำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหา พัฒนา และใช้อาคารสถานที่และ แหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.90$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขต เมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ โดยภาพรวมมี การปฏิบัติอยู่ในระดับมากและพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ และค่าเฉลี่ย สูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมา คือ โรงเรียนสำรวจข้อมูลความ ต้องการการใช้และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน ($\bar{X} = 4.82$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการ จัดหา พัฒนา และใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.78$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของ เขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดย ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่สุดทุกข้อ ตามความคิดเห็นของเขตเมืองค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเหมือนในภาพรวม ส่วนค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้ แหล่งเรียนรู้ภายนอก และ สถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.92$) ส่วนความคิดเห็นของเขตชนบท ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและค่าเฉลี่ย

รองลงมาเหมือนในภาพรวม และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก ($\bar{X} = 4.68$)

ความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก 2) โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกและสถานประกอบการ และ 3) โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน สำหรับความต้องการจำเป็นในการวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกันและเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการดำเนินการ จำแนกตามสถานที่ตั้ง

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง							เขตชนบท						ภาพรวม					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น			สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านบุคคล																			
22. โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงาน เกี่ยวกับบุคลากร ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	3.98	0.48	4.96	0.21	0.247	5	3.81	0.84	4.76	0.50	0.246	6	3.90	0.69	4.86	0.40	0.247	5	
23. โรงเรียนได้ประสานความร่วมมือ และเชิญ วิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ ความรู้แก่นักเรียน	3.80	0.61	4.95	0.26	0.300	3	3.68	0.92	4.79	0.51	0.301	3	3.74	0.79	4.87	0.41	0.301	3	
24. โรงเรียนสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อ สนับสนุนการจัดการศึกษา	3.66	0.83	4.94	0.28	0.351	1	3.46	0.93	4.70	0.57	0.357	1	3.56	0.88	4.82	0.46	0.354	1	
25. โรงเรียนได้รับจัดสรรอัตรากำลังตามเกณฑ์ที่ กำหนด	3.92	0.93	4.88	0.48	0.243	6	3.79	1.16	4.72	0.59	0.246	6	3.86	1.05	4.80	0.54	0.244	7	
26. โรงเรียนได้จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน อย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ ความสามารถ	3.67	0.82	4.86	0.48	0.323	2	3.56	1.07	4.75	0.51	0.334	2	3.62	0.96	4.80	0.50	0.329	2	
27. โรงเรียนจัดปฐมนิเทศบุคลากรที่ได้รับการ บรรจุและแต่งตั้งใหม่ให้รับทราบนโยบายและ การปฏิบัติงาน	3.90	0.88	4.88	0.38	0.250	4	3.67	1.16	4.66	0.68	0.268	4	3.79	1.04	4.77	0.56	0.259	4	

ตารางที่ 25 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง						เขตชนบท						ภาพรวม						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านบุคคล (ต่อ)																			
28. โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพให้แก่บุคลากรทุกคนด้วยรูปแบบและ วิธีการที่หลากหลาย	3.94	0.71	4.90	0.34	0.243	6	3.87	0.90	4.82	0.42	0.247	5	3.91	0.81	4.86	0.38	0.245	6	
29. โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้ พัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการ ปฏิบัติงาน	4.09	0.68	4.96	0.22	0.212	8	3.96	0.87	4.84	0.42	0.220	8	4.03	0.79	4.90	0.34	0.216	8	
30. โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ บุคลากรทุกคน	4.23	0.70	4.97	0.19	0.176	9	4.05	1.01	4.78	0.49	0.181	9	4.14	0.87	4.87	0.39	0.178	9	
รวม	3.91	0.48	4.92	0.24	0.258		3.76	0.74	4.76	0.38	0.264		3.83	0.63	4.83	0.32	0.261		
ทรัพยากรด้านการเงิน																			
31. โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงาน ด้านการเงินและงบประมาณไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน	4.20	0.67	4.96	0.22	0.182	8	3.98	0.85	4.75	0.47	0.191	7	4.09	0.77	4.85	0.38	0.186	7	
32. โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ ใน รูปแบบต่าง ๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน	3.64	0.93	4.94	0.26	0.357	2	3.41	1.09	4.65	0.72	0.366	2	3.52	1.02	4.80	0.56	0.361	2	
33. โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงินรายได้และระดม ทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัด การศึกษา	3.67	0.85	4.96	0.24	0.349	3	3.49	0.98	4.72	0.55	0.354	3	3.58	0.92	4.84	0.44	0.352	3	

ตารางที่ 25 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง						เขตชนบท						ภาพรวม					
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ
ทรัพยากรด้านการเงิน (ต่อ)																		
34. โรงเรียนประสานขอรับการสนับสนุน งบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	3.84	0.83	4.96	0.27	0.293	4	3.62	1.03	4.72	0.55	0.303	4	3.73	0.94	4.84	0.45	0.298	4
35. โรงเรียนประสานขอรับการสนับสนุน งบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด	3.99	0.78	4.95	0.28	0.241	6	3.80	0.92	4.74	0.49	0.246	5	3.90	0.86	4.84	0.42	0.243	6
36. โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณ จากรัฐอย่างเพียงพอ	3.35	0.91	4.93	0.36	0.469	1	3.03	1.09	4.69	0.57	0.545	1	3.19	1.02	4.81	0.49	0.505	1
37. โรงเรียนจัดสรรเงินและงบประมาณที่มีอยู่ เพื่อนำไปใช้ได้เพียงพอและตรงกับ ความต้องการในการจัดการศึกษา	3.96	0.72	4.94	0.25	0.249	5	3.82	0.93	4.73	0.48	0.238	6	3.89	0.84	4.84	0.40	0.244	5
38. โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณ อย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด	4.40	0.66	4.97	0.17	0.129	10	4.27	0.80	4.82	0.45	0.129	11	4.34	0.73	4.90	0.35	0.129	10
39. โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่าย เงินงบประมาณได้ตามระยะเวลาที่กำหนด	4.18	0.66	4.97	0.18	0.190	7	4.04	0.86	4.76	0.48	0.179	8	4.11	0.77	4.87	0.37	0.184	8
40. โรงเรียนใช้จ่ายเงินและงบประมาณได้ตรง ตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา	4.24	0.68	4.97	0.19	0.173	9	4.13	0.82	4.83	0.42	0.170	9	4.18	0.75	4.90	0.33	0.172	9
41. โรงเรียนมีระบบการดูแล เก็บรักษาเงินและ งบประมาณตามระเบียบการเงินและพัสดุ	4.41	0.61	4.87	0.38	0.103	11	4.21	0.68	4.80	0.42	0.141	10	4.31	0.65	4.84	0.40	0.121	11
รวม	3.98	0.49	4.95	0.19	0.240		3.80	0.64	4.74	0.40	0.249		3.89	0.58	4.84	0.32	0.244	

ตารางที่ 25 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง							เขตชนบท							ภาพรวม						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น			สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น			สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	PNI _{modified}	ลำดับ			
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์																					
42. โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงาน เกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	4.09	0.62	4.87	0.39	0.191	11	4.00	0.73	4.78	0.42	0.196	11	4.05	0.67	4.83	0.41	0.193	11			
43. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และขอรับการ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์จาก หน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้จัดการศึกษา	3.84	0.82	4.95	0.25	0.288	3	3.63	0.88	4.68	0.59	0.288	4	3.74	0.86	4.81	0.47	0.288	4			
44. โรงเรียนสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ร่วมกับกับโรงเรียนอื่นๆ	3.33	0.79	4.91	0.40	0.472	1	3.14	0.96	4.62	0.70	0.474	1	3.24	0.88	4.77	0.59	0.473	1			
45. โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาการ ผลิตสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์เพื่อ การจัดการศึกษา	3.89	0.74	4.95	0.25	0.273	5	3.64	0.93	4.66	0.58	0.282	5	3.76	0.85	4.81	0.47	0.277	5			
46. โรงเรียนจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อ นำไปใช้ในการจัดการศึกษา ได้อย่างเพียงพอกับ ความต้องการ	3.84	0.79	4.93	0.29	0.282	4	3.56	0.85	4.65	0.56	0.307	3	3.70	0.83	4.79	0.47	0.294	3			
47. โรงเรียนจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ได้ อย่างเหมาะสมและตรงกับความต้องการเพื่อใช้ จัดการศึกษา	3.90	0.74	4.94	0.26	0.267	7	3.70	0.88	4.72	0.54	0.275	6	3.80	0.82	4.83	0.43	0.271	7			

ตารางที่ 25 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง						เขตชนบท						ภาพรวม						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (ต่อ)																			
48. โรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์ ที่มีผู้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการจัดการศึกษา	4.01	0.64	4.96	0.22	0.238	8	3.85	0.91	4.78	0.49	0.239	9	3.93	0.79	4.87	0.39	0.238	8	
49. โรงเรียนดำเนินการจัดทำบันทึกข้อมูลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นปัจจุบัน	3.89	0.87	4.94	0.24	0.272	6	3.65	0.92	4.64	0.61	0.271	7	3.77	0.90	4.79	0.49	0.272	6	
50. โรงเรียนดูแล จัดเก็บและรักษา วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.97	0.67	4.86	0.40	0.224	9	3.81	0.85	4.75	0.52	0.248	8	3.89	0.77	4.80	0.47	0.235	9	
51. โรงเรียนปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.79	0.69	4.95	0.24	0.306	2	3.61	0.91	4.80	0.44	0.329	2	3.70	0.81	4.88	0.36	0.317	2	
52. โรงเรียนดำเนินการจำหน่ายครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน	4.08	0.83	4.95	0.27	0.213	10	3.86	0.84	4.73	0.49	0.224	10	3.97	0.84	4.84	0.41	0.219	10	
รวม	3.87	0.57	4.93	0.23	0.272		3.67	0.67	4.71	0.43	0.281		3.77	0.63	4.81	0.36	0.276		

ตารางที่ 25 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง							เขตชนบท							ภาพรวม						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น			สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น			สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ			
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่																					
53. โรงเรียนน่านโยบาย เป้าหมาย และแผนงาน เกี่ยวกับอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการ การปฏิบัติงาน	4.12	0.73	4.96	0.24	0.203	8	3.86	0.94	4.72	0.49	0.224	8	3.99	0.85	4.84	0.40	0.214	8			
54. โรงเรียนดำเนินการจัดหาอาคารเรียน อาคาร ประกอบและแหล่งเรียนรู้ภายในให้เพียงพอกับ ความต้องการเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา	3.95	0.71	4.95	0.26	0.253	6	3.70	0.95	4.75	0.51	0.284	5	3.83	0.85	4.85	0.41	0.268	6			
55. โรงเรียนนำแหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถาน ประกอบการเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษา	3.69	0.80	4.94	0.28	0.338	2	3.50	0.86	4.72	0.52	0.349	2	3.60	0.83	4.83	0.43	0.343	2			
56. โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษา ร่วมกับ โรงเรียนอื่น	3.52	0.87	4.92	0.36	0.399	1	3.30	0.93	4.61	0.67	0.399	1	3.41	0.90	4.77	0.56	0.399	1			
57. โรงเรียนจัดสภาพอาคารเรียน อาคาร ประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายในที่มีอยู่ได้ เหมาะสมกับความต้องการในการใช้	3.96	0.70	4.95	0.26	0.249	7	3.80	0.88	4.75	0.48	0.251	7	3.88	0.80	4.85	0.40	0.250	7			
58. โรงเรียนได้รับการจัดสรรอาคารสถานที่ตาม เกณฑ์ที่กำหนด	3.87	0.70	4.92	0.35	0.272	4	3.65	1.05	4.63	0.54	0.269	6	3.76	0.90	4.78	0.48	0.271	5			

ตารางที่ 25 (ต่อ)

การดำเนินการทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง						เขตชนบท						ภาพรวม						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ (ต่อ)																			
59. โรงเรียนใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ได้ อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและเกิด ประโยชน์อย่างสูงสุด	4.15	0.46	4.97	0.17	0.197	9	3.99	0.94	4.80	0.42	0.205	9	4.07	0.74	4.89	0.33	0.201	9	
60. โรงเรียนระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อ การจัดหาปรับปรุงซ่อมแซม และพัฒนาอาคาร สถานที่	3.80	0.76	4.95	0.27	0.303	3	3.59	0.93	4.71	0.53	0.314	3	3.69	0.85	4.83	0.44	0.308	3	
61. โรงเรียนดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมและ พัฒนาอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ให้อยู่ใน สภาพที่ดีเหมาะสมกับการใช้งาน	3.91	0.67	4.96	0.22	0.268	5	3.70	0.90	4.76	0.45	0.287	4	3.81	0.80	4.86	0.37	0.277	4	
62. โรงเรียนดำเนินการดูแล รักษาความปลอดภัย การใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่าง สม่ำเสมอ	4.25	0.56	4.97	0.18	0.169	10	4.09	0.82	4.78	0.43	0.169	10	4.17	0.71	4.88	0.34	0.169	10	
รวม	3.92	0.49	4.95	0.22	0.262		3.71	0.70	4.72	0.40	0.271		3.81	0.61	4.83	0.34	0.266		

จากตารางที่ 25 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหาร
ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการดำเนินการ พบว่า

ทรัพยากรด้านบุคคล

สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ย
การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจ
ให้แก่บุคลากรทุกคน ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมา คือ โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนา
ตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.03$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน สร้าง
เครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็น
ของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินการ ทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมี
การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ
โรงเรียนสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของเขต
ชนบทมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด
เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับ
มากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนา
ตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมาคือ โรงเรียนสร้างขวัญและ
กำลังใจให้แก่บุคลากรทุกคน ($\bar{X} = 4.87$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดปฐมนิเทศบุคลากรที่
ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งใหม่ให้รับทราบนโยบายและการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.77$) เมื่อพิจารณาตาม
ความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้าน
บุคคล โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ใน
ระดับมากที่สุดทุกข้อ ตามความคิดเห็นของเขตเมืองค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนสร้าง
ขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทุกคน ($\bar{X} = 4.97$) รองลงมา คือ โรงเรียนน่านโยบาย เป้าหมายและ
แผนงานเกี่ยวกับบุคลากรไปใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.96$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้
จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 4.86$)
ส่วนความคิดเห็นของเขตชนบทค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเหมือนในภาพรวม
และค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้แก่บุคลากรทุกคนด้วย
รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.82$)

ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ

1) โรงเรียนสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา 2) โรงเรียนได้จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ความสามารถ และ 3) โรงเรียนได้ประสานความร่วมมือ และเชิญวิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน ส่วนความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกัน และเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านการเงิน

สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีระบบการดูแลเก็บรักษาเงิน และงบประมาณตามระเบียบการเงินและพัสดุ ($\bar{X} = 4.31$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.19$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านการเงินโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และรายข้อ โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงินรายได้ ใน รูปแบบต่างๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงินรายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของเขตชนบท มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินการทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนใช้จ่ายเงินและงบประมาณได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 4.90$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงินรายได้ ในรูปแบบต่าง ๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.80$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ตามความคิดเห็นของเขตเมือง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ

โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณ อย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 4.97$) รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.97$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.93$) ส่วนความคิดเห็นของเขตชนบท ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเหมือนในภาพรวม

ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านการเงินโดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ 2) โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงินรายได้ในรูปแบบต่าง ๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน และ 3) โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงินรายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ส่วนความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกัน และเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์

สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียน สร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนน่านโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการจำหน่ายครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.97$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน สร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินการ ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียนสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกคือโรงเรียนปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมา คือ โรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และครุภัณฑ์ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์

อย่างสูงสุดในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.87$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน สร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.77$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบทพบว่าสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ตามความคิดเห็นของเขตเมือง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.96$) รองลงมา คือ โรงเรียนปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.95$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนดูแลจัดเก็บและรักษา วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.86$) ส่วนความคิดเห็นของเขตชนบท ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเหมือนในภาพรวม และค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.78$)

ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่น ๆ 2) โรงเรียนปรับปรุง ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และ 3) โรงเรียนจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษา ได้อย่างเพียงพอกับความต้องการ โดยความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบทเหมือนในภาพรวม ส่วนความต้องการจำเป็นของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง 2 ลำดับแรกเหมือนเขตชนบทและเหมือนในภาพรวม แต่ลำดับที่ 3 แตกต่าง คือ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์จากหน่วยงานต่างๆ นำไปใช้จัดการศึกษา

ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียนอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนดำเนินการดูแล รักษาความปลอดภัยการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมา คือ โรงเรียนใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสม ตรงตามความต้องการและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ($\bar{X} = 4.07$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน

สร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ ($\bar{X} = 3.41$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินการ ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนอื่น ๆ ตามความคิดเห็นของเขตชนบทมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกัน เหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและ เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ($\bar{X} = 4.89$) รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการดูแลรักษาความปลอดภัยการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.88$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ ($\bar{X} = 4.77$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวม 3 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ 2) โรงเรียนนำแหล่งเรียนรู้ภายนอกและสถานประกอบการเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษา และ 3) โรงเรียนระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการจัดหาปรับปรุงซ่อมแซม และพัฒนาอาคารสถานที่ สำหรับความต้องการจำเป็นในการดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกัน และ เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการประเมินผล จำแนกตามที่ตั้ง

การประเมินผลทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง						เขตชนบท						ภาพรวม						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านบุคคล																			
63. โรงเรียนจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.97	0.69	4.95	0.22	0.248	1	3.81	0.85	4.74	0.48	0.243	1	3.89	0.78	4.84	0.39	0.246	1	
64. โรงเรียนดำเนินการนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยรูปแบบที่เหมาะสม	4.05	0.71	4.94	0.29	0.221	3	3.89	0.88	4.72	0.50	0.215	3	3.97	0.80	4.83	0.42	0.218	3	
65. โรงเรียนดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ	4.04	0.75	4.96	0.22	0.226	2	3.82	0.95	4.72	0.50	0.233	2	3.93	0.86	4.84	0.41	0.230	2	
66. โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง	4.23	0.74	4.96	0.22	0.173	5	3.96	1.00	4.77	0.46	0.204	5	4.09	0.89	4.87	0.37	0.188	5	
67. โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และนำผลไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางานบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	4.05	0.61	4.94	0.25	0.220	4	3.89	0.83	4.72	0.49	0.215	3	3.97	0.73	4.83	0.40	0.217	4	
รวม	4.06	0.57	4.95	0.21	0.217		3.87	0.80	4.73	0.43	0.222		3.97	0.70	4.84	0.35	0.219		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

การประเมินทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง							เขตชนบท							ภาพรวม						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น			สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น			สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ			
ทรัพยากรด้านการเงิน																					
68. โรงเรียนดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	4.25	0.57	4.96	0.24	0.160	3	4.15	0.66	4.82	0.41	0.161	3	4.21	0.62	4.89	0.34	0.161	3			
69. โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ	4.07	0.60	4.95	0.24	0.215	2	3.90	0.79	4.75	0.46	0.219	2	3.99	0.71	4.85	0.38	0.217	2			
70. โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะ ๆ	3.95	0.61	4.94	0.25	0.251	1	3.75	0.78	4.68	0.53	0.247	1	3.85	0.71	4.81	0.43	0.249	1			
รวม	4.09	0.53	4.95	0.23	0.208		3.93	0.63	4.75	0.41	0.207		4.01	0.59	4.85	0.34	0.208				
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์																					
71. โรงเรียนดำเนินการควบคุม กำกับ และติดตาม การใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา	4.00	0.64	4.95	0.22	0.239	3	3.80	0.90	4.71	0.50	0.240	3	3.90	0.79	4.83	0.40	0.240	3			
72. โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	3.92	0.60	4.92	0.31	0.255	2	3.71	0.87	4.66	0.57	0.256	2	3.82	0.76	4.79	0.47	0.255	2			

ตารางที่ 26 (ต่อ)

การประเมินทรัพยากร ทางการศึกษา	เขตเมือง						เขตชนบท						ภาพรวม						
	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	$PNI_{modified}$	ลำดับ	
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (ต่อ)																			
73. โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครูภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวาง แผนการจัดการและใช้วัสดุอุปกรณ์ครูภัณฑ์ใน ครั้งต่อไป	3.92	0.65	4.93	0.28	0.257	1	3.66	0.84	4.60	0.58	0.258	1	3.79	0.76	4.76	0.49	0.258	1	
รวม	3.94	0.56	4.93	0.26	0.250		3.72	0.80	4.66	0.50	0.251		3.83	0.70	4.79	0.42	0.251		
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่																			
74. โรงเรียนควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุด	4.00	0.56	4.94	0.25	0.234	3	3.87	0.81	4.77	0.44	0.235	3	3.94	0.70	4.86	0.37	0.234	3	
75. โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงาน ผลการประเมิน	3.90	0.62	4.94	0.27	0.265	2	3.67	0.89	4.72	0.51	0.286	2	3.79	0.78	4.83	0.42	0.275	2	
76. โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการ ประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้ มีประสิทธิภาพมากขึ้น	3.83	0.62	4.93	0.30	0.288	1	3.66	0.94	4.74	0.52	0.293	1	3.75	0.80	4.83	0.43	0.290	1	
รวม	3.91	0.52	4.94	0.26	0.262		3.73	0.81	4.75	0.46	0.270		3.82	0.69	4.84	0.38	0.266		

จากตารางที่ 26 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหาร
ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการประเมินผล พบว่า

ทรัพยากรด้านบุคคล

สภาพปัจจุบันการประเมินผลทรัพยากรด้านบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ย
การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากร
แสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมา คือ โรงเรียน
จัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และนำผลไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางาน
บุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X} = 3.97$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดระบบการควบคุม
กำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็น
ของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลโดย
ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือน
ในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลของโรงเรียนประถม
ศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) เมื่อพิจารณารายข้อ
พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียน
ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากร
แสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมา คือ โรงเรียน
จัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = 4.84$) และ
ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนดำเนินการนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยรูปแบบที่เหมาะสม
($\bar{X} = 4.83$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์
การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคล โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และ
พิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก
รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลโดยภาพรวม 3 ลำดับ
แรก คือ 1) โรงเรียนจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร
2) โรงเรียนดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และ 3) โรงเรียน
ดำเนินการนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยรูปแบบที่เหมาะสม ส่วนความต้องการ
จำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขต

เมืองและชนบทไม่แตกต่างกันและเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านการเงิน

สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกคือ โรงเรียนดำเนินการควบคุมกำกับ ติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ($\bar{X} = 4.21$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ ($\bar{X} = 3.99$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือโรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะๆ ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ($\bar{X} = 4.89$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ ($\bar{X} = 4.85$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงิน และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะ ๆ ($\bar{X} = 4.81$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงินโดยภาพรวม 2 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะๆ 2) โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ ส่วนความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกัน และเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์

สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนดำเนินการควบคุมกำกับ และติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 3.82$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกคือโรงเรียนดำเนินการควบคุมกำกับและติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.83$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.79$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 4.76$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การประเมินผล การใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามความคิดเห็นของเขตเมือง คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.92$)

ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวม 2 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป 2) โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผล การใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ส่วนความต้องการจำเป็น

ในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกัน และเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมา คือ โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน ($\bar{X} = 3.79$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน จัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบทพบว่า สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก คือ โรงเรียนควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.86$) รองลงมา คือ โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน ($\bar{X} = 4.83$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน จัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X} = 4.83$) เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบทพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของเขตชนบท คือ โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน ($\bar{X} = 4.72$)

ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวม 2 ลำดับแรก คือ 1) โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 2) โรงเรียน

ประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสรุปรายงานผลการประเมิน ส่วนความต้องการจำเป็นในการประเมินผลทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกัน และเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

2.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท จากคำถาม ปลายเปิดในแบบสอบถาม มาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อ สรุปเป็นประเด็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค) ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดย จำแนกตาม กระบวนการบริหารทรัพยากรการศึกษาในแต่ละด้าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการบริหารทรัพยากรของ โรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	เขตเมือง					เขตชนบท				
	จำนวน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค	จำนวน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
ด้านการวางแผน										
มีการประชุมจัดทำคำสั่งกรมมอบหมายงานและ คณะกรรมการดำเนินงานอย่างชัดเจน	35	✓				33	✓			
มีการจัดวางตัวบุคคลหรือมอบหมายงานให้ตรง ตามความถนัดและความสามารถของบุคคลให้ เหมาะสมกับงาน	7		✓			5		✓		
การวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังในการ บริหารงานบุคคลไม่สามารถดำเนินการได้	5		✓			5		✓		
มีการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการใช้เงิน และมี แผนปฏิบัติการชัดเจน	9		✓			8		✓		
มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านการเงิน เจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุ อย่างชัดเจน	22	✓				20	✓			
มีการวางแผนจัดหาและใช้ทรัพยากรด้าน วัสดุอุปกรณ์ และใช้อย่างคุ้มค่า	13	✓				12	✓			
มีคำสั่งมอบหมายให้คณะกรรมการรับผิดชอบ ดูแล รักษา จัดหาวัสดุอุปกรณ์ อย่างชัดเจน	17	✓				15	✓			
มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานอาคาร สถานที่อย่างชัดเจน	18	✓				17	✓			
มีการสำรวจความต้องการการใช้อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ภายใน	6		✓			4		✓		

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	เขตเมือง					เขตชนบท				
	จำนวน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค	จำนวน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
มีคำสั่งแต่งตั้งการปฏิบัติหน้าที่ดูแลรักษาเว รยาม อาคารสถานที่ให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยตลอดเวลา	8	✓				8	✓			
ด้านการดำเนินการ										
มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานอยู่เสมอ ดำรงรักษาให้ปฏิบัติหน้าที่ให้นาน	22	✓				27	✓			
จัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ตรงตาม ความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล	7		✓			5		✓		
ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนาตนเองอย่าง สม่ำเสมอ พัฒนาบุคลากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิด ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอย่างสูงสุด	10	✓				10	✓			
บุคลากรไม่ครบชั้น จัดการเรียนการสอนแบบคละ ชั้น แบบรวมชั้นเรียน แบบบูรณาการหลักสูตร	11	✓				12	✓			
ใช้สื่อการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมช่วยสอน สื่อออนไลน์ สื่อรายการโทรทัศน์ครู	10			✓		15			✓	
ใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกัน วิทยากรภายนอก ชุมชนท้องถิ่น ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วย	7			✓		8			✓	
ขาดแคลนบุคลากร บุคลากรไม่เพียงพอ จำนวน บุคลากรไม่ครบชั้นเรียน	20		✓			26		✓		
บุคคลที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการ ทั้งปริมาณ และคุณภาพ	15		✓			15		✓		
ครูปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ไม่เต็มที่เนื่องจากภาระ งานมาก รับผิดชอบงานด้านอื่นมาก	10		✓			14		✓		
การบรรจุแต่งตั้ง / รับย้ายบุคลากรไม่ตรงกับควม ต้องการ/ความจำเป็นที่ขาดแคลน	5				✓	15				✓
เกณฑ์การจัดสรรยึดจำนวนนักเรียนเป็นหลัก ทำให้เกิดข้อจำกัด ไม่สามารถจัดหาหรือกำหนด ความต้องการบุคลากรได้จึงได้ครูไม่ตรงวิชาเอก ไม่ตรงตามความต้องการ	24				✓	27				✓
มีการดำเนินการเบิก - จ่ายเงินงบประมาณ จัดทำ บัญชีเป็นปัจจุบัน	17	✓				19	✓			
ระดมทุนจากภายนอก เช่น บริษัท หน่วยงานต่าง ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น งบสนับสนุนจาก ส.ส. คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน	29			✓		26			✓	
การจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ เช่น กิจกรรมวันเด็ก	17	✓				13	✓			
ใช้เงินงบประมาณที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์ สูงสุด ด้วยความประหยัดและใช้อย่างคุ้มค่า	13	✓				12	✓			

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	เขตเมือง					เขตชนบท				
	จำนวน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค	จำนวน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
ดำเนินการใช้เงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการอย่างถูกต้อง ครบถ้วน โปร่งใสและตรวจสอบได้	26	✓				24	✓			
ขาดแคลนงบประมาณในการบริหารจัดการ งบประมาณไม่เพียงพอในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	20		✓			28		✓		
การได้รับงบประมาณอย่างจำกัดทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้ ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนด	19				✓	22				✓
การจัดสรรและโอนเงินงบประมาณของรัฐมีความล่าช้ามาก ไม่ทันต่อความต้องการใช้	22				✓	22				✓
สภาพเศรษฐกิจ ชุมชนยากจน ระดมทรัพยากรด้านการเงินได้น้อย	3				✓	15				✓
ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด และเกิดความคุ้มค่า จัดให้พอเพียงแก่ความจำเป็นและการใช้งาน	19	✓				25	✓			
ขอรับการสนับสนุนสื่อ วัสดุอุปกรณ์จากครู ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีจิตศรัทธา หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ	24			✓		21			✓	
ดูแลบำรุง รักษา วัสดุอุปกรณ์ ให้ใช้งานได้ดี และยาวนานมากที่สุด คำนึงถึงประโยชน์ มีการบำรุงดูแลรักษาควบคู่กับการใช้งานเสมอ	10	✓				8	✓			
ใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ร่วมกันภายในโรงเรียน และใช้ร่วมกับโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือที่อยู่ใกล้เคียง	9			✓		8			✓	
ขาดงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์	26		✓			30		✓		
งบประมาณที่จำกัด ทำให้ไม่เพียงพอในการจัดหาอุปกรณ์การเรียนเพิ่มเติมได้ วัสดุอุปกรณ์บางอย่างใช้นานแล้ว ล้าสมัย	15				✓	18				✓
อุปกรณ์มีน้อย ขาดคุณภาพ ขาดสื่อและอุปกรณ์ที่ทันสมัย ขาดอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยี	7		✓			7		✓		
มีศูนย์กลางที่คอยให้คำแนะนำในการจัดทำสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่ตรงกับความต้องการของครูผู้สอน ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ-อุปกรณ์ต่างๆ ขึ้นมาใช้เอง	10			✓		8			✓	
นำวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว กลับมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ใหม่	4	✓				4	✓			
ระดมทุนจากภายนอกเข้ามาช่วยในการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่อยู่ตลอดเวลา	12			✓		12			✓	

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	เขตเมือง					เขตชนบท				
	จำนวน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค	จำนวน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
มีการปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มีความปลอดภัย อยู่เสมอ ซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ดี และใช้ได้อย่างปลอดภัย	15	✓				18	✓			
จัดอาคารสถานที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เพียงพอต่อ การใช้โดยใช้ให้เหมาะสมคุ้มค่ามากที่สุดและเกิด ประโยชน์อย่างเต็มที่	8	✓				7	✓			
พัฒนาทุกบริเวณภายในโรงเรียนให้เป็นแหล่ง เรียนรู้ เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อกิจกรรมต่างๆ และใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	6	✓				8	✓			
มีการดูแลรักษาความปลอดภัยการใช้อาคาร สถานที่ ให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยตลอดเวลา	6	✓				6	✓			
ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำงบประมาณและแรงงาน เข้ามาช่วยปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่	6			✓		6			✓	
ขาดงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซม การ จัดสรรงบประมาณด้านอาคารสถานที่มีน้อยมาก และไม่ได้งบประมาณตามความจำเป็น	22		✓			24		✓		
มีอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ และ อาคารประกอบ ไม่เพียงพอ มีสภาพเก่าแก่และ ชำรุดทรุดโทรมมาก	16		✓			20		✓		
ควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการดูแล บำรุง ปรับปรุงซ่อมแซม อาคารสถานที่ให้มั่นคงและ แข็งแรง เพียงพอต่อการใช้งาน	12				✓	10				✓
อาคารเรียน อาคารประกอบต่างๆ มีน้อยไม่ เพียงพอ ต้องอาศัยแหล่งเรียนรู้จากภายนอกเข้ามา ช่วยในการจัดการเรียนการสอน	6			✓		9			✓	
ต้นสังกัดควรให้ความสำคัญและพิจารณาถึงความ ต้องการและความจำเป็นด้านอาคารสถานที่ของ โรงเรียน ควรให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการ พิจารณาจัดสรรงบประมาณด้านอาคารสถานที่	2				✓	3				✓
ใช้อาคารสถานที่แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ร่วมกับ โรงเรียนอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียง	5			✓		5			✓	
ด้านการประเมินผล										
มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผล โดยเปิด โอกาสให้บุคลากรได้ร่วมแสดงความคิดเห็น	15	✓				15	✓			
การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็น รายบุคคลทำได้ไม่ต่อเนื่อง	6		✓			9		✓		

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	เขตเมือง					เขตชนบท				
	จำนวน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค	จำนวน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
ด้านการประเมินผล (ต่อ)										
มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ เป็นระยะและต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน	24	✓				26	✓			
มีการจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	2	✓				2	✓			
มีการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตาม แผน ตรงเวลา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	20	✓				25	✓			
มีการดูแลควบคุม กำกับ ติดตามการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอ	24	✓				24	✓			
มีการดูแล ควบคุม กำกับ ติดตามการใช้อาคาร สถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในอย่างสม่ำเสมอ	22	✓				20	✓			

จากตารางที่ 27 สภาพแวดล้อมของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติในเขตเมืองและชนบทพบว่าไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านอุปสรรคในการระดมทรัพยากร ผู้วิจัยได้นำข้อมูลสภาพแวดล้อมไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรของโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติในภาพรวม

2.3 สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติที่มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติที่มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา โดยสรุปแยกเป็นประเด็นตามกระบวนการบริหารทรัพยากรได้ดังนี้

สภาพการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษา

1. มีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ด้าน อย่างชัดเจน โดยมีการประชุมวางแผนร่วมกัน
2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ด้าน อย่างชัดเจน โดยการประชุมร่วมกันและมีคำสั่งชัดเจน แต่ด้วยการมีบุคลากรจำนวนจำกัด ดังนั้นในการปฏิบัติงานทุกงานบุคลากรทุกคนจึงมีส่วนร่วมในการปฏิบัติร่วมกัน
3. มีการวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า แต่ไม่สามารถดำเนินการได้
4. มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากรเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน จัดเก็บตามระบบโปรแกรม O-bec

5. มีการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน มอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัดและความต้องการ โดยการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เน้นให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดแบ่งงานกันและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ยึดความรับผิดชอบเป็นหลัก และให้ทุกคนมีส่วนร่วมและรับฟัง ภูหน้าที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครู

6. มีการสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้เงินและ งบประมาณในการจัดการศึกษา โดยใช้ฐานข้อมูลเดิมจากการดำเนินงาน/กิจกรรมและโครงการต่างๆ ที่ผ่านมา และจัดสรรตามลำดับความต้องการจำเป็น ดำเนินการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตามระเบียบเป็นปัจจุบัน โปร่งใส และตรวจสอบได้

7. มีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา โดยการสำรวจความต้องการจากครูและนักเรียนด้วยการพูดคุยสอบถามโดยตรง/ใช้แบบสำรวจ และใช้ฐานข้อมูลเดิมจากการดำเนินงาน/กิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่ผ่านมา

8. มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ มีการลงทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน โดยจัดเก็บเป็นเอกสารและจัดเก็บในระบบโปรแกรม M-Obec

9. มีการสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้และความเพียงพอของอาคารเรียนอาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน และมีการสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้ แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ โดยการสำรวจความต้องการจากครูและนักเรียนด้วยการพูดคุยสอบถามโดยตรง และใช้แบบสำรวจ

10. มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน จัดเก็บตามระบบ โปรแกรม B-Obec

สภาพการดำเนินการตามแผนทรัพยากรทางการศึกษา

1. มีการนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ด้านไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

2. มีประสานขอความร่วมมือในการเชิญวิทยากรภายนอก มาให้ความรู้แก่นักเรียน เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพอนามัย เจ้าหน้าที่ตำรวจ มาให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด เรื่องวินัยจราจร พระสงฆ์เข้ามาช่วยสอนเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ให้ความรู้ อบรมด้านคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา เข้ามาช่วยสอนจาก โครงการต้นกล้าอาชีพมีวิทยากรมาสอนวิชาชีพให้แก่นักเรียนและครูภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเข้ามาช่วยสอนในวิชาที่ครูขาดแคลนหรือไม่มีความถนัด เช่น สอนด้านดนตรี ด้านทักษะงาน

อาชีพในท้องถิ่น เช่น การทำไม้กวาด เป็นต้น

3. มีการสร้างเครือข่ายการใช้บุคลากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและชุมชน โดยโรงเรียนใดมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และความถนัดในด้านใดก็ให้ช่วยสอนในเรื่องนั้นๆ เป็นแกนนำ เป็นวิทยากรให้กับโรงเรียนต่างๆ ไปให้ความรู้กับชุมชน เช่น เรื่องอาชีพ เรื่องการออม มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน ใช้บุคลากรร่วมกัน ใช้ครูที่มีความสามารถเป็นวิทยากรแกนนำ

4. ด้วยจำนวนบุคลากรที่มีจำกัดตามเกณฑ์จำนวนนักเรียน บุคลากรไม่ครบชั้น จึงต้องจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและความถนัด โดยคำนึงถึงตามความต้องการของบุคลากรและการมีส่วนร่วมในการพิจารณาความต้องการร่วมกันบริหารจัดการชั้นเรียน โดยใช้วิธีการสอนแบบคละชั้นเป็นบางชั้น สอนรวมชั้นเรียนบ้าง สอนแบบบูรณาการ และสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม (ครูตู้)

5. มีการสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายตามความสนใจเช่น ศึกษาด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์หรือผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ทางเว็บไซต์ต่างๆ อบรมทางไกล จากสื่อรายการ โทรทัศน์ เช่น รายการโทรทัศน์ครู และตามที่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจัดขึ้นสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานภายในโรงเรียนและในโรงเรียนเครือข่าย

6. มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทุกคน ด้วยการให้เกียรติให้ความสำคัญเช่น ให้การ์ดวันเกิด พาไปศึกษาดูงาน ให้คำชมเชย ยกย่องให้รางวัลและประกาศเกียรติคุณ สร้างความตระหนักด้านความรับผิดชอบ ความสามัคคี อยู่แบบญาติพี่น้อง ให้ทุกคนมีความสุขในการทำงาน โดยทุกคนมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม

7. มีการดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ ในรูปแบบต่าง ๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน เช่น การขายอาหารกลางวัน(ขายขนมและน้ำดื่ม) การจัดกิจกรรมวันเด็ก การขายต้นไม้/ผักสวนครัว โดยบุคลากรและนักเรียนมีส่วนร่วม เป็นต้น

8. ดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษาเช่นจัดทอดผ้าป่าการศึกษาขอบริจาคโดยตรงเพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ โดยผู้บริหารต้องเข้าถึงชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานต้นสังกัด โดยจัดทำโครงการเสนอขอรับการสนับสนุนในกิจกรรม/โครงการตามขอบข่ายที่กำหนด

9. มีการจัดสรรเงินและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดไปใช้ให้ได้เพียงพอและตรงกับความต้องการของแต่ละงาน/กิจกรรม/โครงการ โดยมีการประชุมจัดสรรร่วมกันคำนึงถึงความสำคัญและ

ความจำเป็น นำข้อมูลจากการสรุปกิจกรรม/โครงการในปีที่ผ่านมา เป็นฐานข้อมูลในการพิจารณาการจัดสรร

10. ดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้อง และเป็นไปตามระเบียบทางราชการอย่างเคร่งครัด เน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้ การใช้จ่ายเงินและงบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ใช้ตามแผนและตามระยะเวลาที่กำหนด มีระบบการดูแล เก็บรักษาเงินและงบประมาณตามระเบียบการเงินและพัสดุ อย่างถูกต้องตรวจสอบได้

11. มีการประชาสัมพันธ์และขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์ จาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และ หน่วยงานต่างๆ นำไปใช้จัดการศึกษา โดยการประสานความร่วมมือและสานความสัมพันธ์ที่สื่ออย่างต่อเนื่อง มีหน่วยงานเอกชนหรือบริษัทเข้ามาสำรวจ จัดกิจกรรม และบริจาคให้โดยตรง จากความประทับใจที่มีต่อโรงเรียน

12. มีการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เพียงพอ และเหมาะสมกับความต้องการ ตามความจำเป็นในการใช้แต่ละกิจกรรม/โครงการ ส่งเสริมให้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการจัดการศึกษา ใช้ร่วมกันภายในโรงเรียนโดยจัดตารางการใช้ให้เหมาะสม มีการดำเนินการจัดทำบันทึกข้อมูลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นปัจจุบัน

13. มีการประสานขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนที่มีความพร้อม หรือโรงเรียนขนาดใหญ่ที่อยู่ใกล้เคียง เช่น วัสดุอุปกรณ์กีฬา สื่อ CAI คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ส่งเสริมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนวังไกลกังวล สื่อวีดิทัศน์รายการโทรทัศน์ครู

14. มีการสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์เพื่อจัดการศึกษา โดยการส่งครูเข้ารับการอบรมตามที่หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นๆ จัดขึ้น ศึกษาด้วยตนเองจากเอกสารตำรา จากการสืบค้นทางระบบออนไลน์

15. มีการดูแล จัดเก็บและรักษา วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และดำเนินการจำหน่ายครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน

16. มีการปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการนำวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ที่เก่าชำรุด หรือจำหน่ายแล้วกลับมาทำเป็นวัสดุอุปกรณ์ชิ้นใหม่ แล้วนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ เช่น บานหน้าต่างไม้เก่ามาแปรรูปเป็นโต๊ะวางของ นำเศษไม้มาทำเป็นชั้นวางหนังสือ เป็นต้น

17. ดำเนินการจัดหาอาคารเรียน อาคารประกอบและแหล่งเรียนรู้ภายในให้เพียงพอกับความต้องการเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาโดยมีการประสานขอความร่วมมือในการขอใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ โดยการนำนักเรียนออกไปศึกษายังแหล่งเรียนรู้ภายนอก

18. มีการสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา ร่วมกับกับ โรงเรียนอื่นๆ โดยเฉพาะการขอใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนที่มีความพร้อมที่อยู่ใกล้เคียง หรือโรงเรียนตีประจำตำบล เช่น ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นต้น และมีการให้บริการด้านอาคารสถานที่แก่ชุมชนในการจัดกิจกรรมต่างๆ

19. มีการระดมทุนจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อการจัดหาปรับปรุงซ่อมแซม และพัฒนาอาคารสถานที่ โดยมีบริษัทและหน่วยงานเอกชนเข้ามาสำรวจด้วยตนเอง แล้วสอบถามความต้องการ และดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซม จัดสร้างอาคารสถานที่ อาคารประกอบ แหล่งเรียนรู้ให้ตามความต้องการ

20. ดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในให้อยู่ในสภาพที่ดี ใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น งบประมาณอุดหนุนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จัดสภาพอาคารเรียนและแหล่งเรียนรู้ภายในที่มีอยู่ให้เหมาะสมกับความต้องการในการใช้ และใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

21. ประชาสัมพันธ์ เชิญชวนบริษัทหรือหน่วยงานภาคเอกชนที่ต้องการสร้างจิตอาสาให้เข้ามาเยี่ยมชม โรงเรียน จัดทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์โรงเรียน ได้รับความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ส่งนักศึกษาเข้ามาจัดกิจกรรมสร้างจิตสาธารณะ ปรับปรุงซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ และพัฒนาอาคารสถานที่/สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

22. มีการดำเนินการดูแลรักษาความปลอดภัยการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในอย่างสม่ำเสมอโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบมีคำสั่งเวรยามรักษาการณ์และอาศัยชุมชนเป็นรั้วให้ จากการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

สภาพการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา

1. มีการจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการประชุมชี้แจงรายงานผลการปฏิบัติงานอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง มีแผนการนิเทศ มีแบบบันทึกพฤติกรรมของครู นิเทศ ติดตามโดยผู้บริหาร คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายเพื่อนร่วมงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง มีการจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และนำผลไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางานบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยจัดทำทุกสัปดาห์เรียนและประชุมร่วมกันเพื่อรายงานผล

2. มีการดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่าง

ต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจัดซื้อจัดจ้าง และเอกสารบัญชีการเงิน-พัสดุ จัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน งบประมาณจัดทำรายงาน การประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงินและงบประมาณ เป็นระยะๆ

3. มีการดำเนินการควบคุม กำกับ และติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ ให้เกิด ประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา มีการจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ใน การจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด มีการนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้ เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป

4. มีการควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดมีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปราย งานผลการประเมิน มีการจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้ว นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปกลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

1. การวางแผนด้านบุคลากร จัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับงาน พิจารณาถึงความมีจิต วิญญาณของความเป็นครู สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ให้ความไว้วางใจ ความเป็นกันเอง ใช้ การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์พูดคุยโดยตรงและใช้คำพูดเชิงบวกส่งเสริมการมีส่วนร่วมประชุมร่วมกัน แลกเปลี่ยน ทำความเข้าใจ สร้างความตระหนัก บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ

2. การวางแผนด้านการเงินและงบประมาณ จัดสรรเงินที่มีอยู่ตามความต้องการจำเป็น ใช้ ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการ จัดการศึกษา

3. การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ สรรวจความต้องการและจัดทำระบบ ข้อมูลสารสนเทศให้พร้อมใช้ จัดสรรให้เหมาะสม

4. การใช้แผนงานเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน วางแผนตามสถานการณ์ จัดสรร ทรัพยากรปรับลด-เพิ่ม ตามความจำเป็นให้เหมาะสม

5. สร้างเครือข่ายการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน เครือข่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอก สถานประกอบการ

6. การระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากภายนอก โดยการเข้าถึงแหล่งทรัพยากร ศึกษา รายละเอียดการเข้าถึงแหล่งทรัพยากร สร้างศรัทธา ความไว้วางใจ และสานต่อความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อการประสานความร่วมมือในอนาคตต่อไป

7. ยึดแนวทางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด นำทรัพยากรกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) หรือแปรรูป (Recycle) แล้วนำกลับมาใช้ใหม่

8. นิเทศกำกับติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ด้วยรูปแบบวิธีการหลากหลาย ให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผล

9. จัดระบบควบคุม ดูแลกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้ถูกต้อง ตามระเบียบทางราชการ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ใช้อย่างประหยัด คุ่มค่า ดำเนินการควบคุมภายใน และพร้อมรับการตรวจสอบจากหน่วยงานต้นสังกัด

10. ควบคุมดูแลกำกับการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พัฒนาสภาพแวดล้อมภายในให้เป็นแหล่งเรียนรู้เอื้อต่อการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

1. ความขาดแคลนบุคลากรบุคลากรไม่ครบชั้นเนื่องจากเกณฑ์อัตราครูต่อจำนวนนักเรียน และบุคลากรย้ายเข้า-ออก บ่อย ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน การบรรจุ/แต่งตั้งบุคลากรล่าช้า ไม่ทันต่อความต้องการ ส่งผลทำให้การวางแผนบุคลากรยาก ต้องปรับตามสถานการณ์

2. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษา เนื่องจากหลักเกณฑ์ วิธีการจัดสรรตามจำนวนนักเรียน การจัดสรรและโอนเงินงบประมาณล่าช้า ไม่ทันต่อความต้องการ ในการใช้

3. ความขาดแคลนงบประมาณสำหรับการปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ อาคาร สถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน

4. โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมการสื่อสารไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้อุปกรณ์สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์

5. หลักเกณฑ์การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาตามจำนวนนักเรียนทำให้โรงเรียนได้รับการจัดสรรทรัพยากรไม่เพียงพอกับความความต้องการระดับทรัพยากรต่างๆจากภายนอกอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กที่จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ เพื่อที่จะนำข้อมูลไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการกำหนด จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพิ่มเติม อันจะนำไปสู่การกำหนด ร่างกลยุทธ์โดยใช้การวิเคราะห์ SWOT และนำข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรไปใช้ในการพัฒนากลยุทธ์ในส่วนที่เป็นกลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริง

ตอนที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

3.1 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

1. สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท จากข้อมูลทั้ง 3 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลการประเมินความต้องการจำเป็นจากแบบสอบถาม โดยกำหนดให้ประเด็นที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ที่มีค่ามากกว่าค่าดัชนี PNI_{modified} เหลือในแต่ละด้านเป็นค่าที่แสดงถึงความต้องการจำเป็นต้องพัฒนาเนื่องจาก เป็นจุดอ่อน และในกลุ่มประเด็นที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ที่มีค่าน้อยหรือเท่ากับค่าดัชนี PNI_{modified} เหลือ ซึ่งถือเป็นจุดแข็งของความต้องการจำเป็น การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท 2) ข้อมูลจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากคำถามปลายเปิดที่ได้มาจากแบบสอบถาม และ 3) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ดังรายละเอียดในตารางที่ 28-30 ตารางที่ 28 สรุปจุดแข็ง (S) จุดอ่อน (W) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
<p><u>ด้านการวางแผน</u></p> <p>1. มีการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน</p> <p>2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างชัดเจน</p> <p>3. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณอย่างชัดเจน</p> <p>4. มีการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน</p> <p>5. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน</p>	<p><u>ด้านการวางแผน</u></p> <p>1. การวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า ไม่สามารถปฏิบัติได้</p> <p>2. การกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากรไม่ชัดเจน</p> <p>3. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสม</p> <p>4. การสำรวจข้อมูลความต้องการการเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษาไม่เป็นปัจจุบัน</p> <p>5. การกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณไม่ครอบคลุม</p>

ตารางที่ 28 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
6. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างชัดเจน	<p>6. การวางแผนกำกับติดตามดูแลการใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p> <p>7. การสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p> <p>8. การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไม่เป็นระบบและไม่เป็นปัจจุบัน</p> <p>9. การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกไม่เป็นปัจจุบัน</p> <p>10. การสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ ดำเนินการไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นปัจจุบัน</p> <p>11. การสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p> <p>12. การได้รับจัดสรรทรัพยากรทั้ง 4 ด้านอย่างจำกัด ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้ การกำหนดแผนบริหารไว้ล่วงหน้าทำได้ยาก</p>
<p>ด้านการดำเนินการ</p> <p>1. มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทุกคน</p> <p>2. มีการสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน</p> <p>3. มีการดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด</p>	<p>ด้านการดำเนินการ</p> <p>1. จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ ไม่ครบชั้น</p> <p>2. บุคคลที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการทั้งปริมาณและคุณภาพ</p> <p>3. บุคลากรมีภาระงานที่ต้องสนองนโยบายมากเกินไปทำให้ปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ไม่เต็มเวลา</p>

ตารางที่ 28 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
<p>ด้านการดำเนินการ (ต่อ)</p> <p>4. มีระบบการดูแล เก็บรักษาเงินและงบประมาณตามระเบียบการเงินและพัสดุ</p> <p>5. มีการนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน</p> <p>6. มีการดำเนินการจำหน่ายครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน</p> <p>7. มีการดำเนินการดูแล รักษาความปลอดภัย การใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>8. มีการใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด</p>	<p>ด้านการดำเนินการ (ต่อ)</p> <p>4. การสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ยังไม่ได้ดำเนินการ เป็นรูปแบบชัดเจนและส่งเสริมการใช้เท่าที่ควร</p> <p>5. ไม่สามารถจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ความสามารถ เนื่องจากมีบุคลากรจำกัด</p> <p>6. การประสานความร่วมมือ และเชิญวิทยากร ภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน ดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง</p> <p>7. การได้รับจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐไม่เพียงพอ</p> <p>8. การจัดหาเงิน รายได้ ในรูปแบบต่าง ๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน ยังดำเนินการได้ไม่เพียงพอ</p> <p>9. การจัดหาเงินรายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ยังดำเนินการได้ไม่เพียงพอ</p> <p>10. การสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่น ๆ ไม่ได้ดำเนินการอย่างชัดเจน</p> <p>11. การปรับปรุง ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากขาดงบประมาณและการจัดสรรงบล่าช้า</p> <p>12. การประชาสัมพันธ์และขอรับการสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์จากหน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้จัดการศึกษา ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p>

ตารางที่ 28 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<p>ด้านการดำเนินการ (ต่อ)</p> <p>13. การสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียนอื่น ๆ ไม่ได้ดำเนินการอย่างชัดเจน</p> <p>14. โรงเรียนไม่ได้ประสานความร่วมมือในการขอใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษาเท่าที่ควร</p> <p>15. การระดมทุนจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อการจัดหาปรับปรุงซ่อมแซม และพัฒนาอาคารสถานที่ โรงเรียนยังดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง</p>
<p>ด้านการประเมินผล</p> <p>1. เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง</p> <p>2. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เป็นระยะและต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน</p> <p>3. มีการดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน</p> <p>4. มีการดำเนินการควบคุม กำกับ และติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา</p> <p>5. มีการควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด</p>	<p>ด้านการประเมินผล</p> <p>1. การจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p> <p>2. การดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ไม่ได้ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง</p> <p>3. การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงิน และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะ ๆ ดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง</p> <p>4. การนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหา และใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ในครั้งต่อไป ดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่องและไม่มีรูปแบบชัดเจน</p> <p>5. การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ในการจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด</p>

ตารางที่ 28 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<p>ด้านการประเมินผล (ต่อ)</p> <p>6.การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ยังไม่เป็นระบบหรือมีรูปแบบที่ชัดเจนและดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p> <p>7.การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้และสรุปรายงานผลการประเมินดำเนินการไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบชัดเจน</p>

ตารางที่ 29 สรุปจุดแข็ง (S) จุดอ่อน (W) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตชนบท

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
<p>ด้านการวางแผน</p> <p>1.มีการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน</p> <p>2.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างชัดเจน</p> <p>3.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณอย่างชัดเจน</p> <p>4.มีการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน</p> <p>5.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน</p> <p>6.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างชัดเจน</p>	<p>ด้านการวางแผน</p> <p>1. การวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้าไม่สามารถปฏิบัติได้</p> <p>2. การกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากรไม่ชัดเจน</p> <p>3. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสม</p> <p>4. การสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้เงินและงบประมาณในการจัดการศึกษาไม่เป็นปัจจุบัน</p> <p>5. การกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณไม่ครอบคลุม</p> <p>6. การวางแผนกำกับติดตามดูแลการใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p>

ตารางที่ 29 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<p>ด้านการวางแผน (ต่อ)</p> <p>7. การสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษาดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p> <p>8. การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไม่เป็นระบบและไม่เป็นปัจจุบัน</p> <p>9. การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกไม่เป็นปัจจุบัน</p> <p>10. การสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ ดำเนินการไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นปัจจุบัน</p> <p>11. การสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p> <p>12. การได้รับจัดสรรทรัพยากรทั้ง 4 ด้านอย่างจำกัดทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้ การกำหนดแผนบริหารไว้ล่วงหน้าทำได้ยาก</p>
<p>ด้านการดำเนินการ</p> <p>1. มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทุกคน</p> <p>2. มีการสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน</p> <p>3. มีการดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด</p> <p>4. มีระบบการดูแล เก็บรักษาเงินและงบประมาณตามระเบียบการเงินและพัสดุ</p>	<p>ด้านการดำเนินการ</p> <p>1. จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ ไม่ครบชั้น</p> <p>2. บุคคลที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการทั้งปริมาณและคุณภาพ</p> <p>3. บุคลากรมีการะงานที่ต้องสนองนโยบายมากเกินไปทำให้ปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ไม่เต็มเวลา</p> <p>4. การสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ยังไม่ได้ดำเนินการเป็นรูปแบบชัดเจนและส่งเสริมการใช้เท่าที่ควร</p>

ตารางที่ 29 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
<p>ด้านการดำเนินการ (ต่อ)</p> <p>5. มีการนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน</p> <p>6. มีการดำเนินการจำหน่ายครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน</p> <p>7. มีการดำเนินการดูแล รักษาความปลอดภัย การใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>8. มีการใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด</p>	<p>ด้านการดำเนินการ (ต่อ)</p> <p>5. ไม่สามารถจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ความสามารถ เนื่องจากมีบุคลากรจำกัด</p> <p>6. การประสานความร่วมมือ และเชิญวิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน ดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง</p> <p>7. การได้รับจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐไม่เพียงพอ</p> <p>8. การจัดหาเงิน รายได้ ในรูปแบบต่าง ๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน ยังดำเนินการได้ไม่เพียงพอ</p> <p>9. การจัดหาเงินรายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ยังดำเนินการได้ไม่เพียงพอ</p> <p>10. การสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่น ๆ ไม่ได้ดำเนินการอย่างชัดเจน</p> <p>11. การปรับปรุง ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากขาดงบประมาณและการจัดสรรงบล่าช้า</p> <p>12. การจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษา ไม่เพียงพอกับความ ต้องการ ทั้งปริมาณและคุณภาพ</p> <p>13. การสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียนอื่น ๆ ไม่ได้ดำเนินการอย่างชัดเจน</p>

ตารางที่ 29 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<p>ด้านการดำเนินการ (ต่อ)</p> <p>14. โรงเรียนไม่ได้ประสานความร่วมมือในการขอใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการเข้ามาช่วยในการจัดการศึกษาเท่าที่ควร</p> <p>15. การระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการจัดหาปรับปรุงซ่อมแซม และพัฒนาอาคารสถานที่ โรงเรียนยังดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง</p> <p>16. โรงเรียนมีอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องพิเศษ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายในไม่เพียงพอ</p> <p>17. อาคารสถานที่ที่มีสภาพเก่าแก่และชำรุดทรุดโทรมมาก ไม่สามารถซ่อมแซมได้</p> <p>18. ขาดงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน</p>
<p>ด้านการประเมินผล</p> <p>1. เปิดโอกาสให้นักวิชาการแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง</p> <p>2. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เป็นระยะและต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน</p> <p>3. มีการดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน</p> <p>4. มีการดำเนินการควบคุม กำกับ และติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา</p>	<p>ด้านการประเมินผล</p> <p>1. การจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p> <p>2. การดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรไม่ได้ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง</p> <p>3. การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะๆ ดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง</p>

ตารางที่ 29 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
<p>ด้านการประเมินผล (ต่อ)</p> <p>5. มีการควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้อาคาร สถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด</p>	<p>ด้านการประเมินผล (ต่อ)</p> <p>4. การนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดการ และใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป ดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง</p> <p>5. การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>6. การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคาร สถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น ยังไม่เป็นระบบหรือมี รูปแบบที่ชัดเจนและดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p> <p>7. การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และ แหล่งเรียนรู้และสรุปรายงานผลการประเมิน ดำเนินการไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบชัดเจน</p>

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท พบว่า

1. สภาพแวดล้อมภายในด้านการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถม ศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ไม่แตกต่างกัน

2. สภาพแวดล้อมภายในด้านการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถม ศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นส่วนที่เป็นจุดอ่อนที่มีมากกว่า คือ

1) การจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษา ไม่เพียงพอกับความต้องการ ทั้งปริมาณและคุณภาพ 2) โรงเรียนมีอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องพิเศษ ห้องปฏิบัติการต่างๆ อาคาร ประกอบและแหล่งเรียนรู้ภายในไม่เพียงพอ 3) อาคารสถานที่ที่มีสภาพเก่าแก่และชำรุดทรุดโทรมมาก ไม่สามารถซ่อมแซมได้ 4) ขาดงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคาร สถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน

3. สภาพแวดล้อมภายในด้านการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงได้สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยภาพรวม ดังแสดงในตารางที่ 30 ตารางที่ 30 สรุปจุดแข็ง (S) จุดอ่อน (W) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยภาพรวม

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
<p>ด้านการวางแผน</p> <p>1. มีการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน</p> <p>2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างชัดเจน</p> <p>3. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณอย่างชัดเจน</p> <p>4. มีการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน</p> <p>5. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน</p> <p>6. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างชัดเจน</p>	<p>ด้านการวางแผน</p> <p>1. การวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้าไม่สามารถปฏิบัติได้</p> <p>2. การกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากรไม่ชัดเจน</p> <p>3. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสม</p> <p>4. การสำรวจข้อมูลความต้องการการเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษาไม่เป็นปัจจุบัน</p> <p>5. การกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณไม่ครอบคลุม</p> <p>6. การวางแผนกำกับติดตามดูแลการใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p> <p>7. การสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p> <p>8. การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไม่เป็นระบบและไม่เป็นปัจจุบัน</p> <p>9. การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก</p>

ตารางที่ 30 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<p>ด้านการวางแผน (ต่อ)</p> <p>ไม่เป็นปัจจุบัน</p> <p>10. การสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ ดำเนินการไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นปัจจุบัน</p> <p>11. การสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p> <p>12. การได้รับจัดสรรทรัพยากรทั้ง 4 ด้านอย่างจำกัดทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้ การกำหนดแผนบริหารไว้ล่วงหน้าทำได้ยาก</p>
<p>ด้านการดำเนินการ</p> <p>1. มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทุกคน</p> <p>2. มีการสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน</p> <p>3. มีการดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด</p> <p>4. มีระบบการดูแล เก็บรักษาเงินและงบประมาณตามระเบียบการเงินและพัสดุ</p> <p>5. มีการนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน</p> <p>6. มีการดำเนินการจำหน่ายครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน</p>	<p>ด้านการดำเนินการ</p> <p>1. จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ ไม่ครบชั้น</p> <p>2. บุคคลที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการทั้งปริมาณและคุณภาพ</p> <p>3. ครูมีภาระงานที่ต้องสนองนโยบายมากเกินไป ทำให้ปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ไม่เต็มเวลา</p> <p>4. การสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษายังไม่ได้ดำเนินการเป็นรูปแบบชัดเจนและส่งเสริมการใช้เท่าที่ควร</p> <p>5. ไม่สามารถจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ความสามารถ เนื่องจากมีบุคลากรจำกัด</p> <p>6. การประสานความร่วมมือ และเชิญวิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน ดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง</p>

ตารางที่ 30 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
<p>ด้านการดำเนินการ (ต่อ)</p> <p>7. มีการดำเนินการดูแล รักษาความปลอดภัย การใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>8. มีการใช้อาคารสถานที่ต่างๆ ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด</p>	<p>ด้านการดำเนินการ (ต่อ)</p> <p>7. การได้รับจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐไม่เพียงพอ</p> <p>8. การจัดหาเงิน รายได้ ในรูปแบบต่างๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียนยังดำเนินการได้ไม่เพียงพอ</p> <p>9. การจัดหาเงินรายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ยังดำเนินการได้ไม่เพียงพอ</p> <p>10. การสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ ไม่ได้ดำเนินการอย่างชัดเจน</p> <p>11. การปรับปรุง ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากขาดงบประมาณและการจัดสรรงบล่าช้า</p> <p>12. การประชาสัมพันธ์และขอรับการสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์จากหน่วยงานต่างๆ นำไปใช้จัดการศึกษา ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p> <p>13. การจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษา ไม่เพียงพอกับความ ต้องการ ทั้งปริมาณและคุณภาพ</p> <p>14. การสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ ไม่ได้ดำเนินการอย่างชัดเจน</p> <p>15. โรงเรียนไม่ได้ประสานความร่วมมือในการขอใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษาเท่าที่ควร</p>

ตารางที่ 30 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<p>16.การระดมทุนจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อการ จัดหาปรับปรุงซ่อมแซม และพัฒนาอาคาร สถานที่ โรงเรียนยังดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง</p> <p>17. โรงเรียนมีอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องพิเศษ ห้องปฏิบัติการต่างๆ อาคารประกอบ และ แหล่งเรียนรู้ภายในไม่เพียงพอ</p> <p>18. อาคารสถานที่ที่มีสภาพเก่าแก่และชำรุดทรุดโทรมมาก ไม่สามารถซ่อมแซมได้</p> <p>19. ขาดงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และ แหล่งเรียนรู้ภายใน</p>
<p>ด้านการประเมินผล</p> <p>1.เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและ ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง</p> <p>2.มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ เป็นระยะและต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน</p> <p>3.มีการดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตามและ ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ อย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน</p> <p>4.มีการดำเนินการควบคุม กำกับ และติดตาม การใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ ต่อการจัดการศึกษา</p> <p>5.มีการควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้อาคาร สถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุด</p>	<p>ด้านการประเมินผล</p> <p>1.การจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p> <p>2.การดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากรไม่ได้ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง</p> <p>3.การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงิน และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุง แผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะๆ ดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง</p> <p>4.การนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหา และใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป ดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง</p> <p>5.การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาไม่เป็นไป</p>

ตารางที่ 30 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<p>ด้านการประเมินผล (ต่อ) ตามระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>6.การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ยังไม่เป็นระบบหรือมีรูปแบบที่ชัดเจนและดำเนินการไม่ต่อเนื่อง</p> <p>7.การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้และสรุปรายงานผลการประเมินดำเนินการไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบชัดเจน</p>

2. สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท จากข้อมูลทั้ง 2 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากคำถามปลายเปิดที่ได้มาจากแบบสอบถาม และ 2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อสรุปข้อมูลสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยที่เอื้อ เรียกว่า “โอกาส” (Opportunities) และปัจจัยที่เป็นอุปสรรค เรียกว่า “อุปสรรค” (Treats) ดังแสดงในตารางที่ 31-32

ตารางที่ 31 สรุปโอกาส (O) อุปสรรค (T) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง

โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
<p>ด้านการวางแผน</p> <p>1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และคณะกรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน</p>	<p>ด้านการวางแผน</p> <p>1. หลักเกณฑ์วิธีการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ซึ่งจัดสรรตามจำนวนนักเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับจัดสรรทรัพยากรดังกล่าวไม่เพียงพอ</p>

ตารางที่ 31 (ต่อ)

โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
<p>ด้านการวางแผน (ต่อ)</p> <p>2. มีระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับใช้จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบ สะดวกต่อการเรียกใช้งาน</p>	<p>ด้านการวางแผน (ต่อ)</p> <p>2. หลักเกณฑ์วิธีการจัดสรรเงินงบประมาณตามจำนวนนักเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับจัดสรรเงินงบประมาณไม่เพียงพอ มีจำนวนจำกัด ไม่สามารถใช้งบประมาณได้ตรงตามเป้าหมาย และมาตรฐานที่ควรจะเป็น</p> <p>3. นโยบายด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียนต้องปฏิบัติมีมากเกินไป ทำให้ครูปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ไม่เต็มที่ มีภาระงานมากขึ้นและต้องรับผิดชอบงานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>ด้านการดำเนินการ</p> <p>1. การมีส่วนร่วมของโรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมด้านบุคลากร</p> <p>2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำสื่อวัสดุและสื่อเทคโนโลยี</p> <p>3. ชุมชนมีทรัพยากรในท้องถิ่น ได้แก่ องค์ความรู้ของชุมชน โดยเฉพาะด้านอาชีพในท้องถิ่นและ ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น</p> <p>4. การมีส่วนร่วมของวิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสนับสนุนจัดการศึกษา</p> <p>5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชนให้การสนับสนุนเงินงบประมาณในการจัดการศึกษา</p> <p>6. การมีส่วนร่วมของโรงเรียนใกล้เคียงในท้องถิ่นหรือโรงเรียนที่มีความพร้อม เช่น โรงเรียนดีประจำตำบล ซึ่งมีความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์</p>	<p>ด้านการดำเนินการ</p> <p>1. กฎระเบียบหลักเกณฑ์การจัดสรรอัตรากำลังตามจำนวนนักเรียน ทำให้ได้รับการจัดสรรบุคลากร ไม่เพียงพอ</p> <p>2. กฎระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานการเงิน ทำให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างไม่คล่องตัว</p> <p>3. กฎระเบียบเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ทำให้โรงเรียนได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ และไม่สามารถขอรับการจัดสรรเพิ่มเติมได้</p> <p>4. กฎระเบียบเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานการจัดสรรอาคารสถานที่และสิ่งก่อสร้าง ทำให้โรงเรียนไม่สามารถขอรับการจัดสรรเพิ่มเติมได้</p> <p>5. ระบบการจัดสรรทรัพยากรทั้ง 4 ด้านมีความล่าช้า ไม่ทันต่อตามความต้องการ</p> <p>6. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตามคณะผู้บริหารระดับสูง</p>

ตารางที่ 31 (ต่อ)

โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
<p>ด้านการดำเนินการ (ต่อ)</p> <p>7. การมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ ในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยี</p> <p>8. การมีส่วนร่วมของโรงเรียนใกล้เคียงในท้องถิ่นหรือโรงเรียนที่มีความพร้อม เช่น โรงเรียนตีประจําตำบล ซึ่งมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้</p> <p>9. การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน บริษัทต่างๆ ที่เข้ามาสำรวจ เพื่อให้ในการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์และอาคารสถานที่</p> <p>10. โครงการจิตอาสาของภาคเอกชนและหน่วยงานต่างๆ ร่วมถึงสถาบันการศึกษาที่เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา</p> <p>11. มีโปรแกรมบทเรียนสำเร็จรูป สื่อการเรียนการสอนออนไลน์มากมายที่สามารถเลือกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาได้</p> <p>12. มีโครงการเรียนรู้ทางไกลผ่านดาวเทียม โรงเรียนวังไกลกังวล</p> <p>13. มีกฎหมายรองรับการให้ภาคเอกชน ชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร</p>	
<p>ด้านการประเมินผล</p> <p>1. มีเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่เป็นเครื่องมือในการกำกับติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร</p> <p>2. มีระบบการตรวจสอบภายในด้านการเงินและการควบคุมภายในจากหน่วยงานต้นสังกัด</p>	<p>ด้านการประเมินผล</p>

ตารางที่ 31 (ต่อ)

โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
<p><u>ด้านการประเมินผล (ต่อ)</u></p> <p>3. หน่วยงานต้นสังกัดมีระบบการติดตามประเมินผลใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ หรืออาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในที่เป็นรูปแบบชัดเจน</p>	

ตารางที่ 32 สรุปโอกาส (O) อุปสรรค (T) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตชนบท

โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
<p><u>ด้านการวางแผน</u></p> <p>1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และคณะกรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน</p> <p>2. มีระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับใช้จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบ สะดวกต่อการเรียกใช้งาน</p>	<p><u>ด้านการวางแผน</u></p> <p>1. หลักเกณฑ์วิธีการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ซึ่งจัดสรรตามจำนวนนักเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับจัดสรรทรัพยากรดังกล่าวไม่เพียงพอ</p> <p>2. หลักเกณฑ์วิธีการจัดสรรเงินงบประมาณตามจำนวนนักเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับจัดสรรเงินงบประมาณไม่เพียงพอ มีจำนวนจำกัดไม่สามารถใช้งบประมาณได้ตรงตามเป้าหมายและมาตรฐานที่ควรจะเป็น</p> <p>3. การบรรจุแต่งตั้ง / รับย้ายบุคลากรได้ไม่ตรงกับความต้องการ/ความจำเป็นและที่ขาดแคลน</p> <p>4. นโยบายด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียนต้องปฏิบัติมีมากเกินไป ทำให้ครูปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ไม่เต็มที่ มีภาระงานมากขึ้นและต้องรับผิดชอบงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง</p>

ตารางที่ 32 (ต่อ)

โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
<p>ด้านการดำเนินการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมของโรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมด้านบุคลากร 2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำสื่อวัสดุและสื่อเทคโนโลยี 3. ชุมชนมีทรัพยากรในท้องถิ่น ได้แก่ องค์ความรู้ของชุมชน โดยเฉพาะด้านอาชีพในท้องถิ่นและ ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น 4. การมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสนับสนุน จัดการศึกษา 5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชนให้การสนับสนุนเงินงบประมาณในการจัดการศึกษา 6. การมีส่วนร่วมของโรงเรียนใกล้เคียงในท้องถิ่นหรือโรงเรียนที่มีความพร้อม เช่น โรงเรียนดีประจำตำบล ซึ่งมีความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ 7. การมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ ในการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี 8. การมีส่วนร่วมของโรงเรียนใกล้เคียงในท้องถิ่นหรือโรงเรียนที่มีความพร้อม เช่น โรงเรียนดีประจำตำบล ซึ่งมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ 9. การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน บริษัทต่าง ๆ ที่เข้ามาสำรวจ เพื่อให้ในการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์และอาคารสถานที่ 	<p>ด้านการดำเนินการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่นค่อนข้างยากจน 2. โครงสร้างพื้นฐานการโทรคมนาคมไม่พร้อมทำให้การใช้ระบบสื่อสารด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ไม่คล่องตัว ไม่รวดเร็ว 3. ระบบการรับส่งสัญญาณภาพจากดาวเทียมติดขัด ไม่ชัดเจน 3. งบประมาณหลักเกณฑ์การจัดสรรอัตรากำลังตามจำนวนนักเรียน ทำให้ได้รับการจัดสรรบุคลากร ไม่เพียงพอ 4. งบประมาณเกี่ยวกับการบริหารงานการเงินทำให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างไม่คล่องตัว 5. งบประมาณเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ทำให้โรงเรียนได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ และไม่สามารถขอรับการจัดสรรเพิ่มเติมได้ 6. งบประมาณเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานการจัดสรรอาคารสถานที่และสิ่งก่อสร้าง ทำให้โรงเรียนไม่สามารถขอรับการจัดสรรเพิ่มเติมได้ 7. ระบบการจัดสรรทรัพยากรทั้ง 4 ด้านมีความล่าช้า ไม่ทันต่อตามความต้องการ

ตารางที่ 32 (ต่อ)

โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
<p>ด้านการดำเนินการ (ต่อ)</p> <p>10. โครงการจิตสาธารณะของภาคเอกชนและหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมถึงสถาบันการศึกษาที่เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา</p> <p>11. มีโปรแกรมบทเรียนสำเร็จรูป สื่อการเรียนการสอนออนไลน์มากมายที่สามารถเลือกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาได้</p> <p>12. มีโครงการเรียนรู้ทางไกลผ่านดาวเทียม โรงเรียนวังไกลกังวล</p> <p>13. มีกฎหมายรองรับการให้ภาคเอกชน ชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร</p>	
<p>ด้านการประเมินผล</p> <p>1. มีเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่เป็นเครื่องมือในการกำกับติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร</p> <p>2. มีระบบการตรวจสอบภายในด้านการเงินและการควบคุมภายในจากหน่วยงานต้นสังกัด</p> <p>3. หน่วยงานต้นสังกัดมีระบบการติดตามประเมินผลใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ หรืออาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในที่เป็นรูปแบบชัดเจน</p>	<p>ด้านการประเมินผล</p>

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท พบว่า

1. สภาพแวดล้อมภายนอกด้านการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกัน ยกเว้นส่วนที่เป็นอุปสรรคของโรงเรียนในเขตชนบทที่มีมากกว่า คือ การบรรจุแต่งตั้ง/รับย้ายบุคลากรได้ไม่ตรงกับความต้องการ/ความจำเป็นและที่ขาดแคลน

2. สภาพแวดล้อมภายนอกด้านการดำเนินกาทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาศึกษานาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกัน ยกเว้นส่วนที่เป็นอุปสรรคของโรงเรียนในเขตชนบทที่มีมากกว่า คือ 1) สภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่นค่อนข้างยากจน และ 2) โครงสร้างพื้นฐานการโทรคมนาคมไม่พร้อมทำให้การใช้ระบบสื่อสารด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ไม่คล่องตัว ไม่รวดเร็ว ระบบการรับส่งสัญญาณภาพจากดาวเทียม ดิจิทัล ไม่ชัดเจน

3. สภาพแวดล้อมภายนอกด้านการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาศึกษานาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงได้สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาศึกษานาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยภาพรวม ดังแสดงในตารางที่ 33 ตารางที่ 33 สรุปโอกาส (O) อุปสรรค (T) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาศึกษานาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยภาพรวม

โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
<p>ด้านการวางแผน</p> <p>1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และคณะกรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน</p> <p>2. มีระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับใช้จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบ สะดวกต่อการเรียกใช้งาน</p>	<p>ด้านการวางแผน</p> <p>1. หลักเกณฑ์วิธีการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ซึ่งจัดสรรตามจำนวนนักเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับจัดสรรทรัพยากรดังกล่าวไม่เพียงพอ</p> <p>2. หลักเกณฑ์วิธีการจัดสรรเงินงบประมาณตามจำนวนนักเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับจัดสรรเงินงบประมาณไม่เพียงพอ มีจำนวนจำกัด ไม่สามารถใช้งบประมาณได้ตรงตามเป้าหมายและมาตรฐานที่ควรจะเป็น</p> <p>3. การบรรจุแต่งตั้ง / รับย้ายบุคลากรได้ไม่ตรงกับความต้องการ/ความจำเป็นและที่ขาดแคลน</p> <p>4. นโยบายด้านต่างๆ ที่โรงเรียนต้องปฏิบัติมีมากเกินไป ทำให้ครูปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ไม่เต็มที่ มีภาระงานมากขึ้นและต้องรับผิดชอบงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง</p>

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
<p>ด้านการดำเนินการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีกฎหมายรองรับการให้ภาคเอกชน ชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร 2. การมีส่วนร่วมของโรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมด้านบุคลากร 3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ให้ความร่วมมือในการจัดอบรมพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดทำสื่อวัสดุและสื่อเทคโนโลยี 4. ชุมชนมีทรัพยากรในท้องถิ่น ได้แก่ องค์ความรู้ของชุมชน โดยเฉพาะด้านอาชีพ ในท้องถิ่นและ ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น 5. การมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการ สนับสนุน จัดการศึกษา 6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงาน ภาคเอกชนให้การสนับสนุนเงินงบประมาณ ในการจัดการศึกษา 7. การมีส่วนร่วมของโรงเรียนใกล้เคียงใน ท้องถิ่นหรือโรงเรียนที่มีความพร้อม เช่น โรงเรียนดีประจำตำบล ซึ่งมีความพร้อมด้าน วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ 8. การมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงาน ต่างๆ ในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยี 9. การมีส่วนร่วมของโรงเรียนใกล้เคียงใน ท้องถิ่นหรือโรงเรียนที่มีความพร้อม เช่น โรงเรียนดีประจำตำบล ซึ่งมีความพร้อมด้าน อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ 	<p>ด้านการดำเนินการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ชุมชนและ ท้องถิ่นค่อนข้างยากจน 2. โครงสร้างพื้นฐานการโทรคมนาคมไม่พร้อม ทำให้การใช้ระบบสื่อสารด้านเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ไม่คล่องตัว ไม่รวดเร็ว ระบบการรับส่งสัญญาณภาพจากดาวเทียม ติดขัด ไม่ชัดเจน 3. งบประมาณหลักเกณฑ์การจัดสรรอัตรากำลัง ตามจำนวนนักเรียน ทำให้ได้รับการจัดสรร บุคลากร ไม่เพียงพอ 4. งบประมาณเกี่ยวกับการบริหารงานการเงิน ทำให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณและการจัดซื้อ จัดจ้าง ไม่คล่องตัว 5. งบประมาณเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ทำให้โรงเรียนได้รับการ จัดสรร ไม่เพียงพอ และไม่สามารถขอรับการ จัดสรรเพิ่มเติมได้ 6. งบประมาณเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานการ จัดสรรอาคารสถานที่และสิ่งก่อสร้าง ทำให้ โรงเรียนไม่สามารถขอรับการ จัดสรรเพิ่มเติมได้ 7. ระบบการจัดสรรทรัพยากรทั้ง 4 ด้าน มีความล่าช้า ไม่ทันต่อตามความต้องการ 8. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย เมื่อมีการ เปลี่ยนแปลงตามคณะผู้บริหารระดับสูง

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
10. การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน บริษัทต่างๆ ที่เข้ามาสำรวจ เพื่อให้ในการสนับสนุนด้าน วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์และอาคารสถานที่ 11. โครงการจิตสาธารณะของภาคเอกชนและหน่วยงานต่างๆ รวมถึงสถาบันการศึกษาที่เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา 12. มีโปรแกรมบทเรียนสำเร็จรูป สื่อการเรียน การสอนออนไลน์มากมายที่สามารถเลือกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาได้ 13. มีโครงการเรียนรู้ทางไกลผ่านดาวเทียม โรงเรียนวังไกลกังวล	
ด้านการประเมินผล 1. มีเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่เป็นเครื่องมือในการกำกับติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร 2. มีระบบการตรวจสอบภายในด้านการเงินและการควบคุมภายในจากหน่วยงานต้นสังกัด 3. หน่วยงานต้นสังกัดมีระบบการติดตามประเมินผลใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ หรืออาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ภายในที่เป็นรูปแบบชัดเจน	ด้านการประเมินผล

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสรุปแยกตาม กระบวนการบริหาร ได้ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมด้านการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกัน 2) สภาพแวดล้อมด้านการดำเนินการ ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในส่วนของโอกาสด้านเศรษฐกิจที่เขตเมืองมีความคล่องตัวในการระดมทุน มากกว่า 3) สภาพแวดล้อมด้านการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติในเขตเมืองและชนบทไม่แตกต่างกัน

3.2 ร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตเมืองและชนบท

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากร
ทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลความ
ต้องการจำเป็น และข้อมูลสภาพแวดล้อมของการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทซึ่งไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลไปใช้เพื่อกำหนด
ร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในภาพรวม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT ดังนี้
ตารางที่ 34 การจัดทำ SWOT Matrix ด้านการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษา

จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (WO)
1. การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ครุภัณฑ์ไม่เป็นระบบและไม่เป็นปัจจุบัน 2. การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก ไม่เป็นปัจจุบัน 3. การสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง 4. การสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้ แหล่งเรียนรู้ภายนอกและสถานประกอบการ ดำเนินการไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นปัจจุบัน 5. การสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้และ ความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง	1. มีระบบการจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศที่เป็น โปรแกรม สำเร็จรูปสำหรับใช้จัดเก็บข้อมูล สารสนเทศให้เป็นระบบ สะดวกต่อ การเรียกใช้งาน	-พัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศเพื่อการ วางแผนที่ดี
จุดอ่อน (W)	อุปสรรค (T)	กลยุทธ์ (WT)
1. การวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ ล่วงหน้าไม่สามารถปฏิบัติได้ 2. การกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและ แผนงานเกี่ยวกับบุคลากรไม่ชัดเจน 3. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติ ตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และ ความต้องการ ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสม	1. การบรรจุแต่งตั้ง / รับย้าย บุคลากรได้ไม่ตรงกับความต้องการ/ ความจำเป็นและที่ขาดแคลน 2. นโยบายด้านต่างๆ ที่โรงเรียนต้อง ปฏิบัติมีมากเกินไป ทำให้ครูปฏิบัติ หน้าที่การสอนได้ไม่เต็มที่ มีภาระ งานมากขึ้นและต้องรับผิดชอบงาน ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	- พัฒนาระบบ การวางแผนบุคลากร

ตารางที่ 34 (ต่อ)

จุดอ่อน (W)	อุปสรรค (T)	กลยุทธ์ (WT)
1. การสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้เงินและงบประมาณในการจัดการศึกษาไม่เป็นปัจจุบัน 2. การกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณไม่ครอบคลุม 3. การวางแผนกำกับติดตามดูแลการใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง	- หลักเกณฑ์วิธีการจัดสรรเงินงบประมาณตามจำนวนนักเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับจัดสรรเงินงบประมาณไม่เพียงพอ มีจำนวนจำกัด ไม่สามารถใช้งบประมาณได้ตรงตามเป้าหมายและมาตรฐานที่ควรจะเป็น	- พัฒนาระบบการวางแผนด้านการเงิน
จุดอ่อน (W)	อุปสรรค (T)	กลยุทธ์ (WT)
- การได้รับจัดสรรทรัพยากรทั้ง 4 ด้านอย่างจำกัดทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้ การกำหนดแผนบริหารไว้ล่วงหน้าทำได้ยาก	- หลักเกณฑ์วิธีการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ด้านซึ่งจัดสรรตามจำนวนนักเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับจัดสรรทรัพยากรดังกล่าวไม่เพียงพอ	- ปรับทิศทางการวางแผนตามสถานการณ์

ตารางที่ 35 การจัดทำ SWOT Matrix ด้านการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษา

จุดแข็ง (S)	อุปสรรค (T)	กลยุทธ์ (ST)
1. มีการดำเนินการดูแล รักษาความปลอดภัยการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ 2. มีการใช้อาคารสถานที่ต่างๆ ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด	- กฎระเบียบเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานการจัดสรรอาคารสถานที่ สิ่งก่อสร้าง และแหล่งเรียนรู้ภายใน ทำให้โรงเรียนไม่สามารถขอรับการจัดสรรเพิ่มเติมได้	- ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน
จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (WO)
1. จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ ไม่ครบชั้น 2. บุคลากรที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการทั้งปริมาณและคุณภาพ 3. การสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษายังไม่ได้ดำเนินการเป็นรูปแบบชัดเจนและส่งเสริมการใช้เท่าที่ควร	1. การมีส่วนร่วมของโรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมด้านบุคลากร 2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรเพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษา	- สร้างเครือข่ายการใช้บุคลากรร่วมกัน

ตารางที่ 35 (ต่อ)

จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (WO)
<p>4.ไม่สามารถจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ความสามารถ</p> <p>5.การประสานความร่วมมือ และเชิญวิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน ดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง</p>	<p>3. ชุมชนมีทรัพยากรในท้องถิ่น ได้แก่ องค์ความรู้ของชุมชน โดยเฉพาะด้านอาชีพในท้องถิ่นและด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น</p> <p>4. การมีส่วนร่วมของวิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสนับสนุนจัดการศึกษา</p>	
<p>1. การสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ ไม่ได้ดำเนินการอย่างชัดเจน</p> <p>2.การจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษา ไม่เพียงพอกับความต้องการ</p> <p>3.วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพ</p>	<p>1. การมีส่วนร่วมของโรงเรียนใกล้เคียงหรือโรงเรียนที่มีความพร้อม เช่น โรงเรียนดีประจำตำบล ซึ่งมีความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์</p> <p>2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำสื่อวัสดุและสื่อเทคโนโลยี</p> <p>3. มีโปรแกรมบทเรียนสำเร็จรูป สื่อการสอนออนไลน์มากมายที่สามารถเลือกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาได้</p> <p>4. มีโครงการเรียนรู้ทางไกลผ่านดาวเทียม โรงเรียนวังไกลกังวล</p>	<p>- สร้างเครือข่ายการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกัน</p>
<p>1.โรงเรียนมีอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องพิเศษ ห้องปฏิบัติการต่างๆ อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายในไม่เพียงพอ</p> <p>2.การสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษา ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ ไม่ได้ดำเนินการอย่างชัดเจน</p> <p>3.โรงเรียนไม่ได้ประสานความร่วมมือในการขอใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษาเท่าที่ควร</p>	<p>1. การมีส่วนร่วมของโรงเรียนใกล้เคียงในท้องถิ่นหรือโรงเรียนที่มีความพร้อม เช่น โรงเรียนดีประจำตำบล ซึ่งมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน</p> <p>2.ชุมชนท้องถิ่นมีแหล่งเรียนรู้และสถานประกอบการ ที่เป็นประโยชน์และเอื้อต่อการจัดการศึกษา</p>	<p>- สร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ร่วมกัน</p>

ตารางที่ 35 (ต่อ)

จุดอ่อน (W)	อุปสรรค (T)	กลยุทธ์ (WT)
<p>1. การได้รับจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐไม่เพียงพอ</p> <p>2. การจัดหาเงินรายได้ ในรูปแบบต่างๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน ยังดำเนินการได้ไม่เพียงพอ</p> <p>3. การจัดหาเงินรายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ยังดำเนินการได้ไม่เพียงพอ</p> <p>4. ขาดงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมพัฒนาอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน</p> <p>5. การระดมทุนจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อการจัดหาปรับปรุงซ่อมแซม และพัฒนาอาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียนยังดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง</p>	<p>1. มีกฎหมายรองรับการให้ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร</p> <p>2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชนให้การสนับสนุนเงินงบประมาณในการจัดการศึกษา</p> <p>3. การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน บริษัทต่างๆ ที่เข้ามาสำรวจ เพื่อให้ในการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน</p>	<p>- ระดมทรัพยากรทางการศึกษา</p>
<p>- การปรับปรุง ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้น โรงเรียนดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่องเนื่องจากขาดงบประมาณ และมีการจัดสรรงบล่าช้า</p>	<p>- ภาวะเบียดเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ทำให้โรงเรียนได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ และไม่สามารถขอรับการจัดสรรเพิ่มเติมได้</p>	<p>- ริเริ่มเกิด วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์</p>

ตารางที่ 36 การจัดทำ SWOT Matrix ด้านการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา

จุดแข็ง (S)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (SO)
<p>1. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เป็นระยะและต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน</p> <p>2. มีการดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน</p>	<p>- มีระบบการตรวจสอบภายในด้านการเงินและการควบคุมภายในจากหน่วยงานต้นสังกัด</p>	<p>- พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้เงินและงบประมาณ</p>

ตารางที่ 36 (ต่อ)

จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (WO)
1.การจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง 2.การดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ดำเนินการได้ไม่ ต่อเนื่อง	- มีเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่เป็น เครื่องมือในการกำกับติดตามการ ปฏิบัติงานของบุคลากร	- พัฒนาระบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงาน ของบุคลากร
จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (WO)
1. การจัดทำรายงานการประเมินผล การใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ในการจัด การศึกษาไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด 2. การนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการ จัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ครูภัณฑ์ในครั้งต่อไป ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง 3. การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และ แหล่งเรียนรู้และสรุปรายงานผลการประเมิน ดำเนินการไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบชัดเจน 4. การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการ ประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ยังไม่เป็นระบบหรือ มีรูปแบบที่ชัดเจนและดำเนินการไม่ต่อเนื่อง	- หน่วยงานต้นสังกัดมีระบบการ ติดตาม ประเมินผลใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ อาคารสถานที่และแหล่ง เรียนรู้ภายในที่เป็นรูปแบบชัดเจน	- พัฒนาระบบ การประเมินผล การใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ภายใน

ผลการวิเคราะห์ SWOT ได้ร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยภาพรวม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกลยุทธ์รอง แยก ตามกระบวนการบริหารทรัพยากร 3 ด้าน ได้แก่ 1)กลยุทธ์ด้านการวางแผน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 2)กลยุทธ์ด้านการดำเนินการ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ และ 3)กลยุทธ์ด้านการประเมินผล ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ซึ่งสามารถจัดกลุ่มเป็นกลยุทธ์หลักได้ 5 กลยุทธ์ แยกตามกระบวนการบริหารทรัพยากร 3 ด้าน และเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น ได้แก่ 1) กลยุทธ์ด้านการดำเนินการ ประกอบด้วย

3 กลยุทธ์หลัก 2) กลยุทธ์ด้านการประเมินผล ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์หลัก และ 3) กลยุทธ์ด้านการวางแผน ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์หลัก

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากประเด็นความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ที่ไม่แตกต่างกันและมีความสอดคล้องเป็นไปในลักษณะเดียวกัน มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดร่างกลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ และวิเคราะห์สรุปเนื้อหาจัดกลุ่มเป็นกลยุทธ์รองและกลยุทธ์หลัก ได้ดังตารางที่ 37

ตารางที่ 37 กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยภาพรวม จากประเด็นความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากร

กลยุทธ์ด้านการดำเนินการ	ประเด็นความต้องการจำเป็น	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ	กลยุทธ์รอง
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์	1.การสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ 2.การปรับปรุง ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3.การจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษา ได้อย่างเพียงพอกับความต้องการ	1.สร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ 2.ปรับปรุง ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3.จัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษา ได้อย่างเพียงพอกับความต้องการ	-สร้างเครือข่ายการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกัน -ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อย่างคุ้มค่า
ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่	1.การสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ 2.การนำแหล่งเรียนรู้ภายนอกและสถานประกอบการเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษา 3.การระดมทุนจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อการจัดหาปรับปรุงซ่อมแซมและพัฒนาอาคารสถานที่	1.สร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ 2.นำแหล่งเรียนรู้ภายนอกและสถานประกอบการเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษา 3.ระดมทุนจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อการจัดหาปรับปรุงซ่อมแซมและพัฒนาอาคารสถานที่	-สร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ ร่วมกัน -ส่งเสริมการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ อย่างคุ้มค่า

ตารางที่ 37 (ต่อ)

กลยุทธ์ด้านการดำเนินการ	ประเด็นความต้องการจำเป็น	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ	กลยุทธ์รอง
ทรัพยากรด้านบุคคล	1.การสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษานำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา 2.การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอกและตามความรู้ความสามารถ 3.การประสานความร่วมมือและเชิญวิทยากรภายนอก คุรุภูมิ ปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน	1.สร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา 2.จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอกและตามความรู้ความสามารถ 3.ประสานความร่วมมือและเชิญวิทยากรภายนอก คุรุภูมิ ปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน	-สร้างเครือข่ายการใช้บุคลากร ร่วมกัน
ทรัพยากรด้านการเงิน	1.การได้รับการจัดสรรเงิน งบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ 2.การดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ในรูปแบบต่างๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน 3.การดำเนินการจัดหาเงิน รายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา	1.ขอรับการจัดสรรเงิน งบประมาณจากรัฐให้เพียงพอ 2.ดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ในรูปแบบต่างๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน 3.ดำเนินการจัดหาเงินรายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา	-ระดมทรัพยากรด้านการเงิน
ด้านการประเมินผล ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่	1.การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 2.การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน	1.จัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 2.ประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน	-พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้

ตารางที่ (ต่อ)

กลยุทธ์ด้านการดำเนินการ	ประเด็นความต้องการจำเป็น	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ	กลยุทธ์รอง
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์	1.การนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดการ และใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป 2.การจัดทำรายงานการประเมินผล การใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	1.นำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดการ และใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป 2.จัดทำรายงานการประเมินผล การใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	-พัฒนาระบบการประเมินผล การใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์
ทรัพยากรด้านบุคคล	1.การจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร 2.ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ	1.จัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร 2.ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ	-พัฒนาระบบการประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากร
ทรัพยากรด้านการเงิน	1.การจัดทำรายงานการประเมินผล การใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงินและงบประมาณเป็นระยะๆ 2.การจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	1.จัดทำรายงานการประเมินผล การใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงินและงบประมาณเป็นระยะๆ 2.จัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	-พัฒนาระบบการประเมินผล การใช้เงินและงบประมาณ
ด้านการวางแผน ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่	1.การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก 2.การสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและสถานประกอบการ 3.การสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน	1.จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก 2.สำรวจข้อมูลความต้องการการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและสถานประกอบการ 3.สำรวจข้อมูลความต้องการการใช้และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน	-พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้

ตารางที่ (ต่อ)

กลยุทธ์ด้านการดำเนินการ	ประเด็นความต้องการจำเป็น	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ	กลยุทธ์รอง
ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์	1. การสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา 2. การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์	1. การสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา 2. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์	-พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านวัสดุอุปกรณ์
ทรัพยากรด้านบุคคล	1. การวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า 2. การกำหนดกรอบนโยบายเป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากร 3. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัดและความต้องการ	1. วางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า 2. กำหนดกรอบนโยบายเป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากร 3. มอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัดและความต้องการ	-พัฒนาระบบการวางแผนบุคลากร
ทรัพยากรด้านการเงิน	1. การสำรวจข้อมูลความต้องการการเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษา 2. การกำหนดกรอบนโยบายเป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณ 3. การวางแผนกำกับติดตามดูแลการใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตามวัตถุประสงค์	1. สำรวจข้อมูลความต้องการการเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษา 2. กำหนดกรอบนโยบายเป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณ 3. วางแผนกำกับติดตามดูแลการใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตามวัตถุประสงค์	-พัฒนาระบบการวางแผนด้านการเงิน

ผู้วิจัยได้ร่างกลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากประเด็นความต้องการจำเป็นและจากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ส่วนร่างกลยุทธ์รองได้จากการวิเคราะห์ SWOT และการจัดกลุ่มกลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ โดยนำข้อมูลทั้ง 2 ส่วนที่มีความสอดคล้องกันมาสรุปเพื่อพัฒนาและให้ได้มาซึ่งร่างกลยุทธ์ สำหรับกลยุทธ์หลักได้จากการจัดกลุ่มกลยุทธ์รองโดยแยกตามกระบวนการบริหารทรัพยากรทั้ง 3 ด้าน และเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สรุปเป็นร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยภาพรวม ดังตารางที่ 38

ตารางที่ 38 ร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
ในเขตเมืองและชนบท

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ
1. สร้างเครือข่าย การใช้ทรัพยากร ร่วมกัน	1.1 สร้างเครือข่าย การใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกัน	<ol style="list-style-type: none"> สำรวจประเภทความต้องการการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และแสวงหา แหล่งวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ จากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือโรงเรียนใกล้เคียง จัดทำทะเบียนข้อมูลสารสนเทศวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ที่ต้องการใช้ร่วมกัน ประสานขอความร่วมมือ ร่วมจัดทำข้อตกลงและ จัดตั้งเครือข่ายการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกัน ร่วมกันจัดหางบประมาณเพื่อการปรับปรุง ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ที่ใช้ร่วมกัน ส่งเสริมการผลิตสื่อและการใช้สื่อเทคโนโลยี ช่วยสอน เช่น สื่อ CAI สื่อออนไลน์ สื่อทางไกล ผ่านดาวเทียม เป็นต้น
	1.2 สร้างเครือข่าย ใช้อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ ร่วมกัน	<ol style="list-style-type: none"> สำรวจประเภทความต้องการใช้อาคาร สถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน และแสวงหา อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในจากโรงเรียน ที่มีความพร้อมหรือโรงเรียนใกล้เคียง จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศด้านอาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ภายในที่ต้องการใช้ร่วมกัน สร้างความเข้าใจ ความจำเป็นและประสานขอ ความร่วมมือเพื่อขอใช้อาคารสถานที่และแหล่ง เรียนรู้ภายในร่วมกัน และร่วมจัดตั้งศูนย์เครือข่าย ใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน ส่งเสริมการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ภายในร่วมกัน ประสานความร่วมมือเพื่อขอใช้แหล่งเรียนรู้ ภายนอก และสถานประกอบการ เข้ามาช่วยในการ จัดการศึกษา

ตารางที่ 38 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ
1. สร้างเครือข่ายการใช้ทรัพยากรร่วมกัน (ต่อ)	1.3 สร้างเครือข่ายการใช้บุคลากรร่วมกัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สำรวจความต้องการการใช้บุคลากร ประเภท สาขา วิชาความรู้ความสามารถที่ขาดแคลน และแสวงหา/ สรรหาบุคลากรในโรงเรียนหรือโรงเรียนใกล้เคียงที่มีความรู้ความสามารถเป็นแกนนำ 2. สร้างความเข้าใจร่วมกันถึงความจำเป็น และประสานขอความร่วมมือในการดำเนินงาน 3. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศบุคลากรและร่วมจัดตั้งเครือข่ายบุคลากรแกนนำที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามความต้องการ 4. ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของบุคลากรแกนนำ เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน 5. ส่งเสริมการใช้และแลกเปลี่ยนบุคลากรแกนนำภายในโรงเรียนเครือข่ายมาสนับสนุนจัดการศึกษา 6. ส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอก และครูภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา
2. ส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.1 วิชาชีพวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. สำรวจความต้องการการปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อการใช้งาน 2. ประสานขอความร่วมมือ หน่วยงาน สถาบัน อาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานให้เข้ามาฝึกงานด้านการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ 3. ส่งเสริมการนำวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่เก่าหรือจำหน่ายแล้ว มาแปรรูปเป็นวัสดุอุปกรณ์ชิ้นใหม่ แล้วนำกลับมาใช้ หรือนำวัสดุอุปกรณ์กลับมาใช้ซ้ำให้เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษา 4. ปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้คงสภาพที่ดีและใช้งานได้ อย่างเหมาะสมคุ้มค่า

ตารางที่ 38 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ
<p>2. ส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)</p>	<p>2.2 ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สำรวจความต้องการการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน 2. ประสานขอความร่วมมือ บริษัท หน่วยงานเอกชน สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานเข้ามาฝึกงานและช่วยปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน 3. ระดมแรงงานจากชุมชนท้องถิ่นเข้ามาช่วยปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน 4. ระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้คงสภาพที่ดีเอื้อต่อการจัดการศึกษา และใช้งานได้อย่างเหมาะสมคุ้มค่า 5. นำอาคารสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์แล้ว ปรับปรุงซ่อมแซมให้เป็นอาคารสถานที่สำหรับใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ แทน เช่น เปลี่ยนถังน้ำซีเมนต์เก่าให้เป็นห้องน้ำ
<p>3.ระดมทรัพยากรทางการศึกษา</p>	<p>3.1 ระดมทรัพยากรทางการศึกษา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สำรวจความต้องการการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา และแสวงหาแหล่งทรัพยากร ศึกษารายละเอียดการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรแต่ละประเภท 2. ประสานขอความร่วมมือในการสนับสนุนด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เช่น ผู้บริหารไปด้วยตนเอง ส่งหนังสือราชการ หรือประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นต้น 3. ระดมทรัพยากรด้านการเงินด้วยรูปแบบวิธีการและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น จัดผ้าป่าการศึกษา

ตารางที่ 38 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ
3. ระดมทรัพยากรทางการศึกษา (ต่อ)	3.1 ระดมทรัพยากรทางการศึกษา	<p>4. ประสานขอรับการสนับสนุนจากบริษัท หน่วยงานเอกชนและภาครัฐเพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์</p> <p>5. ระดมทุนจากบริษัท หน่วยงานเอกชนและภาครัฐ เพื่อจัดสร้างอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน</p> <p>6. สร้างศรัทธาและสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ให้การยกย่องหรือประกาศเกียรติคุณ เพื่อความต่อเนื่อง ในการให้ความร่วมมือสนับสนุนทรัพยากร การศึกษา</p>
4. พัฒนาระบบการประเมินผลทรัพยากรทางการศึกษาและการนำผลไปใช้	4.1 พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน	<p>1. ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการติดตามและประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน</p> <p>2. สร้างและออกแบบเครื่องมือพร้อมจัดทำเอกสาร คู่มือการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน หรือ ดำเนินการโดยใช้กระบวนการ PDCA</p> <p>3. กำหนดปฏิทินการติดตามและประเมินผล การประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคาร สถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน และดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>4. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และ แหล่งเรียนรู้ภายใน โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า</p> <p>5. ส่งเสริมการนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในให้มี ประสิทธิภาพในครั้งต่อไป</p>

ตารางที่ 38 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางการปฏิบัติ
4. พัฒนาระบบการประเมินผลทรัพยากรทางการศึกษาและการนำไปใช้ (ต่อ)	4.2 พัฒนาระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากร	<p>1. สร้างและออกแบบเครื่องมือพร้อมจัดทำเอกสาร คู่มือการใช้เครื่องมือนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การการปฏิบัติงานของบุคลากร</p> <p>2. กำหนดผู้รับผิดชอบและปฏิทินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากร เป็นระยะ และดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง</p> <p>3. จัดทำรายงานสรุปผลการประเมินและส่งเสริม การนำข้อมูลจากการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาบุคลากรต่อไป</p>
	4.3 พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้เงิน และงบประมาณ	<p>1. ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบติดตาม ตรวจสอบการใช้เงิน งบประมาณ</p> <p>2. เพิ่มศักยภาพบุคลากรทั้งผู้ปฏิบัติและผู้ตรวจสอบให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและระเบียบการเงิน-พัสดุ</p> <p>3. ดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการใช้เงิน งบประมาณเป็นระยะ</p> <p>4. จัดทำรายงานสรุปผลการใช้เงิน งบประมาณ ประสิทธิภาพในการจัดสรรและการใช้</p> <p>5. ดำเนินการจัดทำรายงานควบคุมภายใน</p>
5. เพิ่มประสิทธิภาพการวางแผน	5.1 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนที่ดี	<p>1. ส่งเสริมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้มีความรู้และ สร้างความเข้าใจให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดทำ ระบบข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องครบถ้วน และการนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน</p> <p>2. ส่งเสริมและพัฒนาให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ</p>

ตารางที่ 38 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางการปฏิบัติ
5. เพิ่ม ประสิทธิภาพ การวางแผน (ต่อ)	5.1 พัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศเพื่อการ วางแผนที่ดี (ต่อ)	3. สำรวจและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และแหล่ง เรียนรู้ภายในและภายนอก พร้อมจัดเก็บให้เป็น ระบบและเป็นปัจจุบัน 4. ส่งเสริมการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการ วางแผนเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง
	5.2 พัฒนาระบบ การวางแผนบุคลากร	1. กระจายอำนาจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการ จัดโครงสร้างองค์การ/การมอบหมายงานหรือ การแบ่งงาน 2. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากร ไปใช้ในการวิเคราะห์งาน (Job analysis) เพื่อ การวางแผน 3. จัดทำแผนงานสนับสนุนและเสริมสร้างกำลังคน (สร้างทีมงาน) 4. สร้างบรรยากาศและความสัมพันธ์ที่ดีอย่างต่อเนื่อง โดยใช้การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ เป็นเครือข่ายแบบ ทุกช่องทาง(All Channel) และใช้คำพูดเชิงบวก 5. สร้างความสำคัญและให้การยอมรับ ยกย่องชมเชย บุคลากรที่ร่วมงานและสร้างขวัญกำลังใจที่ดี
	5.3 พัฒนาระบบการ วางแผนด้านการเงิน	1. ศึกษากรอบนโยบาย กำหนดเป้าหมายและ แผนงานการเงิน งบประมาณ ให้ชัดเจน 2. กำหนดคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน และงบประมาณให้ชัดเจน 3. ดำเนินการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชี การเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตาม ระเบียบและเป็นปัจจุบัน

ตารางที่ 38 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางการปฏิบัติ
5. เพิ่ม ประสิทธิภาพ การวางแผน (ต่อ)	5.3 พัฒนาระบบการ วางแผนด้านการเงิน (ต่อ)	4. กำหนดความต้องการการใช้จ่ายเงิน งบประมาณตาม ความจำเป็นเร่งด่วน และจัดลำดับความสำคัญใน การใช้จ่ายเงิน งบประมาณในแต่ละกิจกรรม/โครงการ 5. วางแผนจัดสรรเงิน งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้ครอบคลุมตามความต้องการจำเป็นในแต่ละ กิจกรรม/โครงการ
	5.4 ปรับทิศทาง การวางแผนทรัพยากร ทางการศึกษา ตามสถานการณ์	1. ปรับแนวทางปฏิบัติตามแผนที่วางไว้และให้ ดำเนินการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ 2. กำหนดความต้องการการใช้จ่ายทรัพยากรตาม ความจำเป็นเร่งด่วนก่อนแล้วเตรียมการจัดสรร ให้เหมาะสม 3. จัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นในการใช้ ทรัพยากรทางการศึกษาในแต่ละกิจกรรม/โครงการ 4. ปรับลดกิจกรรมและปริมาณความต้องการ การใช้จ่ายทรัพยากรทางการศึกษา โดยไม่ให้ส่งผลต่อ ภาพรวมการจัดการศึกษา 5. เตรียมการจัดหาแนวทางการระดมทรัพยากรทาง การศึกษามาสนับสนุน

**ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท**

ผู้วิจัยได้กำหนดร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทตามตารางที่ 38 ประกอบด้วย

1) ร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
ในเขตเมืองและชนบท (ด้านการดำเนินการ) ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์รอง และ 31

กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ 2) ร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท (ด้านการประเมินผล) ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์หลัก 3 กลยุทธ์รอง และ 13 กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ และ 3) ร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท (ด้านการวางแผน) ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์หลัก 4 กลยุทธ์รอง และ 19 กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ

ได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมร่างกลยุทธ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน (ดังรายชื่อภาคผนวก ข) จากกรณีวิเคราะห์เนื้อหาผลการตรวจสอบพบว่า ดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้ปรับคำที่ใช้ในแต่ละกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์รองให้มีความเหมาะสม ใช้คำที่เด่นชัดและให้จัดกลุ่มกลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ ซึ่งบางแนวทางปฏิบัติมีลักษณะใกล้เคียงกันสามารถจัดกลุ่มให้เป็นแนวทางปฏิบัติในข้อเดียวกัน

2. กลยุทธ์หลักแต่ละด้าน ควรจะมีกลยุทธ์รองให้ครอบคลุมทรัพยากรทางการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะกลยุทธ์หลักด้านการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งมีกลยุทธ์รองไม่ครอบคลุมทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ด้านให้ผู้วิจัยสังเคราะห์เนื้อหาและปรับกลยุทธ์รองให้สอดคล้อง และควรยุบรวมกลยุทธ์หลักให้สอดคล้องกับกระบวนการบริหารทรัพยากร

3. ให้ปรับเปลี่ยนชื่อกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์รองใหม่ โดยเฉพาะกลยุทธ์ด้านการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษา ได้แก่ กลยุทธ์ส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เดิมมีลักษณะข้อความเหมือน โครงการเศรษฐกิจพอเพียงที่โรงเรียนทั่วไปต้องดำเนินการ และ กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์ริโซเคิลวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ อาจเปลี่ยนใช้ชื่อเป็นภาษาไทยให้เหมาะสมและสื่อความหมายชัดเจน และกลยุทธ์ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน ควรปรับชื่อใหม่ให้เหมาะสม น่าสนใจ

สรุปภาพรวม ปรับปรุงการใช้คำ (wording) ในกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์รอง ให้มีความน่าสนใจ สั้น กระชับ สื่อความหมาย และข้อความในกลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติให้มีความแตกต่างจากแนวปฏิบัติโดยทั่วไป สังเคราะห์เนื้อหาเพิ่มเติม เพื่อให้ได้มาซึ่งกลยุทธ์ที่เป็นแนวทางเชิงรุกมากขึ้น

ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับแก้ร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และได้สรุปเป็นกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท โดยภาพรวม ซึ่งในการนำเสนอกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษารุ่นนี้ นำเสนอโดยเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นของกระบวนการบริหารและประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา ดังรายละเอียดในตารางที่ 39

ตารางที่ 39 กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขต
เมืองและชนบท

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ
1. เสริมสร้าง ขีดความสามารถ ในการนำแผน ทรัพยากร ทางการศึกษา สู่การปฏิบัติ	1.1 สร้างเครือข่าย การใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ร่วมกัน	<p>1. สำรวจประเภทความต้องการการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ และแสวงหา แหล่งวัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ จากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือโรงเรียนใกล้เคียง</p> <p>2. จัดทำทะเบียนข้อมูลสารสนเทศวัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ที่ต้องการใช้ร่วมกัน</p> <p>3. ประสานขอความร่วมมือ ร่วมจัดทำข้อตกลงและ จัดตั้งเครือข่ายการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ร่วมกัน</p> <p>4. ร่วมกันจัดหางบประมาณเพื่อการปรับปรุง ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ที่ใช้ร่วมกัน</p> <p>5. ส่งเสริมการผลิตสื่อและการใช้สื่อเทคโนโลยี ช่วยสอน เช่น สื่อ CAI สื่อออนไลน์ สื่อทางไกล ผ่านดาวเทียม รถคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ (Mobile unit) เป็นต้น โดยประสานความร่วมมือในการทำ ข้อตกลงร่วมกัน (MOU) กับหน่วยงานหรือ มหาวิทยาลัยในท้องถิ่นที่ส่งเสริมการผลิตสื่อ เทคโนโลยีเพื่อจัดบริการสื่อและสอนผลิตสื่อ</p>
	1.2 ส่งเสริมการใช้ วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ อย่างคุ้มค่า	<p>1. สำรวจความต้องการการปรับปรุงซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ เพื่อการใช้งาน</p> <p>2. ประสานขอความร่วมมือ หน่วยงาน สถาบัน อาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานให้เข้ามา ฝึกงานด้านการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์</p> <p>3. ส่งเสริมการนำวัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ที่เก่าหรือ ใช้งานแล้ว มาแปรรูปเป็นวัสดุอุปกรณ์ชิ้นใหม่ แล้ว นำกลับมาใช้ (Recycle) หรือนำวัสดุอุปกรณ์กลับมาใช้ ซ้ำ (Reuse) ให้เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษา</p> <p>4. ปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ที่มีอยู่ อย่างจำกัด ให้คงสภาพที่ดีและใช้งานได้ อย่างเหมาะสมคุ้มค่า</p>

ตารางที่ 39 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางการปฏิบัติ
1. เสริมสร้างขีดความสามารถในการนำแผนทรัพยากรทางการศึกษาสู่การปฏิบัติ (ต่อ)	1.3 สร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สำรวจประเภทความต้องการการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในและแสวงหา อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในจากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือโรงเรียนใกล้เคียง 2. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในที่ต้องการใช้ร่วมกัน 3. สร้างความเข้าใจ ความจำเป็นและประสานขอความร่วมมือเพื่อขอใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในร่วมกัน และร่วมจัดตั้งศูนย์เครือข่ายการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน 4. ส่งเสริมการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในร่วมกัน 5. ประสานความร่วมมือเพื่อขอใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกและสถานประกอบการ เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา
	1.4 ส่งเสริมการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในอย่างคุ้มค่า	<ol style="list-style-type: none"> 1. สำรวจความต้องการการปรับปรุงซ่อมแซม อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน 2. ประสานขอความร่วมมือ บริษัท หน่วยงานเอกชน สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานเข้ามาฝึกงานและช่วยปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน 3. ระดมแรงงานจากชุมชนท้องถิ่นเข้ามาช่วยปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน 4. ระดมทุนจากหน่วยงานต่างๆ ในการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คงสภาพที่ดีเอื้อต่อการจัดการศึกษา และใช้งานได้เหมาะสมคุ้มค่า 5. นำอาคารสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์แล้ว ปรับปรุงซ่อมแซมให้เป็นอาคารสถานที่สำหรับใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ แทน เช่น เปลี่ยนถังน้ำซีเมนต์เก่าให้เป็นห้องน้ำ หรือบ้านพักครูเป็นห้องสมุด เป็นต้น

ตารางที่ 39 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางการปฏิบัติ
1. เสริมสร้าง ขีดความสามารถ ในการนำแผน ทรัพยากร ทางการศึกษา สู่การปฏิบัติ (ต่อ)	1.5 สร้างเครือข่าย การใช้บุคลากรร่วมกัน	1. สำรวจความต้องการการใช้บุคลากร ประเภทสาขา วิชา ความรู้ความสามารถที่ขาดแคลน และแสวงหา/สรรหา บุคลากรในโรงเรียนหรือโรงเรียนใกล้เคียงที่มีความรู้ ความสามารถเป็นแกนนำ 2. สร้างความเข้าใจร่วมกันถึงความจำเป็น และประสานขอ ความร่วมมือในการดำเนินงาน 3. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศบุคลากรและ ร่วมจัดตั้งเครือข่ายบุคลากรแกนนำที่มีความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามความต้องการ 4. ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของ บุคลากรแกนนำ เพื่อเตรียมความพร้อม ในการดำเนินงาน 5. ส่งเสริมการใช้และแลกเปลี่ยนบุคลากรแกนนำ ภายในโรงเรียนเครือข่ายมาสนับสนุนจัดการศึกษา 6. ส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอก และครู ภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา
	1.6 ระดมทรัพยากร ทางการศึกษา	1. สำรวจความต้องการการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา และ แสวงหาแหล่งทรัพยากร ศึกษารายละเอียดการเข้าถึงแหล่ง ทรัพยากรแต่ละประเภท 2. ประสานขอความร่วมมือในการสนับสนุนด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย เช่น ผู้บริหารไปด้วยตนเอง ส่ง หนังสือราชการ หรือประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ ต่างๆ เป็นต้น 3. ระดมทรัพยากรด้านการเงินด้วยรูปแบบวิธีการและการ จัดกิจกรรมต่างๆ เช่น จัดผ้าป่าการศึกษา 4. ประสานขอรับการสนับสนุนจากบริษัท หน่วยงาน เอกชนและภาครัฐเพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ 5. ระดมทุนจากบริษัท หน่วยงานเอกชนและภาครัฐเพื่อ จัดสร้างอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน 6. สร้างศรัทธาและสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ให้การ ยกย่องหรือประกาศเกียรติคุณ เพื่อความต่อเนื่องในการ ให้ความร่วมมือสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา

ตารางที่ 39 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ
2. พัฒนาระบบ การประเมินผล การใช้ทรัพยากร ทางการศึกษา	2.1 พัฒนาระบบ การประเมินผลการใช้ อาคารสถานที่ และ แหล่งเรียนรู้ภายใน	1. สร้างและออกแบบเครื่องมือพร้อมจัดทำเอกสาร คู่มือการประเมินผลการใช้ อาคารสถานที่และ แหล่งเรียนรู้ภายใน หรือดำเนินการโดยใช้ กระบวนการ PDCA 2. กำหนดผู้รับผิดชอบและปฏิทินการติดตามและ ประเมินผลการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ภายใน และดำเนินการตาม ระยะเวลาที่กำหนด 3. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการใช้ อาคาร สถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน โดยคำนึงถึง ความคุ้มค่า 4. ส่งเสริมการนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้ใน การปรับปรุงพัฒนาการใช้ อาคารสถานที่และ แหล่งเรียนรู้ภายในให้มีประสิทธิภาพในครั้งต่อไป
	2.2 พัฒนาระบบ การประเมินผลการใช้ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์	1. สร้างและออกแบบเครื่องมือพร้อมจัดทำเอกสาร คู่มือการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ หรือดำเนินการโดยใช้กระบวนการ PDCA 2. กำหนดปฏิทินการติดตามและประเมินผลการ ประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และ ดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด 3. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า 4. ส่งเสริมการนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้ใน การปรับปรุงพัฒนาการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้มีประสิทธิภาพในครั้งต่อไป

ตารางที่ 39 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ
2. พัฒนาระบบ การประเมินผล การใช้ทรัพยากร ทางการศึกษา (ต่อ)	2.3 พัฒนาระบบ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงาน ของบุคลากร	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างและออกแบบเครื่องมือพร้อมจัดทำเอกสารคู่มือการใช้เครื่องมือนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากร 2. กำหนดผู้รับผิดชอบและปฏิทินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากร เป็นระยะ และดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ใช้ระบบการประเมิน 360 องศา โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง 3. จัดทำรายงานสรุปผลการประเมินและส่งเสริมการนำข้อมูลจากการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาบุคลากรต่อไป
	2.4 พัฒนาระบบ การประเมินผลการใช้ เงินและงบประมาณ	<ol style="list-style-type: none"> 1. อบรมพัฒนาเพิ่มศักยภาพบุคลากรทั้งผู้ปฏิบัติและผู้ตรวจสอบให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและระเบียบการเงิน-พัสดุ 2. กำหนดผู้รับผิดชอบดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้เงินงบประมาณเป็นระยะ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้เป็นปัจจุบัน 3. จัดทำระบบคำนวณต้นทุนผลผลิต 4. จัดระบบการประเมินผลตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน 5. ดำเนินการจัดทำรายงานควบคุมภายใน

ตารางที่ 39 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางการปฏิบัติ
3. เสริมสร้าง ขีดความสามารถ ในการวางแผน ทรัพยากร ทางการศึกษา	3.1 พัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศเพื่อการ วางแผนที่ดี	1. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และ สร้างความเข้าใจให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดทำ ระบบข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องครบถ้วน และการนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน 2. ส่งเสริมและพัฒนาให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ 3. สำรวจและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และแหล่ง เรียนรู้ภายในและภายนอก พร้อมจัดเก็บให้เป็น ระบบและเป็นปัจจุบัน 4. ส่งเสริมการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการ วางแผนเพื่อการพัฒนางานอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง
	3.2 พัฒนาระบบ การวางแผนบุคลากร	1. กระจายอำนาจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการ จัดโครงสร้างองค์การ/การมอบหมายงานหรือ การแบ่งงาน 2. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากร ไปใช้ในการวิเคราะห์งาน (Job analysis) เพื่อ การวางแผน 3. จัดทำแผนงานสนับสนุนและเสริมสร้างกำลังคน (สร้างทีมงาน) 4. สร้างบรรยากาศและความสัมพันธ์ที่ดีอย่างต่อเนื่อง โดยใช้การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ เป็นเครือข่ายแบบ ทุกช่องทาง(All Channel) และใช้คำพูดเชิงบวก 5. สร้างความสำคัญและให้การยอมรับ ยกย่องชมเชย บุคลากรที่ร่วมงานและสร้างขวัญกำลังใจที่ดี

ตารางที่ 39 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ
3. เสริมสร้างขีดความสามารถในการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษา (ต่อ)	3.3 พัฒนาระบบการวางแผนด้านการเงิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษากรอบนโยบาย กำหนดเป้าหมายและแผนงานการเงิน งบประมาณ ให้ชัดเจน 2. กำหนดความต้องการการใช้เงิน งบประมาณตามความจำเป็นเร่งด่วน และจัดลำดับความสำคัญในการใช้เงิน งบประมาณในแต่ละกิจกรรม/โครงการ 3. วางแผนจัดสรรเงิน งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ครอบคลุมตามความต้องการจำเป็นในแต่ละกิจกรรม/โครงการ 4. ใช้การวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB) 5. กำหนดคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน และงบประมาณให้ชัดเจน และจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน
	3.4 ปรับทิศทาง การวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาตามสถานการณ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดความต้องการการใช้ทรัพยากรตามความจำเป็นเร่งด่วนก่อนแล้วเตรียมการจัดสรรให้เหมาะสม 2. ปรับลดกิจกรรมและปริมาณความต้องการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา โดยไม่ให้ส่งผลกระทบต่อภาพรวมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการ 3. จัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาในแต่ละกิจกรรม/โครงการ 4. เตรียมการจัดหาแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษามาสนับสนุนอย่างหลากหลาย 5. ปรับแนวทางปฏิบัติตามแผนที่วางไว้และให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท และเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) ประชากร ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของรัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้มาโดยการกำหนดกลุ่มประชากรจากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กทั่วประเทศ จำนวน 14,024 โรงเรียน 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 400 โรงเรียน แบ่งเป็นเขตเมือง 200 โรงเรียน และเขตชนบท 200 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) โดยครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาค ดังนี้ (1) ภาคเหนือ (2) ภาคใต้ (3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ (4) ภาคกลางและภาคตะวันออก โดยขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ให้ได้กลุ่มตัวอย่างภูมิภาคละ 2 จังหวัด และขั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ให้ได้กลุ่มตัวอย่างจังหวัดละ 50 โรงเรียน แยกตามเขตที่ตั้งคือในเขตเมืองและชนบท เขตละ 25 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 800 คน 3) กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จำนวน 10 โรงเรียน ได้มาด้วยการ เลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตเมืองและชนบทที่มีการบริหารจัดการศึกษาประสบความสำเร็จโดยมีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกอยู่ในระดับดีมากหรือมีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติสูง (NT/O-NET)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามซึ่งเป็นชนิดแบบตอบสนองคู่ ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 2) แบบสัมภาษณ์ชนิดแบบกึ่งโครงสร้าง ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เชิงคุณภาพจากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีคุณภาพที่ดี 3) แบบตรวจสอบและประเมินร่างกลยุทธ์ ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติคือ ความถี่ ร้อยละ

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า t (t-test) ใช้ค่าดัชนี (PNI_{modified}) จัดลำดับความต้องการ
 จำเป็นการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท
 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้เทคนิคการวิเคราะห์
 สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

1. สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
 โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก
 มากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านการประเมินผล และด้านการดำเนินการ ตามลำดับ เมื่อ
 พิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทาง
 การศึกษาโดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย
 จากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
 ขนาดเล็กโดยภาพรวมและรายด้านพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียง
 ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินการ ด้านการประเมินผล และด้านการวางแผน
 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การ
 บริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุก
 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยแตกต่างกัน โดยเขตเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการ
 ประเมินผล รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการ และด้านการวางแผน ตามลำดับ และเขตชนบทมี
 ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการวางแผน รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล
 ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารทรัพยากรทาง
 การศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยรวมและรายด้าน พบว่า
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง
 มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา สูงกว่าโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยจำแนกตามที่ตั้งและกระบวนการบริหาร 3 ด้าน ดังนี้

2.1 สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กด้านการวางแผน โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านการเงินด้านบุคคล ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านอาคารสถานที่ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการวางแผน โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของเขตเมือง คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวางแผน โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านอาคารสถานที่ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่าสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการวางแผน โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยสูงที่สุดตามความคิดเห็นของเขตเมือง คือ ด้านบุคคล

ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ด้านการวางแผน โดยรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองมีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท

2.2 สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กด้านการดำเนินการ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านอาคารสถานที่ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการดำเนินการ โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยรองลงมา ตามความคิดเห็นของเขตเมืองที่แตกต่างจากเขตชนบทและภาพรวม คือ ด้านอาคารสถานที่ และด้านบุคคล ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการดำเนินการ โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านอาคารสถานที่

และด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการดำเนินการโดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย แตกต่างกัน โดยเขตเมืองมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการเงิน ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านบุคคล ตามลำดับ ส่วนเขตชนบท มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านบุคคล ด้านการเงิน ด้านอาคารสถานที่ และด้านวัสดุอุปกรณ์ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ด้านการดำเนินการโดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองมีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท

2.3สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กด้านการประเมินผลโดยรวมและรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านอาคารสถานที่ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามความคิดเห็นของเขตชนบทคือ ด้านวัสดุอุปกรณ์

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน ด้านบุคคลและด้านอาคารสถานที่ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการประเมินผลโดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย แตกต่างกัน คือ เขตเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านบุคคล ด้านการเงิน ด้านอาคารสถานที่ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ ส่วนเขตชนบท มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการเงิน ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคคล และด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ด้านการประเมินผลโดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนประถมศึกษา

ขนาดเล็กในเขตเมืองมีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท

3. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยจำแนกตามที่ตั้ง กระบวนการบริหารและรายด้านทรัพยากร ดังนี้

3.1สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวางแผน จำแนกตามทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ด้าน และที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า

3.1.1 สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมและรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนจัดการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจนรองลงมาคือโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคล และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลโดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยรองลงมา ตามความเห็นของเขตชนบทคือ โรงเรียนมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านบุคคล โดยรวมและรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถตามความถนัดและความต้องการ รองลงมา คือ โรงเรียนจัดการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบทพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านบุคคลโดยรวมและรายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวมยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดความคิดเห็นของเขตเมืองคือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากร

3.1.2 สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยรวมและรายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงิน งบประมาณรองลงมาคือโรงเรียนวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างถูกต้องตามระเบียบแผนปัจจุบันและ

ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการการเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษาเมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านการเงิน โดยรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงิน งบประมาณตามความคิดเห็นของเขตเมือง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การวางแผนทรัพยากรด้านการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยรวมและรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณ รองลงมา คือ โรงเรียนวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบันและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการ การเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษาเมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านการเงิน โดยรวมและรายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวมยกเว้นค่าเฉลี่ยรองลงมา ตามความคิดเห็นของเขตเมือง คือโรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณ

3.1.3 สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยรวมและรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษา รองลงมา คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อจัดการศึกษา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยรองลงมา ตามความคิดเห็นของเขตชนบท คือ โรงเรียนมีการลงทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยรวมและรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา รองลงมา คือ โรงเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษา

และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบทพบว่าสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกเหมือนในภาพรวม ส่วนค่าเฉลี่ยรองลงมา ตามความคิดเห็นของเขตเมือง คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อจัดการศึกษาและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการลงทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยรองลงมา ตามความคิดเห็นของเขตชนบท คือ โรงเรียนมีการลงทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์เป็นระบบและเป็นปัจจุบันส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเหมือนภาพรวม

3.1.4 สภาพปัจจุบันการวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยรวมและรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ รองลงมา คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหา พัฒนา และใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการวางแผน ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ รองลงมา คือ โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้ และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหา พัฒนา และใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่าสภาพที่พึงประสงค์การวางแผนทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยรวมและรายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ตามความคิดเห็นของเขตเมืองค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเหมือนในภาพรวม ส่วนค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการใช้ แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ ส่วนความคิดเห็นของเขตชนบทค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและรองลงมาเหมือนในภาพรวมและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก

3.2สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาขลโรงเรียน

ประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการดำเนินการ จำแนกตามทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ด้าน และที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า

3.2.1 สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยรวมและรายชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทุกคน รองลงมา คือ โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลโดยรวมและรายชื่อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายชื่อ โรงเรียนสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของเขตชนบทมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคล โดยรวมและรายชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทุกคน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดปฐมนิเทศบุคลากรที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งใหม่ให้รับทราบนโยบายและการปฏิบัติงาน เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่าสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคลโดยรวมและรายชื่อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ตามความคิดเห็นของเขตเมืองค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทุกคน รองลงมา คือ โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานเกี่ยวกับบุคลากรไปใช้ในการปฏิบัติงานและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนได้จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ความสามารถ ส่วนความคิดเห็นของเขตชนบทค่าเฉลี่ยสูงสุดและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเหมือนในภาพรวมส่วนค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้แก่บุคลากรทุกคนด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย

3.2.2 สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมและรายชื่อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายชื่อโรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด รองลงมา คือ โรงเรียนมีระบบการดูแลเก็บรักษาเงิน และงบประมาณตามระเบียบการเงินและพัสดุและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินการด้าน

การเงินโดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และรายข้อโรงเรียนดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ ในรูปแบบต่างๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงินรายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของเขตชนบท มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านการเงิน โดยรวมและรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือโรงเรียนใช้จ่ายเงินและงบประมาณได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ ในรูปแบบต่างๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านการเงิน โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ตามความคิดเห็นของเขตเมือง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณได้ตามระยะเวลาที่กำหนด และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ ส่วนความคิดเห็นของเขตชนบท ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกรองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเหมือนในภาพรวม

3.2.3 สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมและรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อยกเว้นรายข้อโรงเรียน สร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนน่าน โยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการจำหน่ายครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน สร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยรวมและรายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อยกเว้นรายข้อโรงเรียน สร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยรวมและรายชื่อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ โรงเรียนปรับปรุงซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รองลงมา คือ โรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์ ที่มีอยู่ ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการจัดการศึกษา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน สร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมือง และเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยรวมและ รายชื่อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ตามความคิดเห็นของเขตเมือง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์ ที่มีอยู่ให้ เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการจัดการศึกษา รองลงมา คือ โรงเรียนปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนดูแล จัดเก็บและรักษา วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้ เกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนความคิดเห็นของเขตชนบท ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเหมือนใน ภาพรวม และค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหา และการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

3.2.4 สภาพปัจจุบันการดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนประถม ศึกษาขนาดเล็กโดยรวมและรายชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นรายชื่อ โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ มี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการดูแล รักษาความปลอดภัย การใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ โรงเรียนใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและ เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินการ ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยรวมและรายชื่อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นรายชื่อ โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ ตามความคิดเห็นของเขตชนบท มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรก รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยรวมและรายชื่อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนใช้อาคารสถานที่ ต่างๆ ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและ เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด รองลงมา คือ

โรงเรียนดำเนินการดูแล รักษาความปลอดภัยการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนอื่น ๆ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นไปในลักษณะเดียวกัน เหมือนในภาพรวม

3.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กด้านการประเมินผลจำแนกตามประเภททรัพยากรทางการศึกษาและที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า

3.3.1 สภาพปัจจุบันการประเมินผลทรัพยากรด้านบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยรวมและรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และนำไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางานบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนจัดระบบการควบคุมกำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบทพบว่าสภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลโดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยรวมและรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง รองลงมา คือ โรงเรียนจัดระบบการควบคุม กำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยรูปแบบที่เหมาะสม เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลโดยรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

3.3.2 สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงินของโรงเรียนประถม

ศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมและรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียน ดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงินงบประมาณ และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะๆ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน โดยรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมและรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียน ดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงินงบประมาณ และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงิน และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะๆ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

3.3.3 สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมและรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการควบคุม กำกับ และติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษารองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไปเมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบทพบว่า สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมและรายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมและรายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการควบคุม กำกับและติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษารองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะ

เวลาที่กำหนด และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์โดยรวมและรายชื่อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของเขตเมือง คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด

3.3.4 สภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยรวมและรายชื่อพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด รองลงมา คือ โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา งานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบทพบว่าสภาพปัจจุบันการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยรวมและรายชื่อ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยรวมและรายชื่อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด รองลงมา คือ โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียน จัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา งานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบทพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยรวมและรายชื่อ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของเขตชนบท คือ โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

1.ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท โดยภาพรวม

1.1สภาพแวดล้อมภายในด้านการวางแผน จุดแข็ง คือ 1) มีการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน 2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างชัดเจน 3) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณอย่างชัดเจน 4) มีการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน 5) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน 6) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างชัดเจน

จุดอ่อน คือ 1) การวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้าไม่สามารถปฏิบัติได้ 2) การกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากร ไม่ชัดเจน 3) การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร ได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถตามความถนัดและความต้องการ ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสม 4) การสำรวจข้อมูลความต้องการการเงินและ งบประมาณในการจัดการศึกษาไม่เป็นปัจจุบัน 5) การกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณ ไม่ครอบคลุม 6) การวางแผนกำกับติดตามดูแลการใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง 7) การสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษาดำเนินการไม่ต่อเนื่อง 8) การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ไม่เป็นระบบและไม่เป็นปัจจุบัน 9) การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกไม่เป็นปัจจุบัน 10) การสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการดำเนินการไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นปัจจุบัน 11) การสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้และความเพียงพอของอาคารเรียนอาคารประกอบและแหล่งเรียนรู้ภายในดำเนินการไม่ต่อเนื่อง 12) การได้รับจัดสรรทรัพยากรทั้ง 4 ด้าน อย่างจำกัดทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้ การกำหนดแผนบริหารไว้ล่วงหน้าทำได้ยาก

1.2 สภาพแวดล้อมภายในด้านการดำเนินการ จุดแข็ง คือ 1) มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทุกคน 2) มีการสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน 3) มีการดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด มีระบบการดูแล เก็บรักษาเงินและงบประมาณตามระเบียบการเงินและพัสดุ 5) มีการนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน 6) มีการดำเนินการจำหน่ายครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน 7) มีการดำเนินการดูแล รักษาความปลอดภัยการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

8) มีการใช้อาคารสถานที่ต่างๆ ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและ เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

จุดอ่อน คือ 1) จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ ไม่ครบชั้น 2) บุคคลที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการ ทั้งปริมาณและคุณภาพ 3) บุคลากรมีภาระงานที่ต้องสนองนโยบายมากเกินไปทำให้ปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ไม่เต็มเวลา 4) การสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ยังไม่ได้ดำเนินการเป็นรูปแบบชัดเจนและส่งเสริมการใช้เท่าที่ควร 5) ไม่สามารถจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ความสามารถ เนื่องจากมีบุคลากรจำกัด 6) การประสานความร่วมมือและเชิญวิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน ดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง 7) การได้รับจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐไม่เพียงพอ 8) การจัดหาเงินรายได้ ในรูปแบบต่างๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน ยังดำเนินการได้ไม่เพียงพอ 9) การจัดหาเงินรายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วนเพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ยังดำเนินการได้ไม่เพียงพอ 10) การสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ ไม่ได้ดำเนินการอย่างชัดเจน 11) การปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากขาดงบประมาณและการจัดสรรงบล่าช้า 12) การประชาสัมพันธ์และขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์และครุภัณฑ์จากหน่วยงานต่างๆ นำไปใช้จัดการศึกษาดำเนินการไม่ต่อเนื่อง 13) การจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษา ไม่เพียงพอกับความต้องการ ทั้งปริมาณและคุณภาพ 14) การสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ ไม่ได้ดำเนินการอย่างชัดเจน 15) โรงเรียนไม่ได้ประสานความร่วมมือในการ ขอใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการเข้ามาช่วยในการจัดการศึกษาเท่าที่ควร 16) การระดมทุนจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อการจัดหาปรับปรุงซ่อมแซม และพัฒนาอาคารสถานที่ โรงเรียนยังดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง 17) โรงเรียนมีอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องพิเศษ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายในไม่เพียงพอ 18) อาคารสถานที่ที่มีสภาพเก่าแก่และชำรุดทรุดโทรมมาก ไม่สามารถซ่อมแซมได้ 19) ขาดงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน

1.3 สภาพแวดล้อมภายในด้านการประเมินผล ที่เป็นจุดแข็ง คือ 1) เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง 2) มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้จ่ายเงินงบประมาณ เป็นระยะและต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน 3) มีการดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน 4) มีการดำเนินการควบคุม

กำกับ และติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา) มีการควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ที่เป็นจุดอ่อน คือ 1) การจัดระบบการควบคุมกำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรดำเนินการไม่ต่อเนื่อง 2) การดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง 3) การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงินและงบประมาณเป็นระยะๆ ดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง 4) การนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไปดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่องและไม่มีรูปแบบชัดเจน 5) การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ในการจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด 6) การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ยังไม่เป็นระบบหรือมีรูปแบบที่ชัดเจนและดำเนินการไม่ต่อเนื่อง 7) การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ และสรุปรายงานผลการประเมินดำเนินการไม่ต่อเนื่องและไม่มีระบบชัดเจน

2. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

2.1 สภาพแวดล้อมภายนอกด้านการวางแผน โอกาส คือ 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นและคณะกรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน 2) มีระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับใช้จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบ สะดวกต่อการเรียกใช้งาน

อุปสรรค คือ 1) หลักเกณฑ์วิธีการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ซึ่งจัดสรรตามจำนวนนักเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับจัดสรรทรัพยากรดังกล่าวไม่เพียงพอ 2) หลักเกณฑ์วิธีการจัดสรรเงินงบประมาณตามจำนวนนักเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับจัดสรรเงินงบประมาณไม่เพียงพอ มีจำนวนจำกัด ไม่สามารถใช้งบประมาณได้ตรงตามเป้าหมายและมาตรฐานที่ควรจะเป็น

2.2 สภาพแวดล้อมภายนอกด้านการดำเนินการ โอกาส คือ 1) มีกฎหมายรองรับการให้ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร 2) การมีส่วนร่วมของโรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมด้านบุคลากร 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดอบรมพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดทำสื่อวัสดุ และสื่อเทคโนโลยี 4) ชุมชนมีทรัพยากรในท้องถิ่น ได้แก่ องค์ความรู้ของชุมชน โดยเฉพาะด้านอาชีพ ในท้องถิ่นและด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น 5) การมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสนับสนุนจัดการศึกษา 6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชนให้การสนับสนุนเงิน งบประมาณ

ประมาณในการจัดการศึกษา 7) การมีส่วนร่วมของโรงเรียนใกล้เคียงในท้องถิ่นหรือโรงเรียนที่มีความพร้อม เช่น โรงเรียนดีประจำตำบล ซึ่งมีความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ 8) การมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ ในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี 9) การมีส่วนร่วมของโรงเรียนใกล้เคียงในท้องถิ่นหรือโรงเรียนที่มีความพร้อม เช่น โรงเรียนดีประจำตำบล ซึ่งมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ 10) การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน บริษัทต่างๆ ที่เข้ามาสำรวจ เพื่อให้ในการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์และอาคารสถานที่ 11) โครงการจิตสาธารณะของภาคเอกชนและหน่วยงานต่างๆ รวมถึงสถาบันการศึกษาที่เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา 12) มีโปรแกรมบทเรียนสำเร็จรูป สื่อการเรียนการสอนออนไลน์มากมายที่สามารถเลือกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาได้ 13) มีโครงการเรียนรู้ทางไกลผ่านดาวเทียม โรงเรียนวังไกลกังวล

อุปสรรค คือ 1) สภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่นค่อนข้างยากจน 2) โครงสร้างพื้นฐานการโทรคมนาคมไม่พร้อมทำให้การใช้ระบบสื่อสารด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ไม่คล่องตัว ไม่รวดเร็วระบบการรับส่งสัญญาณภาพจากดาวเทียมติดขัด ไม่ชัดเจน 3) การบรรจุแต่งตั้ง / รับย้ายบุคลากรได้ไม่ตรงกับความต้องการ/ความจำเป็นและที่ขาดแคลน 4) นโยบายด้านต่างๆ ที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามมีมากเกินไป ทำให้ครูปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ไม่เต็มที่ มีภาระงานมากขึ้นและต้องรับผิดชอบงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 5) ภาวะเบียดหลักเกณฑ์การจัดสรรอัตรากำลังตามจำนวนนักเรียน ทำให้ได้รับการจัดสรรบุคลากร ไม่เพียงพอ 6) ภาวะเบียดเกี่ยวกับการบริหารงานการเงิน ทำให้การใช้เงินงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างไม่คล่องตัว 7) ภาวะเบียดเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ทำให้โรงเรียนได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ และไม่สามารถขอรับการจัดสรรเพิ่มเติมได้ 8) ภาวะเบียดเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานการจัดสรรอาคารสถานที่และสิ่งก่อสร้าง ทำให้โรงเรียนไม่สามารถขอรับการจัดสรรเพิ่มเติมได้ 9) ระบบการจัดสรรทรัพยากรทั้ง 4 ด้าน มีความล่าช้า ไม่ทันต่อตามความต้องการ

2.3 สภาพแวดล้อมภายนอกด้านการประเมินผล โอกาส คือ 1) มีเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่เป็นเครื่องมือในการกำกับติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร 2) มีระบบการตรวจสอบภายในด้านการเงินและการควบคุมภายในจากหน่วยงานต้นสังกัด 3) หน่วยงานต้นสังกัดมีระบบการติดตาม ประเมินผล ใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ หรืออาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในที่เป็นรูปแบบชัดเจน

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนากลยุทธ์กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตเมืองและชนบท

ผู้วิจัยได้นำร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ จำนวน 10 คน ทำการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อคิดเห็นต่างๆ และนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขจนได้กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท แยกตามกระบวนการบริหารและความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก 14 กลยุทธ์รอง และ 66 กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. กลยุทธ์เสริมสร้างขีดความสามารถในการนำแผนทรัพยากรทางการศึกษาสู่การปฏิบัติ เป็นกลยุทธ์ด้านการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษา มี 1 กลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์รอง และ 31 กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1.1 สร้างเครือข่ายการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ร่วมกัน โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. สำรวจประเภทความต้องการการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ และแสวงหาแหล่งวัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ จากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือโรงเรียนใกล้เคียง
2. จัดทำทะเบียนข้อมูลสารสนเทศวัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ที่ต้องการใช้ร่วมกัน
3. ประสานขอความร่วมมือร่วมจัดทำข้อตกลงและจัดตั้งเครือข่ายการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ร่วมกัน
4. ร่วมกันจัดหางบประมาณเพื่อการปรับปรุงซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ที่ใช้ร่วมกัน
5. ส่งเสริมการผลิตสื่อและการใช้สื่อเทคโนโลยีช่วยสอน เช่น สื่อ CAI สื่อออนไลน์ สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม รถคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ (Mobile unit) เป็นต้น โดยประสานความร่วมมือในการทำข้อตกลงร่วมกัน (MOU) กับหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัยในท้องถิ่นที่ส่งเสริมการผลิตสื่อเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการสื่อและสอนผลิตสื่อ

1.2 ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ อย่างคุ้มค่า โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. สำรวจความต้องการการปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ เพื่อการใช้งาน
2. ประสานขอความร่วมมือ หน่วยงาน สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานให้เข้ามาฝึกงานด้านการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์
3. ส่งเสริมการนำวัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ที่เก่าหรือจำหน่ายแล้ว มาแปรรูปเป็นวัสดุอุปกรณ์ชิ้นใหม่ แล้วนำกลับมาใช้ (Recycle) หรือนำวัสดุอุปกรณ์กลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) ให้เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษา
4. ปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ ที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้คงสภาพที่ดีและใช้งานได้อย่างเหมาะสมคุ้มค่า

1.3 สร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ร่วมกัน โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. สำรวจประเภทความต้องการการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน และแสวงหา อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในจากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือโรงเรียนใกล้เคียง
2. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในที่ต้องการใช้ร่วมกัน
3. สร้างความเข้าใจความจำเป็นและประสานขอความร่วมมือเพื่อขอใช้ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในร่วมกัน และร่วมจัดตั้งศูนย์เครือข่ายการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน
4. ส่งเสริมการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในร่วมกัน
5. ประสานความร่วมมือเพื่อขอใช้แหล่งเรียนรู้ ภายนอก และสถานประกอบการ เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา

1.4 ส่งเสริมการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายใน อย่างคุ้มค่า โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. สำรวจความต้องการการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน
2. ประสานขอความร่วมมือ บริษัท หน่วยงานเอกชน สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานเข้ามาฝึกงานและช่วยปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน
3. ระดมแรงงานจากชุมชนท้องถิ่นเข้ามาช่วยปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน
4. ระดมทุนจากหน่วยงานต่างๆ ในการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คงสภาพที่ดีเอื้อต่อการจัดการศึกษา และใช้งานได้อย่างเหมาะสม คุ้มค่า
5. นำอาคารสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์แล้ว ปรับปรุงซ่อมแซมให้เป็นอาคารสถานที่สำหรับใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ แทนเช่น เปลี่ยนถังน้ำซีเมนต์เก่าให้เป็นห้องน้ำหรือบ้านพักครูเป็นห้องสมุด เป็นต้น

1.5 สร้างเครือข่ายใช้บุคลากรร่วมกัน โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. สำรวจความต้องการการใช้บุคลากร ประเภทสาขา วิชาความรู้ความสามารถที่ขาดแคลนและแสวงหา/สรรหาบุคลากรใน โรงเรียนหรือโรงเรียนใกล้เคียงที่มีความรู้ความสามารถเป็นแกนนำ
2. สร้างความเข้าใจร่วมกันถึงความจำเป็น และประสานขอความร่วมมือในการ

ดำเนินงาน

3. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศบุคลากรและร่วมจัดตั้งเครือข่ายบุคลากรแกนนำที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ตามความต้องการ
4. ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของบุคลากรแกนนำ เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน
5. ส่งเสริมการใช้และแลกเปลี่ยนบุคลากรแกนนำภายในโรงเรียนเครือข่าย มาสนับสนุนจัดการศึกษา
6. ส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอก และครูภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา

1.6 ระดมทรัพยากรทางการศึกษา

- 1.สำรวจความต้องการการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาและแสวงหาแหล่งทรัพยากรศึกษารายละเอียดการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรแต่ละประเภท
2. ประสานขอความร่วมมือในการสนับสนุนด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เช่น ผู้บริหารไปด้วยตนเอง ส่งหนังสือราชการ หรือประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ต่างๆ เป็นต้น
3. ระดมทรัพยากร ด้านการเงินด้วยรูปแบบวิธีการและการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น จัดผ้าป่าการศึกษา
4. ประสานขอรับการสนับสนุนจากบริษัท หน่วยงานเอกชนและภาครัฐเพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์
5. ระดมทุนจากบริษัท หน่วยงานเอกชนและภาครัฐ เพื่อจัดสร้างอาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ภายใน
6. สร้างศรัทธาและสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ให้การยกย่องหรือประกาศเกียรติคุณ เพื่อความต่อเนื่องในการให้ความร่วมมือสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา

2. กลยุทธ์พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา เป็นกลยุทธ์ด้านการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา มี 1 กลยุทธ์หลัก 4 กลยุทธ์รอง และ 16 กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

2.1 พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้ อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ภายใน โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

- 1.สร้างและออกแบบเครื่องมือพร้อมจัดทำเอกสารคู่มือการประเมินผลการใช้ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน หรือดำเนินการโดยใช้กระบวนการ PDCA
2. กำหนดผู้รับผิดชอบและปฏิทินการติดตามและประเมินผลการประเมินผล

ใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน และดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด

3. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า

4. ส่งเสริมการนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในให้มีประสิทธิภาพในครั้งต่อไป

2.2 พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. สร้างและออกแบบเครื่องมือพร้อมจัดทำเอกสารคู่มือการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ หรือดำเนินการโดยใช้กระบวนการ PDCA

2. กำหนดปฏิทินการติดตามและประเมินผลการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด

3. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า

4. ส่งเสริมการนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้มีประสิทธิภาพในครั้งต่อไป

2.3 พัฒนาระบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. สร้างและออกแบบเครื่องมือพร้อมจัดทำเอกสารคู่มือการใช้เครื่องมือนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

2. กำหนดผู้รับผิดชอบและปฏิทินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร เป็นระยะ และดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ใช้ระบบการประเมิน 360 องศา โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง

3. จัดทำรายงานสรุปผลการประเมินและส่งเสริมการนำข้อมูลจากการนิเทศติดตาม และประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาบุคลากรต่อไป

2.4 พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้เงินและงบประมาณ โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. อบรมพัฒนาเพิ่มศักยภาพบุคลากรทั้งผู้ปฏิบัติและผู้ตรวจสอบให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและระเบียบการเงิน-พัสดุ

2. กำหนดผู้รับผิดชอบดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การใช้เงิน งบประมาณเป็นระยะ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้เป็นปัจจุบัน

3. จัดทำระบบคำนวณต้นทุนผลผลิต

4. จัดระบบการประเมินผลตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

5. ดำเนินการจัดทำรายงานควบคุมภายใน

3. กลยุทธ์เสริมสร้างขีดความสามารถในการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาเป็นกลยุทธ์ด้านการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษามี 1 กลยุทธ์หลัก 4 กลยุทธ์รอง และ 19 กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

3.1 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนที่ดี โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และสร้างความเข้าใจให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องครบถ้วนและการนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน
2. อบรมให้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับวิธีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ
3. สำรวจและเตรียมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก พร้อมจัดเก็บให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน
4. ส่งเสริมการนำข้อมูลสารสนเทศด้านต่างๆ ไปใช้ในการวางแผนเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3.2 พัฒนาระบบการวางแผนบุคลากร โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. กระจายอำนาจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างองค์การ/การมอบหมายงานหรือการแบ่งงาน
2. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากร ไปใช้ในการวิเคราะห์งาน (Job analysis) เพื่อการวางแผน
3. จัดทำแผนงานสนับสนุนและเสริมสร้างกำลังคน(สร้างทีมงาน)
4. สร้างบรรยากาศและความสัมพันธ์ที่ดีอย่างต่อเนื่องโดยใช้การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ เป็นเครือข่ายแบบทุกช่องทาง(All Channel) และใช้คำพูดเชิงบวก
5. สร้างความสำคัญและให้การยอมรับ ยกย่องชมเชย บุคลากรที่ร่วมงานและสร้างขวัญกำลังใจที่ดี

3.3 พัฒนาระบบการวางแผนด้านการเงิน โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. ศึกษากรอบนโยบายกำหนดเป้าหมายและแผนงานการเงินงบประมาณให้ชัดเจน
2. กำหนดความต้องการการใช้เงิน งบประมาณ ตามความจำเป็นเร่งด่วน และจัดลำดับความสำคัญในการใช้เงิน งบประมาณในแต่ละกิจกรรม/โครงการ
3. วางแผนจัดสรรเงินงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ครอบคลุมตามความต้องการจำเป็นในแต่ละกิจกรรม/โครงการ
4. ใช้การวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้น

ผลงาน (Performance based Budgeting : PBB)

5. กำหนดคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินและงบประมาณให้ชัดเจน และจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน

3.4 ปรับทิศทางการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาตามสถานการณ์ โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. กำหนดความต้องการการใช้ทรัพยากรตามความจำเป็นเร่งด่วนก่อนแล้ว เตรียมการจัดสรรให้เหมาะสม
2. ปรับลดกิจกรรมและปริมาณความต้องการการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา โดยไม่ให้ส่งผลกระทบต่อภาพรวมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการ
3. จัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาในแต่ละกิจกรรม/โครงการ
4. เตรียมการจัดหาแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษามาสนับสนุน อย่างหลากหลาย
5. ปรับแนวทางปฏิบัติตามแผนที่วางไว้และให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในเขตเมืองและชนบท โดยรวม

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงโดยรวมและรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านการประเมินผล และด้านการดำเนินการตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและชนบท พบว่า เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ซึ่งการวางแผน เป็นกระบวนการหนึ่งที่ทำให้การปฏิบัติภารกิจสามารถดำเนินไปอย่างมีทิศทางและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ การวางแผนการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา เป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรมทางการศึกษาที่สำคัญยิ่ง เป็นงานขั้นแรกของกระบวนการบริหารและผลของ

การวางแผนจะได้แผน (Plan) ออกมา ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือ วิธีการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย (ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ , 2539: 81) และสอดคล้องกับแนวคิดของประจักษ์ รอดประเสริฐ (2547: 95) ที่ว่าการวางแผนจะช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด จึงทำให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทให้ความสำคัญกับขั้นตอนการวางแผนและมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับแรก

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินการ ด้านการประเมินผล และด้านการวางแผน เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า แตกต่างกัน โดยเขตเมืองค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในทางปฏิบัติการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในส่วนของขั้นตอนกระบวนการประเมินผลการใช้ทรัพยากรนั้น ส่วนใหญ่โรงเรียนจะมองข้ามขั้นตอนนี้ไป ซึ่งขั้นตอนนี้มีความสำคัญมาก และผลของการประเมินสามารถนำไปใช้ปรับปรุงกระบวนการด้านต่างๆ (ปรีชา คัมภีรปกรณ์, 2545: 24) ดังนั้นโรงเรียนในเขตเมืองจึงมีความต้องการที่จะปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับแรก ส่วนเขตชนบท ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผน ซึ่งการวางแผนเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการบริหารที่มีความสำคัญ ที่ใช้เป็นกรอบและแนวทางการปฏิบัติงาน ถือเป็นขั้นตอนจำเป็นในกระบวนการบริหาร ถ้ามีการวางแผนที่รัดกุมและชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ง่ายแล้ว การดำเนินงานนั้นจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี (นงนุช วงษ์สุวรรณ, 2553: 86) ซึ่งอาจเป็นเหตุผลทำให้โรงเรียนในเขตชนบทยังให้ความสำคัญกับการวางแผนมากที่สุดเป็นลำดับแรก เช่นเดียวกับสภาพปัจจุบัน

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยจำแนกตามที่ตั้งและกระบวนการบริหาร 3 ด้าน ดังนี้

1) สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กด้านการวางแผนโดยรวมและรายด้านพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านอาคารสถานที่ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและชนบท พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรกเหมือนกัน คือ ด้านการเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของสังวาลย์ วุฒิสเลลา (2548) ที่ศึกษาสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา พบว่า การบริหารทรัพยากรงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยการบริหารสูงสุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการวางแผนด้านการเงินและงบประมาณนั้นมีความสำคัญ และในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนมีความต้องการใช้เงินในการดำเนินงานทั้งสิ้น ดังนั้นการวางแผนด้านการเงินจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ต้องวางแผนการใช้เงินให้ครอบคลุมเหมาะสม เกิดประโยชน์อย่าง

สูงสุดและมีประสิทธิภาพ ซึ่งการวางแผนด้านการเงินถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดแนวทาง และการควบคุมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ(ณัฐพันธ์ เขจรนันท์, 2549: 72) สอดคล้องกับ แนวคิดของ สุทธิธรรม ดันตริจนาวงศ์ (2549) ที่ว่า ทรัพยากรด้านการเงิน ช่วยให้การดำเนินการ ของสถานศึกษาประสบความสำเร็จในงานภารกิจ หลัก ช่วยในการสนับสนุนจัดหาทรัพยากรอื่นๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายอื่นๆ และแผนการเงินยังเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้ทรัพยากร ดังนั้นโรงเรียนจึงให้ความสำคัญ กับขั้นตอนการวางแผนด้านการเงินอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับแรก เมื่อพิจารณารายชื่อ ค่าเฉลี่ยการ ปฏิบัติสูงที่สุด คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงิน งบประมาณ รองลงมา คือ โรงเรียนวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้อง ตามระเบียบและป็นปัจจุบัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ทรัพยากรด้านการเงินมีความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ซึ่ง ต้องมีการวางแผนชัดเจน และมีคณะกรรมการรับผิดชอบ การจัดทำระบบข้อมูลทางการเงินต้องถูกต้อง ตามระเบียบทางราชการและเป็นปัจจุบัน เพราะมีการตรวจสอบและมีระเบียบกฎหมายควบคุม กำกับ ติดตามอย่างเคร่งครัด และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้จ่ายเงินและ งบประมาณในการจัดการศึกษา ถ้ามีข้อมูลความต้องการการใช้จ่ายเงินก็จะทำให้การวางแผนการใช้จ่ายเงินได้ ครอบคลุมทุกกิจกรรมในการจัดการศึกษา

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการวางแผนโดยรวม และรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป นาน้อย คือด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านอาคารสถานที่ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ เมื่อพิจารณา ตามความคิดเห็นของเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยสูงที่สุดตามความคิดเห็นของเขตเมือง คือ ด้านบุคคล ซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่า โรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กโดยรวมยังให้ความสำคัญกับการวางแผนด้านการเงิน สอดคล้องกับสภาพ ปัจจุบัน ทั้งนี้คงเป็นไปตามเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ส่วน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง ให้ความสำคัญกับกระบวนการวางแผนบุคลากร เป็นลำดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทรัพยากร ด้านบุคคลเป็นผู้ดำเนินการจัดการทรัพยากรทางการศึกษาอื่น เช่น เงิน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ เป็นต้น ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นทรัพยากรด้านบุคคล จึงมี ความสำคัญ (สุทธิธรรม ดันตริจนาวงศ์, 2549: 152) และการวางแผนบุคลากร เป็นกระบวนการ จัดระบบบุคลากรเพื่อเตรียมการปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ให้เหมาะสม ให้เกิดประโยชน์ต่อ องค์การสูงสุด (นงนุช วงษ์สุวรรณ, 2553: 88) ถ้าวางแผนบุคลากรได้ดี สามารถจัดวางตัวบุคคลได้ เหมาะสมกับภาระงาน ทำให้การดำเนินการจัดการศึกษา ดังนั้นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กใน เขตเมือง จึงมีความประสงค์ในการมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ

ตามความถนัด และความต้องการ เป็นลำดับแรก ซึ่งเป็นเรื่องที่โรงเรียนต้องวางแผนอย่างชัดเจนให้เหมาะสมและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการดำเนินการโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านอาคารสถานที่ และด้าน วัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและชนบท พบว่า เป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม จากผลการวิจัยเห็นได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง และชนบท ให้ความสำคัญกับการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพยากรด้านการเงิน ซึ่งโรงเรียนได้รับจัดสรร อย่างจำกัดตามเกณฑ์จำนวนนักเรียนที่มีอยู่น้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ และทรัพยากรด้านการเงิน ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถนำมาซึ่งทรัพยากรด้านอื่นๆ ได้ เป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ใน การจัดการศึกษา ช่วยให้การพัฒนาสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยเฉพาะการ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพในกระบวนการเรียน การสอนของสถานศึกษา (สุทธีวรรณ ตันติธรรมาวาส, 2549: 159) ความสำคัญของการเงินนั้น มีผลต่อการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาด้านอื่น ๆ ดังนั้น โรงเรียนจึงดำเนินการทรัพยากร ด้านการเงินอยู่ในระดับมาก และเป็นลำดับแรก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นรายข้อ โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณ จากรัฐอย่างเพียงพอ มี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้รับจัดสรรงบประมาณ ไม่เพียงพอเป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดสรรตามจำนวนนักเรียนที่มีอยู่น้อยและค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นหลักการและแนวทางปฏิบัติที่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กต้องดำเนินการตามที่กำหนด ดังนั้น โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่จึงต้องปฏิบัติอยู่ในลำดับมาก ส่วนโรงเรียนประถม ศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท มีการดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ ใน รูปแบบต่างๆ และจากทรัพย์สิน ของโรงเรียนและระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรกฤษฎี พวงนิล (2553) ที่ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา พบว่า การระดมทรัพยากรด้านการเงิน โรงเรียนมี การปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้ เป็นเพราะว่า สภาพของโรงเรียนและชุมชนท้องถิ่น ที่ส่วนใหญ่ค่อนข้างยากจนจึงไม่เอื้อต่อการระดมทรัพยากรด้านการเงิน

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก ด้านการดำเนินการโดยรวมและรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านอาคารสถานที่ และ

ด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและชนบท พบว่าแตกต่างกัน โดยเขตเมืองมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเหมือนภาพรวม คือ ด้านการเงิน และมีการปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับสภาพปัจจุบัน ส่วนเขตชนบท มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบทส่วนใหญ่ขาดแคลนบุคลากร บุคลากรไม่ครบชั้น ปัญหาสำคัญคือ การย้ายเข้าย้ายออกของบุคลากร และการบรรจุแต่งตั้งหรือการรับย้ายล่าช้า ไม่ทันตามเวลา ความต้องการ ดังนั้น โรงเรียนในเขตชนบทจึงมีความต้องการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพยากรด้านบุคคลมากที่สุด เป็นลำดับแรก พิจารณารายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งให้เห็นว่าโรงเรียนมีความต้องการที่จะส่งเสริมให้บุคลากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ได้รับการพัฒนาศักยภาพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เป็นไปตามแนวคิดของ นางนุช วงษ์สุวรรณ (2553) ที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่สามารถพัฒนาเพิ่มพูนขึ้นได้ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะและเจตคติ ถ้าหากมีแรงจูงใจที่ดีพอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิธาน พันทอง (2548) ที่ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าต้องมีการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ ความสามารถ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.3 สภาพปัจจุบันการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการประเมินผลโดยรวมและรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านอาคารสถานที่ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและชนบท พบว่าเป็นไปในลักษณะเดียวกันเหมือนในภาพรวม ยกเว้นค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามความคิดเห็นของเขตชนบท คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งเห็นได้ว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับแรก ซึ่งการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงินนั้น โรงเรียนให้ความสำคัญและมีการปฏิบัติมาก เนื่องจาก การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเงิน โดยเฉพาะเงินงบประมาณจะมีกฎระเบียบหลักเกณฑ์ที่โรงเรียนต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนด และมีระบบการควบคุม ตรวจสอบจากหน่วยงานต้นสังกัด มีการรายงานผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ รายงานเงินคงเหลืออย่างต่อเนื่อง และการใช้ทรัพยากรด้านการเงินต้องดำเนินการอย่างถูกต้องตามระเบียบแนวปฏิบัติที่เคร่งครัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้การประเมินผลการใช้เงินจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับด้านการเงิน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการใช้เงินในกิจกรรม/โครงการต่างๆ และการติดตาม ประเมินผล เป็นกิจกรรมทางการบริหารที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่สถานศึกษาต้องใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้รับทราบผลการดำเนินงานว่ามีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย

หรือไม่ จะได้ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแผนหรือแก้ไขแนวการดำเนินการ ดังนั้น โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจึงต้องมีการดำเนินการประเมินผลการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน อยู่ในระดับมาก เป็นลำดับแรก

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านอาคารสถานที่ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของเขตเมืองและชนบท พบว่าแตกต่างกัน คือ โดยเขตชนบท มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการเงิน เหมือนในภาพรวมและความคิดเห็นสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ทั้งนี้อาจเป็นไปตามเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ส่วนเขตเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านบุคคล และพิจารณารายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ซึ่งการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร จะช่วยให้บุคลากร ปฏิบัติงาน ได้ดีเพียงใด จะได้ใช้ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการทำงาน ให้ดีขึ้นตามเกณฑ์ ถ้ามีระบบการประเมินผลที่ดีและต่อเนื่อง ก็จะช่วยให้มีข้อมูลในการพัฒนาบุคลากรที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพขององค์กร (นงนุช วงษ์สุวรรณ, 2553: 229)

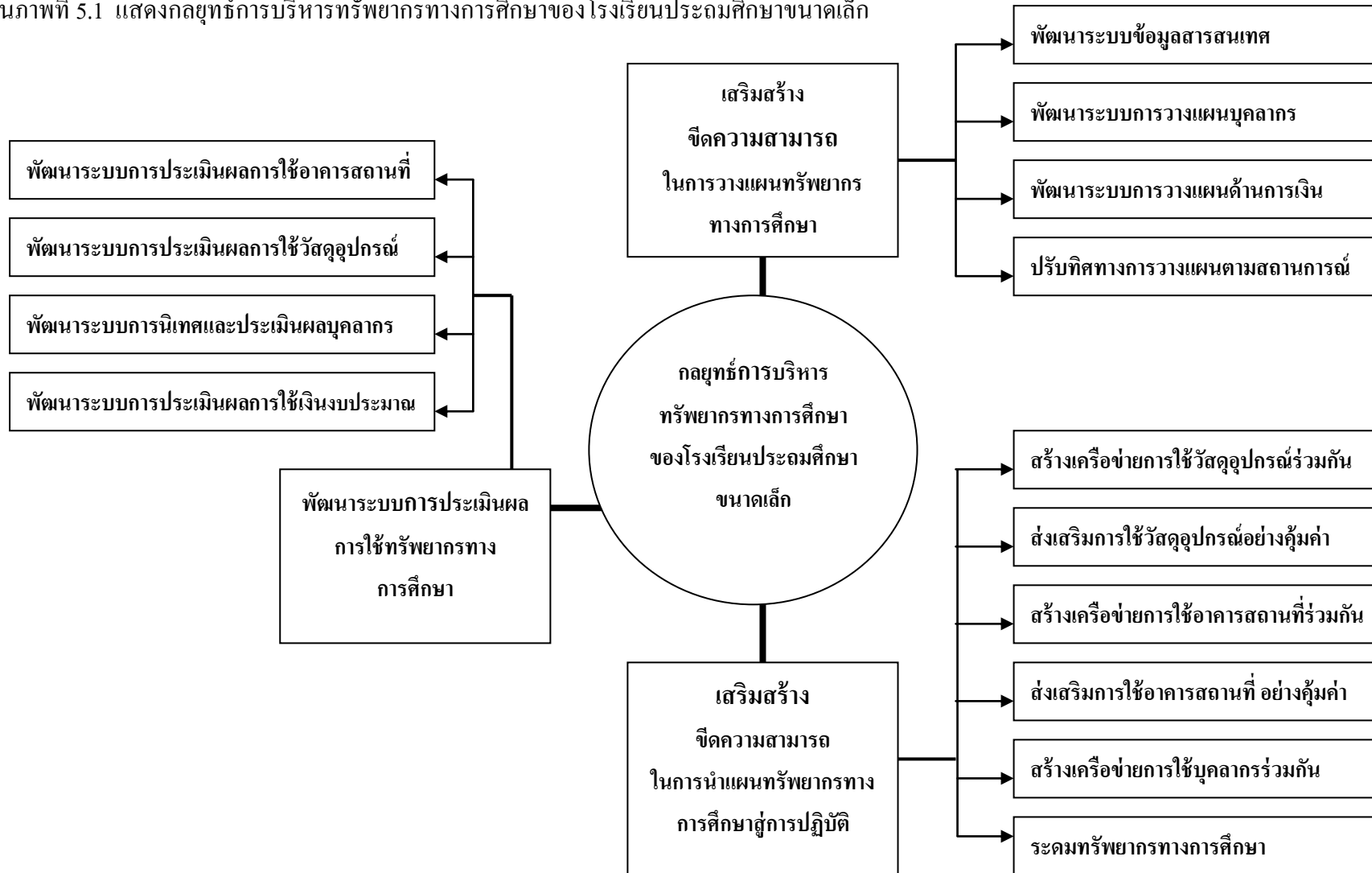
4) ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท จำแนกตามกระบวนการบริหาร 3 ด้าน และประเภททรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ด้าน โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมือง มีค่าเฉลี่ยการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตชนบท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองมีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษามากกว่าจึงมีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในเขตชนบท

ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ในเขตเมืองและชนบท

ผู้วิจัยได้สรุปกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ดังแผนภาพที่ 5.1 – 5.4 และอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 5.1 แสดงกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

แผนภาพที่ 5.2 แสดงกลยุทธ์ด้านการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษา

จากแผนภาพที่ 5.2 อภิปรายผลได้ดังนี้

1.กลยุทธ์เสริมสร้างขีดความสามารถในการนำแผนทรัพยากรทางการศึกษาสู่การปฏิบัติ
เป็นกลยุทธ์ด้านการดำเนินการ บริหารทรัพยากรทางการศึกษากำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการเสริมสร้างพัฒนาการดำเนินการนำแผนทรัพยากรทางการศึกษาสู่การปฏิบัติซึ่ง โรงเรียนประถมศึกษานานาชาติในเขตเมืองและชนบท ต้องดำเนินการจัดสรร สรรหา ดูแลรักษาจัดเก็บและใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

1.1กลยุทธ์สร้างเครือข่ายการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ร่วมกันเป็นกลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้น
เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติในเขตเมืองและชนบทได้การจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษา ไม่เพียงพอกับความต้องการ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพ ส่วนการสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ ไม่ได้ดำเนินการอย่างชัดเจน แต่โรงเรียนมีโอกาสจากการมีส่วนร่วมของโรงเรียนใกล้เคียงหรือโรงเรียนที่มีความพร้อม เช่น โรงเรียนตีประจําตำบลซึ่งมีความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำสื่อวัสดุและสื่อเทคโนโลยีมีโปรแกรมบทเรียนสำเร็จรูปสื่อการสอนออนไลน์มากมายที่สามารถเลือกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาได้มีโครงการเรียนรู้ทางไกลดาวเทียมโรงเรียนวังไกลกังวล ซึ่งสามารถช่วยลดปัญหาความขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (กวิทร์เกียรติ นนธ์พละ, 2551) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการใช้ทรัพยากรร่วมกันพบว่าสถานศึกษามีการใช้สื่ออุปกรณ์ร่วมกัน โดยมีแนวทางปฏิบัติ คือ โรงเรียนต้องดำเนินการสำรวจประเภทความต้องการการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และแสวงหาแหล่งวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ จากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือโรงเรียนใกล้เคียงจัดทำทะเบียนข้อมูลสารสนเทศวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ต้องการใช้ร่วมกันประสานขอความร่วมมือร่วมจัดทำข้อตกลงและจัดตั้งเครือข่ายการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกัน ร่วมกันจัดหางบประมาณเพื่อการปรับปรุงซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ ที่ใช้ร่วมกัน ส่งเสริมการผลิตสื่อและการใช้สื่อเทคโนโลยีช่วยสอน เช่น สื่อ CAI สื่อออนไลน์ สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม รถคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ (Mobile unit) สื่อวีดิทัศน์วีดิทัศน์ เป็นต้น โดยประสานความร่วมมือในการทำข้อตกลงร่วมกัน (MOU) กับหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัยในท้องถิ่นที่ส่งเสริมการผลิตสื่อเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการสื่อและสอนผลิตสื่อ

1.2 กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อย่างคุ้มค่า เป็นกลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้นเนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติในเขตเมืองและชนบทส่วนใหญ่ มีจุดอ่อนที่ไม่สามารถดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คง สภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดได้ เนื่องจากความขาดแคลนงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซม หรือมีการ

จัดสรรงบล่าช้าไม่ทันต่อความต้องการ นอกจากนี้ก็ถูกระเบียบเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ทำให้โรงเรียนได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ และไม่สามารถขอรับการจัดสรรเพิ่มเติมได้ ดังนั้นโรงเรียนจึงมีความจำเป็นต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่าที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการของโรงเรียนที่มีจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งได้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อย่างคุ้มค่า ทั้งนี้โรงเรียนขนาดเล็กทั่วไปสามารถนำกลยุทธ์นี้ไปใช้ โดยมีแนวทางปฏิบัติ คือ ให้โรงเรียนสำรวจความต้องการการปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อการใช้งาน ประสานขอความร่วมมือ หน่วยงาน สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานให้เข้ามาฝึกงานด้านการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ส่งเสริมการนำวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่เก่าหรือจำหน่ายแล้ว มาแปรรูปเป็นวัสดุอุปกรณ์ชิ้นใหม่ แล้วนำกลับมาใช้ (Recycle) หรือนำวัสดุอุปกรณ์กลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) ให้เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาปรับปรุงซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้คงสภาพที่ดีและใช้งานได้เหมาะสมคุ้มค่า

1.3 กลยุทธ์สร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ร่วมกัน เป็นกลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้นจากการศึกษาสภาพการดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทส่วนใหญ่มีอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องพิเศษ ห้องปฏิบัติการต่างๆ อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายในไม่เพียงพอ การสร้างเครือข่ายการใช้ อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ ไม่ได้ดำเนินการอย่างชัดเจน นอกจากนี้โรงเรียนไม่ได้ประสานความร่วมมือในการขอใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถาน ประกอบการ เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษาเท่าที่ควร ซึ่งโรงเรียนมีโอกาสจากปัจจัยภายนอกจากการมีส่วนร่วมของโรงเรียนใกล้เคียงในท้องถิ่นหรือโรงเรียนที่มีความพร้อม เช่น โรงเรียนศิษย์ประจำตำบล ซึ่งมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน ชุมชนท้องถิ่นมีแหล่งเรียนรู้ และสถานประกอบการ ที่เป็นประโยชน์และเอื้อต่อการจัดการศึกษา ทำให้สามารถสร้างเครือข่ายการใช้ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ร่วมกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (กวิน ตรีเกียรติ นนธ์พละ, 2551) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการใช้ทรัพยากรร่วมกัน พบว่า สถานศึกษามีการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีแนวทางปฏิบัติ คือ โรงเรียนต้องสำรวจประเภทความต้องการการใช้ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน และแสวงหา อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน จากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือโรงเรียนใกล้เคียง จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศด้านอาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ภายในที่ต้องการใช้ร่วมกัน สร้างความเข้าใจ ความจำเป็นและประสานขอความร่วมมือเพื่อขอใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ภายในร่วมกัน และร่วมจัดตั้งศูนย์เครือข่าย การใช้ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน ส่งเสริมการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในร่วมกัน

นอกจากนี้ให้ประสานความร่วมมือเพื่อขอใช้แหล่งเรียนรู้ ภายนอก และสถานประกอบการ เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา

1.4 กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายใน อย่างคุ้มค่า เป็นกลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้นจากการศึกษาสภาพการดำเนินการทรัพยากรด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน พบว่า โรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทส่วนใหญ่ มีการดำเนินการดูแลรักษาความปลอดภัยการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ มีการใช้อาคารสถานที่ต่างๆที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด เนื่องจากหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานการจัดสรรอาคารสถานที่และสิ่งก่อสร้าง ที่ทำให้โรงเรียนไม่สามารถเสนอขอรับการจัดสรรอาคารสถานที่และสิ่งก่อสร้างเพิ่มเติมจากเดิมได้และจากการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ได้ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในอย่างคุ้มค่า โดยมีแนวทางปฏิบัติคือ ให้โรงเรียนสำรวจความต้องการการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน ประสานขอความร่วมมือ บริษัท หน่วยงานเอกชน สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน เข้ามาฝึกงาน และช่วยปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน ระดมแรงงานจากชุมชนท้องถิ่นเข้ามาช่วยปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน ระดมทุนจากหน่วยงานต่างๆ ในการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน ที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้คงสภาพที่ดีเอื้อต่อการจัดการศึกษา และใช้งานได้อย่างเหมาะสมคุ้มค่า นำอาคารสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์แล้วมาปรับปรุงซ่อมแซมให้เป็นอาคารสถานที่สำหรับใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ แทน เช่น เปลี่ยนถังน้ำซีเมนต์เก่าให้เป็นห้องน้ำ หรือบ้านพักครูเก่าที่ไม่ครุอาศัยเป็นห้องสมุด เป็นต้น

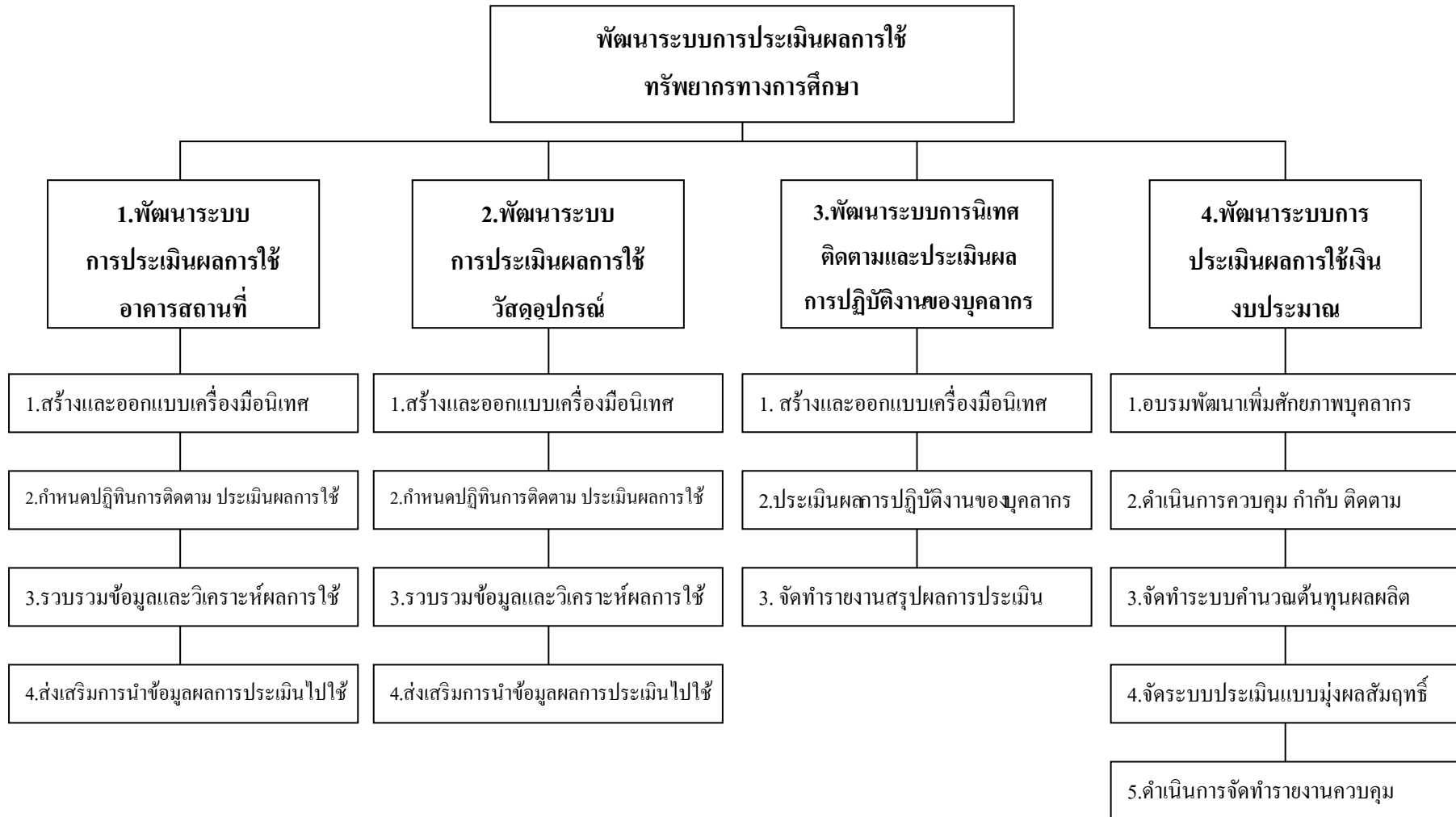
1.5 กลยุทธ์สร้างเครือข่ายการใช้บุคลากรร่วมกัน เป็นกลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้นจากการศึกษาสภาพการดำเนินการทรัพยากรด้านบุคคล พบว่า โรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทส่วนใหญ่ มีจำนวนบุคลากรจำกัด ไม่เพียงพอ ไม่สามารถจัดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ครบชั้น บุคลากรที่มีอยู่ส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความต้องการทั้งปริมาณและคุณภาพ ไม่สามารถจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ความสามารถ นอกจากนี้การสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ยังไม่ได้ดำเนินการเป็นรูปแบบชัดเจน และส่งเสริมใช้เท่าที่ควร ส่วนการประสานความร่วมมือ และเชิญวิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน ยังดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีความต้องการจำเป็นในการสรรหาบุคลากร เข้ามาช่วยในการดำเนินงานจัดการศึกษา โดยการสร้างเครือข่ายการใช้บุคลากรร่วมกัน ซึ่งมีปัจจัยเอื้อด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนขนาดใหญ่ที่

มีความพร้อมด้านบุคลากร รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรเพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษา และในชุมชนมีทรัพยากรในท้องถิ่น ได้แก่ องค์ความรู้ของชุมชน โดยเฉพาะด้านอาชีพในท้องถิ่นและด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนการมีส่วนร่วมของวิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสนับสนุนจัดการศึกษา และเป็นไปตามยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้มีการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกัน โดยให้มีการสร้างเครือข่ายและประสานการมีส่วนร่วมขององค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบ โดยการเชื่อมโยงเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งทางโดยตรงและโดยอ้อมเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545: 106) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (กวินทร์เกียรติ นนธ์พละ, 2551) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการใช้ทรัพยากรร่วมกัน พบว่า สถานศึกษามีการใช้ทรัพยากรบุคลากรร่วมกันมากที่สุด โดยมีแนวทางปฏิบัติ คือ โรงเรียนต้องสำรวจความต้องการการใช้บุคลากร ประเภทสาขาวิชาความรู้ความสามารถที่ขาดแคลน และแสวงหา/ สรรหาบุคลากรในโรงเรียนหรือโรงเรียนใกล้เคียงที่มีความรู้ความสามารถเป็นแกนนำ สร้างความเข้าใจร่วมกันถึงความจำเป็น และประสานขอความร่วมมือในการดำเนินงาน จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศบุคลากร และร่วมจัดตั้งเครือข่ายบุคลากรแกนนำที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ตามความต้องการ ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของบุคลากรแกนนำ เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน ส่งเสริมการใช้และแลกเปลี่ยนบุคลากรแกนนำภายในโรงเรียนเครือข่ายมาสนับสนุนจัดการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอก และครูภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา

1.6 กลยุทธ์ระดมทรัพยากรทางการศึกษา เป็นกลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้นเนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐไม่เพียงพอ และการดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ ในรูปแบบต่างๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน ตลอดจนการจัดการจัดหาเงินรายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วนเพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ยังดำเนินการได้ไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมพัฒนาอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน การระดมทุนจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อการจัดหาปรับปรุงซ่อมแซม และพัฒนาอาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียนยังดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่อง แต่โรงเรียนมีโอกาสในการระดมทรัพยากรเนื่องจากมีกฎหมายรองรับการให้ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ได้แก่ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร(ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2547 ณ วันที่ 17 สิงหาคม 2547 มีสาระสำคัญที่เอื้อต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน เข้ามาให้การสนับสนุนเงินงบประมาณในการจัดการศึกษา นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน

บริษัทต่าง ๆ ที่เข้ามาสำรวจ เพื่อให้ในการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน จึงเป็นโอกาสที่โรงเรียนสามารถดำเนินการระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พัชรกฤษฎี พวงนิล, 2553) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและกลยุทธ์การระดมทรัพยากรทางการศึกษา พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการระดมทรัพยากรทางการศึกษา เช่น ด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านบุคคล ด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี ด้านที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และด้านเงินทุนหรืองบประมาณ และสอดคล้องกับแนวคิดของ (นคร ตั้งกะภิกพ, 2549) ที่ว่า การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะทรัพยากรเป็นปัจจัย (Input) สำหรับการบริหารจัดการศึกษา ดังนั้น โรงเรียนจึงสามารถนำกลยุทธ์นี้ไปใช้ในการดำเนินการระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้ โดยมีแนวทางปฏิบัติคือ โรงเรียนต้องดำเนินการสำรวจความต้องการการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา และแสวงหาแหล่งทรัพยากรศึกษารายละเอียด การเข้าถึงแหล่งทรัพยากรทางการศึกษาแต่ละประเภท ประสานขอความร่วมมือในการสนับสนุน ด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เช่น ผู้บริหารไปด้วยตนเอง ส่งหนังสือราชการ หรือประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นต้น ใช้การระดมทรัพยากร ด้านการเงินด้วยรูปแบบวิธีการและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น จัดทอดผ้าป่าการศึกษา เพื่อระดมเงินไปใช้เอื้อต่อการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ภายในหรือประสานขอรับการสนับสนุนจากบริษัท หน่วยงานเอกชนและภาครัฐเพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์โดยตรง ระดมทุนจากบริษัท หน่วยงานเอกชน และภาครัฐ เพื่อจัดสร้างอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ภายใน ทั้งนี้โรงเรียนต้องสร้างศรัทธาและสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ใ้การยกย่องหรือประกาศเกียรติคุณ เพื่อความต่อเนื่องในการให้ความร่วมมือสนับสนุนทรัพยากรการศึกษาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจน แผลงเดช (2549) ที่ศึกษากลยุทธ์การระดมทรัพยากร พบว่า ต้องใช้กลยุทธ์สร้างศรัทธาด้วยการปฏิบัติจริง โดยทำการพัฒนาสถานศึกษาให้ผู้มีจิตศรัทธาได้เห็น เชิญบุคคลเหล่านี้เข้ามาเยี่ยมชมและร่วมสนับสนุน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

แผนภาพที่ 5.3 แสดงกลยุทธ์ด้านการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา

จากแผนภาพที่ 5.3 อภิปรายผลได้ดังนี้

2. กลยุทธ์พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา เป็นกลยุทธ์ด้านการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่ได้กำหนดขึ้นเนื่องจากความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท เป็นการประเมินผลการใช้ทรัพยากรเพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากร ประสิทธิภาพของทรัพยากร ความเหมาะสมเพียงพอของทรัพยากร ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการใช้ทรัพยากร เพื่อที่จะได้ข้อมูลสารสนเทศที่จะใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้ได้ผลดียิ่งขึ้นต่อไป ประกอบด้วย

2.1 กลยุทธ์พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้ อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ภายใน เป็นกลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้นเนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท มีการดำเนินการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้และสรุปรายงานผลการประเมินไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบชัดเจน การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ยังไม่เป็นระบบหรือมีรูปแบบที่ชัดเจนและดำเนินการไม่ต่อเนื่อง ซึ่งการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้นั้นเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะทราบว่าการทำงานเป็นไปตามแผนหรือไม่ เพียงใด เพื่อปรับแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขระหว่างการทำงาน และเป็นข้อมูลสำหรับการพิจารณาวางแผนดำเนินการในปีถัดไป (กิตติมา ปรีดีดิลก, 2532: 199) และในปัจจุบันทางหน่วยงานต้นสังกัดได้จัดทำระบบการติดตาม ประเมินผล ใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในที่เป็นระบบชัดเจน ดังนั้นโรงเรียนจึงควรพัฒนาระบบการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน โดยมีแนวทางปฏิบัติ คือสร้างและออกแบบเครื่องมือพร้อมจัดทำเอกสารคู่มือการประเมินผลการใช้ อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ภายใน หรือดำเนินการโดยใช้กระบวนการ PDCA กำหนด ผู้รับผิดชอบและปฏิทินการติดตามและประเมินผลการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน และดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการใช้ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในโดยคำนึงถึงความคุ้มค่า ส่งเสริมการนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการใช้ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในให้มีประสิทธิภาพในครั้งต่อไป

2.2 กลยุทธ์พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นกลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้นเนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท มีการจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

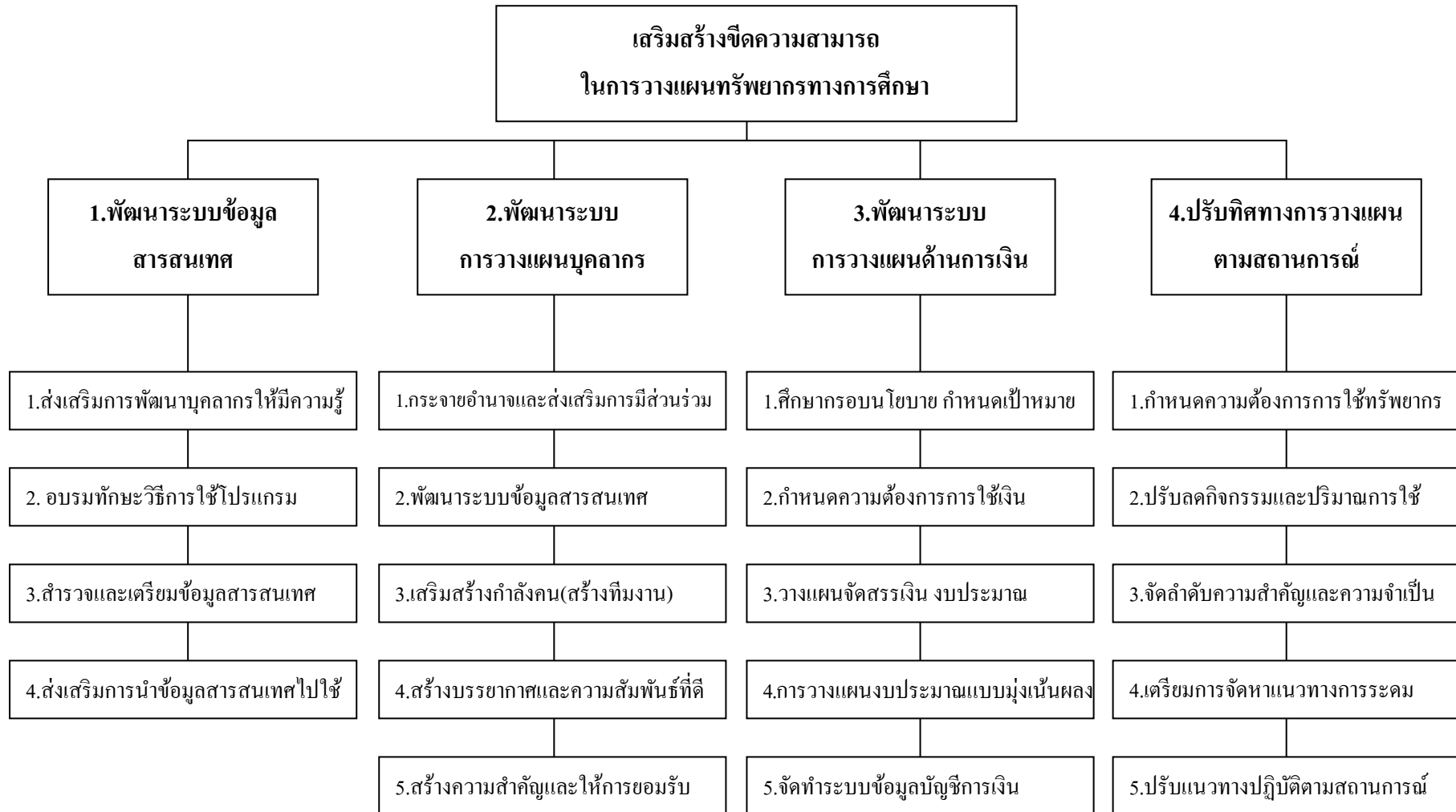
ไม่ได้นำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป แต่หน่วยงานต้นสังกัดมีระบบการติดตาม ประเมินผลใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ที่เป็นรูปแบบชัดเจน ซึ่งโรงเรียนสามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางการในการพัฒนาระบบประเมินผลได้ โดยมีแนวทางปฏิบัติ คือ โรงเรียนสร้างและออกแบบเครื่องมือพร้อมจัดทำเอกสารคู่มือการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ หรือดำเนินการโดยใช้กระบวนการ PDCA กำหนดปฏิทินการติดตามและประเมินผลการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์และดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าส่งเสริมการนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้มีประสิทธิภาพในครั้งต่อไป

2.3 กลยุทธ์พัฒนาระบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากร เป็นกลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้นเนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท มีจุดอ่อน ในการจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งไม่ได้ดำเนินการเป็นรูปแบบที่ชัดเจนและไม่ได้ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้การประเมินผลการปฏิบัติงานนั้นเป็นการประเมินพฤติกรรมการทำงานของบุคลากร โดยการวัดและเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งจะต้องอาศัยวิธีการวัดและประเมินอย่างเที่ยงตรงเชื่อถือได้ และจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของบุคลากร ป้อนกลับต่อให้บุคลากรโดยตรง เพื่อจะได้วางแผนพัฒนาหรือปรับปรุงการปฏิบัติงาน (สุกัญญา โภวีโลกุล, 2547) โดยมีเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูเป็นเครื่องมือในการกำกับติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร นอกจากนี้ยังมีหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน โดยโรงเรียนมีแนวทางปฏิบัติ คือ ศึกษารายละเอียดเกณฑ์มาตรฐานนำมาสร้างและออกแบบเครื่องมือพร้อมจัดทำเอกสารคู่มือการใช้เครื่องมือนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน กำหนดผู้รับผิดชอบและปฏิทินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นระยะและดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ใช้ระบบการประเมิน 360 องศา ซึ่งเป็นวิธีการประเมินบุคลากรโดยบุคคลรอบข้าง เพื่อประโยชน์ในการสะท้อนมุมมองของบุคลากรจากบุคคลอื่นๆ และตนเอง ช่วยทำให้ช่วยบุคลากรในการปรับปรุงตนเอง และพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (จุฑาทิพย์ ภารพบ, 2547) พบว่า ระบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ 360 องศา ทำให้บุคลากรสามารถพัฒนาการปฏิบัติงานในระดับที่สูงขึ้นกว่าเดิมได้ และมีความกระตือรือร้นในการ

ปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น จัดทำรายงานสรุปผลการประเมินและส่งเสริมการนำข้อมูลจากการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาบุคลากรต่อไป

2.4 กลยุทธ์พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้เงินและงบประมาณ เป็นกลยุทธ์ที่ได้ กำหนดขึ้นเพื่อเสริมจุดแข็งของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทในการพัฒนาระบบการประเมินผลการใช้เงินและงบประมาณ ซึ่งโรงเรียนได้ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้จ่ายเงินงบประมาณ เป็นระยะและต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน มีการดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน และยังมีหน่วยตรวจสอบภายใน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเข้ามาติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและงบประมาณ มีระบบการตรวจสอบภายในด้านการเงินและการควบคุมภายใน ซึ่งเป็นระบบที่โรงเรียนจะต้องได้รับการตรวจสอบเป็นระยะๆ การใช้จ่ายเงินและงบประมาณนั้นเป็นเรื่องที่โรงเรียนต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบอย่างเคร่งครัด จึงเห็นได้ว่าทุกโรงเรียนดำเนินการใช้จ่ายเงินและงบประมาณอย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีระบบการตรวจสอบ ประเมินผลการใช้เงินและงบประมาณที่ดี จะช่วยให้การใช้จ่ายเงินมีประสิทธิภาพ เกิดความประหยัดและคุ้มค่า โดยมีแนวทางปฏิบัติคือ จัดอบรมพัฒนาเพิ่มศักยภาพบุคลากรทั้งผู้ปฏิบัติและผู้ตรวจสอบให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและระเบียบการเงินพัสดุ กำหนดผู้รับผิดชอบดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เงิน งบประมาณเป็นระยะ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้เป็นปัจจุบันจัดทำระบบคำนวณต้นทุนผลผลิต ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 21 ให้หน่วยงานใช้ผลการคำนวณต้นทุนผลผลิต ต้นทุนกิจกรรม ไปปรับปรุงประสิทธิภาพโครงสร้างการปฏิบัติงาน และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ เพื่อให้ผลดำเนินงานเกิดประสิทธิผลสูงสุด จัดระบบการประเมินผลตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยกำหนดปัจจัยหลักความสำเร็จ และตัวชี้วัด (Key Performance Indicators: KPIs) สร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผล ผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546ข: 44-45) ดำเนินการจัดทำรายงานควบคุมภายใน การจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณเป็นระยะๆ

แผนภาพที่ 5.4 แสดงกลยุทธ์ด้านการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษา

จากแผนภาพที่ 5.4 อภิปรายผลได้ดังนี้

3. กลยุทธ์เสริมสร้างขีดความสามารถในการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาเป็นกลยุทธ์ ด้านการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษา ที่ได้กำหนดขึ้นเนื่องจาก โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตเมืองและชนบท ต้องดำเนินการปรับปรุงพัฒนาระบบการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาให้ สามารถใช้เป็นเครื่องมือและวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายซึ่งจะช่วยสั่งการ และประสานงาน กิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ศิริวรรณ เจริญรัตน์ และ คณะ, 2539: 81) ประกอบด้วย

3.1 กลยุทธ์พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนที่ดี เป็นกลยุทธ์ที่ได้กำหนด ขึ้นจากการศึกษาสภาพการวางแผนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ซึ่งโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินการจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก ไม่เป็น ระบบและไม่เป็นปัจจุบัน การสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่จำเป็น ในการ นำไปใช้เพื่อจัดการศึกษาและการสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกและสถาน ประกอบการรวมถึง การสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้และความเพียงพอของอาคารเรียนอาคาร ประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง และไม่ปัจจุบัน ซึ่งระบบข้อมูล สารสนเทศนั้นถือเป็นปัจจัยสำคัญของการวางแผน นอกจากจะเป็นส่วนประกอบหรือปัจจัยนำเข้าที่ สำคัญของการวางแผนแล้ว ยังช่วยให้การกำหนดเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงานมีความเป็นไปได้ อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ และกระบวนการวางแผนที่ดีจะต้องได้รับข้อมูลนำเข้าหรือ สารสนเทศต่างๆ ที่มีคุณภาพ จึงจะทำให้การ วางแผนมีคุณภาพและส่งผลต่อผลงานของแผนซึ่งจะมี คุณภาพตามไปด้วยนั้น คือ เป็นแผนที่สามารถ ดำเนินงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ (ประชุม รอดประเสริฐ, 2547: 243) และในปัจจุบัน ได้มีระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เป็น โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับใช้จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบสะดวกต่อการเรียกใช้งาน ดังนั้น โรงเรียนสามารถนำกลยุทธ์นี้ไปใช้โดยมีแนวทางปฏิบัติ คือส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องครบถ้วนและการ นำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนโดยการอบรมให้ความ รู้และทักษะเกี่ยวกับวิธีการใช้โปรแกรม สำเร็จรูปเพื่อการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศสำรวจและเตรียมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก พร้อมสำหรับการจัดเก็บให้เป็นระบบและ เป็นปัจจุบัน รวมถึงส่งเสริมให้มีการนำข้อมูลสารสนเทศด้ านต่างๆ ไปใช้ในการวางแผนเพื่อการ พัฒนางานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3.2 กลยุทธ์พัฒนาระบบการวางแผนบุคลากร เป็นกลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้นเนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ไม่สามารถกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานเกี่ยวกับบุคลากร ได้อย่างชัดเจน การวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า ไม่สามารถปฏิบัติได้ การมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสม อาจเป็นเพราะจำนวนบุคลากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคใน การบรรจุแต่งตั้งหรือรับย้ายบุคลากรซึ่งได้บุคลากรไม่ตรงกับความต้องการ ความจำเป็นและความขาดแคลน เนื่องจากโรงเรียนไม่มีส่วนร่วมในการสรรหาบุคลากรได้ นอกจากนี้นโยบายด้านต่างๆ ที่โรงเรียนต้องปฏิบัติมีมากเกินไป ทำให้ครูปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ไม่เต็มที่ มีภาระงานมากขึ้นและต้องรับผิดชอบงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องดำเนินการพัฒนาระบบการวางแผนบุคลากรที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับจำนวนภาระงาน เพื่อใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานบุคลากร โดยมีแนวทางปฏิบัติให้โรงเรียนกระจายอำนาจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างองค์การ การมอบหมายงานหรือการแบ่งงาน โดยบุคลากรมีส่วนร่วมในการพิจารณาแสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดดำเนินการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากร เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์งาน (Job analysis) ซึ่งการวิเคราะห์งานจะช่วยให้ได้ข้อมูลรายละเอียดส่วนต่างๆ ของงาน เช่น จุดมุ่งหมายของงาน หน้าที่ที่สำคัญ เงื่อนไขการทำงาน ความรู้ ทักษะและความสามารถที่จำเป็น เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนบุคลากร (วิโรจน์ สารรัตน์, 2548: 199) จัดทำแผนงานสนับสนุนและเสริมสร้างกำลังคน(สร้างทีมงาน) ทั้งทีมงานถาวร (Permanent team) ซึ่งหมายถึงบุคลากรที่จะต้องร่วมกันปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเป็นการปฏิบัติงานตามภารกิจประจำของโรงเรียน และ ทีมงานชั่วคราว (Temporary team) เป็นกลุ่มบุคคลที่ตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติงานเฉพาะกิจเมื่องานสำเร็จแล้วทีมงานนั้นก็สลายไป (ประชุม รอดประเสริฐ, 2547: 243) โดยขอความร่วมมือจากบุคลากรภายนอกเข้ามาช่วย ดำเนินงาน สร้างบรรยากาศและความสัมพันธ์ที่ดีอย่างต่อเนื่องโดยใช้การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ เป็นเครือข่ายแบบทุกช่องทาง (All Channel) ซึ่งเป็นการติดต่อสื่อสารแบบกระจายอำนาจช่วยให้บุคลากรทุกคนได้มีโอกาสพูดคุยสื่อสารกันโดยตรง ร่วมกันวางแผน แก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว (ณัฐพันธุ์ เจริญนันท์, 2549: 217) และใช้คำพูดเชิงบวก สร้างความสำคัญและให้การยอมรับ ยกย่องชมเชย บุคลากรที่ร่วมงานและสร้างขวัญกำลังใจที่ดี สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้

3.3 กลยุทธ์พัฒนาระบบการวางแผนด้านการเงิน เป็นกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นจากการศึกษาสภาพการวางแผนด้านการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท พบว่า โรงเรียนไม่สามารถกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและ แผนงานการเงินและงบประมาณให้ครอบคลุมเนื่องจากไม่ได้สำรวจข้อมูลความต้องการการเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษา

ให้เป็นปัจจุบันการวางแผนกำกับ ติดตามดูแลการใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้โดยหลักเกณฑ์วิธีการจัดสรรเงินงบประมาณซึ่งเป็นไปตามจำนวนนักเรียนที่มีน้อย ทำให้โรงเรียนได้รับจัดสรรเงินงบประมาณไม่เพียงพอ มีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถใช้งบประมาณได้ตรงตามเป้าหมายและมาตรฐานที่ควรจะเป็นแต่กระบวนการวางแผนเป็นเรื่องสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการให้ชัดเจนเพื่อการบรรลุเป้าหมาย การวางแผนด้านการเงินถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการกำหนดแนวทางและการควบคุมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ถ้ามีระบบการวางแผนด้านการเงินที่ดี ก็จะส่งผลให้การดำเนินงานมีผลต่อการใช้ทรัพยากรด้านอื่นๆ ดังนั้นโรงเรียนจึงควรพัฒนาระบบการวางแผนด้านการเงิน โดยมีแนวทางปฏิบัติ คือศึกษากรอบนโยบาย กำหนดเป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณให้ชัดเจน สำรวจและกำหนดความต้องการการใช้เงินและงบประมาณตามความจำเป็นเร่งด่วน และจัดลำดับความสำคัญในการใช้เงินและงบประมาณในแต่ละกิจกรรม /โครงการ วางแผนจัดสรรเงินงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้ครอบคลุมตามความต้องการจำเป็นในแต่ละกิจกรรม/โครงการ ใช้การวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance based Budgeting : PBB) ซึ่งทำให้มีข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา เพื่อนำมาใช้ในการเปรียบเทียบกับสิ่งที่คาดหวังในอนาคตและความก้าวหน้าของผลงานที่ทำได้จริง (วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์, 2554: 16) เพื่อการจัดทำแผนโดยมีการวางแผนกลยุทธ์ วางแผนงบประมาณระยะปานกลาง (MTEF) และจัดทำแผนปฏิบัติการ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานที่จะต้องเชื่อมโยงสอดคล้องประสานกัน กล่าวคือข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการวางแผนกลยุทธ์จะใช้เป็นฐานในการวางแผนงบประมาณระยะปานกลางและแผนปฏิบัติการประจำปี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545: 3) กำหนดคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินและงบประมาณให้ชัดเจน และจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน ซึ่งผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการเงินและงบประมาณ ต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติระเบียบทางการเงินและมีทักษะในการวางแผนด้านการเงิน

3.4 กลยุทธ์ปรับทิศทางการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาตามสถานการณ์ เป็นกลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้นจากการศึกษาสภาพการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทพบว่าได้รับจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ บุคคล เงิน วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ อย่างจำกัด ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้ การกำหนดแผนบริหารไว้ล่วงหน้าทำได้ยาก เนื่องมาจากหลักเกณฑ์วิธีการจัดสรรทรัพยากรทางการ

ศึกษาตามจำนวนนักเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาดังกล่าวไม่เพียงพอ ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาตามสถานการณ์ และจากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีการใช้แผนตามสถานการณ์ เพื่อแก้ปัญหาความขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2539: 81) ที่ว่าแผนสถานการณ์ (Contingency plan) เป็นแผนทางเลือกของการปฏิบัติ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นหรือสถานการณ์อื่นๆซึ่งทำให้เกิดปัญหาความต้องการตอบสนองการจัดการโดยมีแนวทางปฏิบัติคือ โรงเรียนต้องกำหนดความต้องการการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาตามความจำเป็นเร่งด่วนก่อนแล้วเตรียมการจัดสรรให้เหมาะสม ปรับลดกิจกรรมและปริมาณความต้องการการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาโดยไม่ให้ส่งผลกระทบต่อภาพรวมการจัดการศึกษา ซึ่งบูรณาการ จัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาในแต่ละกิจกรรม/โครงการ เตรียมการจัดหาแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษามาสนับสนุนอย่างหลากหลาย ปรับแนวทางปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ และให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

สำหรับกลยุทธ์ที่นำเสนอมาทั้งหมดนั้น มีเป้าหมายให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ได้เลือกนำไปใช้ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยภาพรวมส่วนใหญ่ มีการบริหารทรัพยากรด้านการเงินเป็นหลัก เนื่องจากทรัพยากรด้านการเงินสามารถนำไปใช้เพื่อการจัดหาทรัพยากรทางการศึกษาด้านต่างๆ เช่น บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กต้องดำเนินการวางแผนด้านการเงินให้รัดกุมชัดเจนและครอบคลุม นำแผนไปสู่การปฏิบัติและประเมินผลการใช้เงิน งบประมาณ เป็นระยะเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า ด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงความถูกต้องตามระเบียบแนวทางปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

1.2 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทส่วนใหญ่ อยู่ในสภาพ ที่มีความขาดแคลนและมีทรัพยากรทางการศึกษาอย่างจำกัด จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ทรัพยากรทาง

การศึกษาเหล่านั้นอย่างประหยัด ให้เกิดความคุ้มค่าและ เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ดังนั้นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จึงต้องดำเนินการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับ ปรุงแผน ทั้งนี้ในการนำกลยุทธ์พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาไปใช้ ควรต้องศึกษาแนวทางการประเมินผลการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาในแต่ละประเภทให้ชัดเจน

1.3 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทส่วนใหญ่ มีความขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษา จึงมีความต้องการจำเป็นในการสร้างเครือข่ายการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา ร่วมกัน ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัด ควรให้การสนับสนุนส่งเสริมแนวทางการสร้างเครือข่ายการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนรับผิดชอบในการวางโครงสร้างโรงเรียนที่เป็นเครือข่าย ประสานและสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาให้พร้อม รวมถึงสนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมทรัพยากร

1.4 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทส่วนใหญ่ ต้องดำเนินการระดมทรัพยากรทางการศึกษาอยู่ตลอดเวลา และดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการ ในการใช้ ดังนั้นเพื่อให้การนำกลยุทธ์ระดมทรัพยากรทางการศึกษาไปใช้เกิดผลสำเร็จ หน่วยงานต้นสังกัด ควรสนับสนุนหรือรับเป็นเจ้าภาพในการประสานความร่วมมือระดับมหภาค พกับหน่วยงานภาคเอกชน จัดทำข้อตกลง (MOU) ในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อเอื้อต่อโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยทั่วไป

1.5 ด้วยระเบียบหลักเกณฑ์การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา ที่กำหนดตามจำนวนนักเรียนและความคุ้มค่าในการลงทุน ทำให้ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ไม่สามารถขอรับการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาเพิ่มเติมได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้อง ใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้การนำกลยุทธ์ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างคุ้มค่า โดยเฉพาะด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ เกิดผลสำเร็จ หน่วยงานต้นสังกัด จึงควรกำหนดนโยบายที่สนับสนุนส่งเสริมการประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันอาชีวศึกษาให้เข้ามาช่วยเหลือดำเนินการในส่วนของแรงงานเพื่อการปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ โดยนิสิตฝึกงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยนำเสนอกลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติที่หลากหลาย แต่ไม่ได้ศึกษาผลของการนำกลยุทธ์เหล่านั้นไปใช้ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปขอวิจัยเกี่ยวกับผลของการใช้กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กว่ามีปัญหาในการนำกลยุทธ์

ไปใช้หรือไม่ อย่างไร กลยุทธ์ใดที่ต้องมีการปรับปรุง และควรปรับปรุงอย่างไร แล้วปัจจัยหรือเงื่อนไขที่จะขับเคลื่อนให้กลยุทธ์เหล่านี้ประสบความสำเร็จคืออะไรบ้าง รวมถึงแนวทางในการควบคุมหรือประเมินกลยุทธ์ในแต่ละกลยุทธ์คืออะไรบ้าง ซึ่งจะทำให้กลยุทธ์เหล่านี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ที่มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กวินทร์เกียรติ นนธ์พละ. (2551). **แนวทางในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**
- กิติมา ปรีดีดิถ. (2532). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: อักษราพัฒนา.**
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). **การวางแผนงบประมาณจากแนวคิดสู่การปฏิบัติระดับสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.**
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พรุกหวานกราฟฟิค.**
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2549). **ความหมายของทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.onec.go.th/act/2.26/sureey.htm>. [22 ตุลาคม 2552]**
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2551). **แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2551-2553. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.**
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2550). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.Ldd.go.th/Thai-html/05022007/PDF/PDF01/index.htm> [6 ธันวาคม 2552]**
- คมสร วงษ์รักษา. (2540). **การเปรียบเทียบคุณภาพและความสอดคล้องของเทคนิคการจัดเรียงลำดับความสำคัญที่อิงโมเดลความแตกต่างในการประเมินความต้องการจำเป็น. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษบัณฑิต, ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- จุฑาทิพย์ ภารพบ. (2547). **การพัฒนาระบบการให้ข้อมูลย้อนกลับแบบ 360 องศา เพื่อการบริหารทรัพยากรบุคคลของคณะวิชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

- เจน แผลงเดชา. (2549). กลยุทธ์การระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2544). รายงานการวิจัยระบบบริหารจัดการเพื่อการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปีซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพมหานคร: เอกสารอัดสำเนา.
- ชินภัทร ภูมิรัตน. (2552). โครงการวิจัยสารสนเทศเพื่อพัฒนาติดตามคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาพุทธศักราช 2544. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.thaiedresearch.org/result/info2.php?id=1630>. [30 พฤศจิกายน 2552]
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และฉัตรยาพร เสมอใจ. (2549). การจัดการ. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2539). การวางแผนเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- ศิริรัตน์ วิศาลเวทย์. (2540). การวางแผนกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์. อุดรดิตถ์: สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ธงชัย สันติวงศ์. (2534). การวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย สันติวงศ์. (2537). การวางแผนเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย สันติวงศ์. (2539). การบริหารเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- นคร ตั้งกะภิกพ. (2549). การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. เพชรบุรี: โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ.
- นงนุช วงษ์สุวรรณ. (2553). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักท์.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2534). ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- เบญจวรรณ อุไรรัตน์. (2550). การระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. (2544). รายงานการปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. (2545). แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.

- ประชุม รอดประเสริฐ. (2547). **นโยบายและการวางแผน: หลักการและทฤษฎี**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.
- ปราชญ์ กล้าผจญ. (2542). **เอกสารประกอบการสอน หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปิยมาภรณ์ โชคอวยชัย. (2540). **การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นระหว่างวิธีการจัดเรียงลำดับที่ต่างกันโดยใช้เครื่องมือการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีการตอบสนองเดียว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา คัมภีรปกรณ์. (2545). **ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารทรัพยากรการศึกษาหน่วยที่ 1**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พัชรกฤษฎี พวงนิล. (2553). **กลยุทธ์การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐในจังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิชาน พันทอง. (2548). **ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เมธี บุญเกียรติสกุล. (2548). **ความต้องการและวิธีการระดมทรัพยากรของสถานศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่เชียงราย เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542**. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). **ปฏิรูปการศึกษาไทย**. มติชน. 25 มิถุนายน 2541, 17
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). **โรงเรียนนิติบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. (2542). **การบริหารแผนงานเชิงกลยุทธ์ในหน่วยงานภาครัฐบาล**. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. (2554). **หลักการและแนวปฏิบัติในการวางแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐในระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิจิตร ศรีสอ้าน และอวยชัย ชบา. (2534). **หลักและภารกิจของการบริหารงานบุคคล เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคล เล่ม 1. หน่วยที่ 1 – 7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.**
- วิจิตร ศรีสอ้าน. (2544). **หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.**
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2548). **ผู้บริหารโรงเรียนสามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิผล. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิศุทธิ์**
- วิทยากร เชียงกูล. (2542). **วิกฤตและโอกาสในการปฏิรูปการศึกษาและสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.**
- ศิริพร สุขสวัสดิ์. (2550). **สภาพปัญหาและความต้องการในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.**
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2539). **องค์การและการจัดการ (Organization and Management) ฉบับมาตรฐาน. กรุงเทพมหานคร: ชีระฟิล์มและไซเท็กซ์.**
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2540). **กลยุทธ์คืออะไร การบริหารเชิงกลยุทธ์และกรณีศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วิสิทธิ์พัฒนา.**
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2542). **นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.**
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.**
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546ข). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).**
- ศุภร บุญราช. (2544). **การปฏิบัติและความคาดหวังเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**
- สังวาลย์ วุฒิสถา. (2548). **การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.**
- สุกัญญา โหมวิไลกุล . (2547). **การวิเคราะห์ระบบเพื่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

- สุวิมล ว่องวานิช. (2542). การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นใน
วิทยานิพนธ์ของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์. (2549). ประมวลสาระชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา. หน่วยที่ 11.
พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2541). ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารทรัพยากรการศึกษา. หน่วยที่ 9-15
พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมพร สังข์น้อม. (2546). ประมวลคำศัพท์ทางการบริหารที่เกี่ยวกับการบริหารงานจังหวัดแบบ
บูรณาการ CEO. สารดำรงราชานุกาพ. 1 (10) : 41-42.
- สมยศ นาวิการ. (2544). การบริหารเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:
บรรหารกิจ.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2528). การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2552). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.personal.swu.ac.th/facstaffs/> [6 ธันวาคม 2552]
- อัจฉรา จันทร์ฉาย. (2545). ผู้ความเป็นเลิศทางธุรกิจ คู่มือการวางแผนกลยุทธ์ และการจัดทำ BSC
(Balanced Scorecard). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อุทัย หิรัญโต. (2531). หลักการบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

ภาษาอังกฤษ

- Armstrong, Michael. (1995). **A Handbook of Personnel Management Practice**. London:
Kogan.
- Bender, Paul S. (1983). **Resource Management, An alternative View of the Management
Process**. New York: John Wiley & Sons.
- Certo, Samuel C. and Peter, J. Paul. (1991). **Strategic Management: Concept and
Applications**. New York: Mc. Graw Hill Book.

- Chung, Kac H. (1987). **Management Critical Success Factor**. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Cohn, E. (1979). **The Economics of Education**. Cambridge: Ballinger Publishing Co.
- Cohn, E., and Geske, T.G. (1990). **The Economics of Education**. 3rd ed. New York: Pergamon Press.
- David, Fred R. (1995). **Strategic Management**. New Jersey: Prentice Hall International.
- Goodstein, Leonard D., Noaln, Timothy M., and Pfeiffer J. William. (1993). **Applied Strategic Planning: How to Develop a Plan that Really Works**. California: Pfeiffer Company.
- Mintzberg, H. (1994). **The rise and fall of strategic planning**. New York: Prentice Hall.
- Mondy, R. Wayne and Robert M. Neo. (1988). **Personnel : The Management of Human Resources**. 3rd ed. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Monk, David H. (1990). **Educational Finance: An Economic Approach**. Tokyo. McGraw-Hill Publishing Company.
- Mccaslin, N.L., and Tibeziinda, J.P. (2006). **Assessing target group needs**: [online]. Available from: <http://www.fao.org/docrep/w5830e07.htm>. [March, 26, 2010]
- Rouda, R.H., and Kusy, M.E. (1995). **Needs assessment the first step**. [online]. Available from: <http://www.alumni.caltech.edu> [March, 25, 2010]
- Steiner, George A. (1989). **Strategic Planning what Every Manager Must Know**. New York: The Free Press.
- Stufflebeam, D.L., and et al. (1985). **Conducting educational needs assessments**. Massachusetts: Kluwer Academic.
- Witkin, B.R., and Altschuld, J.W. (1995). **Planning and conducting needs assessments: A practical guide**. California: Sage Publication.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบทเพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ฉะนั้นจึงขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบคำถามตามความคิดเห็นที่เป็นจริงที่สุดคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้ และขอความกรุณาช่วยตอบให้ครบทุกข้อการตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่ประการใด ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปใช้ในภาพรวมเพื่อการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น

2. แบบสอบถามเพื่อการศึกษาลำดับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามฉบับนี้เป็นอย่างสูง

นางสาวสมพิศ ไร่เฮ้ง

นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. ตำแหน่ง

☐ ผู้อำนวยการ โรงเรียน	☐ รองผู้อำนวยการ โรงเรียน
☐ ครูวิชาการ โรงเรียน	☐ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ
☐ ครูประจำชั้น	

2. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง

3. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี	☐ 30-40 ปี
☐ 41-50 ปี	☐ 51 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก	☐ อื่นๆ ระบุ.....

5. ระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติงานในโรงเรียนแห่งนี้

☐ น้อยกว่า 5 ปี	☐ 5-10 ปี
☐ 11-15 ปี	☐ มากกว่า 15 ปี

6. ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในเขต

☐ เทศบาล	☐ อบต.
☐ อื่นๆ	

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนของท่าน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

0 หมายถึง สภาพปัจจุบัน ไม่มีการปฏิบัติ / สภาพที่ไม่พึงประสงค์

ข้อ ที่	การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน						สภาพที่พึงประสงค์					
		5	4	3	2	1	0	5	4	3	2	1	0
	ด้านการวางแผน												
1	โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานเกี่ยวกับบุคลากร												
2	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคล												
3	โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบอัตรา กำลังไว้ล่วงหน้า												
4	โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากร												
5	โรงเรียนจัดการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน												
6	โรงเรียนมอบหมายงานให้แก่บุคลากรไป ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ												
7	โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบายเป้าหมาย และแผนงานการเงินและงบประมาณ												
8	โรงเรียนมีการวางแผนกำกับติดตามดูแลการใช้ จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตามวัตถุประสงค์												
9	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณ												
10	โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการ การใช้จ่ายเงินและ งบประมาณในการจัดการศึกษา												

ข้อ ที่	การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์						
		5	4	3	2	1	0	5	4	3	2	1	0
72	โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด												
73	โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป												
74	โรงเรียนควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด												
75	โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน												
76	โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น												

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. การบริหารทรัพยากรด้านบุคคล

.....

.....

2. การบริหารทรัพยากรด้านการเงิน

.....

.....

3. การบริหารทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์

.....

.....

4. การบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างยิ่งสำหรับความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

แบบสัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์

ชื่อ.....เพศ.....อายุ.....ปี

ตำแหน่ง.....โรงเรียน.....สังกัด.....

ที่ตั้ง.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....ที่ตั้งโรงเรียนอยู่ในเขต เทศบาล อบต.

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนของท่านเป็นอย่างไร (โดยใช้กระบวนการบริหาร 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นการวางแผน ประกอบไปด้วย การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และการกำหนดความต้องการทรัพยากร 2) ขั้นการดำเนินการ ประกอบด้วยการแสวงหาหรือการระดมทรัพยากร และการจัดสรรทรัพยากร 3) ขั้นการประเมินผล ประกอบด้วยการควบคุมและการประเมินผลการใช้ทรัพยากร)

1. ขั้นการวางแผน

1.1 ทรัพยากรด้านบุคคล.....

.....

1.2 ทรัพยากรด้านการเงิน.....

.....

1.3 ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์.....

.....

1.4 ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่.....

.....

2. ขั้นการดำเนินการ

2.1 ทรัพยากรด้านบุคคล.....

.....

2.2 ทรัพยากรด้านการเงิน.....

.....

2.3 ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์.....

.....

2.4 ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่.....

.....

3. ขั้นการประเมินผล

3.1 ทรัพยากรด้านบุคคล.....

.....

3.2 ทรัพยากรด้านการเงิน.....

.....

3.3 ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์.....

3.4 ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่.....

2. ท่านมีกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนของท่านอย่างไร

2.1 กลยุทธ์ด้านการวางแผน

2.1.1 ทรัพยากรด้านบุคคล.....

2.1.2 ทรัพยากรด้านการเงิน.....

2.1.3 ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์.....

2.1.4 ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่.....

2.2 กลยุทธ์ด้านการดำเนินการ

2.2.1 ทรัพยากรด้านบุคคล.....

2.2.2 ทรัพยากรด้านการเงิน.....

2.2.3 ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์.....

2.2.4 ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่.....

2.3 กลยุทธ์ด้านการประเมินผล

2.3.1 ทรัพยากรด้านบุคคล.....

2.3.2 ทรัพยากรด้านการเงิน.....

2.3.3 ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์.....

2.3.4 ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่.....

3. ท่านมีปัญหในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา หรือไม่ อย่างไร

3.1 ด้านการวางแผน

3.1.1 ทรัพยากรด้านบุคคล.....

.....

3.1.2 ทรัพยากรด้านการเงิน.....

.....

3.1.3 ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์.....

.....

3.1.4 ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่.....

.....

3.2 ด้านการดำเนินการ

3.2.1 ทรัพยากรด้านบุคคล.....

.....

3.2.2 ทรัพยากรด้านการเงิน.....

.....

3.2.3 ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์.....

.....

3.2.4 ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่.....

.....

3.3 ด้านการประเมินผล

3.3.1 ทรัพยากรด้านบุคคล.....

.....

3.3.2 ทรัพยากรด้านการเงิน.....

.....

3.3.3 ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์.....

.....

3.3.4 ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่.....

.....

**แบบตรวจสอบความเหมาะสมร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและเขตชนบท**

ชื่อ- สกุล ผู้ทรงคุณวุฒิ.....

ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน/โรงเรียน.....

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. แบบตรวจสอบความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ประกอบด้วย

2.1 ร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท (ด้านการดำเนินการ) ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์รอง และ 31 กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ

2.2 ร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท (ด้านการประเมินผล) ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์หลัก 3 กลยุทธ์รอง และ 14 กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ

2.3 ร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท (ด้านการวางแผน) ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์หลัก 4 กลยุทธ์รอง และ 19 กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ

3. การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. ขอความกรุณาจากท่านโปรดตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์นี้ตามความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ใน เหมาะสม หรือ มีส่วนที่ควรปรับปรุง

หากมีส่วนที่ควรปรับปรุง ขอความกรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุง

กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตเมืองและชนบท

ตารางแสดงกลยุทธ์ด้านการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษา

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ
1. สร้างเครือข่ายการใช้ทรัพยากรร่วมกัน	1.1 สร้างเครือข่ายการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ ร่วมกัน	1. สำรวจประเภทความต้องการการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และแสวงหาแหล่งวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ จากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือโรงเรียนใกล้เคียง 2. จัดทำทะเบียนข้อมูลสารสนเทศวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ที่ต้องการใช้ร่วมกัน 3. ประสานขอความร่วมมือ ร่วมจัดทำข้อตกลงและจัดตั้งเครือข่ายการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกัน 4. ร่วมกันจัดหางบประมาณเพื่อการปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ที่ใช้ร่วมกัน 5. ส่งเสริมการผลิตสื่อและการใช้สื่อเทคโนโลยีช่วยสอนเช่น สื่อ CAI สื่อออนไลน์ สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางการปฏิบัติ
1. สร้างเครือข่ายการใช้ทรัพยากรร่วมกัน (ต่อ)	1.2 สร้างเครือข่ายใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน	1. สำรวจประเภทความต้องการการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน และแสวงหา อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในจากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือโรงเรียนใกล้เคียง 2. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในที่ต้องการใช้ร่วมกัน 3. สร้างความเข้าใจ ความจำเป็นและประสานขอความร่วมมือเพื่อขอใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในร่วมกัน และร่วมจัดตั้งศูนย์เครือข่ายการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน 4. ส่งเสริมการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในร่วมกัน 5. ประสานความร่วมมือเพื่อขอใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการเข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา
	1.3 สร้างเครือข่ายใช้บุคลากรร่วมกัน	1. สำรวจความต้องการใช้บุคลากร ประเภทสาขา วิชาความรู้ความสามารถที่ขาดแคลน และแสวงหา/ สรรหาบุคลากรในโรงเรียนหรือโรงเรียนใกล้เคียงที่มีความรู้ความสามารถเป็นแกนนำ 2. สร้างความเข้าใจร่วมกันถึงความจำเป็น และประสานขอความร่วมมือในการดำเนินงาน 3. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศบุคลากรและร่วมจัดตั้งเครือข่ายบุคลากรแกนนำที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆตามความต้องการ 4. ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของบุคลากรแกนนำ เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน 5. ส่งเสริมการใช้และแลกเปลี่ยนบุคลากรแกนนำภายในโรงเรียนเครือข่ายมาสนับสนุนจัดการศึกษา 6. ส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอก และครูภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

กลยุทธ์หลัก

- เหมาะสม มีส่วนที่ควรปรับปรุง

คำแนะนำในการปรับปรุง

.....

กลยุทธ์รอง

- เหมาะสม มีส่วนที่ควรปรับปรุง

คำแนะนำในการปรับปรุง

.....

กลยุทธ์ระดับแนวทางการปฏิบัติ

- เหมาะสม มีส่วนที่ควรปรับปรุง

คำแนะนำในการปรับปรุง

.....

ตารางแสดงกลยุทธ์ด้านการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษา

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางการปฏิบัติ
2. ส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.1 ริเริ่มวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. สำรวจความต้องการการปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์เพื่อการใช้งาน 2. ประสานขอความร่วมมือหน่วยงาน สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานให้เข้ามาฝึกงานด้านการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ 3. ส่งเสริมการนำวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่เก่าหรือจำหน่ายแล้ว มาแปรรูปเป็นวัสดุอุปกรณ์ชิ้นใหม่ แล้วนำกลับมาใช้ หรือนำวัสดุอุปกรณ์กลับมาใช้ซ้ำ ให้เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษา 4. ปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้คงสภาพที่ดีและใช้งานได้เหมาะสมคุ้มค่า
	2.2 ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายใน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สำรวจความต้องการการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน 2. ประสานขอความร่วมมือ บริษัท หน่วยงานเอกชน สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานเข้ามาฝึกงานและช่วยปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน 3. ระดมแรงงานจากชุมชนท้องถิ่นเข้ามาช่วยปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน 4. ระดมทุนจากหน่วยงานต่างๆ ในการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน ที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้คงสภาพที่ดีเอื้อต่อการจัดการศึกษา และใช้งานได้เหมาะสมคุ้มค่า 5. นำอาคารสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์แล้ว ปรับปรุงซ่อมแซมให้เป็นอาคารสถานที่สำหรับใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ แทน เช่น เปลี่ยนถังน้ำซีเมนต์เก่าให้เป็นห้องน้ำ

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

กลยุทธ์หลัก

- เหมาะสม มีส่วนที่ควรปรับปรุง

คำแนะนำในการปรับปรุง

.....

.....

กลยุทธ์รอง

- เหมาะสม มีส่วนที่ควรปรับปรุง

คำแนะนำในการปรับปรุง

.....

.....

กลยุทธ์ระดับแนวทางการปฏิบัติ

- เหมาะสม มีส่วนที่ควรปรับปรุง

คำแนะนำในการปรับปรุง

.....

.....

.....

.....

ตารางแสดงกลยุทธ์ด้านการดำเนินการทรัพยากรทางการศึกษา

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ
3.ระดมทรัพยากรทางการศึกษา	3.1 ระดมทรัพยากรทางการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. สํารวจความต้องการการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา และแสวงหาแหล่งทรัพยากรศึกษารายละเอียดการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรแต่ละประเภท 2. ประสานขอความร่วมมือในการสนับสนุนด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เช่น ผู้บริหารไปด้วยตนเอง ส่งหนังสือราชการ หรือประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ต่างๆ เป็นต้น 3. ระดมทรัพยากรด้านการเงินด้วยรูปแบบวิธีการและการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น จัดผ้าป่าการศึกษา 4. ประสานขอรับการสนับสนุนจากบริษัท หน่วยงานเอกชนและภาครัฐเพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ 5. ระดมทุนจากบริษัทหน่วยงานเอกชนและภาครัฐ เพื่อจัดสร้างอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน 6. สร้างศรัทธาและสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ให้การยกย่องหรือประกาศเกียรติคุณ เพื่อความต่อเนื่องในการให้ความร่วมมือสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

กลยุทธ์หลัก

- เหมาะสม มีส่วนที่ควรปรับปรุง

คำแนะนำในการปรับปรุง

.....

กลยุทธ์รอง

- เหมาะสม มีส่วนที่ควรปรับปรุง

คำแนะนำในการปรับปรุง

.....

กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ

- เหมาะสม มีส่วนที่ควรปรับปรุง

คำแนะนำในการปรับปรุง

.....

ตารางแสดงกลยุทธ์ด้านการประเมินผลทรัพยากรทางการศึกษา

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ
4. พัฒนาระบบการประเมินผลทรัพยากรทางการศึกษาและการนำผลไปใช้	4.1 พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายใน และส่งเสริมการนำผลไปใช้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการติดตามและประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน 2. สร้างและออกแบบเครื่องมือพร้อมจัดทำเอกสารคู่มือการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน หรือดำเนินการโดยใช้กระบวนการ PDCA 3. กำหนดปฏิบัติการติดตามและประเมินผลการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน และดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด

ตารางแสดงกลยุทธ์ด้านการประเมินผลทรัพยากรทางการศึกษา

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ
4. พัฒนาระบบการประเมินผลทรัพยากรทางการศึกษาและการนำผลไปใช้ (ต่อ)		4. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า 5. ส่งเสริมการนำข้อมูลผลการประเมิน ไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในให้มีประสิทธิภาพในครั้งต่อไป
	4.2 พัฒนาระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากร	1. สร้างและออกแบบเครื่องมือพร้อมจัดทำเอกสารคู่มือการใช้งานเครื่องมือนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร 2. กำหนดผู้รับผิดชอบและปฏิทินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร เป็นระยะและดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง 3. จัดทำรายงานสรุปผลการประเมินและส่งเสริมการนำข้อมูลจากการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาบุคลากรต่อไป
	4.3 พัฒนาระบบการประเมินผลการใช้เงินและงบประมาณ	1. ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ 2. เพิ่มศักยภาพบุคลากรทั้งผู้ปฏิบัติและผู้ตรวจสอบให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและระเบียบการเงิน-พัสดุ 3. ดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นระยะ 4. จัดทำรายงานสรุปผลการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ ประสิทธิภาพในการจัดสรรและการใช้ 5. ดำเนินการจัดทำรายงานควบคุมภายใน

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

กลยุทธ์หลัก

- เหมาะสม มีส่วนที่ควรปรับปรุง

คำแนะนำในการปรับปรุง

.....

กลยุทธ์รอง

- เหมาะสม มีส่วนที่ควรปรับปรุง

คำแนะนำในการปรับปรุง

.....

กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ

- เหมาะสม มีส่วนที่ควรปรับปรุง

คำแนะนำในการปรับปรุง

.....

.....

ตารางแสดงกลยุทธ์ด้านการประเมินผลทรัพยากรทางการศึกษา

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	กลยุทธ์ระดับแนวทางการปฏิบัติ
5. เพิ่มประสิทธิภาพการวางแผน	5.1 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนที่ดี	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และสร้างความเข้าใจให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องครบถ้วน และการนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน ส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ สำรวจและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก พร้อมจัดเก็บให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ส่งเสริมการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
	5.2 พัฒนาระบบการวางแผนบุคลากร	<ol style="list-style-type: none"> กระจายอำนาจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างองค์การ/การมอบหมายงานหรือการแบ่งงาน พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากรไปใช้ในการวิเคราะห์งาน (Job analysis) เพื่อการวางแผน จัดทำแผนงานสนับสนุนและเสริมสร้างกำลังคน(สร้างทีมงาน) สร้างบรรยากาศและความสัมพันธ์ที่ดีอย่างต่อเนื่องโดยใช้การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ <p>เป็นเครือข่ายแบบทุกช่องทาง(All Channel) และใช้คำพูดเชิงบวก</p> <ol style="list-style-type: none"> สร้างความสำเร็จและให้การยอมรับ ยกย่องชมเชย บุคลากรที่ร่วมงานและสร้างขวัญกำลังใจที่ดี
	5.3 พัฒนาระบบการวางแผนด้านการเงิน	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษากรอบนโยบาย กำหนดเป้าหมายและแผนงานการเงิน งบประมาณ ให้ชัดเจน กำหนดคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินและงบประมาณให้ชัดเจน ดำเนินการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน กำหนดความต้องการการใช้เงิน งบประมาณตามความจำเป็นเร่งด่วน และจัดลำดับความสำคัญในการใช้เงิน งบประมาณในแต่ละกิจกรรม/โครงการ วางแผนจัดสรรเงิน งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้ครอบคลุมตามความต้องการจำเป็นในแต่ละกิจกรรม/โครงการ
	5.4 ปรับทิศทางการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษาตามสถานการณ์	<ol style="list-style-type: none"> ปรับแนวทางการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้และให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ กำหนดความต้องการการใช้ทรัพยากรตามความจำเป็นเร่งด่วนก่อนแล้วเตรียมการจัดสรรให้เหมาะสม จัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาในแต่ละกิจกรรม/โครงการ ปรับลดกิจกรรมและปริมาณความต้องการการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา โดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อภาพรวมการจัดการศึกษา เตรียมการจัดหาแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษามาสนับสนุน

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

กลยุทธ์หลัก

- เหมาะสม มีส่วนที่ควรปรับปรุง

คำแนะนำในการปรับปรุง

.....

.....

.....

กลยุทธ์รอง

- เหมาะสม มีส่วนที่ควรปรับปรุง

คำแนะนำในการปรับปรุง

.....

.....

.....

.....

กลยุทธ์ระดับแนวทางปฏิบัติ

- เหมาะสม มีส่วนที่ควรปรับปรุง

คำแนะนำในการปรับปรุง

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ดร.สุเทพ ชิตยวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
2. ผศ.ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม	ผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรมการบริหารและ
ผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ดร.สุริมาศย์ สุขกสิ	หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี
4. รศ.ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม	อาจารย์ภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5. ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า	กรรมการและเลขานุการสาขาวิชาบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบกลยุทธ์

- ผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมกลุ่ม/ตรวจสอบกลยุทธ์
1. รศ.ดร.อมรชัย ตันติเมธ	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ด้านศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม
2. ผศ.ดร.ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการวิชาการ
สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล
3. ดร.กวินทร์เกียรติ นนธ์พละ	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 1
4. ดร.ไพโรจน์ พิทักษ์สาถิ	ผู้อำนวยการสำนักทดสอบการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ดร.ปิติชาย ตันปิติ	ผู้อำนวยการโรงเรียนเอี่ยมสุรีย์ (อนุบาลเมืองสมุทรปราการ)
สพป.สมุทรปราการ เขต 1
6. นายเสรี เหลืองรุ่งรัส	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางตลาด สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2
7. ดร.พลธาวิณ วัชรพรรธารง	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองบอนแดง สพป.ชลบุรี เขต 1
8. นายชาติรี ไพรินทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านช่องมะเฟือง สพป.ชลบุรี เขต 1
9. ดร.วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน	ผู้อำนวยการโรงเรียนวอนนภาศัพท์ สพป.ชลบุรี เขต 1
10. ดร.วรรณกร ทวีแก้ว	ครูโรงเรียนศรีสำราญราษฎร์บำรุง

ภาคผนวก ก

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ
หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือ
หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย
หนังสือขอความร่วมมือผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่ม

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 54-2996

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

29 กรกฎาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่เฮ็ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท” โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และรองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศรีบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ้ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศช 0512.6(2771)/ 54-2997

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

29 กรกฎาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สุเทพ ชิตยวงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่เฮ้ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท” โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และรองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศช 0512.6(2771)/ 54-2999

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

29 กรกฎาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่เฮ็ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท” โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และรองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศช 0512.6(2771)/ 54-3000

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

29 กรกฎาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่เฮ็ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท” โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และรองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ้ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศช 0512.6(2771)/ 54-3001

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

29 กรกฎาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.สุริย์มาส สุขกสิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่เฮ็ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท” โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และรองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศช 0512.6(2771)/ 54-3002

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

25 สิงหาคม 2554

เรื่อง ขอตกลงใช้เครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่เฮ้ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท” โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และรองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้นิสิตมีความจำเป็นต้องตกลงใช้เครื่องมือ คือแบบสอบถาม กับผู้บริหารและครู ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตได้ตกลงใช้เครื่องมือดังกล่าวเพื่อ ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/ 54-3003

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

25 สิงหาคม 2554

เรื่อง ขอตกลงใช้เครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่เฮ็ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท” โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และรองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอตกลงใช้เครื่องมือ คือแบบสอบถาม กับผู้บริหารและครู ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตได้ขอตกลงใช้เครื่องมือดังกล่าวเพื่อ ประโยชน์ ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/ 54-3579

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

2 กันยายน 2554

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่เฮ้ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท” โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และรองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสอบถาม กับผู้บริหารและครู ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อ ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/ 54-3581

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

30 กันยายน 2554

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่มิ่ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท” โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และรองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ กับผู้บริหาร ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อ ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/ 55-1564

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

23 มีนาคม 2555

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group)

เรียน อาจารย์ ดร.กวินทร์เกียรติ นนท์พละ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่แข็ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการค้างานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group) ในวันที่ 29 มีนาคม 2555 เวลา 14.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 4 อาคารประชุมสุข อาชาอรุณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัย จะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเข้าร่วมประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ ในวันและเวลาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/ 55-1566

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

23 มีนาคม 2555

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group)

เรียน อาจารย์ ดร.ไพรวลัย พิทักษ์สาถ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่แข็ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการค้าดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group) ในวันที่ 29 มีนาคม 2555 เวลา 14.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 4 อาคารประชุมสุข อาชาอรุณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัย จะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเข้าร่วมประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ ในวันและเวลาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/ 55-1568

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

23 มีนาคม 2555

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group)

เรียน ดร.ปิติชาย ต้นปิติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่แข็ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการค้าดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group) ในวันที่ 29 มีนาคม 2555 เวลา 14.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 4 อาคารประชุมสุข อาชาอรุณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัย จะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเข้าร่วมประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ ในวันและเวลาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/ 55-1570

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

23 มีนาคม 2555

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group)

เรียน อาจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่แข็ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการค้างานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group) ในวันที่ 29 มีนาคม 2555 เวลา 14.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 4 อาคารประชุมสุข อาชาวารุง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัย จะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเข้าร่วมประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ ในวันและเวลาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/ 55-1572

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

23 มีนาคม 2555

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group)

เรียน อาจารย์ ดร.พลธาวิณ วัชรทรงอารัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่แข็ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการค้างานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group) ในวันที่ 29 มีนาคม 2555 เวลา 14.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 4 อาคารประชุมสุข อาชาอรุณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัย จะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเข้าร่วมประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ ในวันและเวลาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/ 55-1977

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

23 มีนาคม 2555

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group)

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่แข็ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการค้าดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group) ในวันที่ 29 มีนาคม 2555 เวลา 14.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 4 อาคารประชุมสุข อาชาอรุณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัย จะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเข้าร่วมประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ ในวันและเวลาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/ 55-1978

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

23 มีนาคม 2555

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group)

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดบางตลาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่แข็ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการทำนิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group) ในวันที่ 29 มีนาคม 2555 เวลา 14.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 4 อาคารประชุมสุข อาชาวารุง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัย จะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเข้าร่วมประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ ในวันและเวลาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/ 55-1979

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

23 มีนาคม 2555

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group)

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านช่องมะเฟือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่แข็ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการค้างานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group) ในวันที่ 29 มีนาคม 2555 เวลา 14.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 4 อาคารประชุมสุข อาชาอรุณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัย จะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเข้าร่วมประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ ในวันและเวลาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/ 55-1980

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

23 มีนาคม 2555

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group)

เรียน ดร.วรรณกร ทวีแก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่เฮียง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการค้างานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group) ในวันที่ 29 มีนาคม 2555 เวลา 14.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 4 อาคารประชุมสุข อาชาอรุณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัย จะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเข้าร่วมประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ ในวันและเวลาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/ 55-1981

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

23 มีนาคม 2555

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group)

เรียน ดร.วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสมพิศ ไข่แข็ง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการค้างานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตเมืองและชนบท โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group) ในวันที่ 29 มีนาคม 2555 เวลา 14.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 4 อาคารประชุมสุข อาชาอรุณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัย จะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเข้าร่วมประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ ในวันและเวลาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ภาคผนวก ง

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี

ตารางผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC

ข้อ ที่	การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ (คนที่)					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
	ด้านการวางแผน							
1	โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากร	1	1	1	1	1	5	1
2	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคล	1	1	1	1	1	5	1
3	โรงเรียนมีการวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้า	1	1	1	1	1	5	1
4	โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากร	1	1	1	1	1	5	1
5	โรงเรียนจัดการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน	1	1	1	1	1	5	1
6	โรงเรียนมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการ	1	1	1	1	1	5	1
7	โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานการเงินและงบประมาณ	1	1	1	1	1	5	1
8	โรงเรียนมีการวางแผนกำกับติดตามดูแลการใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตามวัตถุประสงค์	1	1	1	1	1	5	1
9	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณ	1	1	1	1	1	5	1
10	โรงเรียนมีการสำรวจข้อมูลความต้องการการเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
11	โรงเรียนวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน	1	1	1	1	1	5	1
12	โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
13	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
14	โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
15	โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์	1	1	1	1	1	5	1

ครูภัณฑ์								
----------	--	--	--	--	--	--	--	--

ตาราง (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ (คนที่)					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
16	โรงเรียนมีการลงทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครูภัณฑ์ เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน	1	1	1	1	1	5	1
17	โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหา พัฒนา และใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1
18	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1
19	โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้ และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายใน	1	1	1	1	1	5	1
20	โรงเรียนสำรวจข้อมูลความต้องการการใช้ แหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการ	1	1	1	1	1	5	1
21	โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก	1	1	1	1	1	5	1
	ด้านการดำเนินการ							
22	โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากรไปใช้ในการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	5	1
23	โรงเรียนได้ประสานความร่วมมือ และเชิญวิทยากรภายนอก ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน	1	1	1	1	1	5	1
24	โรงเรียนสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
25	โรงเรียนได้รับจัดสรรอัตรากำลังตามเกณฑ์ที่กำหนด	1	1	0	1	1	4	.80
26	โรงเรียนได้จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ตรงตามวิชาเอก และตามความรู้ความสามารถ	1	1	1	1	1	5	1
27	โรงเรียนจัดปฐมนิเทศบุคลากรที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งใหม่ให้รับทราบนโยบายและการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	5	1
28	โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้แก่บุคลากรทุกคนด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย	1	1	1	1	1	5	1
29	โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	5	1

30	โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทุกคน	1	1	0	1	1	4	.80
----	---	---	---	---	---	---	---	-----

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ (คนที่)					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
31	โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงานด้านการเงินและงบประมาณไปใช้ในการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	5	1
32	โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ ในรูปแบบต่างๆ และจากทรัพย์สินของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1
33	โรงเรียนดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ และระดมทุน จากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
34	โรงเรียนประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1	1	1	1	1	5	1
35	โรงเรียนประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากหน่วยงานต้นสังกัด	1	1	1	1	1	5	1
36	โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ	1	1	1	1	1	5	1
37	โรงเรียนจัดสรรเงินและงบประมาณที่มีอยู่ เพื่อนำไปใช้ ได้เพียงพอและตรงกับความต้องการในการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
38	โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณ อย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด	1	1	1	1	1	5	1
39	โรงเรียนดำเนินการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณได้ ตามระยะเวลาที่กำหนด	1	1	1	1	1	5	1
40	โรงเรียนใช้จ่ายเงินและงบประมาณได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ของการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
41	โรงเรียนมีระบบการ ดูแล เก็บรักษาเงินและงบประมาณตาม ระเบียบการเงินและพัสดุ	1	1	1	1	1	5	1
42	โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหา และการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	5	1
43	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และขอรับการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์จากหน่วยงานต่างๆ นำไปใช้จัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
44	โรงเรียนสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ	1	1	1	1	1	5	1
45	โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสื่อการเรียน	1	1	1	1	1	5	1

	การสอนและวัสดุอุปกรณ์เพื่อการจัดการศึกษา							
--	--	--	--	--	--	--	--	--

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ (คนที่)					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
46	โรงเรียนจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษา ได้อย่างเพียงพอกับความต้องการ	1	1	1	1	1	5	1
47	โรงเรียนจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ได้อย่างเหมาะสมและตรงกับความต้องการเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
48	โรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
49	โรงเรียนดำเนินการจัดทำบันทึกข้อมูลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นปัจจุบัน	1	1	1	1	1	5	1
50	โรงเรียนดูแล จัดเก็บและรักษา วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	1	1	1	1	1	5	1
51	โรงเรียนปรับปรุง ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้คงสภาพที่ดีเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	1	1	1	1	1	5	1
52	โรงเรียนดำเนินการจำหน่ายครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบ และเป็นปัจจุบัน	1	1	1	1	1	5	1
53	โรงเรียนนำนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	5	1
54	โรงเรียนดำเนินการจัดหาอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายในให้เพียงพอกับความต้องการเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
55	โรงเรียนนำแหล่งเรียนรู้ภายนอก และสถานประกอบการเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
56	โรงเรียนสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ	1	1	1	1	1	5	1
57	โรงเรียนจัดสภาพอาคารเรียน อาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายในที่มีอยู่ ได้เหมาะสมกับความต้องการในการใช้	1	1	1	1	1	5	1
58	โรงเรียนได้รับการจัดสรรอาคารสถานที่ตามเกณฑ์ที่กำหนด	1	1	0	1	1	4	.80
59	โรงเรียนใช้อาคารสถานที่ต่างๆ ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสม ตรงตามความต้องการและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด	1	1	1	1	1	5	1

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ (คนที่)					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
60	โรงเรียนระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการจัดหาปรับปรุงซ่อมแซม และพัฒนาอาคารสถานที่	1	1	1	1	1	5	1
61	โรงเรียนดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมและพัฒนาอาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ให้อยู่ในสภาพที่ดีเหมาะสมกับการใช้งาน	1	1	1	1	1	5	1
62	โรงเรียนดำเนินการดูแล รักษาความปลอดภัยการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	1	5	1
	ด้านการประเมินผล							
63	โรงเรียนจัดระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	1	1	1	1	1	5	1
64	โรงเรียนดำเนินการนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากร ด้วยรูปแบบที่เหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1
65	โรงเรียนดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร อย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	1	5	1
66	โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง	1	1	1	1	1	5	1
67	โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และนำผลไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางานบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	1	1	1	1	1	5	1
68	โรงเรียนดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	1	1	1	1	1	5	1
69	โรงเรียนจัดทำระบบการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ	1	1	1	1	1	5	1
70	โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้เงินและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณ เป็นระยะๆ	1	1	1	1	1	5	1
71	โรงเรียนดำเนินการควบคุม กำกับ และติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
72	โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	1	1	1	1	1	5	1

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ (คนที่)					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
73	โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ในครั้งต่อไป	1	1	1	1	1	5	1
74	โรงเรียนควบคุม กำกับ ติดตาม และการใช้อาคารสถานที่และ แหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	1	1	1	1	1	5	1
75	โรงเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องและสรุปรายงานผลการประเมิน	1	1	1	1	1	5	1
76	โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	1	1	1	1	1	5	1

IOC = .96

**รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
ที่เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ระหว่างวันที่ 1-10 ตุลาคม 2554**

ที่	ชื่อโรงเรียน	ที่อยู่	ชื่อผู้อำนวยการ	สังกัด สพพ.
1	บ้านวังปลา	ม.9 ต.เขาแก้ว อ.ท่าใหม่	นางสาวบุญชุกุล หัตถกิจ	จันทบุรี เขต 1
2	วัดคลองขุด	ม.1 ต.คลองขุด อ.ท่าใหม่	นายปราโมทย์ ผลอุดม	จันทบุรี เขต 1
3	วัดบางผึ้ง	ม.1 ต.บางผึ้ง อ.บางปะกง	นางภัสส์พสุ คำมิตร	ฉะเชิงเทรา เขต 1
4	บ้านบางข้าว	ม.7 ต.บางผึ้ง อ.บางปะกง	น.ส.จุฬามาศ แก้วทอง	ฉะเชิงเทรา เขต 1
5	บ้านโคกมะตูม	ม.1 ต.หนองบอน อ.เมืองสระแก้ว	นายบรรพต สุบัติดี	สระแก้ว เขต 1
6	บ้านใหม่ถาวร	ม.2 ต.สระขวัญ อ.เมืองสระแก้ว	นายยุทธนา พานิชย์ไทย	สระแก้ว เขต 1
7	วัดคอนทราย (ไชยประชาสรรค์)	ม.1 ต.คอนทราย อ. ปากท่อ	นายสาริต จันท์เพ็ญ	ราชบุรี เขต 1
8	วัดชุมทอง	ม.6 ต.ไผ่จำศีล อ.วิเศษชัยชาญ	นางมยุรีย์ แพร์หลาย	อ่างทอง
9	ตลาดคลองสวน	ม.1 ต.คลองสวน อ.บางบ่อ	นางสุรรัตน์ เปลี้นบางช้าง	สมุทรปราการ เขต 2
10	บ้านคอนมุกมัน	ม.4 ต.หนองตะเกียบ อ.ด่านขุนทด	น.ส.นภกมล ใจชอบสันเทียะ	นครราชสีมา เขต 5

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสมพิศ ไข่เฮ็ง เกิดเมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2513 อยู่บ้านเลขที่ 98/1 หมู่ 4 ตำบลธาตุทอง อำเภอป่องทอง จังหวัดชลบุรี สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต เกียรตินิยม อันดับ 2 วิชาเอกการประถมศึกษา โครงการครุทายาท จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อปีการศึกษา 2533 สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อปีการศึกษา 2549 เข้ารับการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2550 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน วิทย์ฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านท่าจาม อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1